

Univerzita Palackého v Olomouci

Filozofická fakulta

Katedra mediálních a kulturních studií a žurnalistiky

**Osobnost české televizní žurnalistiky - Jaromír
Bosák**

Bakalářská práce

Lukáš Bukovjan

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Karel Páral

Olomouc 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně a použil jen prameny uvedené v seznamu použité literatury. Zároveň souhlasím s tím, aby práce byla použita pro další studijní a jiné účely.

V Olomouci dne 25. 4. 2020

Lukáš Bukovjan

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval panu Mgr. et Mgr. Karlu Páralovi za vedení této práce, za cenné připomínky, postřehy, ochotu a odborné rady při konzultacích během tvorby, kterými přispěl k vypracování této bakalářské diplomové práce. Zejména děkuji panu Jaromíru Bosákovi za vyprávění zajímavých momentů jeho kariéry při společných setkáních i za prohlídku prostor, ve kterých tvoří svou talkshow. Dále bych rád poděkoval Pavlu Čapkovi, který byl ochoten provést mě studii sportovní redakce ČT, Vlastimilu Vláškoví, Barboře Černoškové, Davidu Kozohorskému, Čěňku Lorenci a Lud'ku Zelenkovi za velmi přínosné vzpomínky a názor.

Abstrakt

Tato bakalářská diplomová práce se zabývá životem a kariérou sportovního komentátora a moderátora Jaromíra Bosáka, který se díky kvalitnímu vykonávání těchto dvou profesí stal během několika let jednou z nejpoblárnějších osobností české sportovní žurnalistiky. Cílem této bakalářské práce je srozumitelně a co nejpodrobněji zanalyzovat profesní dráhu Jaromíra Bosáka a zjistit přínos jednoho z nejuznávanějších sportovních televizních komentátorů současnosti pro českou sportovní žurnalistiku. Jaromír Bosák spojil svůj profesní život s Českou televizí, v níž nejprve působil jako externí člen Redakce sportu, poté jako její zaměstnanec, a později dokonce i jako její šéfredaktor. V této práci jsou také popsána důležitá sportovní utkání a události, které doprovázel svým hlasem prostřednictvím televizního vysílání. Úvodní část práce se zabývá použitou metodikou hloubkových a kvalitativních rozhovorů. Další části jsou věnovány rodinným poměrům Jaromíra Bosáka a chronologicky zkoumají jeho novinářskou kariéru. V práci jsou vyobrazeny i jednotlivé profesní tváře Jaromíra Bosáka, nechybí ani popis jeho osobitého komentátorského stylu a jeho komplikovaných vztahů s autoritami.

Abstract

This bachelor diploma thesis deals with the life and career of sports commenator and moderator Jaromir Bosak who thanks to the quality performance of these two profession has become one of the most popular personalities of Czech sports journalism within a few years. The aim of this bachelor's thesis is to clearly as possible analyze the career of Jaromir Bosak and find out the contribution of one of the most respected sports television commentators of today to Czech sports journalism. Jaromir Bosak has joined his professional life with Czech television where at first he was working as an external member of the Sports Editorial Office then he was working as its employee and even he was working as its editor. This thesis also describes important sports matches and events which he accompanied with his voice through television broadcasting. The introductory part of the thesis deals with the methodology used in depth and qualitative interviews. Other parts are devoted to the family relationships of Jaromir Bosák and chronologically research his journalistic career. There is also a description of Bosak's distinctive commentary style, the individual professional faces of Jaromir Bosák and his complicated relations with the authorities.

Klíčová slova

Jaromír Bosák, sport, televize, fotbal, golf, sportovní žurnalistika, komentátor, moderátor, Česká televize

Keywords

Jaromir Bosak, sport, television, football, soccer, sports journalism, commentator, presenter, Czech television

Obsah

Úvod.....	2
1. Metodologie.....	4
1.1 Kvalitativní výzkum.....	4
1.2 Dotazování.....	4
1.3 Hlubkový rozhovor.....	5
1.4 Polostrukturovaný rozhovor.....	6
1.4.1 Medailonky respondentů.....	8
2. Cesta ke kariéře.....	10
2.1 Rodinné zázemí a dětství Jaromíra Bosáka.....	10
2.2 Složitá studentská léta Jaromíra Bosáka.....	11
2.3 Bez střechy nad hlavou.....	12
2.4 Vzhůru ze dna.....	13
3. Žurnalistická kariéra.....	16
4. Profesní tváře Jaromíra Bosáka.....	21
4.1 Fotbalový komentátor.....	21
4.1.1 Komentátorský styl.....	21
4.1.1.1 Česká republika - Nizozemsko.....	23
4.1.1.2 Komentátorská činnost při mistrovství světa v Brazílii.....	24
4.1.1.3 Komentátorská činnost při mistrovství světa v Rusku.....	26
4.1.2 Příprava na televizní přenosy.....	27
4.1.3 Komentátor Ligy mistrů.....	31
4.1.4 Komentátor šampionátů.....	33
4.1.4.1 Mistrovství světa ve fotbale 1994 USA.....	33
4.1.4.2 Mistrovství Evropy ve fotbale 1996 Velká Británie.....	34
4.1.4.3 Mistrovství světa ve fotbale 1998 Francie.....	35
4.1.4.4 Mistrovství Evropy ve fotbale 2000 Belgie a Nizozemsko.....	37
4.1.4.5 Mistrovství světa ve fotbale 2002 Jižní Korea a Japonsko.....	37
4.1.4.6 Mistrovství Evropy ve fotbale 2004 Portugalsko.....	38
4.1.4.7 Mistrovství světa ve fotbale 2006 Německo.....	39
4.1.4.8 Mistrovství světa ve fotbale 2010 Jihoafrická republika.....	40
4.1.4.9 Mistrovství Evropy 2012 ve fotbale Ukrajina a Polsko.....	41
4.1.4.10 Mistrovství světa ve fotbale 2014 Brazílie.....	42
4.1.4.11 Mistrovství Evropy 2016 Francie.....	43
4.1.4.12 Mistrovství světa ve fotbale 2018 Rusko.....	44

4.1.5	Spolukomentátoři a fotbaloví experti.....	46
4.1.5.1	Výběr expertů.....	48
4.1.6	Komentování počítačové hry	50
4.1.7	„Stoper ze žuly“	51
4.2	Komentátor golfu.....	52
4.2.1	Komentování golfu.....	54
4.3	Komentátor amerického fotbalu	55
4.4	Bosák moderátorem.....	57
4.4.1	Účast na olympijských hrách	57
4.4.2	Ostatní moderátorské projekty	60
4.4.3	Způsob vedení rozhovoru.....	64
4.4.4	Rozdíly mezi komentováním a moderováním	66
4.5	Pozice šéfredaktora.....	67
4.6	Sportovní redaktor	69
	Závěr.....	75
	Použité zdroje a literatura.....	77
	Seznam příloh.....	80
	Přílohy	81

Úvod

Jaromír Bosák patří mezi nejznámější a nejzkušenější sportovní komentátory české žurnalistiky. Během své dlouhodobé kariéry, kterou spojil s Českou televizí, působil kromě komentátorské a moderátorské profese i v roli sportovního reportéra a redaktora. Díky svému velmi specifickému komentátorskému stylu a kvalitní novinářské práci si zajistil velkou popularitu i uznání a vydobyl si respekt u divácké veřejnosti. Bosákův hlas doprovázel mnoho televizních přenosů významných sportovních utkání, jež se stala historickými milníky sportovního světa. Bosák se proslavil především jako fotbalový a golfový komentátor, ale i jako moderátor během olympijských her, různých anket i dalších pořadů.

Cílem mé bakalářské práce je zmapovat profesní kariéru Jaromíra Bosáka, které doposud nebylo v podobě diplomových prací věnováno dostatečné množství prostoru, jakou by si tato osobnost české sportovní žurnalistiky zasloužovala. V práci se pokusím vyobrazit Bosákovy osobnostní vlastnosti a vztahy s jeho kolegy z Redakce sportu České televize, které v některých okamžicích ovlivňovaly jeho kariéru. Těžištěm mé práce bude popsání profesních tváří Jaromíra Bosáka. V této části se zaměřím na jeho největší komentátorské úspěchy v podobě přenosů z různých mistrovství světa, Evropy, finálových klání Ligy mistrů nebo moderování olympijských her. Neopomenu ani vymezení specifika a hlavní rozdíly mezi komentátorskou a moderátorskou činností. K dosažení cílů mé bakalářské práce budu vycházet hlavně z hloubkového rozhovoru s Jaromírem Bosákem a z rozhovorů s jeho kolegy.

Existují práce podobného žánru publikované mými staršími kolegy z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy popisující kariéry bývalých sportovních komentátorů, jako je například Vít Holubec, Karel Mikyska, Karol Polák, Tomáš Jungwirth nebo i práce mého kolegy Miroslava Štůraly z Filozofické fakulty Univerzity Palackého, ve které se zaměřil na osobnost Petra Vichnara. Má práce si tudíž klade za cíl zařadit se do tohoto souboru bakalářských prací.

První kapitola charakterizuje metodologii, která je v práci primárně využita. Ke zpracování a dosažení stanovených cílů práce jsem zvolil kvalitativní metodu.

Následující dvě kapitoly jsou věnovány Bosákovu mládí, dospívání, studentským letům a obdobím před nástupem do Československé televize. V nich objasním důvody, kvůli nimž byla Bosákova cesta ke snu stát se sportovním komentátorem velmi obtížná.

Pátá kapitola pojednává o profesních tvářích Jaromíra Bosáka a je rozdělena do čtyř

podkapitol. První z nich se věnuje Bosákově komentátorské činnosti, druhá jeho předešlé moderátorské činnosti i té současné, ve které je Bosák velmi aktivní, neboť vytváří svou vlastní talkshow. Třetí podkapitola se zabývá jeho působením v pozici šéfredaktora Redakce sportu České televize a závěrečná podkapitola obsahuje názory Bosákových kolegů na jeho osobnost.

Práce si také klade za cíl zjistit, jaký přínos má komentátorská a moderátorská osobnost Jaromíra Bosáka v oblasti sportovní televizní žurnalistiky.

1. Metodologie

Má bakalářská práce si klade za cíl popsat a zmapovat kariéru sportovního komentátora, proto je pro dosažení tohoto cíle nutno použít vlastní kvalitativní výzkum v podobě provedení dvou hloubkových rozhovorů s Jaromírem Bosákem a několika polostrukturovaných rozhovorů s jeho sedmi kolegy.

1.1 Kvalitativní výzkum

Při použití kvalitativního výzkumu k dosažení cíle výzkumník nevyužívá dotazníkových šetření, číselných a ani statistických údajů, ale opírá se zejména o co nejpřesnější analýzu zkoumaného jevu prováděnou takzvaně do hloubky, neboť kvalitativní metody se oproti těm kvantitativním soustředí pouze na jedno téma, které se snaží obsáhnout velmi podrobně v celé jeho šíři a rozsahu. Snaží se ho komplexně uchopit a zohledňovat i jeho kontext.¹

Rozdílů mezi kvantitativními a kvalitativními metodami existuje celá řada, například při srovnávání kvantitativního s kvalitativním přístupem se můžeme setkat s pojmy *tvrdá* a *měkká* data.² *Tvrdá data* jsou považována za přesná a vědecká, ve většině případů se jedná o čísla, grafy nebo statistické údaje. Tato data jsou typickým pracovním nástrojem kvantitativních metod. *Měkká data* jsou zpravidla dlouhými slovními výpověďmi nebo zápisky, používají je kvalitativní metody.³ Kvalitativní výzkum je založen na intenzivním sběru co největšího množství dat, ve kterých následně výzkumník hledá vzájemné vztahy a souvislosti.⁴ Nevýhodou kvalitativních metod jsou těžko generalizované závěry, s čímž kvantitativní nemají problém, neboť své výsledky mohou zobecnit.⁵

1.2 Dotazování

Podle Renáty Sedlákové je tato metoda patrně nejfrekventovanější a nejvíce využívanou výzkumnou technikou, pro kterou platí určitá pravidla, která se liší v závislosti použití

---

¹ SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada, 2014. Žurnalistika a komunikace. s. 151.

² SEDLÁKOVÁ, R. (2014). s. 47.

³ HENDL, J. (2012). s. 49.

⁴ SEDLÁKOVÁ, R. (2014). 396.

⁵ HENDL, J. (2012). s. 48.

kvalitativního, či kvantitativního postupu.⁶ Sedláková dodává, že při dotazování nezískáváme data přímo, ale zprostředkovaně. Problém při aplikování této metody může podle ní nastat v okamžiku, kdy dotazovaný pochopí otázku jiným způsobem, než byla výzkumníkem zamýšlena, čímž dojde k odlišné interpretaci respondentovy odpovědi. Tento jev se často objevuje při standardizovaném dotazování, které je jednostranné, neboť neumožňuje respondentovi dostatek prostoru ke zpětné vazbě umožňující případné dodatečné vysvětlení jeho odpovědi.⁷

1.3 Hlubkový rozhovor

Hlubkový rozhovor, v angličtině se setkáme s pojmem in-depth interview, patří k nejdůležitějším a nejčastěji využívaným metodám a technikám při sběru dat a informací týkající se zkoumaného jevu v oblasti kvalitativního výzkumu.⁸ Tato metoda je využívána výzkumníkem neboli tazatelem. Pojem sběr dat však v tomto ohledu může být dosti zavádějícím termínem, protože tazatel si během tohoto typu rozhovoru data v podstatě sám generuje a vytváří. Při obvyklém hlubkovém rozhovoru si je vytváří díky vzájemné interakci s respondentem neboli informantem, ke které při něm dochází. Jedná se tedy o zkoumání velmi subjektivní povahy. Tazatel by také měl během rozhovoru zjistit, jak se jeho informační partner chová, a proč tomu tak je. Jedná se o metodu, pomocí níž by měl tazatel získat vhled do chování a názorů respondenta.⁹

Hlubkový rozhovor se od dotazování a dotazníkového šetření, což jsou metody kvantitativní, liší výrazně menší standardizací. Hlubkový rozhovor je oproti nim více otevřený vůči odpovědím respondenta. Dotazovatel mu v něm dává větší prostor k vlastnímu vyjádření. Díky tomuto faktu je výzkumník schopen zjistit i informace, které neočekával.¹⁰ Během rozhovoru se respondent vyjadřuje k určitému tématu, což přináší výzkumníkovi detailní data ke zkoumanému jevu.

Za nejdůležitější dvě fáze hlubkového rozhovoru je považován jeho začátek a konec, tedy příprava rozhovoru a prezentace výzkumné zprávy.¹¹ Hlubkové rozhovory mají velké

---

⁶ SEDLÁKOVÁ, R. (2014). s. 155.

⁷ Tamtéž.

⁸ ŠVAŘÍČEK, Roman, ŠEĐOVÁ, Klára. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. 1. vyd. Praha: Portál, 2007. 159 s. ISBN 978-80-7367-313-0.

⁹ SEDLÁKOVÁ, R. (2014). s. 211.

¹⁰ SEDLÁKOVÁ, R. (2014). s. 155.

¹¹ TRAMPOTA, Tomáš, VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010.

využití především u výzkumů týkajících se osobních či citlivých témat.¹²

Hlubkové rozhovory mohou být časově náročné. Právě délka rozhovoru je jeho velmi podstatnou kvalitou. Výzkumník by především neměl okrádat informanta o čas a měl by přibližně dodržet předem dohodnutou délku rozhovoru, která záleží na osobnosti dotazovaného. V některých případech, zejména u dětí, se délka hloubkového rozhovoru pohybuje kolem patnácti minut, u dospělých může rozhovor trvat i dvě hodiny.¹³

Hlubkové rozhovory mají velké využití především u výzkumů týkajících se osobních či citlivých témat, proto hraje významnou roli této kvalitativní výzkumné metody tazatel, který by měl splňovat řadu úkolů a dodržovat při vedení rozhovoru určitá pravidla.¹⁴

1.4 Polostrukturovaný rozhovor

Tato metoda je podle Hendla neoptimálnějším řešením při získávání informací ke zkoumanému jevu. Její výhodou je pružnost právě při sběru dat.¹⁵

„Polostrukturovaný rozhovor bývá považován za optimální způsob získávání dat, neboť kombinuje výhody standardizované i nestandardizované formy dotazování a snaží se minimalizovat jejich omezení. Patří proto k nejčastěji využívaným technikám kvalitativního přístupu.“¹⁶

Během polostrukturovaného rozhovoru používá tazatel k dotazování takzvané *primární otázky*, což jsou otázky připravené před samotným setkáním s informantem. Během rozhovoru však může použít i otázky, které ho napadnou v reakci na výpověď dotazovaného. V tomto případě hovoříme o otázkách *sekundárních* neboli *sondážních*. Použitím sondážních otázek výzkumník očekává, že respondent svou výpověď doplní. Výzkumník ho v podstatě vyzívá k další výpovědi, která ponese doplňující a vysvětlující informace.¹⁷

Právě v těchto aspektech se polostrukturovaný rozhovor liší od rozhovoru hloubkového. Hlubkový rozhovor náleží mezi nestrukturované typy rozhovorů, je typický spontánním pokládáním otázek v přirozeném průběhu interakce. Ve svém přirozeném prostředí si proto respondent mnohdy nemusí uvědomit, že probíhající komunikace je součástí výzkumu, což je jedna z jeho největších výhod.¹⁸

---

¹² ŠVAŘÍČEK, Roman, ŠEĎOVÁ, Klára. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál, 2007.

¹³ SEDLÁKOVÁ, R. (2014). s. 212.

¹⁴ Tamtéž.

¹⁵ HENDL, J. (2012). s. 164.

¹⁶ Tamtéž.

¹⁷ Tamtéž.

¹⁸ SEDLÁKOVÁ, R. (2014). s. 211.

Pokud hovoříme o polostrukturovaném rozhovoru, můžeme se také setkat s označením *rozhovor pomocí návodu*. Tento typ se využívá tehdy, pokud k výzkumnému problému existují určité znalosti a indikátory, které může výzkumník dále rozvíjet a doplňovat. Před samotným rozhovorem si tazatel vytvoří seznam témat nebo konkrétních otázek, které chce respondentovi položit. Oproti strukturovanému rozhovoru výzkumník může na základě průběhu rozhovoru měnit pořadí i formu otázek. Výhodou je, že výzkumník nezapomene zmínit některou otázku, uspoří čas oproti neformálnímu rozhovoru, jak ve fázi realizace, tak při vyhodnocení rozhovoru a může pružně reagovat na aktuální průběh rozhovoru.¹⁹

Při tvorbě otázek k polostrukturovaným rozhovorům s Bosákovými kolegy jsem vycházel z předem stanovených cílů mé práce, neboť jejich odpovědi by mi měly pomoci dosáhnout těchto cílů. Při kladení otázek jednotlivým žurnalistům České televize (dále jen ČT) jsem zohledňoval jejich specializaci, pracovní náplň i dobu strávenou v Redakci sportu ČT. Všechny respondentů jsem se zeptal na těchto devět primárních otázek:

- 1) Vzpomněl/a byste si, kdy a za jakých okolností jste se s Jaromírem Bosákem poprvé potkali?
- 2) Jak byste charakterizoval/a Jaromíra Bosáka jako sportovního komentátora?
- 3) Jaká je podle vás Jaromír Bosák osobnost žurnalistiky?
- 4) Jaký přínos má Jaromír Bosák pro sportovní žurnalistiku?
- 5) Je pro vás Jaromír Bosák v něčem inspirací?
- 6) Během které významné sportovní události jste spolupracovali?
- 7) Diváci u televizních obrazovek znají Jaromíra Bosáka i pro jeho vtipné hlášky. Vzpomenete si na nějakou jeho hlášku, která Vás pobavila nejvíce? Pokud ano, která to byla?
- 8) Pan Bosák vytváří talkshow Ušák, veškeré technické operace při jejím natáčení zajišťuje sám. Jak hodnotíte jeho talkshow, sledujete ji?
- 9) Které vlastnosti by podle Vás měl splňovat sportovní komentátor přímého přenosu?

Soubor vytvořených otázek pro sportovní experty se lišil vzhledem k jejich náplni práce. Výjimku představují i rozhovory s Robertem Zárubou a Pavlem Čapkem, které jsou v porovnání s rozhovory s ostatními Bosákovými spolupracovníky obsáhlejší, neboť v nich respondenti odpovídali i na otázky týkající se Bosákových vztahů s šéfredaktory, popsání kritérií pro výběr sportovních expertů nebo jejich názor na zařazení vysílání golfu do programové skladby ČT atd.

---

¹⁹ SEDLÁKOVÁ, R. (2014). s. 211.

1.4.1 Medailonky respondentů

Vzhledem k tomu, že mými respondenty byli dlouholetí Bosákovi kolegové, kteří s ním spolupracovali během jeho kariéry, a především veřejně známé novinářské osobnosti, považuji za vhodné, uvést ke každé z nich základní informace, k čemuž využiji tuto podkapitolu.

Pavel Čapek je sportovní komentátor a moderátor, který v Redakci sportu ČT působí dlouhých čtyřicet let od roku 1980. V minulosti se specializoval na komentování fotbalových utkání. Naposledy jeho hlas doprovázel televizní přenosy fotbalových zápasů světového šampionátu v Brazílii. Za své výkony byl diváky kritizován, proto se rozhodl ukončit své působení v roli fotbalového komentátora. Nyní komentuje klasické lyžování, veslování a fotbalová utkání malého fotbalu. Čapek je i jedním z moderátorů *Studia fotbal*, v ČT zastává i pozici vedoucího dramaturga fotbalové sekce.²⁰

Robert Záruba je jeden z nejvýznamnějších českých hokejových komentátorů a hlavní tvůrce projektů olympijských vysílání České televizi, během nichž působí jako moderátor. Záruba je také šéfkomentátorem Redakce sportu ČT. S Bosákem se seznámil již během svého studia na Fakultě žurnalistiky na Univerzitě Karlově. Záruba nastoupil do tehdejší Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu Československé televize v roce 1984 jako externí spolupracovník, o šest let později se stal jejím plnohodnotným zaměstnancem. Kromě hokeje se specializuje i na komentování baseballu, softballu a florbalu.²¹ O tématu sportovní žurnalistiky Záruba přednáší již několik let na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy (dále jen FSV UK).

Fotbalový komentátor, reportér a redaktor **Vlastimil Vlášek** se narodil v roce 1981. Do ČT nastoupil po úspěšném absolvování FSV UK v srpnu roku 2002 jako její externí spolupracovník. V této pozici setrval tři roky, poté se stal zaměstnancem ČT.

David Kozohorský je fotbalový komentátor a reportér, který vstoupil do ČT v roce 1996 jako externista. Stejně jako Vlášek a Záruba dokončil studia na FSV UK. Kozohorský se pravidelně podílí na tvorbě sportovních pořadů a magazínů, moderuje i *Studio fotbal*, což považuje za jeden z vrcholů své televizní práce. Kromě fotbalu komentuje i rugby. Jako svůj komentátorský vzor uvádí Karola Poláka.²²

Jedinou ženou, se kterou jsem vedl rozhovor během tvorby práce, byla moderátorka **Barbora Černošková**. Svou kariéru v ČT odstartovala v roce 2007 v Brně, odkud později

---

²⁰ Osobní rozhovor s Pavlem Čapkem z 25. 11. 2019

²¹ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 18. 3. 2020

²² E-mailová korespondence s Davidem Kozohorským

přešla do pražské redakce, aby mohla uvádět magazín *Timeout* na ČT4 a *Branky, body, vteřiny* na ČT 1. Jejím největším kariérním úspěchem byla příležitost moderovat společně s Bosákem olympijská studia během Zimních olympijských her 2014 v Soči. Černošková je mimo jiné i bývalou sportovkyní a českou reprezentantkou v synchronizovaném plavání. V tomto sportu se dokonce třináctkrát stala mistryní České republiky.²³

Současný fotbalový expert a spolukomentátor **Luděk Zelenka**, který v této pozici působí od roku 2002, je bývalým profesionálním fotbalistou. Během své kariéry hrál tento útočník za například za Jablonec, Viktorii Žižkov, Slavii Praha nebo Bohemians Praha 1905.²⁴

Čeněk Lorenc zastával roli golfového experta ČT a spolukomentátora přímého televizního přenosu v letech 2006 - 2017. O golfu píše od roku 1993. Během své kariéry přispíval svými články například do *Sport Magazínu*, *Deníku Sport*, *Hospodářských novin* nebo portálu *Exegolf.cz*. V roce 2007 se stal šéfredaktorem české mutace časopisu *Golf Digest*, odkud v roce 2011 odešel. Od roku 2013 působí v magazínu *Golf Vacations*, poslední dva roky v roli šéfredaktora. Lorenc komentoval golfové přenosy kromě ČT i pro *Golf Channel*.²⁵

---

²³ E-mailová korespondence s Barborou Černoškovou

²⁴ E-mailová korespondence s Luděkem Zelenkou

²⁵ E-mailová korespondence s Čeněkem Lorencem

2. Cesta ke kariéře

2.1 Rodinné zázemí a dětství Jaromíra Bosáka

Jeho otec, který se narodil v roce 1929 v Karviné, se jmenoval Jaromír. Žil s rodiči na Šumavě v Železné Rudě, odkud se kvůli záboru Sudet v roce 1938 musel odstěhovat do Plzně, kde i vystudoval lékařství. Během studia dosáhl dvou atestací, z chirurgie a z obecného lékařství. Jeho snem bylo otevřít si soukromou kliniku, ale jelikož nebyl členem Komunistické strany Československa, nikdy se mu tento sen nesplnil. Naopak v padesátých letech 20. století byl kvůli tomu, že vedl oddíl skautů, odsouzen Ludmilou Brožovou Polednovou ke dvěma letům nucených prací v plzeňské věznici Bory. Po uplynutí trestu nemohl lékařskou práci provozovat nikde jinde než v pohraničí, a tak se usadil ve Františkových Lázních, kde pracoval jako rentgenolog. *„Táta byl dobrý doktor, to mám potvrzeno z mnoha stran od pacientů. I přestože táta nemohl dělat disciplínu, kterou chtěl, tak si jej lidé opravdu cenili, což mě těší.“*²⁶

Matka Jaromíra Bosáka se jmenovala Ivanka a pocházela z Radnic u Plzně, kde se v roce 1942 narodila. *„Její táta byl jugoslávský partyzán, který se do Čech dostal během války. Po válce ho umlátili, protože byl těžký levičák a nechtěl táhnout s bolševiky. Má babička pracovala jako hornice. Po dědově smrti sama dostavěla barák, navíc těhotná.“*²⁷

Jaromír Bosák má i jednoho sourozence, starší sestru Yvonne, která se vydala v otcových šlépějích. Nyní pracuje jako zdravotní sestra u rychlé záchranné služby v Chebu. *„Teď je tam dokonce jako nějaká hlavní sestra, nebo něco takového. Má na starosti celý ten dispečink, ale nevím to úplně přesně, se přiznám.“*²⁸ Jejich sourozenecký vztah však nikdy nebyl optimální, ani vřelý. Není tomu tak ani v současnosti, neboť se nestýkají. *„Naposledy jsme se viděli na pohřbu mámy, kde jsme samozřejmě museli fungovat nějakým způsobem dohromady. Náš vztah nikdy nebyl extra. Ségra se, pokud se nepletu, počtvrté vdala. Nestačím to sledovat, dozvídám se to jen přes messenger, kde mi pípne oznámení, takže asi na takové bázi jsou postavené naše vztahy. Není to zkrátka ten klasický sourozenecký vztah. Tam se něco narušilo, když jsme byli malí.“*²⁹

---

²⁶ BOSÁK, Jaromír. *Životní mač*. Praha: Knižní klub, 2013. s. 130.

²⁷ BOSÁK, J. (2013). s. 132.

²⁸ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

²⁹ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

2.2 Složitá studentská léta Jaromíra Bosáka

Když Jaromír chodil do první třídy základní školy, uvědomili si jeho rodiče, že by malého Jaromíra rádi měli pod dohledem jeho sestry, a proto se rozhodli, že chtějí, aby obě jejich děti studovaly společně. *„Rodiče si nějak usmysleli, že by mě měla nějak hlídat.“³⁰* A protože je věkový rozdíl mezi dětmi pouhých deset a půl měsíců, nebyl v tom až tak velký problém. Jaromír si na konci června přišel pro své první vysvědčení, o letních prázdninách úspěšně zvládl zkoušky a od září usedl do lavic třetí třídy už po boku své sestry. *„Já bych to svému dítěti neudělal, protože ten rok je ve dvanácti, třinácti, čtrnácti letech strašně znát. Ne v sedmi, v osmi, ale potom.“³¹*

„Ono to vypadá, že si člověk ušetří rok života, ale pro kluka je to hrozná pitomost. V osmé třídě už některé holky nabývají zajímavých tvarů a vy vedle nich vypadáte, že jste si někde u starší ségry zapomněl autíčko na klíček.“³²

Když bylo Jaromíru Bosákovi třináct let, začal v roce 1978 navštěvovat gymnázium v Chebu. Ani zde se zpočátku studií nevyhnul problémům spjatým právě s jeho věkovým deficitem. *„Při sportu to ještě šlo, ale ve třídě mě kluci moc nebrali. Nebylo to dvakrát příjemné. Nechodil jsem s nimi za holkama nebo do hospody, protože jsem nevěděl, co to je. Takže v tomhle to nebylo jednoduché.“³³*

Právě díky sportům, jako je fotbal nebo basketbal, které závodně hrával od mládí, se mu postupem času podařilo zaujmout místo v klučičím kolektivu. *„Ve školních týmech jsem nějak bojoval a ten respekt si pak získal.“³⁴* V šestnácti letech navíc Jaromír Bosák vyrostl do výšky a situace se začala zlepšovat.

„Né, že bych do té doby fňukal doma pod peřinou nebo chodil k psychologovi, ale necítil jsem se ve škole tak dobře, jak bych se cítil o rok později. Rok navíc je v tomto věku hrozně moc, protože člověk ještě není natolik psychicky vyspělý, nemá tolik načteno a napsloucháno. Poslední dva roky na gymplu se už ale vše srovnalo.“³⁵

Po úspěšném absolvování gymnázia v Chebu, kde si v roce 1982 převzal maturitní vysvědčení, směřovaly Bosákovy kroky do Plzně k přijímacím zkouškám na pedagogickou

---

³⁰ Tamtéž.

³¹ Tamtéž.

³² BOSÁK, J. (2013). s. 137.

³³ Tamtéž.

³⁴ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

³⁵ Tamtéž.

fakultu, ke kterým jel ve svých sedmnácti letech s velkou nechtí. „*Nebral jsem to vážně, takže jsem tam jen něco napsal. Já a pedagog, to by dopadlo blbě.*“³⁶ U přijímacího řízení neuspěl, a tak začal pracovat jako manipulát na poště a prodavač dámské obuvi. Díky nízkému věku ale nemusel nastoupit na základní vojenskou službu.

Po období trvající téměř jeden rok, ve kterém si vyzkoušel tato dvě povolání, úspěšně zvládl přijímací řízení na Karlově Univerzitě (dále jen UK). V roce 1984 tedy začal studovat obor čeština-němčina na Filozofické fakultě UK. V prostorách školy se potkával například s nynějším slavným spisovatelem Michalem Vieweghem nebo s Danem Šustrem, současným kytaristou a skladatelem pražské skupiny kapely *Tichá dohoda*. Bosák ale od počátku studia věděl, že volba této fakulty nebyla správná ani šťastná. „*Z mé strany šlo o velký omyl. Myslel jsem si, že když je to filozofická fakulta, tak bude svobodnějším prostorem. Ovšem to jsem se přepočítal. To bylo pořád dokola Marie Majerová a Julius Fučík.*“³⁷ Bosáka ovšem nenadchla ani výuka německého jazyka, jazyka, který ovládal velmi dobře díky zeměpisné poloze Františkových Lázní. „*Vadil mi všudypřítomný marxismus a podobné hovadiny.*“³⁸

Zmíněný marxismus nebyl jedinou věcí, která byla Bosákovu naturelu proti srsti. „*Povinná docházka a těsnost tamního prostředí mě odpuzovala.*“³⁹ Na filozofické fakultě strávil Bosák téměř tři roky, po nichž dobrovolně v roce 1986 odešel. „*Později by mě možná vyhodili, protože já hodně věcí bojkotoval. Škola mě ale hlavně nebavila, a tím pádem to pro mě nemělo smysl. Ze zpětného pohledu byla tehdejší filda víceméně ztrátou času, protože kromě fonetiky a čtení starší literatury mi prakticky nic nedala. Bylo to strašné zklamání.*“⁴⁰

2.3 Bez střechy nad hlavou

Odchod ze školy znamenal pro Bosáka ztrátu nejen bydlení v podobě studentských kolejí, ale i ztrátu možnosti bydlení u rodičů ve Františkových Lázních. Když se totiž otec Jaromír dozvěděl, že se jeho syn rozhodl ukončit studium na vysoké škole, v podstatě ho vydědil. A tak se Bosák částečně i kvůli své hrdosti a tvrdohlavosti stal pražským bezdomovcem. V odchodu z domu Bosákovi nezabránila ani jeho matka, která ho vždy

---

³⁶ Tamtéž.

³⁷ BOSÁK, J. (2013). s. 148.

³⁸ Tamtéž.

³⁹ Tamtéž.

⁴⁰ BOSÁK, J. (2013). s. 148.

podporovala. „Byla z toho smutná, ale na druhou stranu věděla, že jsem tvrdohlavý a že to udělám.“⁴¹

„Po bezstarostných letech přišla krušnější rána.“⁴² Po odchodu z domu, což bylo na podzim roku 1986, začal postupem času přicházet na úskalí, která skýtá život na ulici. „Najednou nemáte kde bydlet, kde spát, nemáte se za co najíst.“⁴³ Jaromír Bosák doslova živořil. V tomto těžkém životním období přespával na pražských nádražích, kde před městskými policisty snažící se ho vzbudit předstíral, že je cestujícím, který zaspal. Kromě nádraží mu někdy jako nocleh posloužil i altán v přírodní rezervaci Divoká Šárka. I přestože se v těchto těžkých dnech, které trávil v kůži bezdomovce a musel se vypořádat s chladem nebo deštěm, vzpomíná na tyto tři měsíce jako na nejužitečnější období svého života. „Jsem hrozně rád, že se tohle stalo. Fakt si na to nemůžu stěžovat, protože do té doby jsem byl svým způsobem rozmazlený. Člověku všechno vycházelo, nikdy se nemusel učit, sport mi šel. Támhle hrajete divadlo a támhle knížky a támhle muzika, holky, všechno vlastně kvetlo, takže mě to vrátilo znovu na zem.“⁴⁴

Kromě toho, jak přežít v nehostinných podmínkách podzimních měsíců, se Jaromír Bosák naučil třeba i to, že ochrana osobních věcí, obhajoba sebe samého nebo respektování tohoto společenství jsou také důležitými aspekty života na ulici. „Naučí vás to třeba to, že když jdete spát, tak si nemáte sundávat boty, jinak o ně přijdete. Někdy se musíte doslova poprat.“⁴⁵ Na ulici strávil Jaromír Bosák nakonec necelé tři měsíce.

2.4 Vzhůru ze dna

Jaromír Bosák však díky své tvrdohlavosti a paličatosti věděl, že bez střechy nad hlavou nebude dlouho, a tak začal vykonávat různé práce, aby si vydělal peníze. „Věděl jsem prostě, že tam nezůstanu a nějak se prokoušu.“⁴⁶ Nejdříve umýval okna, poté pracoval jako pomocný dělník v tiskárně, kde čelil dalším problémům a nástrahám, neboť v této profesi se tehdy podle něj nepohybovali zrovna přívětiví a laskaví intelektuálové s vysokoškolským vzděláním. „Když vás takový chlapík z pomocného personálu pošle, ať mu dojdete pro pivo,

---

⁴¹ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

⁴² BOSÁK, J. (2013). s. 149.

⁴³ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

⁴⁴ Tamtéž.

⁴⁵ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

⁴⁶ Tamtéž.

*tak vy prostě nemůžete jít, aby si z vás neudělal holku pro všechno. Takže vás trefí, vy musíte trefit jeho, abyste ukázal, že opravdu nepůjdete. No a pak se ukáže, že je to dvojnásobný vrah, tak si říkáte super, to to pěkně začíná. Ale musíte se s ním poprat, protože zase, kdybych mu tu ránu nevrátil a nepopral se s ním, tak tam třeba pracuju dodnes.*⁴⁷

V roce 1987 se poprvé pokusil získat status studenta na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy, na které chtěl studovat vysněný obor žurnalistiky. Na první pokus bylo jeho snažení marné. Přijali ho až na druhý pokus v roce 1988.

„Tehdy se říkalo, že žurnalistika je nejtěžší gympl v Praze.”⁴⁸ V porovnání s oborem čeština-němčina, který studoval o pár let dříve, došlo k určitému zlepšení, jelikož Bosák nebyl ze studia zklamán, jako tomu bylo v minulém případě. Přispěl k tomu především dobrý kolektiv tvořený přibližně třiceti lidmi napříč čtyřmi žurnalistickými ročníky. „Na žurnalistice bylo fajn.”⁴⁹ Jedním z těchto lidí byl i Robert Záruba, současný šéfkomentátor redakce sportu České televize (dále jen ČT) a jeden z nejuznávanějších hokejových komentátorů v České republice. „Skamarádili jsme se spolu díky fotbalu, protože jsme spolu hráli za školní jedenáctku žurnalistiky. To byl první moment, kdy jsme se seznámili.”⁵⁰

Jaromír Bosák chodil do školy jednou až dvakrát týdně. Když tam ale byl a účastnil se přednášek, nemohl si nevšimnout z jeho pohledu minimální odbornosti vyučujících. *„Nechci se nikoho dotknout, ale myslím si, že většina vyučujících nebyla schopna do novin napsat ani krátkou zprávu, o komentáři ani nehovořím.”⁵¹*

Tento fakt vedl Bosáka a některé jeho spolužáky k tomu, aby začali přispívat do *Studentských novin* a získali tím novinářskou praxi. Bosák v nich působil v letech 1990 - 1991. *„To byla vlastně naše skupina studentů z fakulty, která se dala dohromady. Jednalo se o mou první profesionální žurnalistickou práci. Byla to docela jízda, dělat noviny podle sebe.”⁵² Bosákovo studium vysoké školy šlo obrazně řečeno na druhou kolej, raději se věnoval praxi, která mu dávala větší smysl. „Poměrně rychlý start do práce je nesmírně*

---

⁴⁷ Tamtéž.

⁴⁸ BOSÁK, J. (2013). s. 152.

⁴⁹ Tamtéž.

⁵⁰ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 18. 3. 2020

⁵¹ BOSÁK, J. (2013). s. 152.

⁵² Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

užitečný. Hned se s tím potkáte, protože ta škola vás nenaučí psát, škola vás naučí trochu to řemeslo, dá vám kontakty, ale psát nebo mluvit vás naučí jenom praxe.“⁵³

Nedostatek času přípravy na státní závěrečnou zkoušku spojený s novinářskou prací byl jeden ze dvou důvodů, proč žurnalistiku málem nedostudoval. Tím druhým důvodem byla skutečnost, že Bosák si vysokoškolská studia uměl i užít. „*Ke smůle mnohých přednášejících jsme s kolegou Hrubým, mým úhlavním přítelem, odcházeli ze školy velmi pozdě, neb jsme pro pracovní vytížení neměli čas na státnice. Jednou jsem komentoval, podruhé jsme konzultovali naše znalosti týkající se filozofie v restauraci a tak jsme se zmazali, že jsme ráno nemohli vstát. A tak to vyšlo až na třetí pokus v roce 1992.*“⁵⁴

---

⁵³ Tamtéž.

⁵⁴ BOSÁK, J. (2013). s. 153.

3. Žurnalistická kariéra

Během studií už Bosák pracoval pro různé mediální společnosti. „*Do té praxe jsem se vrhl po hlavě a ono to bylo relativně jednoduché, protože ta škola pro mě nebyla náročná.*“⁵⁵

Na přelomu konce osmdesátých a začátku devadesátých let přispíval Jaromír Bosák svými články do fotbalového časopisu *Gól*. Nikdy však nebyl jejím zaměstnancem. Jeho hlavní náplní práce bylo sledovat německou fotbalovou Bundesligu a následně o dění v ní informovat čtenáře. „*To byla ta doba, kdy jsem všechno musel natukat na psacím stroji, vzít to a odevzdat to v Gólu v papírové podobě. Působil jsem tam asi dva roky.*“⁵⁶

Od roku 1990 působil jako produkční pro německou televizní společnost ARD⁵⁷. „*Četl jsem jejich inzerát, pak zašel na českou pobočku a hned jsme se dohodli.*“⁵⁸ V ARD strávil čtrnáct měsíců, které pro něj byly velmi užitečné z profesního hlediska. „*Vzhledem k tomu, že německý respondent byl poměrně líný, dělal jsem toho daleko víc, a tak jsem se stihnul hodně naučit i ohledně reportérské práce a střihu.*“⁵⁹ Aniž by to Bosák čekal, profese v ARD se pro něj stala důležitou i z hlediska osobního, protože se díky ní seznámil se svou současnou manželkou Alenou. „*Za naše manželství můžou Václav Havel a George Bush starší. V roce 1990, přesně 17. listopadu, přijel americký prezident do Prahy na jednání s československým prezidentem u příležitosti prvního výročí sametové revoluce.*“⁶⁰

„*Já a kameraman jsme natáčeli na Václavském náměstí a u zábradlí stály dvě hezké holky, tak jsem se zastavil, dal se s nimi do řeči a jedné z nich jsem dal vizitku s tím, ať mi zavolá, až bude mít čas. No, a zavolala.*“⁶¹

Poté Bosák nastoupil do rádia Bonton, což bylo jedno z prvních komerčních rádií v Československu. „*Nejdřív jsem v Bontonu fungoval jako sporták, po pár měsících jsem naskočil jako klasický moderátor.*“⁶² Jeho kolegou byl Roman Ondráček, se kterým

---

⁵⁵ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

⁵⁶ Tamtéž.

⁵⁷ Arbeitsgemeinschaft der öffentlich-rechtlichen Rundfunkanstalten der Bundesrepublik Deutschland, český Asociace Sdružení veřejnoprávních vysílatelů Spolkové republiky Německo, je společnost německých regionálních veřejnoprávních vysílatelů, která byla založena v roce 1950 v Západním Německu.

⁵⁸ BOSÁK, J. (2013). s. 95.

⁵⁹ Tamtéž.

⁶⁰ BOSÁK, J. (2013). s. 154.

⁶¹ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

⁶² BOSÁK, J. (2013). s. 95.

moderoval ranní vysílání, prime time⁶³ Bontonu. Práce v rádiu Bosáka paradoxně dovedla do Československé televize (dále jen ČST), později ČT.

V roce 1992 si totiž do rádia jako hosta pozval tehdejšího šéfredaktora Redakce sportu ČST Jiřího Baumruka, aby ho vyzpovídal kvůli problému, který se stal při komentování alpského lyžování. „*Nepamatuju si úplně přesně, o co šlo, ale tehdy se to dost řešilo, tak jsme si pana Baumruka pozvali do rádia Bonton.*“⁶⁴

„*Při přenosu z olympiády došlo k nějaké velké chybě a mě zajímalo, co se vlastně přihodilo.*“⁶⁵

Celá situace nakonec vyústila v to, že šéfredaktor Baumruk byl nucen z redakce propustit zaměstnance, kteří stáli za daným problémem a přivést do ní nové tváře, aby měl kdo připravovat program pro blížící se Letní olympijské hry v Barceloně v roce 1992. A tak Baumruk Bosáka oslovil s nabídkou práce v ČST. „*Za pár týdnů mi Baumruk zavolal a já jsem na to kývnul.*“⁶⁶

Prvního červencového dne roku 1992 se Jaromír Bosák stal členem Redakce sportu ČST. „*Měl jsem i kliku, že jsem se s tehdejším šéfredaktorem Baumrukem potkal.*“⁶⁷ Díky malému počtu zaměstnanců a blížícím se Hráům Bosák nemusel procházet žádným konkurzem, naopak. Po pár týdnech jeho účinkování ve sportovní redakci si odbyl premiéru v televizním přenosu. „*Byly to tehdy Sportovní minuty, což byl pořad vysílající se pět minut po zprávách. Neměl jsem moc času o čemkoliv přemýšlet - a dopadlo to docela dobře.*“⁶⁸ Za nedlouho poté začal dokonce moderovat *Branky, body, sekundy* (dnes *Branky, body, vteřiny*). Bosák byl, jak se lidově říká, hrozen rovnou do vody. „*Takhle mi to vyhovuje. Já totiž nemám rád dlouhé přípravy. Máš na to, nemáš na to, ukaž.*“⁶⁹ Jako moderátor *Branky, body, sekundy* působil v letech 1992 - 1995. „*V tu dobu, když jsem nastupoval, to bylo tak, že všichni dělali všechno. Myslím si, že takhle jak jsem začínal já, by měl začínat každý začínající žurnalista,*

---

⁶³ Označením prime time se rozumí vysílací čas během dne, kdy má médium nejvyšší sledovanost.

⁶⁴ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

⁶⁵ BOSÁK, J. (2013). s. 97.

⁶⁶ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

⁶⁷ EAGamesCZ. Bosák a Svěcený o dabingu a komentování. In: *Youtube* [online]. 29.9.2011 [cit. 22. 3. 2020]. Dostupné z <https://www.youtube.com/watch?v=EMakITzlaFc>

⁶⁸ BOSÁK, J. (2013). s. 97.

⁶⁹ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

ale poté by se měl vyprofilovat, protože pak nemůžete stíhat všechno. Té práce je totiž pak tolik, že to nejde.“⁷⁰

Bosák byl hned od začátku působení v ČST pracovníčně velmi vytížen, což znamenalo jeho odchod z ARD. „*Pokračovat na ARD nešlo jednak z časových důvodů a i proto, že by to byl střet zájmů.*“⁷¹ Za pár měsíců poté musel skončit i v rádiu Bonton. „*Chvilí jsem do rádia chodil na noční vysílání, protože mě to fakt hodně bavilo. Ovšem s nárůstem práce v televizi už se oboje nedalo stíhat.*“⁷²

Po nástupu do sportovní redakce nejprve tvořil reportáže a moderoval, což Bosákovi nestačilo, neboť jeho snem bylo stát se sportovním komentátorem. „*Vím, že to zní divně, ale já jsem v pěti letech věděl, že budu komentátor.*“⁷³

„*Komentování bylo to primární, co jsem vždycky chtěl, to se stále bere tak, že je to nejvíc v té branži.*“⁷⁴

Bosák se dočkal v roce 1993, kdy odkomentoval premiérový televizní přenos fotbalového utkání. „*Mám takový pocit, že to bylo na Bohemce, možná proti Slavii, ale hlavu bych za to nedal. Protože já většinou vypouštím věci, které byly, protože mě zajímá to, co bude.*“⁷⁵

Už na podzim téhož roku komentoval zápas Ligy mistrů. „*Vím, že první Ligu mistrů jsem dělal v Lisabonu na Benfice. Tam jsem se ztratil, když jsem šel na stadion. To si pamatuju velmi dobře. Z půlhodinové procházky byla dvouhodinová cesta.*“⁷⁶ Jeho hlas doprovázel televizní přenosy zápasů nejprestižnější fotbalové soutěže starého kontinentu dlouhých pětadvacet let, ačkoliv v posledních letech už nekomentoval přímo z dějiště, nýbrž z komentátorského stanoviště z Kavčích hor v Praze. V roce 2018 totiž ČT v boji o vysílací práva přeplatila konkurenční televizní stanice O2 TV, která si je předplatila na tři sezóny. Bosák už Ligu mistrů nekomentuje a nemyslí si, že by se přímé televizní přenosy utkání této mezinárodní ligy na obrazovky ČT někdy vrátily. „*O2 za to dalo takovou raketu, že se to*

---

⁷⁰ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

⁷¹ BOSÁK, J. (2013). s. 96.

⁷² BOSÁK, J. (2013). s. 97.

⁷³ EAGamesCZ. Bosák a Svěcený o dabingu a komentování. In: *Youtube* [online]. 29.9.2011 [cit. 22. 3. 2020].

Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=EMakITzIafc>

⁷⁴ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

⁷⁵ KORDÍK, Tomáš. Rozhovor s Jaromírem Bosákem. In: *EuroFotbal* [online]. 2.8.2016 [cit. 22. 3. 2020].

Dostupné z: <https://www.eurofotbal.cz/clanky/rozhovor-s-jaromirem-bosakem-335614/>

⁷⁶ Tamtéž.

*nemůže vrátit na ČT. Nemůže to podle mě koupit ani nikdo jiný, protože několik set milionů dolarů nikdo nedá, žádný jiný subjekt, protože se mu ty peníze zpátky nevrátí.*⁷⁷

V roce 1994 si Bosák odbyl další komentátorskou premiéru, neboť ho ČT vyslala do Spojených států amerických na Mistrovství světa ve fotbale. Komentátorská kariéra Jaromíra Bosáka se hned od počátku vyvíjela správným směrem. Jenže v roce 1995 Bosák vyjádřil odmítavý názor vůči šéfredaktoru Baumrukovi. Společně se Zárubou nesouhlasili s Baumrukovými způsoby vedení a řízení sportovní redakce ČT. *„Myslím si, že ta redakce nebyla řízena nezištně z jeho směru, abych tak řekl.*⁷⁸

*„V jinotajích jsme se ozvali proti tomu způsobu řízení redakce. Já jsem začal, Míra si pak přisadil, takže to ještě vyhrotil a reakce vedení byla poměrně razantní.*⁷⁹

Bosák a Baumruk spolu nevycházeli ani po lidské stránce. *„Lidsky jsme si úplně nesedli. Já jsem měl nějaké své názory, jak by se to mělo dělat, on měl zase své. Tak jsme se párkrát raflí a nakonec to dopadlo celkem podle očekávání.*⁸⁰

*„Jiří Baumruk byl na jednu stranu prchlivý člověk, na druhou stranu skoro diktátorský šéfredaktor.*⁸¹

Proto byl Bosák nucen působit v ČT pouze jako její externí člen. *„Šéfové v takovém případě neodcházejí.*⁸² V roli externisty se dohodl na spolupráci se švédskou televizní stanicí FilmNet, kde účinkoval v roli sportovního komentátora. Nekomentoval zde výhradně fotbal. *„Létal jsem do Stockholmu, kde jsem pro FilmNet česky komentoval kromě německého, anglického, španělského a italského fotbalu nejrůznější jiné sporty, od hokeje přes cyklistiku, plochou dráhu, tenis až po box.*⁸³ Bosákova kariéra ve FilmNetu trvala dva roky, neboť prvního srpna roku 1997 švédskou stanicí odkoupil její francouzský konkurent Canal+. *„Už se dokonce připravovalo stěhování centrály FilmNetu do Prahy. Tenhle nápad se mi velice zamlouval. FilmNet měl dokonce koupena práva na českou fotbalovou ligu. Konkurence Canal+ jej ale nakonec zadusila. Bůh ví, kde bych dneska byl, kdyby FilmNet přežil.*⁸⁴

---

⁷⁷ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

⁷⁸ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

⁷⁹ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 18. 3. 2020

⁸⁰ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

⁸¹ Osobní rozhovor s Pavlem Čapkem z 25. 11. 2019

⁸² Tamtéž.

⁸³ BOSÁK, J. (2013). s. 96.

⁸⁴ BOSÁK, J. (2013). s. 96.

V roce 2000 se Bosák vrátil do ČT ne pouze jako její plnohodnotný člen, ale jako šéfredaktor Redakce sportu ČT. V této pozici strávil dva roky. Po nedobrovolném odchodu z ní i nadále setrval v ČT v roli sportovního komentátora a moderátora.

Šestého února roku 2018 začal Bosák natáčet svou vlastní talkshow, která nese název *Ušák*. Jeho prvním hostem byl bývalý slavný fotbalista Jan Koller. O rok později se Bosák dohodl na společné spolupráci s Televizí Seznam, která trvá i v současnosti. „V ČT budu nadále komentátorem zápasů nejvyšší české soutěže, evropských pohárů i reprezentace, na Televizi Seznam pak budu fotbalovým expertem v utkáních anglické Premier League, španělské La Ligy, německé Bundesligy a italské Serie A.“⁸⁵ V ČT nyní působí v roli externisty.

Podle Záruby je pozitivní skutečností fakt, že Bosák i nadále komentuje v ČT fotbalové přenosy. „On je tak na tři čtvrtě cesty mimo ČT, ale pořád si myslím, že je dobře, že komentuje u nás fotbal.“⁸⁶

---

⁸⁵ AUST, Ondřej. Bosák si z ČT bude odskakovat na TV Seznam. In: *Médiář* [online]. 7.2.2019 [cit. 8. 3.2020]. Dostupné z: <https://www.mediar.cz/bosak-si-z-ct-bude-odskakovat-na-tv-seznam/>

⁸⁶ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 18. 3. 2020

4. Profesní tvář Jaromíra Bosáka

4.1 Fotbalový komentátor

Působením v této novinářské profesi si Jaromír Bosák postupem času získal popularitu a stal se pro diváky jedním z nejznámějších a nejuznávanějších sportovních komentátorů působící na československém území.

4.1.1 Komentátorský styl

Jaromír Bosák odkomentoval za svou kariéru nespočet zápasů, během nichž si vytvořil své publikum, do něhož patří diváci, kteří si jej nemohou vynachválit, ale také odpůrci, kteří když slyší jeho hlas, přepínají televizní kanál nebo vypínají zvuk. Té druhé skupině lidí může například vadit Bosákův osobitý styl nebo jeho názory k předváděné hře jednotlivých aktérů na fotbalovém hřišti, což je však podle Bosáka společně s popisem velmi důležitou součástí komentáře, přičemž se snaží, aby té popisné složky nebylo příliš mnoho. „*Předpokládám, že divák není hloupý a vidí, že někdo někam běží. Televize není rozhlas.*“⁸⁷ I názorová část komentáře je podle Bosáka nezbytná. „*Sportovní komentátor by měl říct, jak věci vidí, co si o nich myslí i s tím rizikem, že se splete, nabije si tlamu a diváci mu chybu omlátí o hlavu.*“⁸⁸ Nejsmutnější větou, kterou může divák během sportovního televizního přenosu slyšet od komentátora je pro Bosáka „*Udělejte si obrázek sami*“. „*V takovém případě tam komentátor přeci nemusí být.*“⁸⁹

Bosáka můžeme zařadit mezi nebojácné sportovní komentátory, neboť ho podle svých slov nebaví komentovat opatrně, tak aby něco nezkazil. Zároveň si je vědom toho, že tímto stylem může některé diváky rozzlobit. „*Mlčet o tom, že se mužstvu nedaří, nebo záměrně mlžit, to bych potom dostal vynadáno od lidí i já. Komentátor by měl mít vždycky dost síly na to, aby řekl, co si o věci myslí a jak ji vidí.*“⁹⁰

S touto komentátorskou vlastností Bosáka se pojí i událost, která v mediích vyvolala v roce 2010 velký rozruch, neboť unikl audiozáznam z poločasové přestávky utkání české fotbalové ligy mezi Mladou Boleslaví a Spartou, kdy Bosák společně se spolukomentátorem

---

⁸⁷ BOSÁK, J. (2013). s. 84.

⁸⁸ Tamtéž.

⁸⁹ Tamtéž.

⁹⁰ Tamtéž.

Vladimírem Táborským pomocí lehkých vulgarit kriticky hodnotili dosavadní průběh utkání i výkony některých hráčů.⁹¹

Na neznámého člověka, který audiozáznam zveřejnil, byl Bosák zpočátku velmi naštvaný. „*Nějaký kluk ze Sazky, který nás poslouchal, si to nahrál a prodal bulváru. Asi bych ho trefil, kdybych ho viděl.*“⁹² Zveřejnění nahrávky Bosáka nakonec nepoškodilo, sám přiznává, že tomu bylo přesně naopak. „*Paradoxně mi nahrávka přinesla plusové body, protože lidi zaujalo, že i o přestávce jsme se bavili o fotbale a že jsme viděné pojmenovali podle skutečnosti. Ty první chvíle byly ale velmi nepříjemné.*“⁹³

Při komentování fotbalu je pro Bosáka jedním z nejdůležitějších aspektů objektivita, o kterou se snaží během celé své komentátorské kariéry. Tato vlastnost by podle Bosáka měla být základem novinářské práce. „*Pro mne je důležité, že lidi okolo fotbalu vědí, že si mě nikdo nekoupí, ale ani nenakloní tím, že mě pozve na jachtu, protože s tím ho pošlu do hajzlu.*“⁹⁴ Bosák také uvádí, že díky tomu mohl klást v televizi Peltovi otázky týkající se jeho korupčních skandálů. „*Ani jsem neměl problém setřít v debatě funkcionáře Košťála.*“⁹⁵

Bosákovu komentátorskou objektivitu potvrzuje i bývalý fotbalista a nynější Bosákův kolega, spolukomentátor Luděk Zelenka. „*Když jsem hrál, měl ke mně Míra odstup. Necháává si ho tak u všech profesionálních hráčů, žádný kamaráčoft, aby byl v komentářích objektivní.*“⁹⁶

Objektivně se Bosák snaží komentovat všechna utkání, což platí i v zápasech české reprezentace. Razí teorii, že pokud chce člověk fandit, má si koupit lístek na tribunu, ale nemůže vykonávat profesi sportovního komentátora. „*U mě nikdy nehrajou naši, u mě hraje vždycky česká reprezentace nebo český tým. Jakmile při komentování řeknete naši nebo my, chcete tím dát najevo, že jste součástí týmu, ale vy jeho součástí nejste ani náhodou. Jste komentátor a musíte si zachovat odstup a objektivitu. Mně lidi někdy vyčítají, že nefandím. Ale já jsem*

---

⁹¹ „*Oni by to tam chtěli dovézt na saních...To mi řekni, trénují oni střelbu vůbec, ty vole? Třeba ji mají zakázanou od doktora nebo já nevím, ty vole.*“

⁹² Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

⁹³ BOSÁK, J. (2013). s. 34.

⁹⁴ BOSÁK, J. (2013). s. 84.

⁹⁵ Tamtéž.

⁹⁶ E-mailová korespondence s Luděkem Zelenkou

rád, že to tak je, protože pak můžu v klidu ocenit i hru soupeřů.“⁹⁷ K tomu dodává, že i emoce jsou při komentování důležité, nesmí ale nikdy převládnout nad novinářskou prací.⁹⁸

I když Bosák patří mezi neznámější sportovní komentátory, nikdy v jeho oboru neobdržel žádnou cenu, což mu podle jeho slov nevadí, protože podle něj tato ocenění nejsou a nikdy nebyla hodnocena objektivně. Pro Bosáka zkrátka nejsou měřítkem a důkazem novinářské kvality. „*Když někdo točil kolotočem na Nově, tak i kdyby to byl šimpanz, tak prostě vyhraje. S tím se nemělo cenu nějak stresovat.*“⁹⁹ Bosáka naopak těší, když jeho komentátorskou činnost pochválí osoba, která novinářské profesi rozumí.

K přesnému popsání Bosákova komentátorského stylu nám k dosažení jednoho z cílů práce poslouží jeho slovní obraty a hlášky použité při televizním přenosu fotbalového utkání mezi Českou republikou a Nizozemskem na Mistrovství Evropy v Portugalsku v roce 2004, a také během zápasů světových šampionátů v roce 2014 v Brazílii a v roce 2018 v Rusku.

4.1.1.1 Česká republika - Nizozemsko

Na začátku přenosu přivítal Bosák televizní diváky takto: „*Tady na stadionu v Aveiru už emoce stoupají každou vteřinou, je tady skoro plno. Za několik minut začne ten tolik očekávaný zápas, ale ještě před ním vás samozřejmě pozdravíme tady odtud, dobrý večer... Ještě jednou dobrý večer všem fanynkám a fanouškům dobrého fotbalu. Zdravíme vás z městského stadionu v Aveiru z barevného stánku, který připomíná obchod s lentilkami, možná i nizozemskému princovi, kterého jste měli před chvílíčkou možnost vidět. Už to nebude dlouho trvat a vypukne to tolik očekávané drama. A drama přece patří k sobotnímu večeru, takže jestli ještě máte něco k dodělání v kuchyni nebo při přípravě pití nějakého dobrého pití u baru, vemte to rychle, protože opona vyjede za maličkou chvíli nahoru.*“¹⁰⁰

Při utkání českých a nizozemských reprezentantů, které považuje za to nejlepší, které ve své kariéře komentoval, poté oglosoval Kollerovo snížení na 1:2. „*A ono to půjde, ne, že ne. Milan Baroš, tak jak je jeho zvykem, vzal balón do své správy, prchl s ním přes čtyřicet, padesát metrů, zamotal holandskou obranu...Giovanni van Bronckhorst mu naservíroval po-*

---

⁹⁷ BOSÁK, J. (2013). s. 88.

⁹⁸ BOSÁK, J. (2013). s. 90.

⁹⁹ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

¹⁰⁰ ceskarepre. Záznam zápasu: Česká republika - Nizozemsko (Euro 2004) In: Youtube [online]. 19.6.2019 [cit. 2. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=hieeC8cYvx8>

cukrovanou přihrávku a Koller zachoval chladnou hlavu... Už to vypadá o chloupek veselěji. ¹⁰¹

K okomentování chyby nizozemského obránce vedoucí ke vstřelení dalšího gólu českými fotbalisty prozradil divákům, jakým způsobem by na tuto chybu zareagovali Bosákovi tehdejší spoluhráči. *„Milan Baroš využil perfektního sklepnutí Jana Kollera a srovnává krok na 2:2. U nás na Vyšehradě by se řeklo, že Bouma se souboje s Kollerem pouze zúčastnil, neabsolvoval ho, čehož Koller využil, sklepl pro Baroše a on nechyvatelně propálil van der Saara.* ¹⁰²

Bosák okomentoval i střelu Pavla Nedvěda do břevna. *„Krásná rána. Ježkovy voči, Ježkovy voči.* ¹⁰³ Poté čeští reprezentaci dokázali skórovat potřetí. *„Marek Heinz přinutil van der Saara k výbornému zákroku, jenomže Karel Poborský využil odraženého míče a naservíroval před prázdnou branku. No to je večer... Vladimír Šmicer se stává třetím střelcem českého týmu v dnešním zápase. Ještě že to Milan Baroš udělal podle svého. Krásná rána zase ze střední vzdálenosti, jak o tom Vladimír Táborský mluvil. Van der Saar sice parádní zákrok, ale nešťastně odražený balón z jeho pohledu a Karel Poborský oči nahore a hlava otevřená.* ¹⁰⁴

4.1.1.2 Komentátorská činnost při mistrovství světa v Brazílii

Při prvním utkání, které Bosák během tohoto šampionátu komentoval, se od něj diváci u televizních obrazovek dočkali zajímavých glos informujících o dění na hřišti. Například po vyrovnávacím gólu brazilského útočníka Neymara pronesl. *„Neymar jakoby podepsal prohlášení: Já jsem tady od toho.... Nebyla to žádná pumelice, ale balón zapadl přesně mezi tyče Pletikosovy brány.* ¹⁰⁵ Poté následovala penalta, kterou proměnil Neymar. *„Neymar pojal svoji penaltu jako velikánskou show a měl ale zpropadeně pořádný věrtel štěstí.* ¹⁰⁶

---

¹⁰¹ ceskarepre. Záznam zápasu: Česká republika - Nizozemsko (Euro 2004). In: *Youtube* [online]. 19. 6. 2019 [cit. 22. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=hieeC8cYvx8>

¹⁰² ceskarepre. Záznam zápasu: Česká republika - Nizozemsko (Euro 2004). In: *Youtube* [online]. 19. 6. 2019 [cit. 22. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=hieeC8cYvx8>

¹⁰³ Tamtéž.

¹⁰⁴ Tamtéž.

¹⁰⁵ Česká televize. *MS ve fotbale 2014 Brazílie*. [online]. 24.12.2014 [cit. 4.2.2020] Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11035428170-spor.t-2014/214471296010006-ms-2014/>

¹⁰⁶ Tamtéž.

V utkání Španělska a Nizozemska se k vyrovnání vyjádřil takto: „*Nádherná akce těsně před koncem poločasu. Takhle to dokáží zahrát Holanďani. Parádní pas od Blinda až na, promiňte mi ten výraz, palici van Persieho a ten se ukázal jako rodilý kanonýr.*“¹⁰⁷ Na další zásah Nizozemska a herní projev Španělska v druhé části utkání reagoval komentářem. „*Robben kontra Ramos. Tak si mě chytej mladej. Podívejte se, co provedl Robben s celou obranou Španělska. Ve druhém poločase jsme viděli, kterak se španělská obrana v prach a popel obrátila.*“¹⁰⁸

Při komentování fotbalových situací Bosák často používá slova oblasti hovorové češtiny. Příkladem může být například zahrávání volného přímého kopu Nizozemska na kostarickou branku, před kterým dokonce diváky obrazně varoval. „*Schovat všechny cennosti, nadechnout se a čekat, co přijde....Snider trefil štangli.*“¹⁰⁹ Další ukázkou Bosákova použití hovorových výrazů je Bosákův popis střely při penaltovém rozstřelu v osmifinále mezi argentinskými a nizozemskými fotbalisty. „*Vůbec nespekuloval, prostě napálil co největší mordu pod břevno.*“¹¹⁰ Na což navázal větou, ve které popsal, jak se rozstřel pro Nizozemce vyvíjí. „*Nyní už je holandský škuner nakloněný hodně na bok.*“¹¹¹

V jednom ze zápasů, které komentoval, také popsal chybu německého hráče. „*No to je hrubice, kterou vymyslel Toni Kross, ale Higuain neproměnil obrovskou šanci. No co teď vymýšlel Kross to je záhadou asi nejenom mě, ale určitě i německému kouči a především samotnému borci, protože takhle namazat do tutovky...No zdravas.*“¹¹² Poté následoval komentář hodnotící nepovedenou střelu, která neměla dostatečnou razanci. „*To byla taková šmudlinka.*“¹¹³ Bosák svou komentátorskou činnost v Brazílii ukončil popsáním rozhodujícího gólu Němců a hodnocením taktického tahu jejich trenéra. „*Schürrle pláchl po svém zvyku po levé straně, kde se konečně dostal do pohybu a našel Götzeho. Zlatá ruka Jogiho Löwa.*“¹¹⁴

---

¹⁰⁷ Tamtéž.

¹⁰⁸ Tamtéž.

¹⁰⁹ Tamtéž.

¹¹⁰ Tamtéž.

¹¹¹ Tamtéž.

¹¹² Tamtéž.

¹¹³ Tamtéž.

¹¹⁴ Tamtéž.

4.1.1.3 Komentátorská činnost při mistrovství světa v Rusku

Při světovém šampionátu, který hostilo Rusko, popsal Bosák během utkání mezi Argentinou a Chorvatskem užitím úsloví Modričovu střelu na bránu, která znamenala změnu skóre. *„Zdravááá...2:0 pro Chorvatsko. Tu máš, čerte kropáč, pic kozu do vazy, Chorvati vedou a nad Argentinou, ne že se smráká, už je totálně zataženo.“*¹¹⁵

Dalším momentem, který nenechal Bosáka chladným, byl gól německého fotbalisty Krosse. *„Nádherná střela, Německo vede 2:1 a tenhle zápas vyhraje. Toni Kross si koupil odpustek za švédský gól v prvním poločase. Trefil to skutečně fantasticky.“*¹¹⁶

Následovaly Bosákovy komentáře během utkání Brazilců se Srby. Na obranný zákrok Brazílie reagoval Bosák takto: *„Málem z toho byl exportní vlastenec od Mirandy. To byla holeňovka.“*¹¹⁷ Po přesném zásahu do sítě brazilského obránce Silvy použil zase tento komentář: *„U všech plantážníků, to byla hlava.“*¹¹⁸

Během osmifinálového duelu Kolumbie a Anglie použil k okomentování gólu dokonce anglickou frázi společně s přezdívkou útočníka, který jej zaznamenal. *„He scores, jak by řekli angličtí kolegové. 1:0 pro Anglii a zase je to Hurikán, tedy Harry Kane. Penaltu vyrobil, penaltu proměnil, šestý gól na šampionátu, děkuji pěkně.“*¹¹⁹ V tomto klání Bosák ohodnotil i další dvě penalty, nejprve Kolumbijce Falcaa. *„1:0. Nejjednodušší řešení. Bum, prásk doprostřed.“*¹²⁰ Poté opět penaltový kop Kanea. *„Brankář Ospina Kanea samozřejmě dobře zná,...ale to neplatí ve chvíli, kdy pošlete pumelici k tyči.“*¹²¹

Ve čtvrtfinále mezi Francií a Uruguayí k popisu gólové situace použil hovorový výraz. *„Varané se trefil přesně k pravé štangli, nechytatelné pro Musleru...“*¹²² Bosák se nebál ve svém komentáři zkritizovat ani chybuujícího uruguayského brankáře. *„Griezmann se pokusil překvapit Musleru a povedlo se mu to neskutečným způsobem díky dřravým rukám gólmana Uruguaye.“*¹²³

---

¹¹⁵ Česká televize. *MS fotbal 2018*. [online]. 24.12.2018 [cit. 4.2.2020] Dostupné z:

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/12383887237-sport-2018/218471296000008-ms-fotbal-2018/>

¹¹⁶ Tamtéž.

¹¹⁷ Tamtéž.

¹¹⁸ Tamtéž.

¹¹⁹ Tamtéž.

¹²⁰ Tamtéž.

¹²¹ Tamtéž.

¹²² Tamtéž.

¹²³ Tamtéž.

Následovala glosa ve čtvrtfinále mezi Ruskem a Chorvatskem, během kterého se trefil fotbalista, jehož výkony na šampionátu nebyly příliš optimální, což Bosák divákům nezapomněl připomenout. „Trefil se ten, který zatím působil tak trošku jako anonym, jako muž ve stínu.“¹²⁴ Stylem Bosákovi vlastním okomentoval i následující chorvatský gól, k čemuž použil personifikaci i metaforu. „Míč se doplazil za levou tyč a méně pravděpodobný střelec Domagoj Vida teď odstartoval ohromný gejzír radosti.“¹²⁵

Během penaltového rozstřelu utkání mezi Chorvatskem a Uruguayí dokázal Bosák vnést do komentáře a zužitkovat své fotbalové znalosti. „Mario Fernández netrefil 7,32 na 2,44.“¹²⁶ ¹²⁷ Z utkání, ve kterém proti sobě nastoupili belgičtí a francouzští fotbalisté, jsem vybral dvě Bosákovy „hlášky“.

„Hazard a zase jeho levá, ačkoliv mu teď Lukaku ukazuje: Člověče zlatá dej mi to před prázdnou, já to tam šoupnu.“¹²⁸

„Fantasticky zakročil Courtouis, protože to už vypadalo, že je jasný gól a najednou se někde z ničeho nic, z časoprostoru číslo šest vytrčila pravá ruka belgického gólmana...“¹²⁹

Ve finále, které Bosák komentoval, reagoval na chybu francouzského brankáře vedoucí ke gólu. „Lloris spáchal neskutečnou chybu. To je malér, pro Llorise snad malér století.“¹³⁰

4.1.2 Příprava na televizní přenosy

Jedním z důležitých faktorů k tomu, aby se stal novinář skvělým sportovním komentátorem je důkladná příprava na televizní přenos, což potvrzuje i Bosák, který na tuto část žurnalistické práce velmi dbá. Dokonce v přípravě spatřuje určitou zodpovědnost vůči divákovi i k sobě samému.

„Nedokážu si představit, že půjdu na přenos a nebudu vědět, že tam půjdu jen tak z voleje. To je prostě špatně, to je nezodpovědné.“¹³¹

---

¹²⁴ Tamtéž.

¹²⁵ Tamtéž.

¹²⁶ Tamtéž.

¹²⁷ Jedná se o rozměry fotbalové branky.

¹²⁸ Tamtéž.

¹²⁹ Tamtéž.

¹³⁰ Tamtéž.

„Zkrátka nepojedu na zápas bez toho, abych věděl, že jsem před tím udělal v přípravě maximum.“¹³²

Podle Záruby se Bosák na komentování nepřipravuje pouze týden před určitým zápasem, ale neustále. Záruba taky zastává názor, že novinář v této oblasti by měl mít kromě konkrétních sportovních informací i všeobecný přehled, který je podle něj u Bosáka na velmi dobré úrovni. „Sport sleduje velice podrobně a pečlivě, zvláště fotbal. Zároveň se zajímá i o dění kolem nás, v republice i ve světě okolo.“¹³³ Záruba upozorňuje i na to, že Bosák nezanedbává kulturní část života, čte kvalitní knihy a chodí do divadla. Všechny tyto činnosti jsou pro Zárubu součástí přípravy, protože komentování sportovních událostí není vázáno pouze na sport. „Komentátor kolikrát musí předvést určitý přesah.“¹³⁴ Záruba s nadsázkou dodává, že na komentování se člověk připravuje celý život, což podle něj platí u Bosáka. „Míra se nevědomky pořád připravuje. Stále pracuje na tom, aby byl v našem oboru dobrý.“¹³⁵ I podle Bosáka je důležité nezanedbávat přípravu a dělat ji neustále „Žít z podstaty jde, zvláště, když je člověk výřečný, ale diváci to dříve nebo později poznají.“¹³⁶ Bosák přípravu na televizní přenos přirovnává ke sportu, kde bez ní sportovec také nemůže předvést kvalitní výkon. Nepřipravenost komentátora se podle Bosáka během přenosu pozná ve velmi krátkém časovém období.

Fotbalový komentátor Vlastimil Vlášek není u Bosákovy přípravy přítomen, ale je přesvědčen o tom, že je při ní velmi pečlivý, především když se připravuje ke komentování významných sportovních událostí.¹³⁷ Těmito událostmi má Vlášek na mysli zejména evropské a světové šampionáty ve fotbale. Na tyto turnaje se Bosák připravuje velmi intenzivně již dlouhou dobu dopředu a věnuje jí velké množství času „Jsou to dva měsíce, to už mám vyzkoušené. Kromě běžné práce musíte této přípravě věnovat minimálně osm hodin denně, o víkendech třeba i deset hodin.“¹³⁸ Bosák během ní sleduje přenosy, pracuje s webovými

---

¹³¹ BOSÁK, Jaromír. UŠÁK 104 Jaromír Bosák. In: Youtube [online]. 31.3.2020 [cit. 2. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=Np7YcbP0kbl>

¹³² BOSÁK, J. (2013). s. 104.

¹³³ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 18. 3. 2020

¹³⁴ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 18. 3. 2020

¹³⁵ Tamtéž.

¹³⁶ BOSÁK, J. (2013). s. 104.

¹³⁷ E-mailová korespondence a Vlastimilem Vláškem

¹³⁸ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

stránkami klubů i s informacemi z tisku. ¹³⁹ Těží i z poslechu komentářů zahraničních kolegů, které často obsahují novinky. „*Za odpoledne nakoukám třeba i šest zápasů.*“ ¹⁴⁰

Bosákovu přípravu ztěžují některé týmy, které nejsou obvyklými účastníky mistrovství světa, protože potřebná data a údaje o těchto celcích musí získávat velmi složitým způsobem.

„Když máte komentovat Angolu, KLDK, teď naposledy Saudskou Arábii v Rusku, tak se informace shánějí velmi těžce. Největším oříškem mé dosavadní kariéry bylo získat informace o týmu angolské fotbalové reprezentace, protože většina těch kluků hrála v Angole a Portugalsku. Proto jsem musel najít někoho, kdo ten jazyk ovládá, aby mi něco přeložil, což vás samozřejmě i něco stojí.“ ¹⁴¹

„Na tenhle tým se šlo připravit hodně těžko, protože takřka všechny materiály o fotbalistech byly logicky portugalsky a pár borců ještě hrálo v arabském světě, což vyjde nastejno. Tak jsem si nechal aspoň něco z portugalštiny přeložit, tyhle hráče jsem předtím nikdy neviděl.“ ¹⁴²

I když Bosák odhaduje, že při komentování zápasu použije pouze třicet procent ze své přípravy, snaží se zjistit o všech hráčích co nejvíce dat, aby byl připraven, což dokládá znovu na příkladu angolských fotbalistů. „*Po jedné informaci se pídíte třeba i dvě až tři hodiny, aby vám alespoň něco vylezlo na toho nebo onoho člověka a pak zjistíte, že si na šampionátu nezahrál ani minutu. Ale vy prostě musíte být připraveni, kdyby nastoupil.*“ ¹⁴³

Když se Bosák připravuje na jednotlivé hráče, nezajímá ho pouze, kolik jim je let, na jaké pozici hrají, ale zkoumá a analyzuje i jejich herní styl. Například před tím, než komentoval utkání České republiky s Bulharskem, sledoval dva předchozí zápasy bulharských fotbalistů, aby zjistil, kteří z nich střílí pravou nohou a kteří naopak levou. Díky tomu tak mohl při nadcházejícím televizním přenosu zužitkovat a použít získané informace. ¹⁴⁴

Bosák dává při přípravě na fotbalová utkání přednost papírové formě před tou elektronickou, kterou používá ke komentování golfu. Papírová má podle něj značné praktické výhody. „*Fotbal komentujete devadesát minut a nikdy nevíte, jestli vám něco nezhasne na kome-*

---

¹³⁹ Tamtéž.

¹⁴⁰ BOSÁK, J. (2013). s. 105.

¹⁴¹ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

¹⁴² BOSÁK, J. (2013). s. 104.

¹⁴³ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

¹⁴⁴ BOSÁK, J. (2013). s. 104.

tátorském stanovišti, jestli nezačne blbnout elektrika nebo vám neklekne počítač. Dokud budu komentovat, papír k fotbalu budu potřebovat. Je to nejspolehlivější, pokud vám neuletí.“¹⁴⁵

Na okamžik v Severním Irsku, kdy Bosák vlivem silného větru přišel o papír s přípravou na utkání, s úsměvem vzpomíná Vlastimil Vlášek. Ztráta poznámek však pro Bosáka znamenala menší problémy. *„Byl jsem schopen říct něco o všech hráčích, ale kolik dali gólů v poslední sezóně, tomu jsem se musel vyhnout, protože to jsem přesně nevěděl, Nebylo to nic příjemného, ale pomohlo už jenom to, že jsem to psal rukou.*“¹⁴⁶

Bosákova příprava na běžný zápas během sezóny je oproti té na šampionát podstatně kratší. Trvá tři až sedm dní v závislosti na tom, jestli Bosák jednotlivé týmy zná, či nikoliv. *„Příprava na zápas předkola evropských lig trvá pěkných pár dní, protože český tým může hrát například proti týmu z Litvy, Makedonie, Rumunska nebo dalších zemí, a protože tyto kluby pochopitelně nevidám, jsou pro mě jejich hráči a trenéři neznámí.*“¹⁴⁷

Přípravu probíhající v dlouhodobém časovém horizontu si Bosák archivuje v papírových obálkách. *„Jedna obálka znamená jeden klub, v ní jsou uloženy lístečky patřící jednotlivým hráčům, a když se o nějakém z nich objeví nová informace, přestup nebo bilance za poslední sezónu, dopíšu to tam. Když je lísteček plný, tak ho musím přepsat. V probíhající sezóně jen vytahuju obálky, abych nemusel na každý zápas znovu a znovu všechny informace shánět, to by byl blázinec.*“¹⁴⁸

Z tohoto způsobu archivace těží Bosák i při přípravě na šampionát, se kterou začíná během měsíce dubna. Z obálek, které patří jednotlivým klubům, vytahuje kartičky hráčů a umisťuje je do obálek patřící zemím.¹⁴⁹ Tuto skutečnost potvrzuje i Pavel Čapek, který se připravoval podobným způsobem. *„Vím, že Mira měl na každého hráče dlouhodobou přípravu, ke každému hráči měl pár poznámek na takových kartičkách a ty si pak rozčlenil podle toho, jaké bylo jejich rozestavení na hřišti.*“¹⁵⁰

Bosákova příprava na přenos se vlivem požadavků a možnostem diváctva v průběhu jeho kariéry měnila, čemuž se musel přizpůsobit. *„Když jsem začínal, tak to nebylo tak těžké,*

---

¹⁴⁵ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

¹⁴⁶ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

¹⁴⁷ BOSÁK, Jaromír. UŠÁK 104 Jaromír Bosák. In: *Youtube* [online]. 31.3.2020 [cit. 2. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=Np7YcbP0kbl>

¹⁴⁸ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

¹⁴⁹ Tamtéž.

¹⁵⁰ Osobní rozhovor s Pavlem Čapkem z 25. 11. 2019

protože vycházelo pár novin, k tomu jsem si samozřejmě kupoval různé odborné časopisy.“¹⁵¹
Podle něj musí být nyní příprava daleko důkladnější, než tomu bylo v minulosti kvůli internetu, neboť spoustu informací o jakémkoliv hráči nebo klubu si může najít kdokoliv. „*Přístup k informacím je bezbřehý. Těžko se vysvětluje fanatickým fanouškům některého týmu, kteří na klubových stránkách stráví tři až čtyři hodiny denně, když vám unikne nějaká informace. Například vám někdo vytkne, že jste neřekl, že hráč má nejradši ke snídani vajíčka a argumentuje tím, že to je přece důležitá informace.*“¹⁵²

V souvislosti s tím Bosáka lehce mrzí, že si fanoušci, kteří zaujímají tento postoj, neuvědomují, že sportovní komentátor musí mít téměř shodné povědomí, jako oni mají o jednom, nejméně o dalších osmdesáti klubech. I z tohoto důvodu je pro Bosáka v současnosti příprava náročnější, což však nemění nic na tom, že se snaží být na každé utkání stoprocentně připraven.

4.1.3 Komentátor Ligy mistrů

Od roku 1993 byl Bosák přítomen jako sportovní komentátor u mnoha zápasů Ligy mistrů (dále jen LM), pro mou práci budou však důležité pouze Bosákovy komentátorské účasti při televizních přenosech finálových utkání.

Poslední zápas a divácky nejsledovanější zápas celé klubové sezóny Bosák poprvé komentoval 18. května roku 1994 v bouřlivé atmosféře sedmdesáti tisíců fanoušků na řeckém stadionu Spiros Louis Stadion v Athénách, kde se střetl AC Milán s Barcelonou. Při dalším finálovém klání LM byl přítomen až o šest let později v roce 2000, na stadionu Stade de France ve městě Saint-Denis tvořilo publikum ještě o téměř devět tisíc lidí více, než tomu bylo při Bosákově premiéře. Poté následovalo tři roky trvající období, ve kterém měl na starost komentování finále pouze Bosák. V roce 2001 zavítal do Milána, poté ho pohostilo Glasgow a v roce 2003 stadion Old Trafford v Manchesteru. Mezi lety 2004 - 2013 se při komentování finále LM každým rokem střídal společně s jeho kolegou Pavlem Čapkem, s výjimkou roku 2006, kdy dostal možnost komentovat Petr Svěcený. Od roku 2014 ale znovu doprovází finálová utkání LM pouze Bosákův hlas. Během své kariéry v ČT, která se datuje

---

¹⁵¹ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

¹⁵² Tamtéž.

od roku 1992, má na kontě patnáct účastí v roli hlavního komentátora při televizním přenosu finálového utkání LM.

Nejsilnější momentem jeho kariéry z LM bylo pro Bosáka finále, které se odehrálo 25. května 2005. Tehdy se o titul před dvaasedmdesáti tisíci diváky na Atatürkově olympijském stadionu v Istanbulu utkal italský AC Milán s anglickým klubem Liverpool FC, v jehož řadách nastupovali i čeští reprezentanti Milan Baroš s Vladimírem Šmicerem. *„Tento zápas patří určitě k tomu nejlepšímu, co jsem kdy komentoval. To byl tak fantastický obrat, tak úžasný zápas.“*¹⁵³

Během let, kdy Bosák cestoval po téměř celé Evropě k utkáním Ligy mistrů, si vytvořil určitý denní režim, jakousi komentátorskou rutinu, která se téměř neměnila.

*„Většinou letíte den před zápasem, eventuálně můžete jet autem, když se jedná o Mnichov nebo o jiné město s krátkou dojezdovou vzdáleností. Pak na stadionu vyřešíte akreditaci, večer před zápasem projedete přípravu, pročtete si místní noviny, místní zdroje, které mají nějaké novinky. Pokud jsem do dějiště přiletěl v úterý, sledoval jsem samozřejmě večerní zápasy. Jediné, co jsem si užil, bylo to, že jsem si šel vždycky někde zaběhat, abych taky z toho města něco viděl.“*¹⁵⁴

V den, kdy Bosák komentoval televizní přenos, obvykle nikdy neobědval. Většinu času ale stejně jako den předchozí trávil na hotelovém pokoji přípravou na večerní utkání. *„Je to svým způsobem docela nudně strávený čas, protože většinou ho strávíte v tom hotelovém pokoji.“*¹⁵⁵ Navíc skoro tři hodiny před úvodním hvizdem rozhodčího už musel být přítomen na stadionu. *„Obvykle se hrávalo ve 20:45, takže v 18:00 byl brífink pro komentátory.“*¹⁵⁶ Po odehraném zápasu mířily Bosákovy další kroky znovu na hotelový pokoj, kde si mohl dopřát pár hodin spánku, aby si před ranním letem zpět domů do Prahy na chvíli odpočinul, nebo odlétal rovnou po utkání v nočních hodinách. Omezené množství času Bosákovi kromě poznávání památek a různých měst neumožnilo ani dostatečnou konfrontaci a navazování kontaktů s komentátory z jiných zemí. Tudíž se Bosák se svými kolegy ze zahraničních televizních stanic příliš nespřátelil, i když s nimi byl ubytován ve stejném hotelu. *„Pozdravíte se s nimi před tím zápasem, vyměníte informace, pokud nějaké máte, ale že bychom se navštěvovali a byli v kontaktu, to ne.“*¹⁵⁷

---

¹⁵³ BOSÁK, J. (2013). s. 112.

¹⁵⁴ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

¹⁵⁵ Tamtéž.

¹⁵⁶ Tamtéž.

¹⁵⁷ Tamtéž.

Pokud se naskytla možnost, místo letecké dopravy Bosák využíval raději automobil. „*Proto jsem rád jezdil do německých měst, jako je Mnichov nebo Dortmund. Jednou jsem jel i do Amsterdamu nebo do Milána na finále.*“¹⁵⁸

Bosák navštívil nespočet slavných svatostánků v podobě fotbalových stadionů, na nichž mohl na vlastní kůži pocítit atmosféru během jednotlivých zápasů. Díky těmto mnohaletým zážitkům a zkušenostem může jednoduše posoudit, kteří fanoušci dokáží svůj tým ve vypjatých momentech utkání nejvíce podpořit, a kteří jsou svému klubu naprosto oddaní. „*Skvělá atmosféra vždycky byla na Anfield Road v Liverpoolu, to bylo fantastické. Fanoušci jsou opravdu věrní a neustále zpívají chorály. To platí i o Celticu a Dortmundu. Utkání těchto týmů se hrála v nejlepší atmosféře, co jsem kdy viděl a zažil.*“¹⁵⁹

„*Já mám kvůli atmosféře rád skotské stadiony, ať už Celtic nebo Ibrox. To je prostě radost tam mezi těmi lidmi sedět a poslouchat je.*“¹⁶⁰

Některé stadiony jsou pro Bosáka obdivuhodné jejich samotnou stavbou.

„*Vždycky je pro mě krásné letět do Barcelony, protože má nádherný stadion. To samé platí i o Nice nebo o Lyonu. To se prostě českým fanouškům může jenom zdát.*“¹⁶¹

„*Když jdete na Real nebo na Barcelonu, tak to jsou krásné momenty. To jsou prostě vyhlášené stadiony, svým způsobem historické artefakty.*“¹⁶²

4.1.4 Komentátor šampionátů

4.1.4.1 Mistrovství světa ve fotbale 1994 USA

Jednalo se o Bosákovu premiérovou účast na velkém šampionátu, ze kterého si odvezl mnoho nezapomenutelných zážitků a užitečných zkušeností do příštích let jeho komentátorské kariéry. „*Naučil jsem se to, že když v létě komentuju zápas na místě, jako je Texas, tak není úplně chytré být v tričku a kraťasech, protože jsem se během těch dvou hodin ukrutně spálil.*“¹⁶³

---

¹⁵⁸ Tamtéž.

¹⁵⁹ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

¹⁶⁰ KORDÍK, Tomáš. Rozhovor s Jaromírem Bosákem. In: *EuroFotbal* [online]. 2.8.2016 [cit. 22. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.eurofotbal.cz/clanky/rozhovor-s-jaromirem-bosakem-335614/>

¹⁶¹ Tamtéž.

¹⁶² Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

¹⁶³ BOSÁK, J. (2013). s. 43.

Poprvé také komentoval fotbalový zápas v hale. „*Bylo to v Detroitu a hráli Švédové s Brazílií.*“¹⁶⁴ Finálového utkání mistrovství světa nekomentoval, ale účastnil se ho jako divák.¹⁶⁵ I když se podle Bosáka nejednalo o fotbalově podařený šampionát, po jeho ukončení v něm převládaly pozitivní pocity, neboť zažil svou premiéru na velké sportovní akci. „*Poprvé je zkrátka poprvé.*“¹⁶⁶ Když opomeneme zmiňovanou Bosákovu premiérovou účast, dalším velkým benefitem pro Bosáka byla lokace, kde se turnaj odehrával. Spojené státy americké byly totiž vždy destinací, kam se toužil vypravit, což se mu v roce 1994 díky práci komentátora v ČT podařilo. „*Pro mě to byl asi nejsilnější zážitek vůbec.*“¹⁶⁷ ¹⁶⁸

4.1.4.2 Mistrovství Evropy ve fotbale 1996 Velká Británie

O dva roky později Bosáka přivítala Velká Británie, aby si po světovém šampionátu odbyl svou premiéru i na tom evropském, kterého se poprvé v historii účastnilo šestnáct reprezentačních výběrů evropských zemních.

Právě k tomuto turnaji se váže Bosákův velmi zajímavý příběh, kdy se poprvé ve své komentátorské kariéře zpozdil a nestihl úvodní vteřiny zápasu. Když se totiž 15. června 1996 chtěl Bosák vlakem přemístit z Manchesteru do Birminghamu ke komentování televizního přenosu, v centru Manchesteru vybuchla bomba¹⁶⁹, díky čemuž byly veškeré spoje hromadné dopravy pozastaveny, proto Bosák k cestě na birminghamský stadion Villa Park musel využít taxislužbu. „*Zrovna to byl ten klasický černý taxík, takže romantiky plno, ale jízda to byla hodně pomalá. K Birminghamu jsme se blížili až ve chvíli, kdy zápas začínal. Projížděli jsme křižovatkami na červenou - říkal jsem mu, že všechny pokuty platím já. Za necelé dvě hodiny cesty jsem utratil takřka všechny své diety...*“¹⁷⁰ K utkání mezi skotskými a nizozemskými fotbalisty přispěchal během prvního poločasu. „*Vběhl jsem na stadion vstupem, o němž jsem si myslel, že je pro mě nejlepší, ale na komentátorská místa se nedalo dostat, protože celá tribuna včetně schodů byla totálně obsypaná lidmi.*“¹⁷¹ Hned vzápětí Bosáka napadlo, že se

---

¹⁶⁴ Tamtéž.

¹⁶⁵ Finále na stadionu v Los Angeles mezi Brazílií a Itálií sledoval společně se svým kamarádem a tehdejším zpravodajem Českého rozhlasu Janem Šmídem, kterého do hlediště propašoval pomocí své akreditace.

¹⁶⁶ BOSÁK, J. (2013). s. 43.

¹⁶⁷ BOSÁK, J. (2013). s. 42.

¹⁶⁸ Po turnaji Bosák zůstal v USA se svým kamarádem Janem Šmídem a manželkou Alenou, která za ním přicestovala, aby společně procestovali část této země.

¹⁶⁹ Bombový útok provedla polovojenská skupina irských republikánů známá pod názvem Prozatímní irská republikánská armáda.

¹⁷⁰ BOSÁK, J. (2013). s. 43.

¹⁷¹ BOSÁK, J. (2013). s. 45.

ke svému cíli vydá tou nejkratší cestou. „Mezi hřištěm a diváky byla metrová zídka, tu jsem přeskočil a klusal podél postranní čáry. Zděšený pomezní běžel proti mně a zřejmě si nebyl jist, jestli ho náhodou nejdu zapíchnout. Kdyby tehdy padl gól z jasného ofsajdu a ten nebožák by kvůli mně nezvedl praporek, to by se asi děly věci..“¹⁷² Bosáka si všimla dokonce i ochranka, která ho chtěla zadržet, ale i přesto se zdárně dostal na své komentátorské stanoviště, aby mohl televizním divákům poskytnout komentář o dění na hřišti, což nebylo, jak uvádí, vůbec jednoduché. „Lilo ze mě, měl jsem sucho v puse, ale neměl jsem s sebou žádnou vodu, takže jsem zbytek poločasu bojoval s tím, jak odlepit jazyk od patra.“¹⁷³

V Bosákových začátcích komentátorské kariéry pro něj bylo velmi důležité, aby se k utkání dopravil vždy včas, neboť měl pocit zodpovědnosti vůči televizním divákům. „Tehdy mi přišlo nepředstavitelné, nestihnout přenos, to prostě neexistovalo a taky jsem pro to dělal maximum, vlastně to bylo i za hranicí zákona. Vždy pokud existuje možnost stihnout přenos, tak se snažím udělat vše proto, abych byl na stanovišti včas.“¹⁷⁴

Na mistrovství Evropy do Velké Británie se probojoval český národní tým, který se dokonce probojoval do finále. Při utkání o zlaté medaile mezi Německem a Českou republikou zastával Bosák práci reportéra, dělal rozhovory s hráči. „Viděl jsem neskonalejší smutek i slzy Patrika Bergera.“¹⁷⁵ Bosák tento šampionát hodnotil velice kladně. „Byl pro mě výjimečný šampionátem i proto, že Anglii mám velmi rád. Při finále jsem poprvé naživo viděl královnu.“¹⁷⁶

4.1.4.3 Mistrovství světa ve fotbale 1998 Francie

V roce 1998 zamířil Bosák do Francie. Jako jakási základna mu sloužilo historické město Lyon ve středovýchodní části země, na což si podle něj nemohl stěžovat. „Tohle město se mi velmi líbilo, bydlel jsem na rozhraní francouzské a přistěhovalecké čtvrti.“¹⁷⁷

K cestám na stadion využíval vysokorychlostní vlaky TGV. Při jednom návratu na hotel z města Saint-Étienne, které hostilo utkání mezi Skotskem a Marokem komentované právě Bosákem, se sprátelil se skotskými fanoušky zapíjející prohru jejich týmu 3:0. „Během čtyři-

---

¹⁷² Tamtéž.

¹⁷³ Tamtéž.

¹⁷⁴ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

¹⁷⁵ BOSÁK, J. (2013). s. 46.

¹⁷⁶ Tamtéž.

¹⁷⁷ BOSÁK, J. (2013). s. 46.

ceti minut ve vlaku jsem se hrozně opil. Jeden z těch frajerů v kiltech měl pětilitrovou láhev whisky, která doputovala i ke mně, takže jsem nemohl odmítnout. A kolečko se neustále zrychlovalo... Dali jsme se do řeči, mládenci byli velmi vstřícní a veselí, ale zatímco oni potom šli ještě do hospody, já se sotva dopotácel na pokoj.“¹⁷⁸

Za 19 dnů odkomentoval 14 televizních přenosů, pětkrát tomu bylo z Lyonu, pětkrát ze Saint-Étienne, dvakrát z Lens a jednou navštívil i Saint-Denis. Jeho prvním komentovaným zápasem na tomto turnaji byl 13. června 1998 zápas mezi Jižní Koreou a Mexikem na lyonském stadionu State Gerland. Posledním bylo čtvrtfinálové utkání hrané také v Lyonu 4. července 1998, ve kterém se utkal výběr Chorvatska a Německa.

Na tomto šampionátu si Bosák odbyl také svou premiéru, měla však negativní nádech, neboť mu přinesla jeden z jeho nejhorších komentátorských zážitků profesní kariéry, při níž podle něj musel dokázat udržet diváky u televizních obrazovek. „*To bylo šílené. To je to nejhorší, co se může komentátorovi stát, když se hraje 0:0 a v podstatě nemá o čem mluvit, protože vhazování z autu je v takovém zápase velká událost, protože jinak je to nuda. Nikdo z hráčů se o nic nesnažil, 0:0 byl pro oba celky dobrý výsledek, a proto to na hřišti takto vypadalo. Takže jsem spoléhal na přípravu, kde jsem měl hodně informací. Komentovat něco takového bylo martyrium, fuj.“¹⁷⁹*

„*Čtvrtfinále mezi Francií a Itálií. Sto dvacet minut se nedělo nic. Tam když se kopal roh, tak to byla událost, o které by se mělo mluvit. Příšerné, nekoukatelné. Já bych je zavřel!“¹⁸⁰*

„*Kapitální nuda. Co tam máte pořád říkat, navíc když to bylo čtvrtfinále a člověk o těch mančaftech všechno řekl už při zápasech ve skupinách a čekal, že to bude takový mač, při němž nebude na nějaké povídačky vůbec čas.“¹⁸¹*

Právě z tohoto turnaje se Bosák o své zážitky a pocity, které prožil během třiatřicet dnů, poprvé rozhodl podělit se širokou diváckou obcí ve formě knižního vydání nesoucí název *Francouzský deník Jaromíra Bosáka*.

---

¹⁷⁸ BOSÁK, J. (2013). s. 47.

¹⁷⁹ BOSÁK, Jaromír. UŠÁK 104 Jaromír Bosák. In: *Youtube* [online]. 31.3.2020 [cit. 2. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=Np7YcbP0kbI>

¹⁸⁰ KORDÍK, Tomáš. Rozhovor s Jaromírem Bosákem. In: *EuroFotbal* [online]. 2.8.2016 [cit. 22. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.eurofotbal.cz/clanky/rozhovor-s-jaromirem-bosakem-335614/>

¹⁸¹ BOSÁK, J. (2013). s. 47.

4.1.4.4 Mistrovství Evropy ve fotbale 2000 Belgie a Nizozemsko

Na tomto evropském šampionátu se Bosák ve svých pětatřiceti letech konečně dočkal. Při jeho čtvrté účasti na velké fotbalové akci mu totiž ČT poprvé v jeho kariéře umožnila komentovat finálové utkání. V něm se 2. července na rotterdamském stadionu před zraky padesáti tisíců diváků střetli francouzští a italsí reprezentanti. *„Bál jsem se, že to bude zase ohromná nuda jako před dvěma lety, ale naštěstí góly přece jen přišly.“*¹⁸²

Během šampionátu o jehož pořadatelsví se dělila Belgie a Nizozemsko, cestoval Bosák automobilem mezi osmi městy. Když se přemísťoval z Bruselu do Lutychu k utkání mezi Německem a Rumunskem, porouchalo se mu auto, proto do cílové destinace dorazil v okamžiku, když už zápas začínal. Bohužel pro něj nastal další problém, neboť kvůli zákazu parkování u stadionu musel nechat svůj dopravní prostředek ve vzdálenosti čtyř kilometrů od místa konání. *„Ty čtyři kilometry jsem běžel neplánovaný přespolák. Ze svého místa na tribuně jsem pak ještě musel vyhazovat nějaké německé redaktory, kteří je bryskně obsadili.“*¹⁸³

Bosák tak podruhé ve svém životě zmeškal začátek utkání, kvůli čemuž musel přizpůsobit i své komentování. *„Když jsem se ujal mikrofonu, Rumuni už vedli 1:0 a já vůbec netušil, kdo dal gól a co se na hřišti dělo, takže jsem se do komentování pustil velmi opatrně a počkal na přestávku, abych se zorientoval v ději již minulém.“*¹⁸⁴

Po návratu do České republiky sepsal své pocity, dojmy, fotbalové komentáře a zážitky které v časovém období jednoho měsíce prožil v knize.¹⁸⁵

4.1.4.5 Mistrovství světa ve fotbale 2002 Jižní Korea a Japonsko

K sedmnáctému Mistrovství světa v dějinách fotbalu se Bosák musel vydat na asijský kontinent, konkrétně do Jižní Koreje a Japonska. *„Můj první pracovní výjezd do Asie.“*¹⁸⁶

Tento světový šampionát byl v porovnání i s těmi evropskými, ať už se ohlédneme do minulosti, nebo se podíváme do současnosti, dosavadním rekordmanem v počtu využitých

---

¹⁸² *„Napadlo to Milana Šimu, který měl tehdy nakladatelství a v té době dělal ještě v televizi. Ten za mnou jednou přišel, jestli bych z Francie nechtěl napsat knížku. Mě samotného by to nikdy nenapadlo. Nemyslel jsem, že by byl někdo zvědavý na to, co zrovna dělám. Copak jsem nějaký herec nebo nějaká zpěvačka? Ale on nedal pokoj, tak jsem to nakonec napsal.“*

¹⁸³ BOSÁK, J. (2013). s. 47.

¹⁸⁴ Tamtéž.

¹⁸⁵ Kniha se jmenuje *Bruselský deník Jaromíra Bosáka a fejetony Jana Šmída*.

¹⁸⁶ BOSÁK, J. (2013). s. 49.

stadionů pro fotbalová klání. „*Postavili tam krásné stadiony.*“¹⁸⁷ Bylo jich hned dvacet, což pro Bosáka znamenalo mnoho hodin strávených na cestách mezi městy jako je například Soul, Osaka nebo Sapporo. „*Cestovali jsme především letadly a šinkanzeny.*“¹⁸⁸

Co se mimo fotbalového dění týká, Bosákovi se Japonsko i Jižní Korea docela zalíbila, neboť ho zaujali místní obyvatelé i tradiční asijská kuchyně. „*Mám plno zážitků už díky samotnému místu. Velmi rychle jsem si zvykl na to, jak tam jsou všichni slušní a úslužní. Strava byla fantastická.*“^{189 190}

4.1.4.6 Mistrovství Evropy ve fotbale 2004 Portugalsko

Jednalo se o třetí Mistrovství Evropy, jehož televizní přenosy divákům zprostředkovala ČT. Oproti letům předchozích se společně s Bosákem do dějiště evropského šampionátu vypravilo daleko více pracovníků z řad jediné veřejnoprávní televize v České republice, než tomu bývalo zvykem. Vedle tří hlavních komentátorů, kterými byli Jaromír Bosák, Pavel Čapek a Petr Svěcený, cestovali na Pyrenejský poloostrov i tři fotbaloví experti, jmenovitě Antonín Panenka, Jiří Kotrba a Vladimír Táborský. Kompletní výpravu celkového počtu čtrnácti lidí uzavírali dva reportéři, David Kozohorský a Lukáš Příbyl, režisér, dva kameramani a tři technici. Do té doby se jednalo o historicky nejpočetnější štáb, který kdy ČT na podobnou sportovní událost vyslala. Jednou z novinek byly také přenosové vozy sloužící k přenosům jednotlivých utkání. „*Je to pochopitelně dáno tím, že se kvalifikovali Nedvěd a spol. V opačném případě by jeden štáb určitě zůstal doma, stejně jako přenosové vozy.*“¹⁹¹

Na portugalském šampionátu Bosák odkomentoval pro něj nejlepší utkání své kariéry. Jednalo se o druhý zápas českého týmu v základní skupině proti Nizozemsku. „*Ten zápas měl všechno. Neuvěřitelný příběh. Tento zápas mám zapsaný jako ten vůbec nejlepší, který jsem kdy komentoval. Tohle je prostě nejvíc.*“¹⁹² Bosákův zážitek umocnily i dobré výkony českých fotbalistů. „*Po zápase jsem hluboce smekl před mužstvem i Karlem Brücknerem.*“¹⁹³

---

¹⁸⁷ Tamtéž.

¹⁸⁸ Tamtéž.

¹⁸⁹ Tamtéž.

¹⁹⁰ Během volného dne na šampionátu stihl Bosák podniknout výlet na horu Fudži s jeho kamarádem a zpravodajem vyslaný do dějiště turnaje Českým rozhlasem Janem Šmídem, s nímž Bosák společně cestoval i po skončení světového šampionátu ve Spojených státech Amerických před čtyřmi lety.

¹⁹¹ BOSÁK, Jaromír. *Finále na dosah: Portugalský deník*. Praha: Eminent, 2004. s. 12.

¹⁹² Můj první gól. Jaromír Bosák: Nejlepší odkomentovaný zápas byl proti Nizozemsku na Euru 2004 In:

„Byl to nejkrásnější zápas, který jsem kdy komentoval. Tenhle zápas měl úplně všechno, chvíli groteska, chvíli krimi, chvíli kabaret a chvíli thriller... A fanoušci po něm snad ani nechodili po zemi, byli v jiném světě...“¹⁹⁴

Bosákovi se kromě fotbalových zápasů během Mistrovství Evropy v Portugalsku líbilo i prostředí a atmosféra, ve kterém se odehrály. „Ta euforie všech diváků byla obrovská a člověk to cítil. Takže to bylo strašně příjemné.“¹⁹⁵

I z tohoto šampionátu vzešla kniha mapující Bosákův portugalský pobyt.¹⁹⁶

4.1.4.7 Mistrovství světa ve fotbale 2006 Německo

Bosák většinu času pobýval v Berlíně. „Byl jsem za to rád, protože je to dnes příjemné a multikulturní centrum.“¹⁹⁷ Ke komentování do jiných měst cestoval automobilem, což podle něj bylo v kombinaci s novinářskou prací náročné. „Jeden den jsem jel z Berlína do Gelsenkirchenu, což je 550 kilometrů, po zápase v noci zase zpátky. Vrátil jsem se ve tři ráno a po desáté dopoledne jsem musel jet 250 kilometrů do Hamburku na odpolední zápas. A když si to navíc musíte odřídít, řidiče nám ČT fakt neplatí, je to docel fuška.“¹⁹⁸

Jedním z památných momentů této vrcholné akce bylo pro Bosáka klání mezi Německem a Polskem v Dortmundu. „Atmosféra na Vestfálském stadionu, kterou tvořilo 85 tisíc diváků, to je něco, co hned tak nezažijete.“¹⁹⁹ Druhým bylo jedno z nejkontroverznějších utkání v dějinách fotbalu, finále mezi Francií a Itálií. „Vzpomínka na finále je jasná - Zidanův zkrat.“²⁰⁰ Bosák si také pamatuje na prohru českého výběru s Ghanou, na jejímž konci okomentoval výkon české reprezentace. „Konec truchlohry. Vraťte nám vstupný!“²⁰¹

Youtube [online]. 28. 9. 2017 [cit. 2. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=F2_QSFzPcsk

¹⁹³ BOSÁK, J. (2013). s. 50.

¹⁹⁴ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

¹⁹⁵ KORDÍK, Tomáš. Rozhovor s Jaromírem Bosákem. In: *EuroFotbal* [online]. 2.8.2016 [cit. 22. 3. 2020].

Dostupné z: <https://www.eurofotbal.cz/clanky/rozhovor-s-jaromirem-bosakem-335614/>

¹⁹⁶ Kniha se jmenuje *Finále na dosah: Portugalský deník*.

¹⁹⁷ Tamtéž.

¹⁹⁸ Tamtéž.

¹⁹⁹ BOSÁK, J. (2013). s. 52.

²⁰⁰ Tamtéž.

²⁰¹ Tamtéž.

Při šampionátu Bosák oceňoval vytvořené zázemí pro novináře a celkovou organizaci na velmi kvalitní úrovni. „Ukázalo, že Němci to mají pünktlich po stránce organizační a zvládnutí všeho okolo, a když jste novinář, tak vám to extrémně vyhovuje.“²⁰²

Jednu podstatnou výhradu směřovanou k funkcionářům FIFA Bosák přeci jen našel. „Jediným negativem vzhledem k naší práci bylo nové nařízení pro novináře, které praví, že když chcete parkovat u stadionu - což je víceméně nutnost -, musíte si nejprve vyzvednout parkovačku. A kde jinde než v kanceláři na stadionu. Ale ouha. Bez parkovací karty tady nikdy parkovat nemůžete, takže vyvstává otázka, jak se pro drahocenný kus papíru dostat, když ke stadionu v autě, kterým jste přijeli z místa vzdáleného čtyři sta kilometrů, nesmíte? Taková klasická Hlava XXII fotbalového komentátora v 21. století.“^{203 204 205}

4.1.4.8 Mistrovství světa ve fotbale 2010 Jihoafrická republika

Před odletem do Jihoafrické republiky Bosák alespoň trochu tušil, co ho v dějišti šampionátu čeká, neboť se předešlý rok do této země vypravil kvůli golfu. Po vzoru německého šampionátu před čtyřmi lety, tak i zde čekal Bosáka velmi náročný pracovní program spojený s dlouhým cestováním autem, k němuž se navíc přidala i letecká doprava. „Autem to bylo třeba osm hodin z Pretorie do Durbanu, tam odkomentovat zápas, i když jste úplně hotový, po něm sednout za volant a zase mazat osm hodin černou africkou nocí zpátky... A druhý den v poledne, po třech hodinách spánku, si odřídít cestu do Rustenburgu, to je pohodových 270 kilometrů, odkomentovat a zase na základnu. Přesně takové prázdniny, jaké si lidé většinou představují.“²⁰⁶

Zde se Bosák setkal s dalším fotbalovým zklamáním a komentátorským úskalím. Jednalo se to utkání mezi Brazílií a Portugalskem. „Čekáte, že ti skvělí fotbalisté něco předvedou, ale hráli na tu bezgólovou plichtu, protože oběma týmům to stačilo. To bylo strašné. A jako

---

²⁰² KORDÍK, Tomáš. Rozhovor s Jaromírem Bosákem. In: *EuroFotbal* [online]. 2.8.2016 [cit. 22. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.eurofotbal.cz/clanky/rozhovor-s-jaromirem-bosakem-335614/>

²⁰³ BOSÁK, J. (2013). s. 52.

²⁰⁴ Své působení během světového šampionátu v Německu popsal v knize *Zlaté nebe nad Berlínem: Německý deník*.

²⁰⁵ Mistrovství Evropy ve fotbale v roce 2008, které hostilo Rakousko společně se Švýcarskem, se Bosák neúčastnil, jelikož TV Prima přeplatila ČT v boji o nákup vysílacích práv. Proto se jednalo se o první šampionát za čtrnáct let, během kterého Bosák nepůsobil v roli sportovního komentátora. I přes to však Bosák vydal knihu mapující vývoj šampionátu *Fotbalový deník Jaromíra Bosák: Nejen o mistrovství Evropy*.

²⁰⁶ BOSÁK, J. (2013). s. 52.

komentátor nevíte, co máte dělat, protože byste musel jenom nadávat a ty kluky jenom urážet. ²⁰⁷

Bosák během šampionátu pocítil na vlastní kůži snahu ČT ušetřit finanční prostředky, takže nebyl ubytován v hotelu, ale v domě rodiny českého politického rady Radka Rubeše. *„Ze začátku to bylo velmi rozpačité, protože nejsem na kontakt moc jednoduchý člověk, navíc jsem jim vždycky obsadil televizi, protože jsem musel vědět i ostatní zápasy, dceři a synovi jsem zabral pokoj... Ale musím říct, že jsme se nakonec spřátelili a dodnes jsme v kontaktu. Rubešovi se o mě starali jako o vlastního, za což jim jsem stále vděčný.* ^{208 209}

Celkově Bosák ohodnotil africké putování i fotbalové výkony kladně *„Po všech stránkách úžasná zkušenost. Jižní Afrika je krásná. Sice jsem prorokoval, že se tenhle turnaj nemuší dohrát, ale naštěstí jsem se mýlil.* ^{210 211}

4.1.4.9 Mistrovství Evropy 2012 ve fotbale Ukrajina a Polsko

„Poprvé jsem se podíval na Ukrajinu, a myslím, že to bylo na dlouhou dobu naposled. ²¹²

Bosák se na Ukrajině musel potýkat pro něj s nedostačující kvalitou ubytování a obtížným cestováním mezi stadiony, což bylo způsobeno i tím, že ukrajinské obyvatelstvo po pořadatelství šampionátu netoužilo. Ani v druhé pořadatelské zemi nebyl Bosák s podmínkami příliš spokojený. *„Cestování v Polsku taky nebyla žádná pohádka, protože dálnice nebyly dostavěné, ovšem Ukrajina svého spolupořadatele dalece trumfla v organizační liknavosti, zdoluhavém systému bumáček a všeobecném chaosu.* ^{213 214}

---

²⁰⁷ KORDÍK, Tomáš. Rozhovor s Jaromírem Bosákem. In: *EuroFotbal* [online]. 2.8.2016 [cit. 22. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.eurofotbal.cz/clanky/rozhovor-s-jaromirem-bosakem-335614/>

²⁰⁸ BOSÁK, J. (2013). s. 55.

²⁰⁹ Volné dny, kdy nemusel komentovat, využil k poznávání přírody a taky společenských poměrům Jihoafrické republiky. Bosák si například zahrál golf, vydal se na lví farmu, podnikl výlet do obřího národního parku, kde mohl vidět žirafy, antilopy, slony a další živočišstvo v jeho přirozeném prostředí. Se zástupcem místní církve dokonce navštívil slumu, při čemž pocítil bídu, jakou si do té doby podle svých slov nedovedl představit.

²¹⁰ BOSÁK, J. (2013). s. 54.

²¹¹ Po návratu do ČR vyšla kniha *Africký deník Jaromíra Bosáka*.

²¹² BOSÁK, J. (2013). s. 57.

²¹³ Tamtéž.

²¹⁴ Bosák všechny dny strávené na šampionátu, popsal v knize *Fotbalový deník Jaromíra Bosáka z Polska a Ukrajiny*.

Bosák komentoval televizní přenosy utkání z Kyjeva, Lvova, Doněcku a Charkova. Ukrajinský pobyt ale přeci jen Bosákovi přinesl jedno pozitivum. „V Doněcku jsem si mohl zakomentovat na stadionu, který patří k nejkrásnějším na světě.“²¹⁵

4.1.4.10 Mistrovství světa ve fotbale 2014 Brazílie

Na šampionát do Brazílie odcestoval z ČT pouze Bosák s kameramanem Jaroslavem Jiráskem, takže musel kromě komentování zápasů zastávat i ostatní žurnalistické profese. „Dělal jsem redaktora, musel jsem si napsat scénáře těch věcí, které se pak musely sestříhat a namluvit. A k tomu jsem musel ještě komentovat. Neměli jsme žádného produkčního, takže jsem musel všechno řešit já. A že těch problémů bylo.“²¹⁶

Bosák se tak nemohl připravovat na nadcházející televizní přenos tak jak obvykle, což do jisté míry ovlivňovalo jeho komentátorské výkony. „V Brazílii se mi mnohokrát stalo, že jsem na stadion dorazil minutu před úvodním hvizdem, protože jsem se hádal s techniky, kteří nebyli schopni doladit spojení.“²¹⁷

Dalším faktorem ztěžující Bosáku novinářskou práci v Brazílii byly dlouhé vzdálenosti mezi jednotlivými brazilskými stadiony, které společně s kameramanem překonávali pomocí letecké dopravy. „V tomto byla Brazílie opravdu extrém, protože jsme mnohdy vstávali ve tři ráno, dopoledne jsme přiletěli a večer jsem musel komentovat. Často jsem měl těžká víčka, ale i tak jsem se snažil podat dobrý výkon, protože divák čeká, že tam přijde vysmátý, navoněný a odpočatý frajer.“^{218 219}

Brazilský šampionát byl pro Bosáka tím nejnáročnějším ze všech, kterých se zúčastnil, co se pracovní jeho vytíženosti týká. „Bylo to složité. Bylo to profesně nejhorší, co jsem zažil.“²²⁰

---

²¹⁵ Tamtéž.

²¹⁶ KORDÍK, Tomáš. Rozhovor s Jaromírem Bosákem. In: *EuroFotbal* [online]. 2.8.2016 [cit. 22. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.eurofotbal.cz/clanky/rozhovor-s-jaromirem-bosakem-335614/>

²¹⁷ Tamtéž.

²¹⁸ Tamtéž

²¹⁹ Pokud se ale objevil nějaký den, kdy Bosák nekomentoval a pouze zpracovával reportáže, vydal se sám například na prohlídku Sochy Krista Spasitele v Riu de Janeiro nebo zdejší favely, což podle něj bylo velmi nebezpečné, proto si s sebou nevezl ani hodinky nebo mobil.

²²⁰ KORDÍK, Tomáš. Rozhovor s Jaromírem Bosákem. In: *EuroFotbal* [online]. 2.8.2016 [cit. 22. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.eurofotbal.cz/clanky/rozhovor-s-jaromirem-bosakem-335614/>

„Kamarád z nakladatelství říkal, že když jsem přiletěl z Brazílie, že si myslel, že jsem mrtvý. Protože jsem byl tak strašně unavený, že jsem čtrnáct dní nebyl schopný skoro nic dělat. To nešlo.“²²¹

„Měli jsme tam strašně moc práce a přijeli jsme domů neskutečně utahaní. To bylo šílené. Natočili jsme tam dva celovečeračky, když sečtu všechny ty příspěvky.“²²²

Když pomineme Bosákovu vytíženost a náročnost jeho práce v Brazílii, měl oproti jeho kolegům z ČT, kteří komentovali zápasy mistrovství pouze z Kavčích hor, jednu výhodu. Jako jediný měl možnost komentovat z dějiště, což je jedním z faktorů ovlivňující výkon sportovních komentátorů. A tento faktor ovlivnil hodnocení výkonů jednotlivých komentátorů diváckou obcí. Fotbalové publikum kritizovalo především Pavla Čapka, naopak Bosák se negativnímu hodnocení vyhnul.²²³ *„Komentovat utkání z pražského studia, je úplně něco jiného, to už samo o sobě snižuje ten komentátorský výkon nejméně o třicet procent. Takže mí kolegové to v tomto neměli vůbec jednoduché.“²²⁴*

Jaký je rozdíl v komentování přímo z dějiště a ze studia na Kavčích horách se pokusil vysvětlit i Pavel Čapek. *„Komentovat ze studia v Praze je nesrovnatelně horší než z místa dění. To vám potvrdí každý komentátor. Ale zase to není tak úplně nepřekonatelné, aby se to nedalo udělat solidně i z Kavčích hor.“^{225 226}*

4.1.4.11 Mistrovství Evropy 2016 Francie

Na tento šampionát byla Bosáková sportovní příprava vzhledem k rozšíření turnaje na čtyřiaadvacet celků oproti šestnácti časově náročnější. Během něj Bosák komentoval společně s expertem Martinem Hýským všechna utkání české fotbalové reprezentace, první z Toulouse, druhé ze Saint-Étienne a poslední z Lens. Národní tým České republiky vedl Pavel Vrba, jehož vystupování k novinářům a médiím během mistrovství Bosák kritizoval. Vrbovo chování označil za ješitné až arogantní. *"Když srovnám, jak působí trenéři Anglie, Itálie, nebo Německa – i ve velmi nepříjemných momentech, musím říci, že to v těchto zemích funguje*

---

²²¹ Tamtéž.

²²² Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

²²³ VÁVRA, Aleš, 2014. Čapek nekomentuje. Je to dobré pro mě i pro redakci, říká. In: *Aktuálně.cz* [online]. 9.9. [cit. 12. 3. 2020]. Dostupné z: <https://sport.aktualne.cz/fotbal/capek-nekomentuje-je-to-dobre-pro-me-i-pro-redakci-rika/r~9a565cae375511e494d7002590604f2e/>

²²⁴ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

²²⁵ Osobní rozhovor s Pavlem Čapkem z 25. 11. 2019

²²⁶ Po návratu z Brazílie Bosák publikoval knihu *Brazilský deník*.

úplně jinak než u nás. Trenér musí brát média jako součást práce – nejen když ho chválí – ne jako nepřítel a hlupáky, co chtějí jen škodit. “²²⁷

Neúspěch českého výběru se podle Bosáka projevil i při hodnocení výkonů fotbalových komentátorů ČT nespokojenými diváky. „*V očích některých joudů jsme to my, kdo může za to, jak to s Vrbovými svěřenci ve Francii dopadlo.*“²²⁸

Zmiňovanými joudy měl Bosák na mysli osoby, které nebyly obeznámeny s rolí sportovního komentátora, a přesto jej urážely prostřednictvím sociálních sítí Facebook.

Bosákův francouzský pobyt provázela mimořádná bezpečnostní opatření snažící se předejít teroristickým útokům, které pořadatelskou zemi ohrožovaly na podzim předchozího roku. *Bosák byl na kontroly při vstupu na jednotlivé stadiony připraven.* „*Až na několik drobností proběhlo vše bez problémů. Čekal jsem to horší.*“²²⁹

4.1.4.12 Mistrovství světa ve fotbale 2018 Rusko

Už před šampionátem Bosák zastával názor, že pořadatelství nemělo být Rusku vůbec přiděleno. „*Z toho, že se má hrát v Rusku, jsem zděšený. Tahle země si šampionát prostě koupila.*“²³⁰ „*Myslím si o tom své, čisté to být nemohlo. Když k tomu přidáte anexi Krymu, novičok a Skripala.*“²³¹

Do Ruska se netěšil. „*Petrohrad chci navštívit. Když budu mít trochu volno, rád se v Moskvě projdu po Rudém náměstí, ale na mrtvolu Lenina zvědavý nejsem. Ze všeho nejvíc se těším na dobrý fotbal. Na vyhecované hráče, kteří předvedou to nejlepší, co v nich je.*“²³²

---

²²⁷ Česká televize, 2016. *Bosák: Co bylo špatného na hře českého týmu? Vlastně všechno* [online]. 13.7. [cit. 24.2.2020]. Dostupné z: <https://sport.ceskatelevize.cz/clanek/archiv/bosak-co-bylo-spatneho-na-hre-ceskeho-tymu-vlastne-vsechno/5bdb5efc0d663b6fe89fc204>

²²⁸ BOSÁK, Jaromír. 2016. BLOG Jaromíra Bosáka: Je to marný, je to marný, je to marný. In: *Česká televize* [online]. 27.7. [cit. 24.2.2020]. Dostupné z: <https://sport.ceskatelevize.cz/clanek/fotbal/me/me-2016/blog-jaromira-bosaka-je-to-marny-je-to-marny-je-to-marny/5bdb625d0d663b6fe8a05dd4>

²²⁹ Česká televize, 2016. *Bosák: Co bylo špatného na hře českého týmu? Vlastně všechno* [online]. 13.7. [cit. 24.2.2020]. Dostupné z: <https://sport.ceskatelevize.cz/clanek/archiv/bosak-co-bylo-spatneho-na-hre-ceskeho-tymu-vlastne-vsechno/5bdb5efc0d663b6fe89fc204>

²³⁰ Česká televize, 2014. *Bosák by už Brazílii velkou akci nesvěřil. A Katar? Měl by být nahrazen* [online]. 23.7. [cit. 24.2.2020]. Dostupné z: <https://sport.ceskatelevize.cz/clanek/archiv/bosak-by-uz-brazilii-velkou-akci-nesveril-a-katar-mel-by-byt-nahrazen/5bdec7c0d663b6fe8e2d699>

²³¹ PALIČKA, Jan. 2018. Bosák na sedmém MS: Lenin mě nezajímá. Jsem komentátor, ne turista. In: *iDnes.cz* [online]. 15.6. [cit. 24.2.2020]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/fotbal/ms-2018/jaromir-bosak-komentator-fotbal-ms-2018.A180614_122558_ms-fotbal-2018_par

²³² Tamtéž.

Nicméně do největší země na světě Bosák odcestoval a 14. června odkomentoval v Moskvě úvodní zápas mistrovství mezi Ruskem a Saudskou Arábií. Oproti šampionátu před čtyřmi lety v Brazílii nemusel Bosák tolik cestovat, což platilo především v první části turnaje, neboť komentoval utkání z Moskvy, Petrohradu, Novgorodu a Soči. *„Nalítali jsme toho výrazně méně, než na předcházejících šampionátech.“*²³³

Hned jedenáct utkání šampionátu doprovázel Bosák svým hlasem. Kromě samotných zápasů ho zaujala i atmosféra vytvořená mexickými fanoušky během nich. *„To, co prováděli nadšení Mexičani na tribunách, bylo fantastické!“*²³⁴

Po organizátorské stránce Bosák šampionát ohodnotil jako výborný, což zmínil i na konci televizního přenosu boje o titul mezi Francouzi a Chorvaty, k čemuž přidal i dovětek.

*„Musím říct, že šampionát tady v Rusku, i když jsem to příliš nečekal, byl zorganizován výborně. Věci tady klapaly, ale zároveň to říkám s vědomím, že si myslím, že tady šampionát neměl být konán z mnoha různých důvodů, o kterých se bude taky ještě hodně dlouho mluvit a spekulovat. Ale když už se tedy konal, protože tehdy ještě šel pan Blatter Vladimíru Putinovi hodně na ruku, tak je objektivní ode mě říct to, že organizace dopadla opravdu na jedničku.“*²³⁵

Tento dovětek vyvolal především v českých mediálních vodách jisté pozdvižení, a také odstartoval vlnu kritiky směřující na Bosákovu osobnost, neboť někteří lidé se proti jeho výroku ohradili. Jedním z nich byl i tehdejší místopředseda ČSSD Jaroslav Foldyna, který vyjádřil nesouhlas na svém facebookovém účtu. *„Bosák nám ukázal, kdo v České veřejnoprávní televizi vlastně dnes je. Tedy čest výjimkám, ty tam jsou také. Bohužel podobných bosáků je tam více. Trump na rozdíl od českého krhounka Bosáka vysekl Putinovi poklonu za mistrovství ve fotbale.“*²³⁶

---

²³³ KORDÍK, Tomáš. 2018. Exkluzivní rozhovor s Jaromírem Bosákem. In: *EuroFotbal.cz* [online]. 9.9. [cit. 24.2.2020]. Dostupné z: <https://www.eurofotbal.cz/clanky/exkluzivni-rozhovor-s-jaromirem-bosakem-409051/>

²³⁴ KORDÍK, Tomáš. 2018. Exkluzivní rozhovor s Jaromírem Bosákem. In: *EuroFotbal.cz* [online]. 9.9. [cit. 24.2.2020]. Dostupné z: <https://www.eurofotbal.cz/clanky/exkluzivni-rozhovor-s-jaromirem-bosakem-409051/>

²³⁵ <https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/12154940640-fifa-ms-ve-fotbalu-2018-rusko/218471291120064-francie-chorvatsko> 3:00:55

²³⁶ KOPECKÝ, Josef. 2018. Místopředseda ČSSD Foldyna kritizuje Bosáka za komentář o Rusku. In: *iDnes.cz* [online]. 16.9. [cit. 24.2.2020]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/foldyna-kritika-ceske-televize-rusko.A180716_165315_domaci_kop

Na Faldynův kritiku Bosák reagoval tím, že se z jeho pohledu jednalo čistě o hodnotící komentář.

„Podle mě to z mé strany byla naprosto nepolitizující věta, která pouze hodnotí skutečnost. Stejně tak jako JAR nebo Katar ani Ruská federace neměla být hostitelem fotbalového MS. Každá z těchto zemí z mnoha různých důvodů. Mám na mysli porušování lidských práv nebo obrovskou korupci při získání pořadatelství. V případě Ruska tu máme obrovský státem řízený doping a také velmi nevyjasněnou roli představitelů FIFA při hlasování o pořádání mistrovství. Podle všech dostupných zdrojů tam bylo uplácení velmi pravděpodobné.“²³⁷ ²³⁸

4.1.5 Spolukomentátoři a fotbaloví experti

Do roku 2004 komentoval televizní přenosy sportovních klání na obrazovkách České televize pouze profesionální sportovní komentátor. Robert Záruba, který zastával názor, že díky tomu publikum utkání téměř neprožívá, chtěl tuto skutečnost změnit a navrhl k němu přidat sportovního experta v roli spolukomentátora přenosu.²³⁹ Vzorem Zárubovi, jak vysvětluje, byly jiné země, kde se tento přístup při komentování již praktikoval. *„Komentátorství v Čechách se vyvíjelo jinak než ve světě, protože tam se dělený komentář používal skoro od začátku. Postupně ho vyvíjeli a vylepšovali prvky spolupráce komentátora a experta-sportovce až do určité dokonalosti.“²⁴⁰*

Podle Záruby se tento styl komentování v tehdejší Československu začal praktikovat pozdě díky tradici užívání duálního komentáře, což v praxi znamenalo, že půlku fotbalového poločasu komentoval Čech a druhou Slovák. Podle Záruby duální způsob sportovního komentování nepřinášel žádná pozitiva, neboť se jednalo pouze o jazykově vyrovnanou verzi komentáře. Záruba zmiňuje i praktiky tehdejších sportovních komentátorů, kteří se snažili během utkání diváka nerušit, což podle něj vychovalo publikum, které si zvyklo, že se na televizní přenos dívá téměř bez atmosféry. Z těchto důvodů se proto Záruba rozhodl přiblížit se zemím, ve kterých byl tento způsob komentování zdárně aplikován. Přidáním pozice experta,

---

²³⁷ HOŠEK, Jiří. 2018. Stejně jako JAR nebo Katar ani Rusko nemělo hostit fotbalové MS, říká Jaromír Bosák, který o šampionátu vydává knihu. In: *Seznam Zprávy* [online]. 2.8.[cit. 24.2.2020]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/stejne-jako-jar-nebo-katar-ani-rusko-nemelo-hostit-fotbalove-ms-rika-jaromir-bosak-ktery-o-sampionatu-vydava-knihu-53228>

²³⁸ Bosákova kniha z ruského šampionátu se jmenuje *Fotbalové pozdravy z Ruska: Mistrovství světa den po dni*.

²³⁹ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

²⁴⁰ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 18. 3. 2020

který měl plnit úlohu prostředníka mezi divákem a prostředím, a také poskytnout publiku více odbornosti, si Záruba sliboval jakési oživení přenosu.²⁴¹

Role fotbalového experta v pozici spolukomentátora televizního přenosu si odbyla svou premiéru na Mistrovství Evropy ve fotbale v Portugalsku v roce 2004. Tehdy v této funkci působili dva fotbaloví trenéři Kotrba s Táborským a Panenka jakožto bývalý profesionální fotbalista. Z těchto tří jmenovaných měl s komentováním již určité zkušenosti pouze Táborský, který během turnaje spolupracoval s Jaromírem Bosákem. Kotrba byl přiřazen ke Svěcenému a Panenka tvořil komentátorský pár s Čapkem.

Bosák zpočátku nebyl zastáncem Zárubova nápadu, později ho však přijal a dokázal se přizpůsobit. *„Byl jsem zvyklý, že komentování zvládám sám. Dneska to беру tak, že holt komentujeme ve dvou. Nemám problém ani s tím, ani s tím.“*²⁴²

*„Některým kolegům se to zpočátku moc nelíbilo, Míra patřil mezi ně. Expert mu tam neseseděl, protože se cítil expertně dost silný na to, aby komentovat zvládl sám.“*²⁴³

Podle Záruby tato změna v podobě přidání sportovního experta Bosákovi prospěla a dokázal se díky ní ve své profesi zlepšit, protože upravil svůj projev ku prospěchu žánru tím, že z něj odboural určité chyby, které škodily komentáři. *„Byl to jeden z mnoha důvodů, kvůli kterým se Míra ještě zlepšil v době, kdy už měl stagnovat.“*²⁴⁴

Záruba zdůrazňuje, že jednou z nejdůležitějších zásad při komentování s expertem je předem ho seznámit s požadavky, které se od něj očekávají a vyžadují. K čemuž dodává, že některé televizní stanice tyto informace expertovi zapomínají vysvětlit, což podle něj může znamenat při přenosu značné problémy.²⁴⁵

Bosák spolukomentoval s mnoha sportovními experty, jako jsou například Vladislav Táborský, Luděk Zelenka, Erich Brabec, Martin Hýský nebo Tomáš Pešír, nikdy však z žádného z nich nepreferoval, neboť se před televizním přenosem nikdy nezajímá o to, se kterým expertem bude komentovat, tudíž při přípravě na dané utkání s expertem nespolutra-

---

²⁴¹ Tamtéž.

²⁴² Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

²⁴³ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 18. 3. 2020

²⁴⁴ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 18. 3. 2020

²⁴⁵ Tamtéž.

cuje. „*On se mi tam někdo z kluků objeví těch a ono je to v podstatě jedno. Na rozpis já nekoukám.*“²⁴⁶

Bosák ale vysvětluje, že rozdíl představuje moderování fotbalového studia, kde se na daný přenos musí s hosty předem připravit, protože si společně chystají témata, o kterých budou hovořit.²⁴⁷

4.1.5.1 Výběr expertů

Bosákův kolega Čapek objasňuje úskalí, která jsou spjata s rolí experta, a také důvody komplikující dlouhodobou spolupráci s ČT. „*Lidé v jejich okolí se na ně dívají jako na chytrolíny, kteří jdou do televize dávat rozumy druhým. Další potíží je, že se experti rekrutují z řad bývalých hráčů a trenérů, takže když dostanou zajímavou trenérskou nabídku, tak po ní sáhnou a spolupráce končí.*“²⁴⁸

Čapek dodává, že ČT dodržuje velmi přísná pravidla, která například zakazují komentovat a hodnotit zaměstnanci klubu hrající českou nejvyšší fotbalovou ligu jakékoliv utkání této soutěže. V současnosti se tyto předpisy týkají expertů Martina Hýského a Ericha Brabce, kteří mohou spolukomentovat fotbalové zápasy odehrávající se na mezinárodní úrovni, včetně těch reprezentačních. Podle Čapka ovlivňuje spolupráci expertů z řad bývalých populárních fotbalistů s ČT i konkurence na televizním trhu. K tomu prozrazuje, jak diametrálně se liší finanční ohodnocení sportovních expertů v ČT v porovnání se zahraničními televizními stanicemi. „*Každá televize na světě chce ty nejlepší fotbalové experty, pokud možno co nejrenomovanější hráče a trenéry, ale v českém prostředí jsou relativně málo placeni. Třeba BBC nebo Sky Sport nabízejí expertům balík peněz, kterému se nedá odolat, proto mají takové borce jako je třeba Mourinho. Tyto stanice uloví téměř každého, na koho si ukáží.*“²⁴⁹

Čapek poodkrývá i kritéria, která by podle jeho názoru měl splňovat sportovní expert. Mělo by se jednat o osoby s darem vyjadřování a schopností trefně a jednoduše popsat danou

---

²⁴⁶ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

²⁴⁷ Tamtéž.

²⁴⁸ Osobní rozhovor s Pavlem Čapkem z 25. 11. 2019

²⁴⁹ Osobní rozhovor s Pavlem Čapkem z 25. 11. 2019

problematiku. Zdůrazňuje ale, že pokud je někdo výborným fotbalistou nebo trenérem neznamena to, že bude i kvalitním expertem.²⁵⁰

Záruba vysvětluje, jak probíhá výběr sportovních expertů, k čemuž dodává, že při něm není podstatné, jestli daný expert bude působit ve studiu nebo v pozici spolukomentátora. Sportovní expert by měl podle něj disponovat schopností rychle zformulovat myšlenku. Jde tedy o formulační obratnost, kterou lze vyzorovat již během sportovní kariéry hráče nebo trenéra, neboť s nimi novináři vedou rozhovory. Z toho důvodu v současnosti experti ČT nemusí procházet žádnými konkurzy nebo testy.²⁵¹

Současný fotbalový expert Luděk Zelenka, který své první utkání spolukomentoval s Petrem Svěceným v období, kdy ještě působil jako profesionální fotbalista, popisuje, jak probíhal jeho nástup do této profese. *„Jedná se o postupné kroky. Už z dob mé aktivní kariéry jsem byl s kluky ze sportovní redakce ČT v kontaktu na tiskovkách nebo při rozhovorech. A protože jsem se byl vždy, tak si mě začali zvat do studií jako experta. Vše se výrazně posunulo po skončení mé kariéry, to jsem začal spolupracovat pravidelně.“*²⁵²

Bosák, Čapka i Záruba společně s vedením sportovní redakce ČT striktně rozlišují dvě role sportovních expertů. První z nich je účast experta ve studiu, kde pouze odpovídá na otázky a vede dialog s moderátorem pořadu. Druhou rolí je spolukomentování televizního přenosu. Podle Čapka se experti většinou shodují na tom, že tato disciplína je v porovnání s přítomností ve studiu podstatně těžší, protože jsou nuceni svými myšlenkami vstupovat do přenosu, navíc musí mít cit pro to, v jakou chvíli mají se svými názory do přenosu vstupovat, na jak dlouhou dobu a jakým způsobem mají hlavního komentátora doplňovat.²⁵³

Luděk Zelenka působí v obou rolích, proto má možnost tyto dvě expertní práce porovnat. *„U komentování jsme pořád se sluchátky a prakticky pořád v éteru, není prostor na to mluvit mezi sebou. Studia jsou jiná práce, prakticky pořád tlacháme o fotbale, koukáme na zápas a je tam dost prostoru na debatu mimo éter.“*²⁵⁴

---

²⁵⁰ Tamtéž.

²⁵¹ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 18. 3. 2020

²⁵² E-mailová korespondence s Luděkem Zelenkou

²⁵³ Osobní rozhovor s Pavlem Čapkem z 25. 11. 2019

²⁵⁴ Tamtéž.

Zelenka při televizních přenosech rád spolupracuje s Bosákem, protože je vždy skvěle připravený. Zelenka Bosáka vnímá jako výborného řečníka, se skvělou slovní zásobou, který je sečtělý. „*S Mírou se mi dělá výborně*“²⁵⁵

Zelenka na Bosákovi také oceňuje, že ho při mluvním aktu jako svého kolegu vždy vnímá a nemyslí přitom na další své věci, které by chtěl říct on, a také je vždy schopen reagovat a plynně navázat na to, co Zelenka řekne. Bosák a Zelenka tvořili komentátorský pár na posledním světovém šampionátu v Rusku. „*Odkomentovali jsme spolu dvanáct mačů a dva týdny jsme spolu v podstatě žili.*“²⁵⁶

4.1.6 Komentování počítačové hry

Že je Bosák oblíbeným sportovním komentátorem potvrzuje i jeho spolupráce se společností vyrábějící fotbalovou počítačovou hru FIFA, kterou doprovázel komentář Bosáka a jeho bývalého kolegy Svěceného od roku 2008. „*Oslovilo mě studio, které v Česku zajišťovalo dabing. Nabídku jsem přijal.*“²⁵⁷

Bosákova první dabingová zkušenost pro něj byla docela nudná a vysvětluje, že se nejedná o klasické komentování zápasu. „*Neustále jsem četl věty v několika verzích z monitoru. Takže práce nudná, ne nějak tvůrčí, ale dobře zaplacená, to vám musím říct.*“²⁵⁸

Bosákův a Svěceného hlas doprovázel počítačovou hru do roku 2015. „*Česko a Slovensko je malý trh, takže když měli něco škrtnout v rámci úspor, tak se rozhodli pro českou verzi. Teď prostě český komentář chybí, potkám občas lidi, kteří mi řeknou, že je to škoda, protože to není ono, ale s tím nic neuděláme.*“²⁵⁹

Menší zajímavostí je, že tuto hru Bosák nikdy nehrál. Proto ani neví, jestli se jeho práce povedla, či nikoliv. „*Já jsem nikdy nehrál žádnou počítačovou hru, ani tato se nestala výjimkou. Mě to vůbec neláká. Netuším ani, jak se to ovládá, to jde absolutně mimo mě. Vždycky jsem sice dostal jeden exemplář, ale ten jsem doma vždycky někde hodil, ani nevím kde, takže*

---

²⁵⁵ Tamtéž.

²⁵⁶ Tamtéž.

²⁵⁷ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

²⁵⁸ Tamtéž.

²⁵⁹ Tamtéž.

*jsem se ani neslyšel. Já jsem hold stará generace, než bych to hrál na počítači, tak jsem si šel sport raději zahrát ven, a mám to tak doted’.*²⁶⁰

4.1.7 „Stoper ze žuly“

Od mládí byl Bosák aktivním sportovcem, inklinoval převážně k fotbalu, ale hrál i basketbal. *„Já jsem kopal do všeho, co leželo na cestě, když jsem byl malý, a tak jsem zašel c na fotbalové hřiště, kde jsem už zůstal.*²⁶¹ Od svých šesti let střežil branku až do okamžiku, kdy si přivodil zlomeninu ruky, kvůli níž byl nucen přesunout se na pozici obránce.

Bosák miloval fotbal, o kariéře profesionálního hráče ale uvažoval velmi krátce, protože si byl kvůli několika okolnostem vědom toho, že tento plán je nereálný. *„Od mala mám velký problém s tím, že mám něco na způsob Crohnovy choroby, takže jsem nemohl absolvovat spoustu tréninků.*²⁶²

*„V šestnácti jsem si ještě myslel, že bych to mohl někam dotáhnout, ale kolem neexistoval žádný ligový tým a navíc jsem měl nižší míru talentu, než bylo potřeba k tomu stát se profesionálním fotbalistou.*²⁶³

I během vysokoškolských studií a profesního života Bosák na fotbal nezanevřel a hraje jej dodnes, ne však na té nejvyšší úrovni, čehož nelituje.

*„Jsem rád, že to takhle skončilo, protože já s tím sportem budu dokonce života. Dneska bych měl už dávno po kariéře, kdo ví, jestli bych teď třeba netaxikařil. Nevím. Ale udělal jsem školu, začal jsem dělat nějakou práci, která mě baví, takže to vlastně skončilo docela dobře.*²⁶⁴

Bosák se účastní charitativních zápasů týmu Real Top Praha, v jehož sestavě figurují bývalí čeští fotbalisté, ale také současní herci a umělci. Jedním z Bosákových spoluhráčů je i Luděk Zelenka, podle kterého je Bosák stále plnohodnotnou součástí tohoto celku.

---

²⁶⁰ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

²⁶¹ Můj první gól. Jaromír Bosák: Nejlepší odkomentovaný zápas byl proti Nizozemsku na Euru 2004 In: *Youtube* [online]. 28. 9. 2017 [cit. 2. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=F2_QSFzPcSk

²⁶² Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

²⁶³ BOSÁK, J. (2013). s. 138.

²⁶⁴ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

„Míra je stoper ze žuly. Nesnáší porážky. V jeho letech už mu logicky chybí rychlost, pružnost a obratnost, ale v našem týmu Real Top Praha je stále platným hráčem díky svým zkušenostem.“²⁶⁵

Právě hraní fotbalu ho do jisté míry formovalo a připravovalo na budoucí profesi sportovního komentátora. *„Vím, že to zní divně, ale já jsem v pěti letech věděl, že budu komentátor.“²⁶⁶*

4.2 Komentátor golfu

Kromě fotbalu začal Bosák komentovat i golf. Před tím ale musel přesvědčit své kolegy a především vedení ČT, aby byl tento sport vůbec zařazen do televizního vysílání.

„Nadřel jsem se na to jako kuň, protože někteří kolegové byli proti. Všichni v redakci sportu říkali, že je to nesmysl. Jenomže golf je televizně jeden z nejsledovanějších sportů. Takže jsem kolegy musel různě přesvědčovat, ale nakonec se mi to povedlo.“²⁶⁷

Například Pavel Čapek zastával vůči Bosákově myšlence neutrální až odmítavý postoj, neboť se domníval, že televizní přenosy bude sledovat málo lidí vzhledem k malé fanouškovské a divácké základně na území České republiky.²⁶⁸ Naopak Robert Záruba Bosákův nápad podporoval.²⁶⁹

Premiérový golfový přenos Bosák komentoval v březnu roku 2006 společně s Čeňkem Lorencem, který působil v roli spolukomentátora. Jednalo se o Players Championship.²⁷⁰ Bosák a Lorenc tvořili golfový komentátorský pár dvanáct let. Lorencovi se s Bosákem spolupracovalo skvěle a myslí si, že si na sebe opravdu zvykli a při televizním přenosu byli sehraní. *„Byla to neopakovatelná zkušenost, pracovat vedle zkušeného komentátora, kterého nic nerozhodilo. Také pocit souznění, kdy jsme se díky podobnému smýšlení dokázali dobře doplňovat a spolupracovat, aniž bychom na sebe mrkli, protože jsme se museli především dívat na*

---

²⁶⁵ E-mailová korespondence s Luděkem Zelenkou

²⁶⁶ Můj první gól. Jaromír Bosák: Nejlepší odkomentovaný zápas byl proti Nizozemsku na Euru 2004 In: *Youtube* [online]. 28. 9. 2017 [cit. 2. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=F2_QSFzPcSk

²⁶⁷ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

²⁶⁸ Osobní rozhovor s Pavlem Čapkem z 25. 11. 2019

²⁶⁹ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 18. 3. 2020

²⁷⁰ Players Championship je golfový turnaj, který se od roku 1982 každoročně hrává na Floridě. Účastní se ho padesát nejlepších hráčů světového žebříčku.

monitory a sledovat dění. Někdy jsem už dopředu věděl, co kolega řekne, nebo jak na mě naváže. Negativa žádná. Jinak bychom to spolu nevydrželi tak dlouho.“²⁷¹

Během této doby měli kromě českých turnajů možnost komentovat i několik světových podniků, jako je například PGA Tour, US Open, Ryder Cup nebo Masters. Podle Lorence ale on ani Bosák nedělali mezi jednotlivými turnaji žádné rozdíly, neboť každý z nich byl pro ně výjimečným.²⁷²

Společně však zastávají názor, že nejprestižnějším golfovým turnaj, který měli možnost komentovat, bylo Masters z americké Augusty. „*Masters je golfová bohoslužba. Už během přípravy na přenos, kdy si procházím spoustu materiálů textových i obrazových mám mrazení v zádech. Američané vždy připraví nádhernou znělku, už ta s člověkem zacvičí. Po každé jde o pocit velice příjemného očekávání.*“²⁷³

„*Masters je zkrátka největší a neslavnější turnaj.*“²⁷⁴

Pro Bosáka je tento turnaj fascinujícím a golfové hřiště v Augustě považuje za chrám tohoto sportu. Jako jednu z nejvýznamnějších zvláštností oproti ostatním turnajům uvádí, že se Masters každoročně odehrává na stejném místě. Bosák zmiňuje, že se pro golfisty jedná o velmi náročný podnik, na který se musí intenzivně připravovat.²⁷⁵ Komentování tohoto golfového turnaje Bosák přirovnává ke komentování finále fotbalové LM. „*Masters je turnaj turnajů. Když v Augustě zvítězíte, je to stejné jako vyhrát Ligu mistrů. Nejvíc, co můžete v daném sportu dokázat.*“²⁷⁶

Bosák a Lorenc komentovali Masters společně desetkrát. Bylo to od roku 2007 až do roku 2017, kdy se Lorenc rozhodl ukončit spolupráci s ČT. Po Lorencově odchodu Bosák i nadále komentuje golfové přenosy.

Většinu golfových podniků s výjimkou těch českých komentovali Bosák a Lorenc v nočních hodinách z pražského studia ČT na Kavčích horách, přičemž se jednalo o několika-hodinové televizní přenosy.

---

²⁷¹ E-mailová korespondence s Čeňkem Lorencem

²⁷² Tamtéž.

²⁷³ ŠPRYŇAR, Radek. Bosák kvůli golfu neuvidí Slavii: Masters je bohoslužba, jako finále LM. In: *iSport* [online]. 11.4.2019 [cit. 2. 3. 2020]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/ostatni-dalsi-sporty-golf/361798/bosak-kvuli-golfu-neuvidi-slavii-masters-je-bohosluzba-jako-finale-lm.html>

²⁷⁴ E-mailová korespondence s Čeňkem Lorencem

²⁷⁵ ŠPRYŇAR, Radek. Bosák kvůli golfu neuvidí Slavii: Masters je bohoslužba, jako finále LM. In: *iSport* [online]. 11.4.2019 [cit. 2. 3. 2020]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/ostatni-dalsi-sporty-golf/361798/bosak-kvuli-golfu-neuvidi-slavii-masters-je-bohosluzba-jako-finale-lm.html>

²⁷⁶ Tamtéž.

„Vysíláme třeba od půlnoci do tří. I přes ten noční čas se ovšem snažíme komentovat živě, abychom nabídli divákům bezprostřední zážitek.“²⁷⁷

„Neopakovatelným zážitkem byl Ryder Cup a nepřetržité komentování po dobu 12 hodin, aniž bychom opustili studio. Ale většinou to bývalo tak, že jsme vysílali tři hodiny čtyři večery za sebou. Takže jsme spolu byli více než s rodinami.“²⁷⁸

4.2.1 Komentování golfu

Komentování golfu má podle Bosáka svá specifika. Jedním z nich je používání anglicismů komentátorem televizního přenosu, neboť většinou není možné slova golfové terminologie doslovně překládat do českého jazyka, diváci by jim totiž nerozuměli. „Obešel kolo se třemi ptáky. Navíc golf se hraje po celém světě a anglická terminologie je jedinou možnou platformou.“²⁷⁹

Bosák si musel zvyknout i na zcela jiný typ komentáře, neboť ten fotbalový by se, jak uvedl, ke golfu z mnoha důvodů, nehodil. „Je to úplně odlišná melodie sportu i tempa. Komentovat fotbal jako golf nejde, platí to i opačně. To by lidé nezkousli.“²⁸⁰ Golfový komentář se od toho fotbalového diametrálně liší. „U golfu vám nehrozí, že se prožvaníte do gólu, protože těch ran je tam hodně a přenosy jsou daleko delší.“²⁸¹ Podle Bosáka je při komentování golfu větší dostatek času pro vyprávění příběhů než u fotbalu a objevuje se zde i daleko menší množství emociálních projevů komentátora, než tomu bývá zvykem u fotbalových přenosů, což je spjato se samotným sportem. Golf je podle Bosáka také daleko plynulejší než fotbal.

Bosáka doplňuje Lorenc slovy popisující kritéria, která by měl podle něj splňovat ideální golfový komentátor. „Komentátor nesmí diváka rušit a snažit se vládnout přenosu. Musí být příjemným, nevtíravým a nepřechytralým průvodcem, kterého stojí za to poslouchat. Měl by mluvit tak akorát, citlivě, u golfu spíše méně a nikdy ne v době, kdy se odehrává rána. Musí

---

²⁷⁷ BOSÁK, J. (2013). s. 76.

²⁷⁸ E-mailová korespondence s Čěnkem Lorencem

²⁷⁹ BOSÁK, J. (2013). s. 76.

²⁸⁰ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

²⁸¹ Tamtéž

sdělovat to, co divák nevidí. Nesmí být pouhým vypravěčem obrazu, ale interpretem podtextu. ²⁸²

Jedním z úskalí při komentování golfu je pro komentátory ten fakt, že neví, kterého hráče se režie rozhodne ukázat při odpalu, od čehož se odvíjí i příprava komentátora na televizní přenos. *„Ve fotbale máte na hřišti dvaadvacet hráčů plus pár náhradníků, kteří vstoupí do hry, Avšak golfový turnaj hraje někdy až 156 hráčů, takže se musíte připravit na každého z nich* ²⁸³

„Musíte být na každého maximálně připravený, protože nikdy nevíte, kdy ho vám ten režisér stříhne. Opravdu je to velmi náročné a složité. ²⁸⁴

V porovnání přípravy na jeden fotbalový zápas s přípravou na jeden golfový turnaj je podle Bosáka namáhavější sběr informací pro golfový televizní přenos. U přípravy na fotbalový šampionát to však neplatí.

4.3 Komentátor amerického fotbalu

Nejširší divácká obec zná Bosáka pouze jako fotbalového a golfového komentátora, málokdo ale ví, že kromě těchto sportů komentoval i jeden další, který se hraje na travnatém povrchu, a tím je americký fotbal. *„Je to krásný sport.* ²⁸⁵ Americký fotbal patří mezi oblíbené Bosákovy sporty od devadesátých let minulého století, kdy jeho utkání sledoval prostřednictvím německých televizních stanic a četl o něm v odborných časopisech. Bosák na tomto sportu obdivuje jeho dynamičnost a promyšlenost. ²⁸⁶

V roce 1994 Bosák komentoval finále nejslavnější ligy světa NFL, takzvaný Super Bowl. Televizní přenos jedné z každoročně nejsledovanějších sportovních událostí na světě komentoval společně s Robertem Zárubou. *„Já jsem tento sport komentoval už dříve. Míra pak přišel a taky ho to zajímalo, stejně jako já to taky hodně sledoval, takže jsme se na tom sešli a komentovali jsme americký fotbal spolu.* ²⁸⁷

---

²⁸² E-mailová korespondence s Čeňkem Lorencem

²⁸³ E-mailová korespondence s Čeňkem Lorencem

²⁸⁴ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

²⁸⁵ BOSÁK, Jaromír. UŠÁK 104 Jaromír Bosák. In: *Youtube* [online]. 31.3.2020 [cit. 2. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=Np7YcbP0kbl>

²⁸⁶ Tamtéž

²⁸⁷ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 18. 3. 2020

Pro Bosáka se jednalo o obrovský zážitek, k čemuž do jisté míry přispěla i přítomnost Záruby. „Pro mě jako fanouška amerického fotbalu to byla skvělá zkušenost. Pamatuju si, že Dallas porazil Buffalo. Spolupráci s Robertem hodnotím velmi kladně, protože je profík na přenos a byl dobře připravený.“²⁸⁸

I Zárubu spolukomentování televizního přenosu s Bosákem bavilo a hodnotí tuto zkušenost velmi pozitivně, neboť je přesvědčen o tom, že dokázali nahradit dělený komentář i nepřítomnost experta tím, že byli oba na přenos perfektně připraveni. „Byla to vzácná možnost. Navíc to bylo umocněno tím, že šlo o Super Bowl.“²⁸⁹

---

²⁸⁸ E-mailová korespondence s Jaromírem Bosákem z 5. 4. 2020

²⁸⁹ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 18. 3. 2020

4.4 Bosák moderátorem

4.4.1 Účast na olympijských hrách

Již během prvního roku svého působení v ČT se Bosák podílel na televizním vysílání olympijských her, o dění z nich informoval z Kavčích hor.

„Během Letní olympijských her v Barceloně 1992 už jsem jako mlad'och dělal zpravodajství. Tehdy si mě zamiloval československý tým vodního póla, který se po dlouhých letech proboujel na olympiádu. Tam prohrál, co mohl, a já na jeho adresu pronesl něco v tom smyslu, že to tedy bylo špatné, ale zas buďme rádi, že se nikdo neutopil.“²⁹⁰

Na Zimní olympiádě v Lillehammeru 1994 o dva roky později a na Letní olympiádě v Atlantě v roce 1996 spolupracoval s Robertem Zárubou v rámci olympijského studia. *„Od roku 1992 jsem ho bral jako toho, kdo se mnou bude alternovat v olympijském studiu.“²⁹¹* Bosákův nucený odchod z ČT znamenal jeho neúčast během Zimní olympiády v Naganu. V roce 2000 už byl ale znovu přítomen ve studiu, neboť na australskou letní olympiádu neodcestoval. *„Jako šéfredaktor sportovní redakce jsem zažil už Sydney, kam jsem se ale neposlal, i když jsem tam vždycky hrozně chtěl jet, protože jsme z Prahy s Robertem Zárubou dělali devatenáctihodinová studia.“²⁹²* Právě moderování v rámci olympijského studia během Her v Sydney řadí Bosák mezi jeden z vrcholů své televizní práce, protože pro něj bylo velmi psychicky i fyzicky náročné. *„Já k tomu ještě komentoval Ligu mistrů.“²⁹³* *„Bylo to docela husté a náročné.“²⁹⁴*

Náročnost moderování studia během konání olympiády potvrzuje i Robert Záruba, podle něhož se novinář musí na vykonávání této práce dostatečně psychicky připravit. *„Pořád jste ve střehu, pořád máte zvláštní stav zvláštního profesního tranzu, který trvá sedmnáct dní, je to naprosto mimořádné.“²⁹⁵*

Zárubova slova doplňuje Bosák s tím, že během trvání olympijských her se moderátor musí umět vypořádat se spánkovým deficitem, neboť musí neustále sledovat výkony a výsledky sportovců. *„Spíte málo, bavíme se maximálně o čtyřech hodinách. Jeden den moderu-*

---

²⁹⁰ BOSÁK, J. (2013). s. 119.

²⁹¹ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 18. 3. 2020

²⁹² BOSÁK, J. (2013). s. 120.

²⁹³ Tamtéž.

²⁹⁴ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

²⁹⁵ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 18. 3. 2020

jete ve studiu a druhý den musíte sledovat, co se děje.“²⁹⁶ „*To, že člověk nevysílá, ještě ne- znamená, že má volno, protože když je vaším úkolem připravovat další rozhovory, musíte sledovat všechna vystoupení všech respondentů, abyste byl v obraze.*“²⁹⁷ Při tomto extrémním pracovním vytížení Bosákovi pomáhá běh.²⁹⁸

Primo v dějišti olympijských her se Bosák poprvé objevil v roce 2002 na Zimní olympiádě v Salt Lake City. Náplní Bosákovy práce bylo vedení rozhovorů. „*Bylo to poprvé, kdy jsme se pokoušeli přinášet z místa delší rozhovory s českými rozhovory.*“²⁹⁹

I během dalších osmi let, na olympiádě v Athénách, Turíně i Pekingu, působil v roli moderátora „rozhovorového“ studia. Například v Itálii Bosákovu práci komplikovala vzdálenost mezi sportovišti a centrálou ČT. „*Z Turína to je do hor daleko, dálnice žádná, cesta trvala dvě a půl hodiny jen tam. Když se nechtělo lyžařům do Turína, museli jsme i se studiem za nimi.*“³⁰⁰

V hlavním městě Číny Bosák zpovídal české sportovce z poněkud zvláštního místa, díky čemuž se dokonce i pohádal s jedním z českých funkcionářů. „*Rozhovorové studio jsme měli v rohu jídelny v Českém domě, takže se tam dvacet minut, během nichž jsme natáčeli, nesmělo cinkat příbory, což někteří hlavouni těžce nesli. Pohádal jsem se s Alešem Hušákem, který se tvářil, že celou olympiádu vymyslel a zařídil.*“³⁰¹

Na olympiádě ve Vancouveru se Bosák musel vypořádat s menší změnou. „*Bylo to tak, že jsem měl studio sám, nebyl tam se mnou Robert, ale jednalo se převážně o rozhovorové studio.*“³⁰²

Po Vancouveru se vedení ČT rozhodlo zdokonalit olympijská studia pro nadcházející hry v letech 2012, 2014 a 2016. „*V Londýně, v Riu a v Soči to bylo jiné, neboť jsme měli k dispozici velká studia, která kolorovala celé vysílání od rána do večera.*“³⁰³ Během těchto tří olympiád se v moderování střídal se Zárubou.

Nové studio, které si odbylo svou premiéru v Londýně, hodnotil Bosák velmi kladně. „*Měli jsme opravdové studio v Českém domě. Poprvé jsme měli k dispozici interaktivní*

---

²⁹⁶ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

²⁹⁷ BOSÁK, J. (2013). s. 121.

²⁹⁸ Tamtéž.

²⁹⁹ BOSÁK, J. (2013). s. 120.

³⁰⁰ BOSÁK, J. (2013). s. 121.

³⁰¹ BOSÁK, J. (2013). s. 122.

³⁰² Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

³⁰³ Tamtéž.

*prostor; takže se diváci mohli pohybovat v blízkosti studia.*³⁰⁴ Bosák opět spolupracoval se Zárubou. Díky interaktivnímu studiu byl ze strany návštěvníků Českého domu nebývale enormní zájem o pořízení fotografie právě s Bosákem nebo Zárubou. *„Stali jsme se takovými maskoty. Vnímám to ale jako součást své práce.“*³⁰⁵

Někteří z diváků ale svým chováním do jisté míry ovlivňovali Bosákovu práci i jeho respondenty. *„Nečekali jsme, že budou jako puberťáci po sedmi pivech. Pořád se nás ptali, v kolik budeme vysílat, aby mohli zamávat do kamery... Mně to zas tak moc nevadilo, ale našim hostům ano.“*³⁰⁶

Převažovaly však klady. Bosák například chválil spolupráci mezi ČT a Českým olympijským výborem.³⁰⁷ Ani tato olympiáda nebyla výjimkou, protože oba moderátoři byli během ní časově i profesně velmi vytížení. *„V důsledku hektického tempa jsme občaudovali s nějakou chybou, ale jinak jsme měli dobrý pocit. Konečně bylo takové, jaké by to mělo být, mohli jsme ukázat všechno, co dokážeme.“*³⁰⁸

Na Zimní olympiádě v Soči v roce 2014 nahradila ve studiu obvyklého Bosákova partnera Roberta Zárubu Barbora Černošková, neboť Zárubovou hlavní náplní práce bylo komentování hokejového turnaje. *„Tehdy jsem poprvé uváděla olympijské studio, jako první žena v historii ČT přímo v dějišti. S Mírou jsme se střídali ve dvojici, on už byl zkušený harcovník.“*³⁰⁹ A v Rusku i Černošková pocítila náročnost moderátorské profese v olympijském studiu. Přiznává, že to pro ni byla složitá zkouška, neboť pracovala sedmnáct hodin denně a musela se vypořádat s velkou mírou zodpovědnosti a extrémní únavou.³¹⁰

Bosák, vědom si toho, že Černošková studio moderuje premiérově, své kolegyni, podle jejích slov, profesně velmi pomohl, čehož si velmi váží. *„Byla to vlastně moje první větší zkušenost s Mírou jako kolegou. Každá rada pro mě měla cenu zlata. Vždycky mi ochotně pomáhal a ani jednou jsem z něj neměla pocit, že ho svými dotazy otravuju. A taky se na mě nikdy nevytáhoval, což nebývá úplně zvykem.“*³¹¹

---

³⁰⁴ BOSÁK, J. (2013). s. 123.

³⁰⁵ BOSÁK, J. (2013). s. 125.

³⁰⁶ BOSÁK, J. (2013). s. 124.

³⁰⁷ Tamtéž.

³⁰⁸ Tamtéž.

³⁰⁹ E-mailová korespondence s Barborou Černoškovou

³¹⁰ Tamtéž.

³¹¹ E-mailová korespondence s Barborou Černoškovou

Na olympiádě v brazilském Rio de Janeiro kromě práce ve studiu Bosák komentoval i fotbalový turnaj.

Posledních Zimních olympijských her v Pchjongčchangu v roce 2018 se Bosák nezúčastnil přímo z dějiště, protože se na vysílání ČT podílel z České republiky. Rozhovory vedl se sportovci z Olympijských festivalů v Brně a Ostravě prostřednictvím webkamery, respondenta tudíž neměl ve své blízkosti, což pro Bosáka bylo novinkou. „*Nebylo to ideální. Bezprostřední kontakt je nutný k tomu, aby rozhovor fungoval dobře. Já se s tím vyrovnám, jsem profík, který to dělá spoustu let, ale lidé, s nimiž mluvíme.*“³¹²

Ani na další olympiádě, která by se podle nejnovějších informací měla konat kvůli šíření nákazy COVID-19 v roce 2021, by se Bosák neměl objevit. Důvodem je ekonomická úspora ČT, která do dějiště vyšle pouze omezené množství pracovníků.

4.4.2 Ostatní moderátorské projekty

První moderátorskou zkušeností Bosákovy kariéry bylo působení v rádiu Bonton. Práci, která ho velmi bavila, se učil během vysílání. „*Díky normalizačnímu vysílání Československého rozhlasu jsme přesně věděli, jak to nemá vypadat.*“³¹³ Pozitivem pro něj byla určitá volnost, která spočívala v tom, že v jeho projevech do éteru nebo při výběru písniček nebyl nikým omezován.

V prvních letech Bosákova působení v ČT moderoval *Branky, body, vteřiny*. Při práci nepoužíval čtecí zařízení, protože věděl, co má říkat. „*Nepříjemné to bylo pro režiséry, kteří potřebovali vědět, kdy skončím danou větu, aby mohli spustit obrázky. Říkal jsem jim, že když budou poslouchat, tak to poznají. Fungovalo to.*“³¹⁴

Výkony, kterými se Bosák v začátcích moderátorské kariéry prezentoval, upoutal pozornost některých svých starších kolegů. „*Sledoval jsem ho, protože mě zaujal tím, že to dělal velmi slušně na to, že to byl jakoby úplný nováček.*“³¹⁵

---

³¹² HEKELE, David. 2018. Jaromír Bosák: Nechci skončit jako brontosaurus, kterému se lidé smějí. In: *deník.cz* [online]. 19.3. [cit. 22. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.denik.cz/ostatni_sport/jaromir-bosak-nechci-skoncit-jako-brontosaurus-keremu-se-lide-smeji-20180318.html?cast=3

³¹³ BOSÁK, J. (2013). s. 95.

³¹⁴ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

³¹⁵ Osobní rozhovor s Pavlem Čapkem z 25. 11. 2019

Bosák spolupracoval i na jiných pořadech vysílanými ČT. V roce 2005 moderoval s Mahulenou Bočanovou *Výzvu*, což byla série zábavního pořadu, ve kterém soutěžila určitá města ČR.³¹⁶ Bosák moderoval jednotlivé díly v přímém přenosu, z čehož podle něj nebyl nervózní. „*Trémista nejsem, přímý přenos výrazně upřednostňuji před záznamy s možností střihu. Přímý přenos je prostě na férovku, to mě baví.*“³¹⁷ „*Stříhané věci nesnáším.*“³¹⁸

Ve stejném roce byl Bosák součástí dalšího projektu ČT s názvem *Největší Čech*, jehož cílem bylo zvolit osobnost, která je dle mínění většiny hlasujících největší osobností české historie.³¹⁹ Tento pořad moderoval společně s Markem Ebenem.³²⁰

„*Moderování jiných televizních pořadů i moderování mimo televizi provádím rád, protože mě tahle disciplína obohacuje.*“³²¹

Bosák se v roli moderátora účastnil i různých sportovních ceremoniálů a vyhlásování anket, jako je například *Biatlonista roku* nebo *Fotbalista roku*.³²² ³²³ Právě vyhlášení *Fotbalisty roku*, které moderoval v roce 2011, považuje za významný milník své moderátorské kariéry. „*Velmi mě to bavilo. Ve Stavovském divadle to pro mě byl výjimečný večer.*“³²⁴

Když ale tyto sportovní ankety moderuje někdo, kdo není z této společenské oblasti života, tedy sportu, má k tomu Bosák určité výhrady. „*Jako divákovi mi u takových pořadů vadí, když je na první pohled patrné, že moderátoři k podobnému typu pořadu nepasují - že neznají sportovce, kteří hrají hlavní roli, natož jejich sport, to je na závadu. Já bych si taky netroufl na divadelní Thálie, to by mi nepříslušelo.*“³²⁵

V roce 2010 působil Bosák v roli moderátora interaktivního televizního pořadu *Hyde park*, který mohli diváci sledovat na zpravodajském kanálu ČT24. Náplní Bosákovy práce

---

³¹⁶ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

³¹⁷ Česká televize, 2007. *Rozhovor s Jaromírem Bosákem* [online]. 21.4. [cit. 24.2.2020]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10123292385-vyzva/20652216026/1854-rozhovor-s-jaromirem-bosakem-1/>

³¹⁸ BOSÁK, J. (2013). s. 116.

³¹⁹ Česká televize, 2007. *Největší Čech*. [online]. 21.4. [cit. 24.2.2020]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1166142508-nejvetsi-cech/>

³²⁰ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

³²¹ BOSÁK, J. (2013). s. 144.

³²² Tamtéž.

³²³ POTŮČEK, Jan. 2010. Pondělní vyhlášení ankety *Fotbalista roku* půjde živě na ČT 1 i ČT 4. In: *Lupa.cz* [online]. 4.2. [cit. 22. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/anketa-fotbalista-roku-pujde-zive-na-ct-1-i-ct-4/>

³²⁴ BOSÁK, J. (2013). s. 114.

³²⁵ Tamtéž.

bylo vést rozhovory s hosty pozvanými do studia České televize. Z moderátorské trojice Hyde parku, jmenovitě Daniela Takáče a Pavlína Kvapilové, se Bosák věnoval tématům věnujícím se sportu. Jako svého prvního hosta si Bosák 8. ledna 2010 pozval do vysílání svého kamaráda, golfového odborníka, a zároveň spolukomentátora Čenka Lorence, aby se společně zaobírali tehdejšími aférami golfisty Tigera Woodse. Dalšími osobnostmi, které přijaly pozvání, byl například předseda olympijského výboru Jiří Kejval, fotbalový trenér Ivan Hašek, tehdejší rallyeový závodník Václav Pech, bývalý hokejový brankář Milan Hnilička, úspěšný olympionik ve veslování Ondřej Synek nebo Dagmar Damková, bývalá fotbalová rozhodčí. Poslední díl, ve kterém se Bosák objevil, se vysílal 26. listopadu 2010. Hostem byl Bosákův bývalý kolega, komentátor Petr Svěcený, kterého Bosák divákům představil komentářem. „*Pro mě je tento díl svým způsobem zvláštní. Představte si, když se proti vám posadí jako host člověk, se kterým jste dvanáct, nebo čtrnáct let spolupracoval a to tak, že velmi úzce. Možná, že tušíte, možná, že někteří už vědí. Já vám svého hosta prozradím....Petr Svěcený.*“³²⁶ Poté se redakce zpravodajství podle Bosákových slov rozhodla jít jiným směrem a Bosákova účast v tomto pořadu skončila. Tuto zkušenost hodnotí jako průměrnou, nijak výjimečnou.³²⁷

Svou moderátorskou zálibu Bosák v současnosti uplatňuje v jeho nejnovějším projektu, ve vlastní talk show nesoucí název *Ušák*, který je odvozen od křesla, v němž sedával v mládí. „*Mám rád rozhovory, jelikož se během nich dozvídám o lidech, kteří mě zajímají.*“³²⁸ Do tohoto křesla si Jaromír Bosák zve hosty, a i když je hlavně fotbalovým komentátorem, nejedná se pouze o hráče tohoto sportu. V jeho pořadu se totiž objevují i sportovci z jiných odvětví, jako je například hokej, tenis, basketbal, ale i herci nebo umělci. Většina dílů, ve kterých Bosák pokládá svému respondentovi otázky, trvá přibližně pětadvacet minut. „*Vybírám si toho, kdo mě nějakým způsobem zajímá. Pak se s ním snažím natočit rozhovor, abych se o něm něco dozvěděl a mohl to předat divákům. Nemám žádný must, koho bych měl vzít, nebo neměl vzít.*“³²⁹ Bosák je toho názoru, že kdyby si zval do své talkshow pouze sportovce, přestalo by to diváky bavit. Podle něj však systém výběru osobností z různých oblastí společenského života funguje.³³⁰

---

³²⁶ Česká televize, 2007. *Hydepark*. [online]. 26.11. [cit. 24.2.2020]. Dostupné z:

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10252839638-hyde-park-ct24/210411058081126-hyde-park/>

³²⁷ E-mailová korespondence s Jaromírem Bosákem z 24. 3. 2020

³²⁸ BRYCHTA, Jan. 2018. Jaromír Bosák uvede na YouTube vlastní talkshow *Ušák*. In: *Lupa.cz* [online]. 2.2. [cit. 22. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/aktuality/jaromir-bosak-uvede-na-youtube-vlastni-talkshow-usak/>

³²⁹ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

³³⁰ Tamtéž.

Jednotlivé záznamy rozhovorů v začátcích tvorby umisťoval pouze na kanál internetového serveru Youtube, ale na začátku měsíce února roku 2019 se Bosák dohodl na spolupráci s Televizí Seznam, která každé pondělí vysílá jeden díl. „*Na obrazovky Seznamu se přesune i jeho talkshow Ušák.*“³³¹

V malém pražském bytě činžovního domu, kde vznikají rozhovory, si veškeré technické operace při natáčení zajišťuje Bosák sám, což bylo jeho vizí od samého začátku, a zároveň mu jeho vlastní tvorba nabízí mnoho výhod.

„*V Bartolomějské ulici mám pronajatou garsonku, kde mám postavené malé studio. Je to všechno čistě samostatná práce, protože jsem chtěl být první, který v této republice zkusí natáčet podobný pořad úplně sám bez pomoci jiných lidí. Na začátku to samozřejmě mělo drobné technické poruchy. Člověk to vychytával a tak, ale funguje to a nikoho jiného k tomu natáčení nepotřebuji, což je docela dobré, protože se můžu přizpůsobit. Takže pro mě není problém točit v pátek o půl čtvrté odpoledne, v pondělí v sedm ráno, o víkendu v jedenáct večer. Jak si host řekne, tak já přijedu. Právě protože jsem na to sám a nikoho nepotřebuji. Ani na tu režii nebo střih, to si všechno dělám sám. Takže v tomto je to docela dobré.*“³³² Tato skutečnost však podle Bosáka skrývá i určitá negativa.

„*V tom baráku, kde natáčím, se předělávají byty. Takže většinou, když dělám s někým rozhovor, každý tam něco vrtá a tluče. Takže já musím létat po baráku a prosit všechny lidi, ať hodinu nepracují, ať jdou na oběd nebo ať dělají něco, co nejde slyšet. Takže v tom je to trochu složité, protože jsem sám sobě i produkcí a nikdo jiný ty byty za mě neoblétá.*“³³³

Bosákovým cílem při vedení rozhovoru je zaujmout svého hosta tak, aby se nenudil. „*Snažím se zeptat na něco, na co se jich ještě nikdo nezeptal, což je docela těžké, ale jde to. Ale to hlavní je vytvořit atmosféru, ve které se cítí dobře. Sedí v Ušáku, ne na nějaké točivé židli, zároveň tam jsme opravdu sami, je to velmi intimní.*“³³⁴

Právě kvůli zmíněné atmosféře a prostředí, ve kterém se rozhovor odehrává, jsou podle něj jeho respondenti sdílnější než ve studiu některé z televizních stanic. „*U mě tam neběhá spousta lidí, kteří dávají neustále pokyny. Není tam režisér a další věci. My si prostě povídá-*

---

³³¹ Lidovky.cz, 2019. *Komentátor Bosák se stal expertem Televize Seznam, bude se věnovat zahraničním ligám* [online]. 7.2. [cit. 22. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/sport/ostatni-sporty/stridavy-start-na-medialnim-poli-komentator-bosak-vypomuze-seznamu.A190207_141916_In-sport-ostatni_rkj

³³² Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

³³³ Tamtéž.

³³⁴ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

me, jsme tam spolu sami a nemáme problém. Myslím si, že to tomu pořadu velkou měrou pomáhá.“³³⁵

S většinou hostů se Bosák domlouvá na rozhovoru osobně, existují ale výjimky v podobě slavných sportovců, kteří jsou velmi časově vytíženi. „*V takovýchto případech se musím domluvit s lidmi, kteří se o daného sportovce starají v agentuře, protože ví daleko lépe než on, kdy má čas.*“³³⁶ Například se slavnými českými hokejisty hrající NHL natáčí rozhovory během letních měsíců.

Většina Bosákových kolegů z ČT má o existenci jeho talkshow ponětí, ale pravidelně ji nesledují kvůli časovému a pracovnímu vytížení. Do této skupiny se řadí Robert Záruba, Pavel Čape, David Kozohorský a Vlastimil Vlášek. Barbora Černošková naopak sleduje pouze díly s pro ni zajímavým hostem. „*Na Ušáku hodnotím kladně právě neformální způsob vedení rozhovoru a fakt, že mezi hosty nejsou jen lidé spjatí se sportem. Technickou nedokonalost Ušáku vnímám, rezervy vidím, ale zároveň rozumím tomu, proč je ten pořad dělaný právě takto.*“³³⁷ Bosákův projekt obdivuje Čeněk Lorenc, který ho považuje za úctyhodný, i Luděk Zelenkou. „*Jsem fanouškem Ušáku už proto, že jsem se také mohl zúčastnit. Líbí se mi i volba hostů.*“³³⁸

Bosák natočil a zpracoval přes sto dílů, což společně se spoluprací s Televizí Seznam považuje za úspěch.³³⁹

4.4.3 Způsob vedení rozhovoru

Vedení rozhovoru je společně s komentováním Bosákovou oblíbenou novinářskou disciplínou. „*Mě tohle prostě baví, protože mám strašně rád žánr rozhovoru jako takový.*“³⁴⁰

Za dobu své moderátorské kariéry vedl rozhovory s několika českými sportovci a stejně jako ostatní, tak i oni se od sebe navzájem liší. Výjimku nepředstavuje ani jejich

---

³³⁵ Tamtéž.

³³⁶ Tamtéž.

³³⁷ E-mailová korespondence s Barbarou Černoškovou

³³⁸ E-mailová korespondence s Luděk Zelenkou

³³⁹ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

³⁴⁰ Tamtéž.

mluvený projev. „*Někomu se do rozhovoru chce víc, někomu méně. Někdo je lepší řečník, někdo horší.*“³⁴¹

Pokud se jedná o respondenty, kteří nejsou příliš sdílní, úkolem moderátora podle Bosáka je, najít i přesto způsob vedoucí k získání informací od zpovídaného, které diváka zajímají. „*Je to má práce, abych z nich ty informace dokázal dostat. Jsou na to cesty, akorát si s těmi lidmi musíte dát práci a musíte si na tom dát záležet. Když sportovec nebo jakýkoliv respondent nemluví, tak je to vždycky chyba toho moderátora, ne toho člověka.*“³⁴²

Mezi nejdůležitější vlastnosti kvalitního moderátora Bosák řadí přípravu na přenos, skromnost a pokoru. Bosák si myslí, že dalším faktorem k tomu, aby mohl být rozhovor úspěšný, je postoj moderátora a jakou navodí atmosféru. „*Sportovci mě zajímají jako lidi, Rozhovory dělám proto, abych se o nich něco dozvěděl, ale zpovídaný nesmí mít pocit, že je vyslýchán. Dále se moderátor nesmí tvářit jako ten, co ví všechno nejlíp. Pořád jsem poučený laik a taky nejsem v rozhovoru tím hlavním.*“³⁴³

Bosák ale nedokáže konkrétně určit, se kterým českým olympionikem se mu při rozhovorech nejlépe spolupracovalo. Přesto ale jednu českou sportovkyni vyzdvihuje. „*Rád vzpomínám na několikeré setkání se střelkyní Kateřinou Emmons. To je nesmírně kultivovaná mladá dáma. Výborně se s ní povídá.*“³⁴⁴ K čemuž dodává, že pro něj vždy nebylo snadné, aby v některých situacích zůstal při dotazování vážný. „*Když do studia přijde najednou kajakářská čtyřka nebo štafeta biatlonistů, tak to máte co dělat, abyste se nesmál od začátku do konce, protože s nimi je fakt legrace.*“³⁴⁵

Zároveň si ale Bosák snaží udržovat určitou moderátorskou neutralitu, aby případné kamarádství s některým z českých sportovců negativně neovlivnilo jeho novinářskou práci. „*Popřejeme si hodně štěstí, pokecáme před kamerou i mimo ni. Ale že bychom spolu chodili dvakrát týdně na pivo? To úplně ne.*“³⁴⁶

---

³⁴¹ BOSÁK, J. (2013). s. 125.

³⁴² Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

³⁴³ BOSÁK, J. (2013). s. 126.

³⁴⁴ Tamtéž

³⁴⁵ Tamtéž

³⁴⁶ ŠONSKÝ, Lukáš. 2018. Televizní komentátor Bosák: Biatlon a hokej? To můžu In: *CzechTeam* [online]. 20.2 [cit. 22. 3. 2020]. Dostupné z: <https://czechteam.info/novinky/televizni-komentator-bosak-biatlon-a-hokej-to-muzu>

4.4.4 Rozdíly mezi komentováním a moderováním

Jeden z výrazných rozdílů Bosák vnímá v publiku.

„Když komentujete sport v televizi, tak víte, že si vás zapnuli ti, které to zajímá. Ale takto v sále vnímáte, že část jsou sice sportovci a lidé sport milující, ale velkou skupinu tvoří taky různí sponzoři a VIPky, většinou nejhorší součást publika, protože takoví lidé tam jsou kvůli tomu, aby se nechali vidět, a nějaký čítmunda na pódiu, moderátor nebo čtálista je nezajímá ani trošičku.“³⁴⁷

Další odlišnost podle Bosáka spočívá v rychlosti odezvy diváků. *„Velmi cenné je, že v sále máte okamžitou reakci - hned víte, jestli vtípek vyšel, nebo ne.“³⁴⁸*

„Při moderování okamžitě cítíte odezvu, v televizi během komentování ne, tu vám pak možná někdo napíše, ale při moderování okamžitě víte, jestli se ty věci daří, jestli to publikum nějak reaguje, jestli jste ho dokázal zaujmout. Tak to je velký rozdíl.“³⁴⁹

Další rozdíl podle Bosáka představuje to, že při moderování pozná publikum chybu nebo rozpoložení moderátora snáze, než je tomu u komentátorské činnosti. *„Když moderujete nějakou akci, tak vám tam nikdo moc nepomůže, tam jste prostě odkázaný sám na sebe. Při tom komentování máte alespoň spolukomentátora nebo nějakého režiséra, zvukaře. Něco se může stát, můžete se na minutu odmlčet. U moderování to ale nejde, to musíte, zvládnou, ať je vám, jak je vám.“³⁵⁰*

S moderováním je spojeno i vystupování novináře před kamerami, což u komentování nemusí vůbec řešit a dbát na něj, což u moderování nelze. Liší se i slovní zásoba. *„Před kamerami se musí reagovat a mluvit jinak než při komentáři, taky musíte kontrolovat mimiku a gestikulaci. Je ale zase více času na rozvedení určitých témat než během přenosu, kdy se pořád něco děje.“³⁵¹*

---

³⁴⁷ BOSÁK, J. (2013). s. 114.

³⁴⁸ BOSÁK, J. (2013). s. 115.

³⁴⁹ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

³⁵⁰ Tamtéž.

³⁵¹ BOSÁK, J. (2013). s. 117.

4.5 Pozice šéfredaktora

Pozice šéfredaktora nebyla tou, po které by Jaromír Bosák zrovna toužil. Před tím než přijal tuto nabídku, tak ji tehdejšímu řediteli Jakubu Kuchelskému dvakrát odmítl.³⁵²

„Šéfredaktora nechtěl dělat, tím se netajil.“³⁵³

„Myslím si, že on není typ na to, aby vedl redakci.“³⁵⁴

Na šéfredaktorském postu Bosák vystřídal právě Jiřího Baumruka, se kterým měl již dříve určité problémy. Navíc Baumruk se se skutečností, že ho nahrazuje právě Bosák, nesmiřoval zrovna nejlépe. *„To mi dodnes samozřejmě nemůže zapomenout.“³⁵⁵*

Po nástupu do funkce šéfredaktora si Bosák musel zvykat na požadavky a povinnosti, které jsou s funkcí šéfredaktora úzce spjaty, což pro Bosáka kvůli jeho povaze a charakteru v některých okamžicích nebylo vůbec jednoduché. *„Mnoho času jsem musel trávit na poradách a v kanceláři, to já tedy nikdy moc nemusel. Snažil jsem se ale udělat maximum, takže jsem práci trávil dvanáct až čtrnáct hodin denně.“³⁵⁶* Bosákovi s řízením redakce pomáhal Jiří Lípa. *„To byl takový klasický manažerský typ. Byl v tom výborný, takže mnoho věcí za Míru udělal.“³⁵⁷*

Vedle toho se Bosák musel rychle naučit velké zodpovědnosti, což byla další těžká úloha z šéfredaktorského portfolia, které se musel zhostit. *„Najednou máte zodpovědnost za desítky a desítky lidí, za stovky miliony korun a teď musíte věci řešit, vyjednávat o smlouvách například o Lize mistrů nebo o mistrovství světa ve fotbale.“³⁵⁸* Právě při vyjednávání o nákupu televizních práv na mistrovství světa ve fotbale se mu České televizi povedlo ušetřit ne málo peněz. *„Tehdy to byl epochální úspěch, přijeli za mnou s cenou osmi milionů amerických dolarů, dokázal jsem to usmlouvat na dva a půl.“³⁵⁹*

V tomto období, kdy působil jako šéfredaktor, musel být schopen skloubit komentování fotbalových utkání s vedením redakce, což bylo časově velmi náročné. *„Na komentování jsem*

---

³⁵² Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

³⁵³ Osobní rozhovor s Pavlem Čapkem z 25. 11. 2019

³⁵⁴ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 18. 3. 2020

³⁵⁵ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

³⁵⁶ Tamtéž

³⁵⁷ Tamtéž

³⁵⁸ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

³⁵⁹ Tamtéž.

*se připravoval po nocích, já bych totiž nešel na přenos nepřipravený. To by prostě nešlo, to by nefungovalo.*³⁶⁰

Jedním z Bosákových hlavních šéfredaktorských cílů bylo změnit k lepšímu pracovní podmínky pro členy redakce. Snažil se udržet pracovníky v ČT tím, že zvyšoval platy, také zlepšil prostředí pro redaktory. *„Bylo to strašidelné. Vybavení a kanceláře vypadaly jako z dob krále klacka.*³⁶¹ *„Udělal spoustu dobrých věcí a rozhodnutí, protože on je férový člověk a práci dělá srdcem i s rozumem.*³⁶²

V neposlední řadě Bosák chtěl, aby programová skladba sportovní redakce nabídla divákovi něco nového, na co dosud nebyl zvyklý. *„Začali jsme kupovat věci, které se do té doby moc nevysílaly.*³⁶³ Úskalím této Bosákovy snahy však bylo to, že v té době existovaly pouze dva kanály České televize, ČT1 a ČT2.

*„Bylo to velmi složité v některých případech ty věci vůbec odvysílat, protože těch zájmů tvůrčích skupin, které chtěly vysílat na programu ČT2, bylo hodně. Nebylo to jako dneska, nebyl žádný ČT art, ČT Sport nebo ČT24. Takže nacpat to všechno do dvou kanálů bylo složité kanálů, obzvláště během konání olympijských her nebo mistrovství světa v hokeji, či ve fotbale. V těchto situacích sport zabral víceméně všechnen vysílací čas pro sebe, takže ta situace fakt nebyla jednoduchá.*³⁶⁴

Kvůli těmto problémům začal Bosák se svými kolegy přemýšlet nad vytvořením ryze sportovního kanálu pod hlavičkou České televize. Než k tomu však došlo, tehdejší ředitel České televize Jiří Balvín Bosáka z postu šéfredaktora sportovní redakce odvolal. A znovu, stejně jako kdysi před lety, za Bosákovým vyhazováním stály problémy profesního a osobnostního rázu s jeho nadřízeným a také to, že Bosák nebyl ochoten poslechnout nařízení z vyšších pater České televize.

*„My jsme se s panem Balvínem moc nemuseli. Do vysílání chtěl protlačit věci, které jsem rozhodně nechtěl vysílat.*³⁶⁵ Bosák navíc zastával ten názor, že Balvínovy kroky nejsou nezištné. *„Byly tam připravené velmi předražené smlouvy na vysílání hokejové ligy tehdy. Asi je jen náhoda, že pan Balvín natáčel o panu Charouzovi, majiteli práv na hokejovou ligu, a že*

---

³⁶⁰ Tamtéž.

³⁶¹ Tamtéž.

³⁶² Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 18. 3. 2020

³⁶³ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

³⁶⁴ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

³⁶⁵ Tamtéž.

spolu byli kamarádi. To je asi fakt jenom náhoda.“³⁶⁶ Tento problém byl tím zásadním důvodem, proč Bosák skončil v pozici šéfredaktora.

„Tohle byla jedna z věcí, kde se střetli, ale dříve nebo později by se stalo něco jiného, kvůli čemu by byl Míra vyhozen.“³⁶⁷

„To byla vyšší hra, byla v tom politika.“³⁶⁸

Podle Záruby Bosákovo období v pozici šéfredaktora skončilo nechvalně vinou vnějších zásahů do té redakce. *„S Lípou neudělali žádné zásadní chyby, ale prostě se na ně přivalila snaha po ovládnutí televize a je dva to tedy smetlo. Balvín to s nimi ukončil.“³⁶⁹*

Bosák po dvou letech ve funkci musel přenechat šéfredaktorskou židli Otovi Černému, který jej nahradil. V redakci ale dále setrval, v pozici sportovního komentátora.

4.6 Sportovní redaktor

Bosákův konec v pozici šéfredaktora a návrat do redaktorských řad znamenal jeho určité odcizení od kolegů. Některým se nelíbilo, že měl oproti nim určité výhody, úlevy a privilegia zajišťující volnější docházku do sportovní redakce ČT.

Mezi ně patřil například Pavel Čapek, kterému vadilo, že Černý s Bosákem mezi sebou uzavřeli dohodu, kterou před ostatními členy redakce dlouho tajili. *„Dohoda spočívala v tom, že Míra zůstal jako řadový redaktor, ale šéfredaktorský plat mu zůstal. K tomu mu Černý zaručil, že všechno co bude chtít komentovat, komentovat bude.“³⁷⁰* Bosák také podle Čapka nemusel docházet na porady, což zapříčinilo to, že se na něj jeho mladší kolegové začali nahlížet ne příliš příznivou optikou. Čapek dodává, že způsob Bosákova chování vůči redakci nebyl zcela korektní.³⁷¹

To, že existovala určitá dohoda mezi Černým a Bosákem a že se Bosák nemusel účastnit redakčních jednání, potvrzuje i Záruba. „Míra je cenný něčím jiným než vysedáváním na po-

---

³⁶⁶ Tamtéž.

³⁶⁷ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 18. 3. 2020

³⁶⁸ Osobní rozhovor s Pavlem Čapkem z 25. 11. 2019

³⁶⁹ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 18. 3. 2020

³⁷⁰ Osobní rozhovor s Pavlem Čapkem z 25. 11. 2019

³⁷¹ Tamtéž.

radách. Kdyby to tak ale dělal každý, tak by ta redakce zanikla. Ale tuhle výjimku jsme prostě tolerovali. Někdo to snášel líp, někdo hůř.“³⁷²

Že měl v období vedení redakce Otou Černým určité úlevy oproti ostatním zaměstnancům, potvrzuje i sám Bosák, podle nějž jsou porady zbytečné. „*Oproti mým kolegům jsem byl individuálním módu. Pracoval pro redakci podle jejich potřeb, ale nemusel jsem chodit na všechny porady a tyto věci, protože pro mě je to z větší části ztracený čas. Tam se stejně nikdy nic nevyřeší.*“³⁷³

Jistou souvislost s faktem, že se Bosák stranil redakčního kolektivu, může mít jedna Bosákova výrazná vlastnost, kterou si vybudoval během gymnaziálních studií kvůli menším problémům začlenit se do kolektivu, a tou je určitá uzavřenost, až samotářství.

„*Možná, že od té doby nemám problém s tím, když jsem někde sám. Možná, že právě tady jsou taky kořeny toho, že nutně potřebuju být často sám, že jsem rád sám.*“³⁷⁴

„*Tím, jak mě svět kolem formoval, jsem si kolem sebe vytvořil dost silnou krustu.*“³⁷⁵

„*Já nejsem ten typ, který vyhledává masové nebo podobné akce. Já spíše volím menší skupinku lidí, eventuálně úplnou samotu, to mi vyhovuje ze všeho nejvíc.*“³⁷⁶

Podobně by Bosáka charakterizoval i jeho kolega Pavel Čapek. „*On je klasický solitér, to ho vystihuje. Nechci použít slovo sobec, někdo by to tak možná použil. Ale on se nikdy netajil tím, že je prostě solitér.*“³⁷⁷

Paradoxem však je, že když Bosák usedne do moderátorského křesla nebo komentuje zápas, stává se tato vlastnost neplatná a Bosák se projevuje zcela jinak než v soukromí. Od nástupu do ČT si Bosák totiž vytvořil velmi originální a osobitý styl komentáře, který obdivují i jeho kolegové a shodují se na tom, že po stránce novinářské práce je Bosák ikonou sportovního komentování a jeho přínos této profesi je obrovský.

Například Čeněk Lorenc ho považuje dokonce za nejlepšího sportovního komentátora, jehož styl komentování je originální, neopakovatelný a nenapodobitelný.³⁷⁸ Při komentování

---

³⁷² Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 18. 3. 2020

³⁷³ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 20. 2. 2020

³⁷⁴ BOSÁK, J. (2013). s. 138.

³⁷⁵ BOSÁK, J. (2013). s. 135.

³⁷⁶ BOSÁK, Jaromír. UŠÁK 104 Jaromír Bosák. In: *Youtube* [online]. 31.3.2020 [cit. 2. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=Np7YcbP0kbl>

³⁷⁷ Osobní rozhovor s Pavlem Čapkem z 25. 11. 2019

golfu podle něj neexistuje novinář, který by se mohl s Bosákem rovnat, což platí i při komentování fotbalu, ve kterém naprosto převýšil všechny své předchůdce, o nichž se říká, že jsou legendami. Lorenc dodává, že se Bosák nikdy nenechá strhnout a nestává se fanouškem, nýbrž zůstává tím, kým má být, tedy neustranným komentátorem dění.³⁷⁹ „*Má rozhled, mluví přirozeně a komentuje to, čemu rozumí, navíc z osobní zkušenosti. Je pohotový a bez přípravy řekne v pravý okamžik to, na co se později vzpomíná.*“

Pro jeho mladšího kolegu Davida Kozohorského je Bosák určitou inspirací v oblasti používání českého jazyka. Po jeho vzoru se snaží být na televizní přenosy dobře připravený. Kozohorský uvádí, že Bosák oplývá výjimečným darem slovní zásoby a pohotovostí ji použít. „*Vypíchnul bych jeho smysl pro humor, který se objevuje v jeho komentáři.*“³⁸⁰

Právě Bosákův smysl pro humor společně s dobrou komunikační schopností při přenosu na něm oceňuje i Barbora Černošková. „*Jaromír Bosák je muž, který má jako sportovní komentátor samostatnou škatulku. Je jedinečný a nenapodobitelný. Líbí se mi jeho práce s češtinou, na kterou velmi dbá. Obdivuju jeho sportovní přehled. A vždy mě zaujme velkou mírou nadhledu a smyslu pro humor. Je vzdělaný, jeho znalosti dalece přesahují sportovní oblast a na jeho práci je to znát.*“³⁸¹

Podle Černoškové je Bosákův přínos sportovní žurnalistice enormní a i pro mladší kolegyni je Bosák inspirací. Považuje ho za mimořádnou osobnost sportovní žurnalistiky, která dokáže vzbuzovat emoce, na kterých je sport založen. Černošková na Bosákovi obdivuje i další novinářskou schopnost. „*Líbí se mi, že své znalosti o sportu dokáže divákovi nenuceně dávkovat, což je velmi vzácné.*“³⁸²

Za významnou osobnost v oblasti sportovní žurnalistiky Bosáka považuje i jeho mladší kolega Vlastimil Vlášek, který stejně jako on komentuje fotbalová utkání. „*Hltal jsem jeho fórky a práci s jazykem. Má dar nenucené jazykové improvizace. Zároveň se nebojí komentovat kriticky a zaujmout jasný názor. Uznávám ho jako velkou osobnost v oboru.*“³⁸³ Vlášek s Bosákem jsou kromě kolegů i kamarádi, a dokonce i spoluhráči ve fotbalových týmech.³⁸⁴

---

³⁷⁸ E-mailová korespondence s Čeňkem Lorencem

³⁷⁹ Tamtéž.

³⁸⁰ E-mailová korespondence s Davidem Kozohorským

³⁸¹ E-mailová korespondence s Barbarou Černoškovou

³⁸² Tamtéž.

³⁸³ E-mailová korespondence s Vlastimilem Vláškem

³⁸⁴ Tamtéž.

Jako výborného komentátora hodnotí Bosáka i fotbalový expert a spolukomentátor Luděk Zelenka. „*Míra je výborný řečník, sečtělý, se skvělou slovní zásobou, je specifický.*“³⁸⁵

Bosákových kvalit si je vědom i jeho starší kolega Pavel Čapek, který komentoval fotbal jednatřicet let, a když Bosák nastoupil do ČT, vnímal ho jako konkurenci. „*Samozřejmě, byl bych pokrytec, kdybych řekl, že ne.*“³⁸⁶

I přesto, že si Čapek na Bosákův sportovní komentář musel zpočátku zvykat a podle něj Bosák rozdělával publikum na dvě poloviny, vnímá ho jako vynikajícího komentátora a žurnalistu.

„*Stal se z něj nejlepší fotbalový komentátor konce devadesátých let a tohoto století. O tom nemůže být nejmenšího sporu. I když jsem k němu měl a stále mám několik lidských připomínek, vždycky když přijde řeč na to, kdo je nejlepší komentátor, tak si stojím za tím, že je to Míra. Myslím si, že to jsem schopen posoudit.*“³⁸⁷

Čapek také popisuje důvody, které ho vedou k tomu, proč je pro něj Bosák nejlepším sportovním komentátorem, k čemuž dodává i jednu Bosákovu slabinu.

„*Jeho styl je originální, do komentování vnesl něco, co tady nikdy před tím nebylo. Má velký talent a zároveň velký rozhled například v umění a literatuře, jejíž je velký fanďa, čímž si vysvětluju jeho mimořádný talent slova. Umí používat krásné jazykové obraty, tak že to není strojené a zní to od něj přirozeně. Vždycky jsem ale říkal, že Míra má jediného nepřítele ve svém komentování a to je jen on sám. On to taky sám přiznal, že v těch devadesátkách, když do toho skočil, tak se tím i opájel a sám přiznal, že byl namistrovaný, že si myslel, že má od všeho klíče, jak se říká. Takže to je jediné negativum, které vnímám u jeho komentátorské činnosti, ale to převážně souvisí s jeho osobností.*“³⁸⁸

To, že se Bosákův komentátorský styl postupem času měnil si kromě Čapka, všimli i Vlášek a Záruba. „*Myslím, že postupem času se styl jeho komentování trochu změnil, neboť se změnili diváci a jejich potřeby a požadavky, co chtějí slyšet.*“³⁸⁹

„*Ze začátku tam bylo hodně toho já. Řekl bych, že to vnímal všechno hodně přes sebe a to se mu podařilo ku prospěchu věci časem trochu utlumit, ne úplně, to by byla zase škoda.*“

---

³⁸⁵ E-mailová korespondence s Luděkem Zelenkou

³⁸⁶ Osobní rozhovor s Pavlem Čapkem z 25. 11. 2019

³⁸⁷ Osobní rozhovor s Pavlem Čapkem z 25. 11. 2019

³⁸⁸ Tamtéž.

³⁸⁹ E-mailová korespondence s Vlastimilem Vláškem

*Tohle určitě Míra časem upravil k lepšímu, že z toho trochu ustoupil. To je nejvýraznější změna. Jinak se toho moc nezměnilo, což je dobře, protože Míra právě tím, že je schopen v každém přenosu udělat něco původního, tak to je dobře, že mu tento pramen nevyschl. To je hrozně důležité.*³⁹⁰

Podle Záruba je Bosák divácky uznávaným komentátorem proto, že je vzdělaný, sečtělý a má nadhled a všeobecný přehled. Také je pohotový, originální a má mnoho dobrých prvků, které společně vytváří vynikající komentář.³⁹¹ *„Díky tomu, že tohle všechno má a má určitý informační základ a znalost, tak je schopen v tomto působit velmi věrohodně, velmi sebevědomě, což nemá každý komentátor. On nesleduje pouze výsledky a zápasy, to by bylo málo, to by byl průměrný fotbalový komentátor. Ale díky tomu, že má ještě tohle navíc, tak to z něj dělá tu originalitu, kterou on v sobě má a je schopen ji v té profesi využít a prosadit ji.*³⁹²

Záruba, Čapek i Vlášek ale upozorňují, že kopírování originálního stylu Bosákova komentáře je velmi obtížné a podle nich to není ten správný způsob, jak diváky zaujmout.

*„Ta originalita, je u Míry tak výrazná, že pokud lidé chtějí něco napodobit, tak je to právě to, že by chtěli být jako Míra Bosák, ale to úplně nejde. Když někdo zkusil používat to co Míra, tak už to nevypadalo tak dobře. Řekl bych, že jeho cesta není úplně návod k tomu, jak komentátorskou profesi vykonávat. Míra je originál, ale ne úplně vzor pro ostatní, protože napodobování toho originálu nikdy nedopadlo dobře.*³⁹³

*„Vnímám a rozumím tomu, že spousta diváků i mladých kolegů Míru obdivuje, ale jeho styl se dá jen těžko napodobovat, protože je nenapodobitelný. To se prostě nedá, s tím se musíte narodit. Jednak se to nedá naučit, možná velmi složitě a napodobovat je, z mého pohledu, cesta do pekel. To se stanete pouze kopii a budete při nejlepším plagiátor Míry Bosáka. A být plagiátorem nikdy není ono.*³⁹⁴

S kolegy se v této problematice shoduje i Bosák. *„Nemám rád kopie, lepší je špatný originál než dobrá kopie.*³⁹⁵

---

³⁹⁰ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 18. 3. 2020

³⁹¹ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 18. 3. 2020

³⁹² Tamtéž.

³⁹³ Tamtéž.

³⁹⁴ Osobní rozhovor s Pavlem Čapkem z 25. 11. 2019

³⁹⁵ BOSÁK, J. (2013). s. 91-

„Začínajícím žurnalistům říkám, že jestli chtějí uspět, musí být sami za sebe, že musí být sami sebou a nemohou být něčí kopii. Protože i sebelepší kopie je daleko horší než ne úplně dokonalý originál. To tak prostě je.“³⁹⁶

Sám Bosák žádný komentátorský vzor nikdy neměl. Proto když nastoupil do ČT, nikdy nechodil za staršími kolegy pro radu.

„Věděl jsem, že to nechci dělat jako oni, takže oni by mi vlastně neměli ani čím pomoci, protože se mi jejich styl komentování nelíbil. Tím, že jsem byl v mládí hodně konfrontovaný s Německem, tak jsem věděl, že i fotbal, i hokej a ostatní sporty se dají dělat jinak, než to dělala Československá televize. A v tu chvíli vlastně nebyl důvod, abych s nimi nějaké věci konzultoval.“³⁹⁷

---

³⁹⁶ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

³⁹⁷ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem ze 4. 11. 2019

Závěr

Tato práce je výsledkem snahy zmapovat profesní kariéru a popsat život Jaromíra Bosáka, jehož touha a odhodlání stát se i přes nelehkou životní situaci sportovním komentátorem ho dovedly přes účinkování v rádiu a tištěných médiích k práci v České televizi. V ní zpočátku zastával profese sportovního redaktora a reportéra, a protože tyto práce vykonával na velmi dobré úrovni, dostával příležitosti komentovat, jím tolik vytoužené, televizní přenosy fotbalových utkání. Bosákova popularita u publika začala stoupat, a proto se z něj během několika let stal jeden z nejuznávanějších a nejznámějších českých sportovních komentátorů. Jeho hlas doprovázel významná utkání Ligy mistrů UEFA, české nejvyšší ligy a především fotbalových šampionátů, jichž se nepřetržitě až na jednu výjimku účastnil od roku 1994. Vedle fotbalu začal Bosák komentovat také přenosy z českých i světových golfových podniků a i v této specializaci se z něj stal divácky velmi oblíbený komentátor.

Kromě komentátorské činnosti jsou s Bosákovou profesní dráhou spjaty i jeho moderátorské aktivity, mezi které patří zejména vedení rozhovorů s českými sportovci během olympijských her v rámci vysílacích studií, moderování sportovních anket, různých televizních pořadů nebo Bosákův nejnovější projekt v podobě talkshow.

K vytvoření této práce a dosažení její cílů přispěl svým vyprávěním a výpověďmi v osobních rozhovorech Jaromír Bosák, což umožnilo co nejpřesněji popsat jeho profesní kariéru. Za stěžejní považuji i rozhovory s jeho kolegy, zejména ten s Pavlem Čapkem a Robertem Zárubou.

Výpovědi starších i mladších spolupracovníků Jaromíra Bosáka se ve své podstatě shodují ve všech zkoumaných oblastech práce, do kterých se řadí jeho příprava na přenos, komentátorský styl i jeho přínos české sportovní žurnalistice. Jaromír Bosák je pro ně ztělesněním kvalitního sportovního komentátora, který splňuje většinu požadavků této profese. Vnímají ho jako žurnalistu, který se prezentoval a stále prezentuje velmi osobitým stylem plným vtipných přirovnání, slovních obrátů, ale také jazykovou vybaveností na skvělé úrovni pramenící z jeho celoživotní přípravy na vykonávání této profese, čímž například souvisí sečtělost nebo všeobecný přehled o společenském dění. Během své kariéry se Jaromír Bosák podle jeho kolegů dokázal vypořádat s velmi rychlým vývojem různých technologií tak, že v závislosti na potřebách diváka lehce pozměnil svůj komentátorský styl i přípravu na televizní přenos. Díky těmto všem aspektům podle jejich slov velkou měrou přispěl ke zkvalitnění české sportovní žurnalistiky. Jeho starší kolegové Čapek se Zárubou však zmiňují i Bosákovy konflikty uvnitř Reakce sportu ČT s jeho nadřízenými, které v některých

případech ovlivňovaly jeho kariéru. I přesto se však Jaromír Bosák stal ikonou a fenoménem novinářského řemesla, jehož styl je nenapodobitelný.

V současné době se Jaromír Bosák snaží prorazit v oblasti vedení rozhovoru prostřednictvím talkshow Ušák, kterou si vytváří zcela sám, její jednotlivé díly následně distribuuje komerční televizní stanici Televize Seznam. Z těchto důvodů je nyní pouze externím členem Redakce sportu ČT. Pro tuto stanici, se kterou spojil svou profesní kariéru, však i nadále komentuje televizní přenosy fotbalových utkání.

Projekt vlastní autorské talkshow můžeme nicméně vnímat jako jednu z mnoha „odboček“ Bosákovy profesní kariéry. V kontextu podobných počínů patří ten Bosákův k nejkvalitnějším svého druhu na nynějším tuzemském mediálním trhu. Na tomto příkladu, ale i dalších v této práci zmíněných „odbočkách“, je zřetelně rozpoznatelná široká škála Bosákových talentů i snaha realizovat všechny typy novinářských profesí ve vysokém standardu. Lze však předpokládat, že těžištěm působení Jaromíra Bosáka bude i nadále jeho pozice fotbalového komentátora. Právě v této poloze zůstává nejvíce prostoru jeho originalitu a osobitost.

Použité zdroje a literatura

Literatura

BOSÁK, Jaromír. *Životní mač*. Praha: Knižní klub, 2013. 200 s.

ČECHOVÁ, Marie a kol. *Stylistika současné češtiny*. 1. vyd. Praha: Institut sociálních vztahů, 1997. 282 s. ISBN 978-80-85866-21-8

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 3. vyd. Praha: Portál, 2012. 407 s. ISBN 978-80-262-0219-6.

HLADKÝ, Miroslav et al. *Žurnalistika v televizi*. 1. vyd. Praha: Novinář, 1986. 349 s.

PAVELKOVÁ, Eva. *Osobnost české sportovní žurnalistiky Tomáš Jungwirth*. Praha: FSV UK, 2013, 70 s. Bakalářská práce.

SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2014. 539 s., [4] s. obr. příl. *Žurnalistika a komunikace*. ISBN 978-80-247-3568-9.

ŠVAŘÍČEK, Roman, ŠEĐOVÁ, Klára. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. 1. vyd. Praha: Portál, 2007. 159 s. ISBN 978-80-7367-313-0.

TRAMPOTA, Tomáš, VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. 296 s. 978-80-7367-683-4

Webové stránky

Aktuálně.cz [online]. 9.9. [cit. 12. 3. 2020]. Dostupné z: <https://sport.aktualne.cz/fotbal/capek-nekomentuje-je-to-dobre-pro-me-i-pro-redakci-rika/r~9a565cae375511e494d7002590604f2e/>

BRYCHTA, Jan. 2018. Jaromír Bosák uvede na YouTube vlastní talkshow Ušák. In: Lupa.cz [online]. 2.2. [cit. 22. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/aktuality/jaromir-bosak-uvede-na-youtube-vlastni-talkshow-usak/>

BOSÁK, Jaromír. UŠÁK 104 Jaromír Bosák. In: Youtube [online]. 31.3.2020 [cit. 2. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=Np7YcbP0kbl>

BOSÁK, Jaromír. 2016. BLOG Jaromíra Bosáka: Je to marný, je to marný, je to marný. In: Česká televize [online]. 27.7.[cit. 24.2.2020]. Dostupné z: <https://sport.ceskatelevize.cz/clanek/fotbal/me/me-2016/blog-jaromira-bosaka-je-to-marny-je-to-marny-je-to-marny/5bdb625d0d663b6fe8a05dd4>

ceskarepre. Záznam zápasu: Česká republika - Nizozemsko (Euro 2004). In: Youtube [online]. 19. 6. 2019 [cit. 22. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=hieeC8cYvx8>

Česká televize. *MS ve fotbalu 2014 Brazílie*. [online]. 24.12.2014 [cit. 4.2.2020] Dostupné z:

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/11035428170-spor.t-2014/214471296010006-ms-2014/>

Česká televize. *MS fotbal 2018*. [online]. 24.12.2018 [cit. 4.2.2020] Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/12383887237-sport-2018/218471296000008-ms-fotbal-2018/>

Česká televize, 2007. *Hydepark*. [online]. 26.11. [cit. 24.2.2020]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10252839638-hyde-park-ct24/210411058081126-hyde-park/>

Česká televize, 2007. *Největší Čech*. [online]. 21.4. [cit. 24.2.2020]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1166142508-nejvetsi-cech/>

Česká televize, 2007. *Rozhovor s Jaromírem Bosákem* [online]. 21.4. [cit. 24.2.2020]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10123292385-vyzva/20652216026/1854-rozhovor-s-jaromirem-bosakem-1/>

Česká televize, 2016. *Bosák: Co bylo špatného na hře českého týmu? Vlastně všechno* [online]. 13.7. [cit. 24.2.2020]. Dostupné z: <https://sport.ceskatelevize.cz/clanek/archiv/bosak-co-bylo-spatneho-na-hre-ceskeho-tymu-vlastne-vsechno/5bdb5efc0d663b6fe89fc204>

HOŠEK, Jiří. 2018. Stejně jako JAR nebo Katar ani Rusko nemělo hostit fotbalové MS, říká Jaromír Bosák, který o šampionátu vydává knihu. In: *Seznam Zprávy* [online]. 2.8.[cit. 24.2.2020]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/stejne-jako-jar-nebo-katar-ani-rusko-nemelo-hostit-fotbalove-ms-rika-jaromir-bosak-ktery-o-sampionatu-vydava-knihu-53228>

HEKELE, David. 2018. Jaromír Bosák: Nechci skončit jako brontosaurus, kterému se lidé smějí. In: *denik.cz* [online]. 19.3. [cit. 22. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.denik.cz/ostatni_sport/jaromir-bosak-nehci-skoncit-jako-brontosaurus-keremu-se-lide-smeji-20180318.html?cast=3

KOPECKÝ, Josef. 2018. Místopředseda ČSSD Foldyna kritizuje Bosáka za komentář o Rusku. In: *iDnes.cz* [online]. 16.9. [cit. 24.2.2020]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/foldyna-kritika-ceske-televize-rusko.A180716_165315_domaci_kop

KORDÍK, Tomáš. 2018. Exkluzivní rozhovor s Jaromírem Bosákem. In: *EuroFotbal.cz* [online]. 9.9. [cit. 24.2.2020]. Dostupné z: <https://www.eurofotbal.cz/clanky/exkluzivni-rozhovor-s-jaromirem-bosakem-409051/>

KORDÍK, Tomáš. Rozhovor s Jaromírem Bosákem. In: *EuroFotbal* [online]. 2.8.2016 [cit. 22. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.eurofotbal.cz/clanky/rozhovor-s-jaromirem-bosakem-335614/>

Lidovky.cz, 2019. *Komentátor Bosák se stal expertem Televize Seznam, bude se věnovat zahraničním ligám* [online]. 7.2. [cit. 22. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/sport/ostatni-sporty/stridavy-start-na-medialnim-poli-komentator-bosak-vypomuze-seznamu.A190207_141916_in-sport-ostatni_rkj

Můj první gól. Jaromír Bosák: Nejlepší odkomentovaný zápas byl proti Nizozemsku na Euru 2004 In: *Youtube* [online]. 28. 9. 2017 [cit. 2. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=F2_QSFzPcsk

PALÍČKA, Jan. 2018. Bosák na sedmém MS: Lenin mě nezajímá. Jsem komentátor, ne turista. In: *iDnes.cz* [online]. 15.6. [cit. 24.2.2020]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/fotbal/ms-2018/jaromir-bosak-komentator-fotbal-ms-2018.A180614_122558_ms-fotbal-2018_par

POTŮČEK, Jan. 2010. Pondělní vyhlášení ankety Fotbalista roku půjde živě na ČT 1 i ČT 4. In: *Lupa.cz* [online]. 4.2. [cit. 22. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/anketa-fotbalista-roku-pujde-zive-na-ct-1-i-ct-4/>

ŠONSKÝ, Lukáš. 2018. Televizní komentátor Bosák: Biatlon a hokej? To můžu In: *CzechTeam* [online]. 20.2 [cit. 22. 3. 2020]. Dostupné z: <https://czechteam.info/novinky/televizni-komentator-bosak-biatlon-a-hokej-to-muzu>

ŠPRYŇAR, Radek. Bosák kvůli golfu neuvidí Slavii: Masters je bohoslužba, jako finále LM. In: *iSport* [online]. 11.4.2019 [cit. 2. 3. 2020]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/ostatni-dalsi-sporty-golf/361798/bosak-kvuli-golfu-neuvidi-slavii-masters-je-bohosluzba-jako-finale-lm.html>

VÁVRA, Aleš, 2014. Čapek nekomentuje. Je to dobré pro mě i pro redakci, říká. In: *Aktuálně.cz* [online]. 9.9. [cit. 12. 3. 2020]. Dostupné z: <https://sport.aktualne.cz/fotbal/capek-nekomentuje-je-to-dobre-pro-me-i-pro-redakci-rika/r~9a565cae375511e494d7002590604f2e/>

Seznam příloh

Příloha č. 1: 1. Rozhovor s Jaromírem Bosákem – 1. část

Příloha č. 2: 2. Rozhovor s Jaromírem Bosákem – 2. část

Příloha č. 3: Rozhovor s Pavlem Čapkem

Příloha č. 4: Rozhovor s Robertem Zárubou

Příloha č. 5: Rozhovor s Vlastimilem Vláškem

Příloha č. 6: Rozhovor s Barborou Černoškovou

Příloha č. 7: Rozhovor s Davidem Kozohorským

Příloha č. 8: Rozhovor s Čeňkem Lorencem

Příloha č. 9: Rozhovor s Lud'kem Zelenkou

Příloha č. 10: Fotografie s Jaromírem Bosákem (autor práce)

Příloha č. 11: Fotografie v křesle „Ušáku“ (autor práce)

Příloha č. 12: Fotografie s Pavlem Čapkem (autor práce)

Přílohy

Příloha č. 1: Rozhovor s Jaromírem Bosákem – 1. část

Ze všeho nejdříve by mě zajímalo vaše dětství. Kdybyste se nějak rozpovídal o tomto životním období.

To je doba, na kterou nějak zásadně nevzpomínám, protože to je tak trochu zvláštní doba. Ale speciálně pro budoucí práci měla velký význam v tom, že já jsem se narodil u německých hranic, ve Františkových Lázních. Takže já jsem od malička sledoval německý rozhlas a německou televizi. Takže jsem nebyl závislý jako televizní divák na tom, co tehdy vysílala československá televize. Takže já už si pamatuju třeba Mistrovství světa z roku 1972 s německým komentářem, protože mi bylo sedm let. A potom vlastně všechny velké sportovní akce, z nichž některé se na České televizi třeba neobjevily. Asi můj, a dávám to dneska vždycky do každého dotazníku, když mi někdo něco takového pošle, co byl můj největší divácký zážitek. Tak asi by lidi čekali, že tam napíšu Nagano, nebo něco takového, ale pro mě to je vítězství amerických hokejistů v Lake Placid (ZOH 1980) nad Sovětským svazem, kdy vlastně Spojené státy americké na olympiádě nemohli reprezentovat profesionálové, kteří ještě neměli přístup na olympijské hry, takže to byli študáci, všechno študáci, kteří prostě porazili ve finále tu sbornou mašinu s Tretiakem, Larionovem, Makarovem a těmito stoprocentními profiky. Je pravda, že poměr střel, teď nevím, co si pamatuju tak 25:1, ale ti Američani to doma vyhráli a byl to pro mě úžasný divácký zážitek. Když jsem taky viděl, co se může dít při sportu. A to mě taky do jisté míry formovalo a já jsem vlastně tuhle práci chtěl dělat od malička, takže pro mě třeba tohle, že jsem mohl koukat na spoustu přenosů v jiné televizi než v československé, tak mi to hodně pomohlo, protože když jsem to pak začal dělat, tak jsem to nechtěl dělat, jak to dělali ti komentátoři, kteří tady byli předtím. Neměl jsem možnost konfrontace, což bylo velmi užitečné.

I ve své knize Životní mač jste zmínil, že komentátor jste chtěl být od malička.

Jo, to jsem měl jako cíl, i když opravdu vzhledem k tomu, že rodina to neměla politicky nějak extra. Nebyli jsme nikdo, teda hlavně rodiče, ve straně. Táta seděl za to, že byl ve skautu, tak dostal dva roky od Ludmily Brožové-Polednové na Borech třeba. Takže kádrově jsme to měli,

dá se říci, polepený. A tak všichni říkali, že to dělat nemůžu. Což byla pravda, protože pokud jste tehdy chtěl být komentátor v televizi, tak jste musel být členem strany a ve velké míře ti lidé, kteří tam byli během sedmdesátých, osmdesátých let, tak byli i spolupracovníci tajné policie, protože vyjížděli ven, proto to bylo tak atraktivní zaměstnání. Spousta lidí se za tuto cenu dostali do zahraničí, což tehdy zas tak jednoduché nebylo. Myslím si, že jediný člověk, který neměl legitimaci KSČ, byl Luděk Brábník, který komentoval hokej, a dělal to skvěle, ale taky s ním zametli velmi rychle. Takže tam vlastně až do roku 1989, kdo tam chtěl pracovat, tak musel být ve straně. A to v té době bylo pro mě neakceptovatelné. Já bych tam nevstoupil, ani kdyby mě tam zvali, i když nevím, proč by to dělali. Ale s touhle podmínkou bych to nemohl akceptovat nikdy. Ale to, že jsem to měl před očima, že to chci dělat, to je pravda.

Od malička až dodnes hrajete aktivně fotbal. Nepřemýšlel jste někdy nad tím, že budete profesionálním fotbalistou?

JB: Určitě. Když sedíme zrovna my dva, tak to zní blbě, ale mi říkali, že jsem byl lepší basketář, než fotbalista. Já jsem od šestnácti vlastně hrával třetí ligu s dospělými chlapy v Chebu, to byl vlastně západočeský přebor. Asi jsem nebyl úplně nešikovný. To bylo přesně takové to, dej mi to do ruky a nestarej se. Jdi to doskočit, když to náhodou netrefím. Ale zase na druhou stranu, s mojí figurou už bych ten basket dneska hrát nemohl. Ani tehdy bych už velkou díru do světa neudělal, taky kvůli mé výšce 185, žádná sláva. Vždyť to znáte, máte plány, chcete hrát ligu, nebo ještě potom o stupeň výš, ale já vlastně od mala mám velký problém s tím, že mám něco na způsob Crohnovy choroby, takže jsem nemohl absolvovat spoustu tréninků, nemohl jsem fyzicky pracovat, tak jak bylo potřeba nebo jak já bych sám chtěl, protože ta nemoc to moc nedovoluje. Jsem starší člověk, takže tehdy jsem vůbec to neléčil, ono je to neléčitelné dodnes. Víím, že něčím podobným trpí i Vláďa Darida, ale protože je o třicet let mladší, tak ta léčba už je trochu jiná, že vlastně umožňuje fungovat normálně i na té profesionální sportovní bázi, což za mě nebylo a to mě vlastně dost limitovalo. Na druhou stranu tím, jak se to celé vyvinulo, tak já říkám, že jsem rád, že to takhle skončilo, protože já s tím sportem budu dokonce života. Dneska bych měl už dávno po kariéře, kdo ví, jestli bych teď třeba netaxikařil. Nevím. Ale udělal jsem školu, začal jsem dělat nějakou práci, která mě baví, takže to vlastně skončilo docela dobře. Já jsem měl třeba nabídku ze Slavie, když jsem ještě kopal

ve Františkových Lázních, tak za mnou přišel nějaký člověk, že bych se měl objevit na tréninku a tak, ale já jsem pak vlastně přišel do Prahy na školu. Ale to zdraví to prostě nedovolilo.

Když jste zmínil studia. Můžete mi povyprávět právě o tomto vašem životním období?

Musím říct, že to bylo zajímavé období v tom, že já mám jen sedmiletou základní školní docházku, protože mám o jedenáct měsíců starší ségru, a ta chodila o rok výš. A rodiče si nějak usmysleli, že by mě měla nějak hlídat asi. Takže já jsem přecházel z první třídy rovnou do třetí na základní škole. Dělal jsem nějaké rozdílové testy, které jsem zvládl. Proto jsem byl všude o rok mladší, což nebylo dobře. Já bych to třeba svému dítěti takhle neudělal, protože ten rok je v těch dvanácti, třinácti, čtrnácti letech strašně znát. Ne v těch, sedmi, osmi, ale potom. Vám je dvanáct, holkám třináct a ony už vypadají jak ženský a vy jste dítě. To samé zase polovina chlapů, oni už se pomalu holili a vy máte pořád metr padesát. Na gympl jsem šel tím pádem už ve třinácti. A do toho prváku jsem šel s kluky, kteří byli o dva roky starší, a to už je velký rozdíl. Takže v tomhle to nebylo jednoduché, vybojovat si místo na slunci. Povedlo se mi to teda díky sportu, myslím si, protože jsem ten basket nehrál špatně a ten fotbal taky ne. Takže v těch školních týmech jsem nějak bojoval a ten respekt si pak nějak získáte. Ale ten první rok byl třeba fakt složitý, respektive zvláštní. Necítíte se úplně komfortně. Někdy dojde na pěsti, někdy ne, to už k tomu patří. Ale zase když se tím prokoušete, tak je to dobrá škola.

To, že jste přeskočil druhou třídu, znamenalo, že se vaše sestra stala víceméně vaší druhou matkou, nebo jaký jste měl a nyní máte vztah se svou sestrou?

Náš vztah nikdy nebyl extra a ani není dodneška, takže druhou mámou se pro mě opravdu nestala, to ne. My se v podstatě nevidáme. Ségra, si myslím, pokud se nepletu, počtvrté vdala, to nestačím sledovat, dozvídám se to jen přes messenger, kde mi pípne oznámení, takže asi na takové bázi jsou postavené naše vztahy. Naposledy jsme se viděli na pohřbu mámy, kde jsme museli samozřejmě fungovat nějakým způsobem fungovat dohromady. Ale není to ten klasický sourozenecký vztah. Tam se něco narušilo už hned, když jsme byli malí, nějak to prostě nefungovalo.

Jak jste uvedl v knize, v roce 2013 naposledy pracovala na záchranné rychlé službě v Chebu, pracuje tam ještě nyní?

Jo, teď je tam dokonce jako nějaká hlavní sestra, nebo něco takového. Má na starosti celý ten dispečink, ale taky to nevím úplně přesně, se přiznám.

Po dokončení základní školy ve Františkových lázních jste úspěšně dostudoval i na gymnáziu v Chebu. Poté jste se zkoušel dostat na pedagogickou fakultu v Plzni.

To ani nebylo míněné vážně, mi bylo 16 nebo 17, takže to jsem tam jen tak něco napsal. Já pedagog, to by dopadlo blbě. Tam mě teda nevzali, takže jsem se živil tak, že jsem prodával boty, dělal jsem na poště s balíky. Pak jsem se teda dostal ten další rok na filozofickou fakultu, obor čeština němčina, protože jsem si říkal, že když to nejde na tu žurnalistiku, tak to půjde přes jazyky. Němčinu jsem totiž docela uměl. No ale tam jsem nevydržel více než tři roky, protože mě to nebavilo.

Ve kterém roce to bylo?

Gympl byl 1978 - 1982, takže si myslím, že jsem tam nastoupil v roce 1984. No, asi to tak bude, protože v roce 1987 mě poprvé nevzali na žurnalistiku a v roce 1988 mě na druhý pokus vzali. Takže ano, takhle by to mělo být.

Můžete mi povyprávět o vašem těžkém životním období, kdy jste se rozhodl odejít z filozofické fakulty, což vás otec těžce nesl a vyhodil vás z domu. Protože jste velmi tvrdohlavý, jak uvádíte v knize, tak jste z domu odešel v podstatě na ulici.

Já jsem hrozně rád, že se tohle stalo. Jakkoliv to zní paradoxně, protože mě to taky svým způsobem formovalo a tvrdím, že to bylo to nejužitečnější období, kterým jsem si ve svém životě prošel. Takže člověk, ať už byl, jaký byl, tak byl prostě rozmazlený. Všechno mu vycházelo, nikdy se učit nemusel, sport mi šel. Támhle hraje divadlo a támhle knížky, a támhle muzika, holky, všechno vlastně kvetlo. Nemáte vlastně žádný zásadní problém, když pomenu nějaké ty rodinné vztahy, ale nemáte žádný existenční problém. Ale po tom, co jsem odešel z domu, najednou nemáte kde bydlet, kde spát, nemáte se za co najíst. Takže je dobré, že vás to

znovu vrátí na zem a vy si začnete uvědomovat, co je to živoření. Hlavně se z toho musíte začít chtít dostat. Protože kdybych sám nechtěl, tak jsem na tom nádraží třeba dodnes. No a já jsem od začátku věděl, že tam nezůstanu, protože jsem dost paličatý. Věděl jsem prostě, že se nějak prokoušu. Dělal jsem práce jako pomocný dělník, různé výkopy a tiskárna, mytí oken. Tak jsem vydělal nějaké peníze, našel jsem si pronájem a už to začalo fungovat. Ale ten podzim, kdy musíte bydlet na nádraží nebo někde v altánu v Šárce, tak ten byl dobrý v uvozovkách.

A toto těžké období trvalo jak dlouho?

Nepamatuju si to úplně přesně na den, ale byly to podzimní měsíce, kdy už je zima, což člověk snášel o trochu hůř, ale já si na to fakt nemůžu stěžovat, protože jednak se naučíte obhajovat sám sebe. Musíte se někdy doslova poprat, musíte respektovat určité zákony toho společenství, pokud chcete uspět. Naučí vás to třeba to, že když jdete spát, tak si nemáte sundávat boty, jinak o ně přijdete. Ale hlavně vás to naučí, jak nějakým způsobem přežít a taky fungovat. Takže já dodnes říkám, že to pro mě byla nejlepší doba, nebo nejužitečnější doba, kterou jsem mohl zažít, protože když mám dneska nějaké problémy, řekněme vyjma zdravotních, tak vlastně nic není neřešitelné. Máte nějaký problém na baráku, fajn. Máte nějaký problém v práci, fajn. Ale tohle všechno se dá vyřešit. Máte kde spát, je vám teplo, najíte se.

Takže si těchto věcí a pohodlí, které dnes máte, vážíte daleko více?

Člověk si díky tomu daleko lépe dokáže uvědomit, že se vůbec nemá špatně.

Takže toto období hodnotíte jako dobrou životní zkušenost?

Ano, naprosto kladně. Já samozřejmě netvrdím, že je to recept, aby každý tohle zkusil, protože ne každý by to asi dal, ale i to, když pak jdete do těch práci, právě třeba jako pomocný dělník v tiskárně a tam jste fakt poslední z posledních. Chodíte celý den ve špině, děláte v nezdavé práci s barvami. Mezi vámi nebo kolem vás jsou lidi. Samozřejmě ti tiskaři, to jsou chytrí lidé, musí být, ale ten pomocný personál v mé době, to byla hrůza. Ale zase se musíte naučit přežít i v tomto prostředí a naučí vás to to, když vás takový chlapík z pomocného per-

sonálu pošle, ať mu dojdete pro pivo, tak vy prostě nepůjdete. A on vás trefí, tak vy musíte trefit jeho, abyste ukázal, že opravdu nepůjdete. No a pak se ukáže, že je to dvojnásobný vrah, tak si říkáte super, to to pěkně začíná. Ale musíte se s ním poprat, protože zase, kdybych mu tu ránu nevrátil a nepopral se s ním, tak tam třeba taky pracuju dodnes. Takže to jsou takové věci, které vás nic jiného než tato přímá konfrontace s tím prostředím nenaučí.

Když Vás otec v podstatě vydědil, zlepšil se někdy později váš vztah mezi vámi?

Moc ne, my jsme se nevidali nějak často. Já už jsem pak domů prakticky nejezdil. Paradoxně jsme se viděli na začátku prosince 1989, když přijel do Prahy. Myslím si, že byl nadšený z toho, co se stalo, to určitě. Tak byl rád, že se něco takového přihodilo, to na něm bylo vidět. Myslím si, že postupem času měl potom radost z té práce, kterou dělám. Tak byl na to pyšný, i když to nikdy neřekl, že ho lidi zastavovali a říkali, hele ty máš syna komentátora, takže to mu myslím si, dělalo dobře. Ale naše osobní vztahy se v podstatě nějak zásadně nezměnily.

Jaké jste měl vztahy s matkou?

Tak s mámou to bylo naprosto ideální.

Takže když jste odešel z domu, nebyla z toho smutná?

Tak určitě byla, ale na druhou stranu mě znala, věděla, že jsem tvrdohlavý a že to udělám. Ona byla opravdu zlatá, ta podpora z její strany byla velká. Věděl jsem, že pokud by bylo opravdu nejhůř, tak bych za mámou přijít asi mohl, ale to by mi zase má hrdost nedovolila. To by bylo špatné. Ale ona pak u mě bydlela, poměrně dlouho. Samozřejmě mě velmi mrzí, že už tady není, protože to byla pro mě hodně blízká duše. Náš vztah řekl bych, že nenarušilo nikdy nic. I když jsem udělal nějaký malér, tak s ní jsem si o tom mohl promluvit.

Vím, že si vaše soukromí poměrně dost střežíte, proto jsem se nikde nedočetl, kdy vaše matka zemřela, pokud mi to můžete říct.

Za chvíli to bude rok.

A jak se jmenovala?

Ivanka? Ona má jméno vlastně chorvatské, protože děda, její táta byl ne chorvatský, ale jugoslávský partyzán, kterého utloukli v roce 1945 Češi.

Devětadevadesát procent lidí se stejně myslí, že vaše maminka byla Eva Bosáková.

JB: Nemám potřebu lidem nějak cpát, že jsem byl par měsíců na ulici, protože nejsem člověk, který by se z toho nějak extrémně radoval. Spíše se neraduju z toho, když jsem někde na fotce, když se o mně někde píše, tohle není úplně můj svět. Než abych chodil na nějaké ty společenské akce takové ty večírkové, tak jdu radši s nejlepším kamarádem na pivo. To mi bohatě stačí. Ani si nemyslím, že jsem zrovna ten, o kterém by se mělo mluvit, od toho jsou jiní.

Tři roky jste studoval filozofickou fakultu, pak dva roky zase práce?

Ano, pracoval jsem umývač oken, dělník v tiskárně a v roce 1987 jsem zkusil žurnalistiku, nevzali mě. V roce 1988 to už na druhý pokus vyšlo. Ty doby se přece jenom trochu změnily, už to bylo volnější.

Na žurnalistice jste se seznámil i s Robertem Zárubou.

Jo on byl ve čtvrtáku, jakkoliv je mladší, tak studoval, tak jak se má, na rozdíl ode mě. Tam jsme se viděli a setkali poprvé.

Během studií na žurnalistice jste už v nějaké redakci pracoval?

Já jsem pracoval jednak pro Studentské listy, od roku 1991, jak vznikly po revoluci. To byla vlastně naše skupina studentů z fakulty, která se dala dohromady. A to byla má první profesionální žurnalistická práce. Pak jsem začal velmi rychle pracovat pro německou společnost ARD, která zde už měla zastoupení. Pracoval jsem tam jako produkční, ale protože, říkám to dodnes, ten střihač byl hodně líný, tak já jsem se dostal k práci normálně a to mě bavilo hodně. I když jsme nedělali sport, ale společenské témata, tak to bylo fajn. Protože jsem se třeba

dostal na setkání Havla s Bushem na Pražském hradu v roce 1990. To bylo vlastně dobré. A o něco později jsem začal dělat rádio. Bylo to první rádio postavené na českých penězích, rádio Bonton, které tady začalo vysílat v roce 1991. Takže já jsem se do té praxe vrhl po hlavě a ono to bylo relativně jednoduché, protože ta škola pro mě nebyla náročná. Jednak protože tehdy na těch školách byl společný základ, takže ten jsem měl hotový už z filozofie fakulty, takže já jsem byl ve škole jednou nebo dvakrát týdně. Chodil jsem pouze na oborové věci a navíc ta doba byla taková, že jsme věděli, že si můžeme dovolit do té školy občas nechodit, že když máme tu praxi, tak ať ji můžeme ukázat, že něco umíme, že nějak fungujeme. Takže to bylo pro nás, myslím si, určitě jednodušší, než je to pro studenty dnes. Ale zase ten poměrně rychlý start do práce je nesmírně užitečný. Hned se s tím potkáte, protože ta škola vás nenaučí psát, škola vás naučí trochu to řemeslo, dá vám kontakty, ale psát nebo mluvit vás naučí jenom praxe.

Do rádia Bonton, jak uvádíte, jste si za vašeho působení pozval Jiřího Baumruka, který vám později nabídl v práci v ČT, protože v redakci sportu během mistrovství světa v lyžování došlo k určitému problému.

Je to tak, stal se tam nějaký problém při vysílání, byl to nějaký slalom, což si už nepamatuju úplně přesně, o co šlo. Ale zkrátka kvůli tomu problému, protože se to tehdy dost řešilo, žádná jiná televize totiž nebyla, jsme si pana Baumruka pozvali do rádia Bonton. A tak jsme to v rádiu rozebírali a za pár týdnů mi od něj přišla nabídka, protože se blížila příprava na nadcházející zimní olympiádu v roce 1992 ve francouzském Albertville, protože se ještě olympiády konaly v jednom roce. A oni v ČT najednou museli vyhodit lidi, kteří byli odkryti jako spolupracovníci a kádrové rezervy, tak v lednu neměl kdo připravovat olympiádu z Barcelony, a tak mi Baumruk zavolal, já jsem na to kývnul, nastoupil jsem, nemusel jsem procházet žádným konkurzem, což bylo příjemné. Po pár týdnech, co jsem tam byl, jsem šel do zpráv, zvládl jsem to.

Takže dá se říci, že jste byl hozen rovnou do vody.

Přesně tak, ale mi to takhle vyhovuje. Já totiž nemám rád dlouhé přípravy. Máš na to, nemáš na to. Ukaž.

Dalo by se říci, že jste takový mistr improvizace?

Celý můj život je jedna velká improvizace, takže to odpovídá.

V knize jste psal, že čtecí zařízení vůbec nepoužíváte.

Je to tak, ani při zprávách jsem jej nepoužíval. Ani ze začátku. Já jsem věděl, co mám říkat, samozřejmě nepříjemné to bylo pro ty režiséry, to souhlasím. Vždycky mi říkali, ale já potřebuju vědět, kdy skončíš tu větu, abych mohl pustit obrázky. Ale já jsem jim vždycky říkal, poslouchej a poznáš. Takže ne každý režisér to byl ochotný snášet, ale fungovalo to. Zároveň vám to nesmírně pomůže, když nastane technický problém, něco vypadne, tak vy to celkem lehce překonáte, protože nejste závislý na tom, že vám tam běhají někde písmenka. Na druhou stranu je jasné, že když někdo uvádí hodinou relaci, jakou jsou Události, tak tam bez toho nemůžete být. Protože těch příspěvků je tolik a vy opravdu potřebujete vědět, čím ten člověk vstoupí, čím začne příspěvek. A zapamatovat si šedesát minut relace nebo pětáctýřicet, to taky asi není úplně triviální záležitost, protože to je každý sen jiný.

Nadchnul jste své nadřízené tímto přístupem, že jste nepoužíval čtecí zařízení?

Já bych úplně neřekl, ono jim to bylo v podstatě asi jedno, důležité bylo, jak dopadl výsledek. No a ten dopadal dobře, a tak mě nikdo nebuzeroval, že si to mám psát. Samozřejmě máte s sebou papíry, co si napíšete vy. Když je potřeba, tak do nich můžete kouknout vy, ale to čtecí zařízení mi nikdy po kůži, ani při moderovaných pořadech, když moderujete nějaké studio fotbal, tak někdo si to píše, ale mi osobně by to přišlo divné.

Nebyl byste to vy.

No, ale hlavně je to problematika, o které bych měl něco vědět, takže abych to měl všechno přesně napsané. Myslím si, že to není dobře ani pro ty hosty. Mělo by to být postavené na bázi takové volné konverzace samozřejmě k problému, musíte vědět, co a jak. Vy jste říkal improvizace, to ano, ale improvizovat se dá dobře jen tehdy, pokud máte základ, improvizovat z ničeho nejde.

Takže musíte být dobře připraven.

Vy můžete plynule přejít od jednoho k druhému. Víte, s kým mluvíte, o čem mluvíte, co chcete říct, znáte fakta, tak je to dobré. Ale když tohle nemáte, tak improvizovat moc nemůžete.

Do Československé televize jste nastoupil v roce 1992, co jste ze začátku dělal za žurnalistické práce?

Tehdy jsme jeli všechno. Takže jsem moderoval branky body vteřiny, byl jsem reportér, od roku 1993 jsem komentoval fotbal, takže v tu dobu to bylo tak, že všichni dělali všechno.

Když jste si vyzkoušel všechny novinářské práce, jakým způsobem tohle ovlivnilo vaši budoucí kariéru?

Myslím si, že takhle jak jsem začínal já, by měl začínat každý začínající žurnalista, ale poté by se měl vyprofilovat, protože pak nemůžete stíhat dělat všechno. Té práce je totiž pak tolik, že to nejde.

I když jste dělal i ostatní práce, vaším cílem bylo stále komentování?

To komentování, to se stále bere tak, že je to nejvíc v té branži. I když já mám hrozně rád i studio, mě baví moderovat studio, ale v ČT už ho nemoderuju x let, protože to už dělají jiní kluci, kteří už třeba nekomentují. Mě baví ten přímý kontakt s hosty. Ale jak jsem říkal, dlouho už to nedělám, tak i proto jsem si vymyslel svou vlastní talk show. Ale to komentování, to bylo to primární, co jsem vždycky chtěl.

A vnímáte komentování přímého přenosu jako nejsložitější disciplínu v oblasti novinářských prací?

Ono to zní poměrně blbě, ale já to vlastně vůbec nevnímám jako složitou věc. Složitě jsou ty podmínky, za kterých musíte fungovat na velkých akcích. Když něco není připravené, když něco nefunguje, je vám blbě, ty venkovní efekty nejsou pozitivní. Ale ta samotná práce jako

taková, mi složitá nepřijde, protože mě to baví. A když mě to baví, tak je to pro mě nejlepší. Chci to dělat a je pravda, že já hodně pracuju na tom, abych věděl, jak se dělá ta moje práce ve světě, taky o tom vlastně přednáším tady seminář, to je zahraniční televizní sportovní žurnalistika. Tak se to tady snažím studentům vysvětlovat. Takže hodně času věnuju studováním jiných stanic a zajímá mě, jak se to dělá jinde. Myslím si, že když o tu práci máte zájem a snažíte se ji dělat trochu jinak než včera, někam posunout, tak vám to zas tak těžké nepřijde. Ty věci okolo bývají někdy problematické, ale ta práce samotná ne.

Pojďme na vaše komentátorské úspěchy. Tedy jestli nějaké zápasy, které jste komentoval, považujete za komentátorské úspěchy.

Já to spíš řeknu tak, že je spousta zápasů nebo momentů, i v době olympijských her, u kterých jsem rád. To určitě ano. Ale to je dané tím úspěchem toho týmu nebo toho jednotlivce, to není můj úspěch. A samozřejmě se vždy bude lépe koukat na semifinále mistrovství Evropy ve fotbale, když tam hraje český tým, než když vypadne třeba hned ve skupině. Takže těch věcí, které jsem moc rád komentoval, byla celá řada, ale já si troufnu tvrdit, že největší úspěch v té mojí branži je, nebo mě v té branži je, že to stále ještě dělám. A že už to dělám hodně dlouho. A zažil jsem spoustu mladších kolegů, ne spoustu, to je silné slovo, ale několik mladších kolegů, kteří po deseti letech byli vyhořelí, že už to nechtěli dělat, už nemohli, nezvládli to. Zároveň potkávám kolegy, kteří to dělají stejně dlouho nebo ještě déle než já a je to pro ně jenom řemeslo, není tam nic jiného, přežít do důchodu nějak.

Takže se dá říci, že komentování berete jako jakési poslání?

To je silné slovo. Já to беру jako práci. Někdo dláždí chodníky, někdo opravuje střechy, já komentuju. Ale zároveň to беру tak, že od každého vlastně očekávám maximum a jsem nepřijemný v mnoha věcech, když tomu tak není. Když někdo tu práci odvádí, tak chci, aby to bylo na sto procent, když mu za ni platí. A mě za ni lidi taky platí, takže se ji snažím odvádět maximálně, tak jak můžu. To, že se to někomu líbí, nebo nelíbí, s tím já nic nenadělám, to je prostě dané. Ale vždycky se snažím být maximálně připravený, odvést svou práci na maximální možné úrovni. Ale nikdy jsem to nebral tak, že úspěchem mi je to, že komentuju finále mistrovství světa. Je to příjemné, to bych lhal, kdybych tvrdil, že ne. To je jasné, málokomu se to povede. Já jsem šťastný, že se mi to povedlo několikrát. Ale já pak se stejným nadšením

musím potom udělat i zápas české ligy, nebo lednovou přípravu českého národního týmu někde na Mallorce, i když k tomu nemáte absolutně žádné informace a stejně to musíte nějak zvládnout a musíte to udělat se stejným zápalem, protože ten divák to od vás čeká, že mu tu práci odvedete na maximální možné úrovni.

Slovo poslání jsem uvedl z toho důvodu, že mě překvapilo, když jsem se ve vaší knize dočetl, že v roce 1996 na mistrovství světa v Anglii jste se kvůli bombovému útoku nemohl včas dostat z Manchesteru do Birminghamu k utkání mezi někým a někým (doplnit podle knihy). Proto, abyste stihl tento zápas, jste za taxík utratil téměř všechny své diety, a dokonce jste ke komentátorskému stanovišti musel sprintovat podél postranní čáry.

Člověk se asi taky mění. Tehdy mi přišlo nepředstavitelné, nestihnout přenos, to prostě neexistovalo a taky jsem pro to dělal maximum a vlastně to bylo i za hranicí zákona.

A dělal jste to primárně kvůli divákům, nebo i kvůli sobě?

Obojí. Měl jsem pocit zodpovědnosti, že tam mám prostě být včas a zároveň i to, že ten divák čeká, že dostane ty informace, protože v té době, i když člověk sedí ve studiu, tak ty informace jako já na tom place, prostě nemá, to je jasně dané. Dneska, když už třeba hrozila, že přenos nestihnu, třeba na mistrovství světa v Brazílii, kde to s těmi spoji bylo opravdu složité, tak jsem si říkal, že tohle zkrátka nedokážu ovládnout, nebo nedokážu ovlivnit. Nic s tím neudělám, tak tady nebudu křičet, nebudu skákat tři metry do stropu, protože mi to stejně nepomůže. Takže je to i tím, že je člověk stárne, ale pokud ta možnost stihnout přenos je, tak se vždycky snažím udělat maximum pro to, aby to klapalo jak po té profesionální stránce, tak po organizační, ty věci okolo.

Nyní by mě zajímala vaše příprava na sportovní přenos. A jak se v průběhu let měnila, čím se liší a podobně. V čem se liší od přípravy v devadesátých letech?

Nyní příprava musí být daleko důkladnější, než tomu bylo v minulosti, protože svět internetu znamená, že spoustu informací o jakémkoliv hráči, nebo klubu si může najít kdokoli. Tehdy

to nebylo tak těžké, protože tady vycházelo pár novin a já jsem si samozřejmě kupoval různé odborné a německé, anglické noviny. Poslouchal jsem cizí televizní stanice, abych se o těch hráčích dozvěděl něco jiného, než jen to co se psalo tady v novinách. A to dělal málokdo. Ale dneska se na internet podívá kdokoliv na cokoliv. Takže vy tu přípravu musíte mít nesmírně důkladnou a těžko se vysvětluje lidem, kteří jsou fanatičtí fanoušci jednoho týmu, že na těch klubových stránkách nebo na stránkách jednotlivých hráčů stráví třeba tři až čtyři hodiny denně, prostě každý den na stránkách toho jednoho určitého klubu A teď vám unikne nějaká informace, nebo unikne, teď to hodně přeženu. Zkrátka ten člověk vyčte, že jste neřekl, že ten a ten hráč má nejradši ke snídani vajíčka, když to přeženu. A argumentuje tím, že to je přece důležitá informace. Ale takovíto lidé si bohužel neuvědomují, že jak oni takto, jak oni sledují pouze jeden klub, tak já jich takovýmto způsobem musím mít v merku osmdesát, minimálně. Teď si to vynásobte počtem hráčů, že jo. Ale i když je to složité, tak se musíte snažit být opravdu co nejdůkladnější, aby těch informací, které se k vám nedostanou nebo které nevyhledáte, bylo minimum. Takže v tomto ohledu je to dneska složitější než před lety, protože ten přístup k informacím je bezbřehý

Jak dlouho se připravujete na velkou akci jako je mistrovství Evropy nebo světa?

Jsou to dva měsíce, to už mám vyzkoušené, s tím, že kromě běžné práce musíte této přípravě věnovat minimálně osm hodin denně. O víkendech je třeba deset hodin. Protože máte třicet dva mančaftů krát třiadvacet hráčů, nějakí trenéři, nějaké reálie, nějaká historie, je toho opravdu hodně.

A jak ta příprava probíhá?

Sleduju přenosy, člověk pracuje s klubovými stránkami, s webovkama, s informacemi z tisku, těžší i z odborných časopisů, těch zdrojů je dneska opravdu mnoho. Někdy je to ale o to složitější, že máte komentovat třeba Angolu nebo KLDK nebo někoho takového, Saudskou Arábii teď naposledy v Rusku. Tak tyto informace a věci se shánějí velmi těžce.

V jedné z vašich knih jste zmiňoval, jak jste sháněl informace o týmu angolské fotbalové reprezentace. To byl docela oříšek. Veškeré informace byly pouze v portugalské, bylo shánění informací o tomto týmu nejtěžší ve vaší kariéře?

Ano to bylo nejtěžší, protože většina těch kluků hrála v Angole, nebo v Portugalsku a tak jsem si musel najít někoho, kdo alespoň částečně ten jazyk ovládá, že vám něco přeloží. To vás taky něco stojí a prostě hledáte. Třeba se pídíte po jedné informaci třeba i dvě až tři hodiny, aby vám alespoň něco vylezlo na toho nebo onoho člověka. A pak zjistíte, že si třeba na šampionátu nezahrál ani minutu. Ale vy prostě musíte být připraveni, kdyby nastoupil.

Už v té přípravě se snažíte odvést maximum?

Já to beru jako sport, tam bez přípravy taky nemůžete fungovat. Poznává se to, hodně rychle. Řeknu čtrnáct dní, tři neděle, budete vypadat, jako že se nic neděje a furt to ještě nějak zvládnete. Po měsíci, šesti nedělích už ne. Prostě v dalším časovém horizontu se jednoznačně pozná, jak moc se daný komentátor věnuje přípravě. Pokud je člověk u televize vnímavý, tak komentátorovu nepřipravenost pozná rychle.

Když odkomentujete zápas, díváte se na něj zpětně znovu? Hodnotíte si sám pro sebe, co jste řekl špatně, co byste řekl lépe?

Musím se přiznat, že dneska na to už není čas. Je toho tolik, že už se spíše kouknu na ten další tým, který musím komentovat příště. Ale mám jednu výhodu, a to je asi dané profesí. Ne, že bych vám to odvyprávěl celé znovu úplně přesně, ale pamatuju si, co jsem udělal špatně, aniž bych se na to musel zpětně dívat. Já si opravdu nedělám legraci, já jsem ještě nikdy nešel ze zápasu spokojený se svým výkonem. Já jsem vždycky naštvaný, protože vždycky přijdete na něco, co jste mohl říct lépe, kdy jste mohl rychleji zareagovat, spletete si třeba hráče nebo nevyhodnotíte dobře nějakou situaci, použijete špatné slovní spojení. Tak když pak jedu domů autem, třeba z Mladé Boleslavi, tak si nadávám. Ono to asi není úplně dobře, být se sebou věčně nespokojený, minimálně na soužití je to složité. To by asi moje žena mohla vyprávět. Ale zároveň ta nespokojenost se sebou samým je pro mě takový hnací motor, co se týká té profese. Protože pořád mám pocit, že se dá všechno udělat lépe. Jasně, někdy za vámi lidé přijdou a říkají, super, to byl krásný přenos, moc jsme si to užili. A já si říkám, že jsem tam

udělal chyby. Já s tou chválou ani moc neumím. To, že si pamatuju, co jsem během přenosu řekl, je asi dané tím, že komentuju už docela dlouho. Ta hlava už tak funguje, že se to tam ukládá a ještě druhý, třetí den po tom přenosu bych vál řekl, kde jsem tu chybu udělal. Takže tím, že jsem na sebe docela dost přísný, tak si to zpětně pouštět nemusím.

Po nějaké větší akci, máte vy jako komentátor nějakou zpětnou vazbu například od Rady ČT? Hodnotí vaše komentátorské výkony?

Ono by to tak vůbec nemělo být, do toho Rada nesmí vůbec zasahovat. To se spíše má týkat vlastní redakce, protože Rada tam má řešit financování televize a věci s tím související, ale vůbec nesmí zasahovat, ani do programové skladby, neměla by. Samozřejmě do toho ale žvaní, ale podle jejich vlastních předpisů jim do toho vůbec nic není. Takže aby řešili jednotlivé redaktory, ačkoliv se o to kolikrát snaží, tak je to nonsens. Ale mělo by to tak být, že po každé větší akci, ono by to mělo být jednou za tři měsíce plus po každé nějaké větší akci by měl následovat nějaký takový mítink se zúčastněnými, aby se ukázalo, co bylo dobře, co špatně. Ale ono teda, hlavně v posledních letech, se tohle vždycky neděje, a myslím si, že to není dobře.

Po fotbalovém šampionátu v Brazílii veřejnost kritizovala komentátorské výkony všech komentátorů, kromě těch vašich. Cítili se vaši kolegové ukřivděni?

Mohli se tak cítit, to já nezpochybňuji, ale třeba s Vlastou Vláškem máme vynikající vztah, já jsem ho dokonce přitáhl, že kope za nás v Šestajovicích. Tak s ním si o tom můžu popovídat, co bylo dobře, co bylo špatně. Ale zase je fakt, že já jsem v té Brazílii byl přímo na místě. Měli jsme tam strašně moc práce a přijeli jsme domů neskutečně utahaní. To bylo šílené. Natočili jsme tam dva celovečeračky, když sečtu všechny ty příspěvky. Kromě toho, že jsme tam měli dělat komentátora a Jarda Jirásek kameramana. Takže jsme fakt byli urvaní, ale aspoň jsme dělali na místě. Komentovat to z pražského studia, to je fakt úplně něco jiného, to už samo o sobě snižuje ten komentátorský výkon nejméně o třicet procent. Takže mí kolegové to v tomto neměli vůbec jednoduché. Na druhou stranu asi i to, že chybí nějaké průběžné vedení, nebo průběžná konfrontace s tím, jak ta práce funguje, nebo jak ta práce vypadá, jestli je kvalitní nebo není kvalitní, tak to se potom ukazuje na těch komentátorských výkonech, si myslím. Když tomu nedáte to, co tomu dát máte.

Vlna kritiky se po brazilském šampionátu snesla především na vašeho staršího kolegu Pavla Čapka, který se dva měsíce poté rozhodl, že dále už komentovat fotbal v přímém přenosu nebude. Jaký máte vztah s panem Čapkem?

My jsme si nikdy neublížili. Asi spolu nebudeme chodit na pivo nějak extrémně často, ale když se nějak potkáme, tak si myslím, že to bude bez problému. Profesně jsme spolu taky neměli nějaký zásadní problém. Pavel tyhle věci vidí trošku jinak. Já zas nejsem hloupý. Takže vím, že když já jsem do té práce vlétl poměrně rychle, razantně, tak to těm starším asi určitě vadilo.

Takže když jste nastoupil do redakce sportu, pocíťoval jste, že vás vnímá jako konkurenci?

Určitě, ale ono by to tak mělo být, protože to je jak ve sportu, protože to že máte za zadkem, když to tak řeknu, někoho, kdo se tlačí na vaše místo, tak vás to tu práci nutí dělat dobře, být připravený. Takže ono to je konkurenční prostředí ta televize. Je to jak ve sportovním mančaf-tu. Ale zase já nejsem zastáncem toho, že by si kvůli tomu měli lidé chodit po krku a dělat si nějaké podrazy, to úplně neschvaluju. Takto ten vztah mezi námi vyhrocený nikdy nebyl, vůbec. Naopak s těmi mladšími jako je Vlasta vycházíme opravdu velmi kolegiálně, výborně a speciálně na něm jde vidět, že na sobě pracuje. Takže začátky byly, řekněme, kostrbaté, ale dneska je ten jeho výkon výrazně lepší.

Chodí za vámi Vlastimil Vlášek pro radu?

To bylo dříve. Přeci jen už mu táhne na čtyřicet, že jo. Ale já jsem se kolegům vždycky snažil pomoci, když přišli a říkal jsem jim, že pokud budou chtít s něčím pomoci, tak já vám rád řeknu svůj názor, nebudu vám říkat, dělejte to takhle nebo takhle, řeknu svůj názor a jestli si z toho něco vezmeš nebo ne, to už je tvoje věc, protože já to taky nemusím vidět dobře. Přesvědč mě, že to vidíš dobře ty a je vymalováno. Ale tohle fungovalo pár let, ale jak ti kluci stárnou, tak logicky získávají pocit, že to dělají dobře a že už není potřeba se o těch věcech nějak bavit nebo diskutovat, takže dneska že by za mnou někdo přišel nebo zavolał, to ne. Ale zase je to tak, že když slyším nějaký omyl v přenosu u Vlasty, speciálně u Vlasty, tak mu po-

šlu esemesku, to samé funguje i naopak. Podíváte se během přenosu a můžete se opravit, to je zase myslím si fajn.

Když jste začínal vy, chodil jste za staršími a zkušenějšími kolegy pro radu? V knize uvádíte, že si do svého komentátorského stylu nenecháte moc mluvit.

No a hlavně já jsem věděl, že to nechci dělat jako oni, takže oni by mi vlastně neměli ani čím pomoci, protože se mi jejich styl komentování nelíbil. Tím, že jsem byl v mládí hodně konfrontovaný s Německem, tak jsem věděl, že i fotbal, i hokej a ostatní sporty se dají dělat jinak, než to dělala Československá televize. A v tu chvíli vlastně není důvod, abych s nimi nějaké věci konzultoval.

Když slyšíte nějakého komentátora, přišlo vám někdy, že se snaží napodobit váš komentátorský styl?

Když bych na tohle kývl, tak bych byl velmi sebevědomý. Já nevím, jestli to je napodobování stylu, možná se jen může zdát, myslím si, objektivně, snad, že jsem byl první, kdo to snažil to dělat trošku s nadhledem, trochu s nějakým humorem a nebrat to tak smrtelně vážně. Tak že to někteří kluci třeba pochopili, a teď na různých stanicích, že je potřeba dělat trošku i tu srandu. No ale ono to musí být naopak, že jo. První musí být ten fotbal, to komentování, a pak až k tomu můžete něco přidat. Já taky, když jsme se bavili o té Americe, v té době jsem měl taky pocit, že když tam nedám deset hlášek za poločas, tak je to špatně. Dneska to taky vidím tak, že tam klidně nemusí být žádná, nebo když tam bude jedna, dvě. Ale musí to vyjít z toho, co se děje na place, nemůžete to mít připravené, že to použijete někde, to ne. A když někteří ti mladší kolegové mají pocit, že to musí být ukrutně veselé, tak to možná může připomínat mě před lety, není to dobře. I svým studentům říkám, že jestli chtějí uspět, musí být sami za sebe, že musí být vy a nemohou být něčí kopíi. Protože i sebelepší kopie je daleko horší než ne úplně dokonalý originál. To tak prostě je.

A jak by podle vás mělo vypadat sportovní komentování? Jaké vlastnosti by měl mít sportovní komentátor?

Určitě by neměl diváka nudit, to je první věc. Protože když budete úžasný chlapík a unudíte lidi k smrti, tak co s tím, že jo. Za druhé sportovní komentátor musí být vždy perfektně připravený. Musí zvládat mateřštinu, a to tak že velmi dobře, což bohužel napříč kanály, které tady dneska vysílají sport, není vždycky pravidlem. Tvrdím, že dobrý komentátor musí mít hodně načteno, aby měl dobrou slovní zásobu. To taky trochu mizí v těch posledních letech. Zároveň se nesmí bát zeptat, a tak trochu narazím na to, o čem už tady šla řeč. Nikdy by sám se sebou neměl být spokojený. Ve chvíli, kdy začnete mít pocit, že jste fakt dobrý, tak jste skončil. Už vás nebude hnát nic dopředu, je to zase jako ve sportu. Ještě jedna věc si myslím, že komentátor by vždycky měl mít, to platí pro komentátora ve studiu, vždycky by měl mít na paměti to, že on jenom prodává výsledek práce celého týmu, protože na přenosu se podílí několik desítek lidí. On ho prodává, což je samozřejmě důležitá věc, ale bez těch lidí okolo by nebyl nic. Nebyl by slyšet, nebyl by vidět, byl by rozmazaný, kdyby to ti lidé dělali blbě. Takže na to je potřeba myslet, protože není víc, než ti lidé, kteří jsou neviditelní vzadu, za kamerou, za stříhacím pultem. On jen finalizuje ten produkt a to mají někdy třeba kluci, kteří s prací začínají, je to dané nízkým věkem, pocit, že je zná polovina republiky. Ono to tak ale není, protože ve skutečnosti je zná jen jejich babička a tři příbuzní, ale oni mají pocit, že jsou za ty velké hvězdy a zapomínají se chovat k lidem okolo sebe, tak jak by se chovat měli. To té branži taky úplně nepomáhá.

Kromě fotbalu komentujete i golf, v čem se liší komentování golfu a fotbalu?

Je to úplně odlišná melodie sportu i tempa. U toho golfu vám nehrozí, že se prožvaníte do gólu, protože těch ran je tam hodně, ty přenosy jsou daleko delší, pětihodinové, šestihodinové. Nebývají tam takové výbuchy emocí, které jsou u hokeje nebo fotbalu. Ten golf je plynulejší, ale zároveň ten velký turnaj hraje sto padesát šest hráčů a vy musíte být na každého maximálně připravený, protože nikdy nevíte, kdy ho vám ten režisér stříhne, to netušíte. Takže o všech hráčích musíte vědět. Opravdu je to velmi náročné a složité.

Komentování, kterého sportu je tedy náročnější?

Na ten jednotlivý turnaj, budu porovnávat mezi jedním fotbalovým zápasem a jedním golfovým turnajem, tak je to golf, protože na jeden fotbalový zápas jsou dva zápasy, což máte zhruba dvakrát pětadvacet jmen. V porovnání šampionátů, je složitější na přípravu fotbal. Golf má však tu výhodu, že vám nechá více času na vyprávění příběhů, na tu omáčku okolo. Proto jsem rád, že komentuju oba sporty. Každý sport má to své a kolikrát se mi stalo, ještě v dřívějších dobách, že jsem jel z fotbalového přenosu rovnou na golf nebo naopak, komentovat samozřejmě. A tak se člověk musel rychle přepnout do jiného módu, protože komentovat fotbal jako golf nejde a opačně to taky nejde. To by lidé nezkousli.

Dalo vám hodně práce, abyste protlačil golf do programové skladby České televize?

Nadřel jsem se na tom, protože kolegové byli proti. Všichni v redakci sportu říkali, že je to nesmysl. Jenomže je to televizně jeden z nejsledovanějších sportů a je na rozdíl třeba od hokeje celosvětovým sportem, hraje se na všech kontinentech, hokej na dvou, k tomu ještě pouze na částech těch kontinentů. Takže jsem kolegy musel různě přesvědčovat, ale pak už věděli, co to udělá, když se vysílá Tiger Woods nebo Rider Cup, který jsme taky jednou dělali v České televizi, kdy jsme na něj sehnali peníze. Tak to jsou vlastně i velké příběhy. Práci to ale dalo velkou, to musím říct, že jsem se s tím nadřel jako kůň.

Takže z počátku byla většina vašich kolegů proti.

No, hlavně někteří z nich rozhodují o tom, jestli se koupí vysílací práva, ale nakonec se mi je podařilo přesvědčit, zase na druhou stranu, oni potom i pochopili, že je to ideální vysílat tu americkou golfovou tour, evropskou ne, protože to je přes den, a to jsou lidé v práci nebo sami na golfu. A americká tour je večer, to už jsou lidé doma, otevrou si to víno, občas si u toho zdřímnou, pak se probudí a další dvě hodiny sledují. Nemáte ale moc přenosů, které můžete vysílat v tomto čase, v deset večer, případně mít živý sportovní zážitek, těch je málo. Takže na to byl ten golf dobrý, protože turnaj se vysílá čtyřikrát v týdnu, čtvrtek, pátek, sobota, neděle, z toho každý ten přenos trvá třeba tři hodiny, turnaje Masters pět hodin. Takže zase na ten poměr odvysílaných hodin ta cena nebyla až zas tak vysoká.

Vzpomenete si, kdy se k profesionálnímu komentátorovi připojil sportovní expert, který se na komentování také podílí.

S tímto nápadem přišel Robert Záruba, já jsem to nějak nevítal, protože jsem zvyklý, že komentování zvládám sám, ale rozhodlo o tom samozřejmě vedení redakce, tak jsem se přizpůsobil. Dneska to беру tak, že hold komentujeme ve dvou a kluci (fotbalová experti) se to taky učí a i se výrazně zlepšili. Já nemám problém ani s tím, ani s tím. Když mi řeknou, že nějaké mistrovství budu komentovat sám, tak prostě budu komentovat sám. Nebo když se jede s českým klubem na zápas Evropské ligy, tak tam taky většinou expert neletí. Nemám s tím problém.

Musíte experta nějakým způsobem usměrňovat, protože to jsou ve většině případů lidé ze světa sportu, například bývalí fotbalisté a nemají takovou přípravu jako vy.

Základem je to, že jim musíte říct, co po nich chcete, protože od nich nechcete perfektní češtinu, od nich chcete popsání věci, které se na tom hřišti dějí. Nechcete po nich, aby vám říkali, co se stalo, ale proč se to stalo. Co se stalo, to lidé vidí, oni potřebují vědět, proč a kdo jiný to má vědět, než ti kluci, co fotbal hráli několik let na nejvyšší úrovni.

Expert má tedy poskytovat odborný náhled?

Měl by to být takový ten insider, který vám řekne skutečně, proč se ty věci děly, a jak se ten klub může v dané situaci cítit. Já jako komentátor se o těchto věcech můžu domnívat, ale nemohu to říci se stoprocentní jistotou, že bych to tušil, protože v ligové šatně v pozici hráče, jsem nikdy nebyl.

Pokud byste dovedl říci, prozradte mi, se kterým fotbalovým expertem se vám spolupracuje nebo spolupracovalo nejlépe.

Zase takhle to úplně není, že bych měl jednoho nejoblíbenějšího. Dobře se mi dělalo s Lád'ou Táborským dlouhá léta a dneska když si sednu s Lud'kem Zelenkou, s Ericem Brabcem, s Martinem Hýským, s Tomášem Pešírem tak musím říct, že to funguje velmi dobře. Nemám nějakou určitou preferenci. Já když vím, že teď jedu komentovat v pátek Boleslav, tak já ne-

vím, s kým budu komentovat. On se mi tam někdo objeví z těch kluků a ono je to v podstatě jedno. Na rozpis já nekoukám.

Takže vy s expertem před zápasem, abyste se společně připravili, nekomunikujete.

Ne, ne, ne, ne

Chápu to správně, že on sám si připraví nějaké podklady a pouze před zápasem si řeknete, co a jak.

Přesně tak to je. Pokud ale děláte studio, tak s ním předem komunikovat musíte, protože si společně chystáte témata, o kterých budete mluvit. Komunikovat musíte třeba i s grafikou. U toho komentování ale fakt nevím, kdo se mnou bude komentovat, kdo se tam zjeví, ten se tam zjeví.

Zajímala by mě ještě uniklá nahrávka z roku (doplnit), kdy jste komentoval s panem Táborským. V knize jste zmínil, že od té doby si dáváte velký pozor. Stalo se vám něco podobného i přes to znovu?

Těch případů moc nebylo, ale je pravda, že ony ty přenosy nejdou o té poločasové přestávce nikam ven, což mělo být i při tom přenosu, ze kterého nahrávka unikla.

Dozvěděl jste se, kdo to pustil do světa?

Ten kluk ze Sazky, který to tam poslouchal, tak si to nahrál a prodal to bulváru.

Zkoušel jste ho nějakým způsobem kontaktovat, aby vám vysvětlil, proč to udělal nebo abyste mu vynadal?

Asi bych ho trefil, kdybych ho viděl.

Uniklá nahrávka vám ale paradoxně přinesla jakési plusové body.

Nakonec ano, ale ty první chvíle byly velmi nepříjemné, když jsem se to dozvěděl od kluků ze Sportu, že to druhý den vyplave na povrch a já jsem fakt nevěděl, co jsem tam říkal. Tu pauzu jsem si fakt nepamatoval. Prostě kecáme s kamarádem o tom, jak jsou špatní slávisti. Mohli jsme taky probírat spoustu jiných věcí, mohlo to dopadnout daleko hůř.

Na Youtube má toto video osm set devadesát tisíc zhlédnutí.

To je vlastně můj nejúspěšnější projekt.

Příloha č. 2: 2. Rozhovor s Jaromírem Bosákem – 2. část

Řekněte mi prosím, jak se jmenovala vaše matka, otec a jak se jmenuje vaše sestra?

Táta stejně jako já, respektive já po tátovi a ségra byla nebo je Yvonne, myslím, že je to nějaké francouzské jméno a máma byla Ivanka, protože její táta byl Jugoslávec.

Mohl byste mi ve zkratce povyprávět o vaší amatérské fotbalové kariéře?

Začal jsem klasicky ve Františkových Lázních od mladších žáků až do mužů, ale pak jsem vlastně šel do školy do Prahy, pak jsem ještě chvíli jezdil domů do Frantových, ale pak jsem už ale v Praze zůstal, takže jsem si našel Union Žižkov, tam jsem byl taky přes deset. Tam jsme hráli od A třídy do okresního přeboru. Pak v nějakých třiatřiceti letech, mám pocit, jsem přešel na Vyšehrad, kde jsem tedy hrával za béčko, kde jsem byl zároveň hrajícím trenérem. Tam jsem dostal i ke svému diviznímu startu a pak v nějakých dvačtyřiceti jsem odešel do Unionu Strašnice a zhruba před dvěma lety jsem dorazil de facto domů do Šestajovic, kde jsem doteď. Nyní jako trenér, protože s tím hraním je to trochu složitější vzhledem k nějakým zdravotním potížím. Zrovna dneska máme trénink, tak jsem zvědavý, jak budou běhat, ani neví jak.

Fotbal jste začínal na pozici brankáře.

Zhruba do čtrnácti let, ale pak mě to přestalo bavit.

Navíc jste si zlomil obě dvě ruce.

Zlomil jsem si obě kosti, loketní i vřetenní. Takže brankáře jsem už dělat nemohl. Zajímavé ale je, že basketbal jsem hrát mohl. My jsme tehdy hrávali třetí ligu mužů v Chebu a s tím to šlo, když jsem podepsal reverz, tak jsem mohl hrát s dlahou. Ale chytat v bráně s tím nešlo.

Takže fotbal jste hrál ve Františkových Lázních, basketbal v Chebu. Poté jste začal studovat na filozofické fakultě, kde jste studoval například se spisovatelem Vieweghem.

On studoval vedle češtinu a angličtinu, já jsem měl češtinu a němčinu.

Studoval Ještě jste s nějakými dalšími známými spisovateli?

Myslím si, že ne. Do jisté míry by třeba ve světě muziky byl určitě známý Dan Šustr, bývalý kytarista kapely Doktor Max a Tichá dohoda. Tak s ním jsme studovali přímo v kruhu. Výborný muzikant, výborný kytarista. Ale jinak o nikom, se kterými jsem tam byl, nevím.

Nestýkáte se.

Tak já i tím, že jsem odešel před koncem třetího ročníku, tak ne.

K vašim studiím by to bylo tedy vše. Dále by mě zajímalo vaše působení v časopise Gól. Jestli byste mi mohl říct, odkdy dokdy jste tam působil, co bylo vaší náplní práce.

To bylo někdy na přelomu osmdesátých, devadesátých let. Nebyl jsem tam nikdy zaměstnaný, jen jsem tam pro ně psal články a hlavně jsem sledoval Bundesligu, protože jsem měl tu možnost ji sledovat. Tak jsem psal především o této soutěži. To byla ještě ta doba, kdy jsem to musel ještě nařukat na psacím stroji, vzít to, odevzdat to v Gólu v papírové podobě. Jestli jsem tam působil dva roky, přesně bych to asi úplně nedokázal charakterizovat, ale byla to volná spolupráce, nebyl jsem jejich zaměstnancem.

Pak jste působil v rádiu Bonton.

To bylo od roku 1990. Vzniklo v létě a myslím si, že jsem do něj nastoupil na konci roku jako člověk, který by se měl starat o sport, ale postupem času jsem začal klasicky moderovat v průběhu celodenního vysílání. Takže Bonton, pak mnoho lidí přešlo do rádia City po dvou letech. Pak už jsem to ale nemohl dál skloubit s televizí, protože jsem v roce 1992 nastoupil do České televize. Chvilí jsem chodil na noc do rádia, protože mě to bavilo, ale pak se to už nedalo stíhat, jinak bych se z toho zbláznil.

Působil jste i ve společnosti ARD.

Tam jsem působil ještě, když jsem fungoval i v rádiu, tak jsem zároveň pracoval i jako produkční pro ARD tady pro zahraničního zpravodaje. Taky to byl nějaký rok, možná rok a půl. Ale vzhledem k tomu, co jsem tam dělal, tak to pro mě bylo obrovsky užitečné. Za prvé to bylo dobré jazykově, protože tehdy jsem německy mluvil fakt dobře. Za druhé jsem se dostal k práci, na kterou bych třeba ve větší instituci musel dlouho čekat. Tady to šlo rychle.

Díky působení v ARD jste se poznal s vaší nynější manželkou.

Klasika, my jsme tam byli točit setkání Havla s Bushem. Byli jsme natáčet nejdříve na Hradě, což pro nás byla dobrá zkušenost a pak jsme natáčeli na Václavském náměstí. Já jsem byl s kameramanem, říkal jsem mu, co má točit, a tak dále. Brouzdali jsme a u zábradlí stály nějaké dvě hezké holky, tak jsem se zastavil, dali jsme řeč. Jedné z nich jsem dal vizitku s tím, ať mi zavolá, až bude mít čas. No, a zavolala.

A až tehdy jste zjistil, že je ze Slovenska?

To jsem zjistil, že je ze Slovenska, když mi odpověděla slovensky. Ale myslel jsem si, že tady studuje vysokou školu a bydlí na kolejích. Což ale nebyla pravda. A pak už to bylo takové, že stačilo pár telefonátů, holka dojela a už se jí nechtělo zpátky.

Kdy jste se vzali?

To je právě problém, který mám obecně. Nepamatuji si totiž tato data. Takže nevím, který rok to byl, jenom vím, že to byl nějaký únor, mám takový pocit, protože zima byla, to jo, ale jestli to bylo v roce 1997 nebo 1998, to nedokážu říct. To by si možná už nepamatovala ani moje žena, protože je to fakt strašně dávno.

Snad to někde dohledám na internetu.

No to tedy nevím. Já si to fakt nepamatuji, ani ten den. My to nějak neslavíme, protože my jsme spolu od toho roku 1991 a od té jsme vlastně spolu. Takže jestli jsme se vzali v ten, nebo ten den.

Vraťme se ještě k vašemu působení v České televizi, kde jste se v podstatě dostal díky panu Baumrukovi, poté jste spolu ale měli určité neshody. Co se tam přesně mezi vámi stalo?

No, tak my jsme si poté úplně lidsky nesedli. Já jsem měl nějaké své názory, jak by se to mělo dělat, on měl zase své. Navíc si i myslím, že ta redakce nebyla řízena nezištně z jeho směru, abych tak řekl. Tak jsme se párkrát raflí a nakonec to dopadlo celkem podle očekávání. A to tak, že jsem odcházel já a šel jsem na externí spolupráci s ČT. Takže jsem pro televizi fungoval dál, ale ne jako zaměstnanec. Bylo tomu tak až do roku 2000.

Od roku 2000 jste totiž působil jako šéfredaktor sportovní redakce, jak vzpomínáte na toto období.

Bylo to rozhodně zajímavé, protože já jsem tu práci dělat nechtěl. Tehdejšímu řediteli Jakubu Kuchelskému jsem tuto nabídku dvakrát odmítl, protože jsem to nechtěl dělat. Až potom, když mi to položil tak, že prostě nemá jinou volbu, tak jsem na to kývl s tím, že to zkusíme. Pro mě to byl samozřejmě nezvyk, protože ta pozice šéfredaktora znamená, že mnoho času musíte trávit na poradách a v kanceláři a to já tedy nikdy moc nemusel. Ale snažil jsem se udělat maximum, takže jsem v té práci trávil dvanáct až čtrnáct hodin. Snažil jsem se to trošku vylepšit, ať už prostředím pro redaktory, protože to bylo tehdy strašidelné, co se týká

vybavení a kanceláří, to bylo opravdu ještě za krále klacka možná. Druhou věcí bylo, že jsem se snažil zvyšovat platy, aby lidé neutíkali, ale zůstali v ČT. Začali jsme kupovat věci, které se do té doby moc nevysílaly, ale ještě nebyl sportovní kanál. Měli jsme samozřejmě problémy dostávat sportovní přenosy do programové skladby, především do ČT2, někdy výjimečně i ČT1. Byl to vždycky boj, týkalo se to hlavně pohárových fotbalových utkání, kdy nevíte, jestli vám ten klub postoupí nebo ne. Tehdy se to nekupovalo unblock jako dneska, kdy koupíte Evropskou ligu nebo Ligu mistrů vcelku, a pak už je jedno, co vysíláte. Ale tehdy se kupovaly ty zápasy zvlášť a byli různí prostředníci, různé agentury. Takže se stalo, že zápas, který se vysílal odpoledne, jste koupili dopoledne v ten den. Takže ten komentátor už ani nemohl vyjet z Prahy, ale stávalo se to. A teď to ještě musíte dát narychlo do vysílání. To byly veliké potíže, protože to zároveň znamenalo, že z toho vysílání ČT2 muselo něco vypadnout. A zase ti tvůrci, kteří ten pořad, který šel do háje, který vytvářeli, byli naštvaní. Takže vznikla poměrně dost velká averze vůči sportu nebo sportovnímu vysílání vůbec. Bylo to velmi složité v některých případech ty věci vůbec odvysílat, protože těch zájmů, těch tvůrčích skupin, které chtěly vysílat na tom programu ČT2, bylo hodně. Není to jako dneska, byly pouze ČT1 a ČT2, žádný ČT art nebo ČT Sport nebo ČT24. Takže nacpat to všechno do dvou kanálů bylo složité. Teď ještě jeden z těch kanálů během olympijských her nebo mistrovství světa v hokeji, ve fotbale, tak sport zabral víceméně pro sebe, takže ta situace fakt nebyla jednoduchá. A my jsme právě z tohoto důvodu začali připravovat schéma pro ten ryze sportovní kanál, ale než jsme vůbec stačili cokoli uvést do chodu, tak došlo k té změně, kdy mě pan tehdejší ředitel Balvín poslal z toho šéfredaktorského místa pryč. Jeho vyhodili až o pár dnů později. Ale práce to byla relativně složitá v tom, že člověk měl málo času na tu samostatnou komentátorskou práci, musel se věnovat úplně jiným věcem. Najednou máte zodpovědnost za desítky a desítky lidí, za stovky miliony korun a teď musíte věci řešit, vyjednávat o smlouvách například o mistrovství světa ve fotbale, kdy za vámi přijedou s cenou za osm milionů amerických dolarů a vy to dokážete usmlouvat na dva a půl, což tedy byl epochální úspěch. Spousta různých výjezdů, zasedání a debat. V tomhle to pro mě opravdu nebylo jednoduché, protože mám nejradši, když se řekne, udělá se tohle, tohle, tohle, bude to takto, takto, takto. Ale to tak úplně nejde, že byste všechno takto mohl rozhodnout sám od stolu. Takže tohle pro mě byla ta nejtěžší část té profese.

Pocíval jste nějakým způsobem, že zanedbáváte přípravu na komentování?

To ne, to jsem musel dělat po nocích, já bych totiž nešel na přenos nepřipravený. To by prostě nešlo, to by nefungovalo.

A z jakého důvodu vás z pozice šéfredaktora odvolali?

My jsme se s panem Balvínem moc nemuseli. On chtěl totiž do vysílání protlačit věci, které jsem já rozhodně nechtěl vysílat. Za druhé tam podle mého byly připravené velmi předražené smlouvy na vysílání hokejové ligy tehdy. Asi je jen náhoda, že pan Balvín točil o panu Karouzovi, majiteli práv na hokejovou ligu a že spolu byli kamarádi. To je asi fakt jenom náhoda. Tak já jsem tohle nepodepsal a to byl myslím základ toho problému, který jsme spolu měli.

Když jste do funkce šéfredaktora nastupoval, koho jste nahradil?

Nahradil jsem právě Jirku Baumruka. To mi dodnes samozřejmě nemůže zapomenout.

A vy jste byl nahrazen Otou Černým. S ním jste měl jaké vztahy?

Já jsem znal Otu už před tím, dlouhá léta. Takže ne, že bychom se scházeli na pivo, to asi ne, ale musím říct, že jsme spolu vycházeli relativně dobře. I v tom dalším komentátorském a redaktorském působení musím na Otovi ocenit, ať je jaký chce, tak my jsme si na něco podali ruku a fungovalo to. To znamená, že já jsem byl v takovém trošku, řekněme v individuálním módu. Samozřejmě jsem pracoval pro redakci podle jejich potřeb, ale nemusel jsem chodit na všechny ty porady a tyto věci, protože pro mě je to z větší části ztracený čas. Tam se stejně nikdy nic nevyřeší.

Nyní bych rád přešel k vašemu komentování Ligy mistrů.

Komentoval jsem ji od roku 1993 až doteď, protože máme (ČT) stále ještě finále. Takže i teď máme finále z Istanbulu.

A už víte, jestli jej budete komentovat?

Bud' já, nebo Vlasta Vlášek, to se ještě domluvíme.

Můžete mi popsat, jak vypadá takový výjezd na komentování zápasu Ligy mistrů?

Dokud jsme jezdili, což bohužel ty poslední léta, co jsme to vysílali, tak už jsme to většinou dělali z Prahy, kromě finále, což je samozřejmě strašná chyba. Ale většinou letíte ten den před zápasem, eventuálně můžete jet autem, když je to Mnichov nebo něco takového. Vyřešíte akreditaci na stadionu. Já to měl většinou tak, že jsem moc nerajtoval po těch městech, protože stejně přiletíte třeba v úterý a už večer se už hrají zápasy, které chcete vidět a ve středu pak musíte komentovat. Jediné, co jsem si užil, bylo to, že jsem si šel vždycky někde

zaběhat, abych taky z toho města něco viděl. Pak stejně ještě večer před zápasem projedete přípravu, pročtete si místní noviny, místní zdroje, které mají nějaké novinky a tak. No a ve středu už stejně musíte být, nebo ve středu, v ten hrací den, když se hraje, hrávalo ve 20:45, tak v šest už byl na stadionu brífink pro komentátory, takže tam musíte být. Nebyl to čas, kdy byste se fakt vyloženě mohl toulat po městě a sbírat nějaké zážitky. Skočíte si samozřejmě na večeri, na oběd, i když já jsem tedy nikdy neobědval v den, kdy jsem komentoval. Je to vlastně svým způsobem docela nudně strávený čas, protože většinou ho strávíte v tom hotelovém pokoji.

I když jste neměl moc volného času, kam jste jezdil nejraději?

Je dobré, že jste řekl “jezdil“, protože já jsem byl vždycky rád, když jsem mohl vzít auto. Třeba i do Milána na finále Ligy mistrů jsem jel autem za svého času. A právě z toho důvodu jsem rád jezdil do Německa, Mnichov, Dortmund. Navíc dnes do Mnichova, to jsou tři hodiny cesty, to je nádhera. Tím jste toho času mohl ušetřit více, když jste se sebral a jel jste ráno den před zápasem, tak jste byl ještě dopoledne v Mnichově. Pak byl i čas si pořádně zaběhat nebo se i projít po městě. Člověk byl hlavně svobodný v pohybu, protože nemusel druhý den po zápasu někam na letadlo, to bylo fajn. Takže kam jsem mohl přijet autem, tam jsem jel. Pamatuji si, že jsem jel i do Holandska, do Amsterdamu. To mi vyhovovalo maximálně. Když jste závislý na té letecké dopravě, tak se vám ten čas opravdu hodně smrskne, je ho tam málo. Když už nějaký čas byl, tak jasně, jste v Londýně, tak se jdete podívat třeba do Hyde Parku nebo já nevím, na Baker Street. Ale není to tak, že by člověk mohl nachodit dvacet kilometrů a jenom si tak užívat.

Jste tam prostě limitovaný časem.

Přesně. To je pak výhoda těch velkých turnajů jako je mistrovství světa nebo Evropy, že je tam pár volných dnů, tak tam se pak třeba můžete třeba dva až tři dny z toho měsíce fakt jenom potulovat, někam se jet podívat, to je fajn.

Fanoušci, jakého klubu jsou podle vás nejlepší?

Ta atmosféra byla vždycky skvělá na Liverpoolu, pochopitelně. Na Anfield Road fantastické. Dortmund je dokonalý. Celtic Glasgow úžasný. To by byly asi týmy s nejlepší atmosférou, co jsem kdy viděl. Protože ve Španělsku je to tak, že se tam moc nefandí. Tam dají lidé spíše nespokojenost, když se týmu nedaří, Realu, Barceloně a tak, protože jsou zvyklí na tu nejlepší možnou kvalitu. V Anglii, tam je ten Liverpool docela, nechci říct, že výjimečný, ale

patří asi úplně na top, protože tam se neustále zpívá, jsou slyšet chorály a lidé jsou klubu opravdu věrní. To platí i o Celticu. V Dortmundu je to navíc podpořeno ještě těmi osmdesáti tisíci diváky a skvělým prostředím. Takže tyto kluby bych asi vybral.

Byly města, kde jste jezdil nerad?

To se asi takto nedá říct. Vždy jsem byl ale radši, když se letělo někam na západ nebo na jih. Jako východ moc nemusím, ale pořád to berete jako pracovní cestu. A zase i z tohoto pohledu i to mistrovství světa v Rusku pro mě bylo fakt docela zajímavé, takže se nedá říci, že jsem někam cestoval vyloženě nerad. Vždycky byl člověk trošičku nešťastný, když musel třeba dvakrát přestupovat na letišti, protože to máte celý den zabítý. To vyletíte v osm ráno a přiletíte v pět. S tím jsem měl problém, ale naštěstí těch cest nebylo až tolik.

Máte nějaký nejoblíbenější stadion?

To mám spojené právě s tou atmosférou. Jak jsem zmiňoval Liverpool, Dortmund, i do Mnichova jezdím rád. Docela jsem se těšil, když jsem letěl komentovat poprvé Ligu mistrů do haly v Amsterdamu, protože se dala zatáhnout. To bylo taky svým způsobem zvláštní, i když před tím jsem už v hale komentoval, v Americe na mistrovství světa v Detroitu. Ale když víte, že na tom stadionu bude opravdu dobrá atmosféra, že to diváka strhne, že ho ten zápas bude zajímat i díky tomu, jak to vypadá kolem, tak se na to těšíte ještě o chlousek více. Ale jasné že, když jdete na Real nebo na Barcelonu, tak to jsou krásné momenty. To jsou prostě vyhlášené stadiony, svým způsobem historické artefakty.

Když jste jezdil komentovat Ligu mistrů, našel jste si mezi zahraničními komentátory i nějaké kamarády?

Já bych neřekl kamarády, řekl bych kolegy. Tam to nebylo nikdy tak, že bychom..jo dali jsme si třeba po zápase jedno pivo na recepci v hotelu, protože jsme bydleli ve stejném hotelu, ale že bychom se pak nějak navštěvovali nebo byli nějak dále v kontaktu, to ne. Pozdravíte se s nimi před tím zápasem, vyměníte informace, pokud nějaké máte, když to jsou kluci ze zemí, jejichž ty kluby právě hrají, tak je to fajn. Ale že by tam byl nějaký užší kontakt, to nemohu říct.

Jaký byl váš nejsilnější moment z komentování LM, byla to finálová výhra Liverpoolu, v jehož sestavě tehdy nastupovali Milan Baroš s Vladimírem Šmicerem, nad AC Milán?

Co se týká Ligy mistrů, tak určitě. Protože to byl tak fantastický obrat, tak úžasný zápas. Bylo by fajn, kdyby Liverpool hrál letos finále zase v Istanbulu, to by bylo historicky hodně zajímavé. Asi jo, tento zápas patří určitě k tomu nejlepšímu, co jsem kdy komentoval. Hned po tom zápase české reprezentace s Holandskem na Euru. Takže co se týká Ligy mistrů, tak určitě.

Jak je to nyní s vysílacími právy na Ligu mistrů, myslíte, že existuje nějaká šance, že se vrátí na ČT?

O2 za to dalo takovou raketu, že se to nemůže vrátit na ČT. A nemůže to podle mě koupit nikdo jiný, protože těch x set milionů dolarů nikdo nedá, žádný jiný subjekt, protože se mu ty peníze zpátky nevrátí. Když si vezmete tak ona tím pádem, ta sledovanost klesá. A O2 to samo přiznává, protože sledovanost české ligy i Ligy mistrů výrazně poklesla, protože se zápasy nevysílají na veřejném kanálu, veřejně šířeným tedy. Najednou se ta sledovanost ocitá třeba na polovině, a proto i UEFA nyní přemýšlí, co s tím udělat, a jak zase ten fotbal dostat trochu více mezi lidi. Dokonce se přemýšlí i o tom, že Liga mistrů, respektive evropské poháry, by se vysílaly na UEFA TV. Že by UEFA vytvořila kanál, kde by to bylo možné sledovat, ale nevím v jakém módu. Takže to UEFĚ i sponzorům pochopitelně vadí, ale co se týká českého teritoria, tak si myslím, že O2 si to podrží, a když ne, tak to podle mě skončí tak, LM nebude vysílat nikdo, protože takové peníze za to nikdo jiný nedá a UEFA, respektive agentura, která ji zastupuje v prodeji práv, spíše než by to prodala za třicet procent ceny nebo padesát, tak to raději neprodá vůbec.

Můžete prozradit, kolik se pohybuje cena vysílacích práv LM?

Já to nevím, protože u těch jednání jsem byl naposledy v roce 2002, takže od té doby ta cena určitě vzrostla, ale pohybuje se to v přepočtu, tím že se to kupuje vždycky na tři roky, tak jsou to určitě sta miliony korun.

Povězte mi, jak probíhá vaše práce během Olympijských her?

Poprvé, to bylo v roce 1992, jsem dělal OH z Prahy zpravodajství. To byl můj první kontakt s OH. Pak jsem od Lillehammeru teprve začal dělat studio od roku 1994 a vlastně v tomto módu to vlastně fungovalo až doteď, do Tokia už tedy nepoletím, protože ČT spoří, tak tam pošle pouze omezenou posádku, takže Robert Záruba bude celých šestnáct dní dělat studio,

což si myslím, že není dobrý nápad, protože ta únava bude kupit a nebude to dobré. Ale možná, že zbytečně maluji čerta na zeď. A to není v tom, že bych tam chtěl jet, upřímně řečeno, že budu mít po několika letech trošku volného léta, ještě před tím bude EURO, tak mě to vyloženě netrápí, ale z toho profesního hlediska, si myslím, že aby to jeden člověk dělal šestnáct dní vkuse od rána do večera...To vydržíte týden, ale pak je to strašně znát.

Můžete prosím přiblížit ten váš program?

Například ve Vancouveru to bylo tak, že jsem měl studio sám, ale jednalo se převážně o rozhovorové studio. V Londýně, v Riu a v Soči to bylo jiné. Tyto tři olympiády, to byla opravdu velká studia, která kolorovala celé to vysílání od rána do večera, takže to studio mělo opravdu velmi důležitou funkci. Tam jsme se střídali s Robertem v Londýně a v Riu, protože on nekomentuje žádný letní olympijský sport, snad jen baseball, ale to nebylo potřeba, aby tam komentoval. V Soči jsem se střídal, pokud se nepletu s Bárrou Černoškovou. Před tím jsme tato studia dělali v Praze, což bylo taky docela husté a náročné, ale co se týká těch studií přímo v dějišti OH tak to jsme byli pouze v Londýně, Soči a Riu. Taková ty klasická studia, ne jenom rozhovorové.

Když jste na letní olympiádě, to komentuje fotbal, a zároveň děláte studio?

V Riu jsem fotbal komentoval, v Londýně ne. Protože v tom Riu to nešlo jinak stihnout, to jsem musel komentovat já, aby se to dalo časově a lidsky zvládat. V Londýně to bylo trošku jednodušší, tam jsem se mohl věnovat čistě jen práci ve studiu.

Kolik hodin denně během OH naspíte. To musí být docela náročné.

No, to spíte málo. To se bavíme o čtyřech až pěti hodinách maximálně, protože jeden celý den moderujete ve studiu a druhý den to není tak, že dáte nohy nahoru. Musíte totiž sledovat, co se děje, protože vám další den budou chodit úspěšní nebo i neúspěšní lidé na rozhovor. Takže musíte vědět, jak jeli, běželi, co se stalo. Kontinuálně také musíte sledovat průběh všech disciplín, a zároveň připravujete scénář na druhý den, takže se musíte domluvit s reportéry, co mají natočit, na čem postavíte to vysílání, jak tam budou seřazeny jednotlivé přenosy. Takže ten druhý den sice nejste vidět, ale pracujete třeba více, než v tom studiu, takže tam nemáte čas si vyloženě vydechnout. Jediné, co mi tam pomáhá, nebo mi obecně pomáhalo, že se člověk trošku proběhne. Měl jsem třeba kliku v Londýně v tom, že jsme bydleli asi deset minut od obrovského parku. Člověk vyběhl a ráno si odběhl šest až sedm kilometrů a trochu

se připravil, adrenalin vyplaval, ale jinou šanci na nějaký odpočinek, že byste se šel vykalit někde do hospody, to nejde, protože pořád děláte.

Se kterým českým sportovcem se dobře dělají rozhovory?

Já bych to řekl tak, že se všemi, protože to je má práce z nich dostat ty informace, takže když sportovec nebo jakýkoliv respondent nemluví, tak je to vždycky chyba toho moderátora, ne toho člověka. Jasně, někdo má jinou slovní zásobu, menší slovní zásobu nebo je ostýchavější, vidíte, že má problém se rozmluvit, když to studio začne svítit a on má odpovídat, ale i na to jsou cesty, jak to z těch lidí trochu dostat, akorát si s nimi musíte dát práci a musíte si na tom dát záležet.

Kdo je takovýmto příkladem?

Já si třeba pamatuji na Zbyňka Krompholce, což byl skokan na lyžích. To byl člověk, který měl ve stylu zásadně odpovídat na otázky ano, ne. Ale nakonec se to s ním taky dalo popovídat a mluvit. Myslím si, že obecně se to hodně zlepšuje, protože ti lidi, kteří dneska jsou v tom produktivním sportovním věku, tak už mají spoustu zkušeností se sociálními sítěmi a sami třeba točí nějaké věci, tak už to není takové, jak to bývalo před dvaceti, pětadvaceti lety, kdy ta televizní kamera byla jedinou kamerou, kterou člověk viděl a měl z toho strach. Dneska už se ti sportovci točí na mobily, spíš si kolikrát myslím, že ty lidi daleko více stresuje to, že v tom studiu kolem nich běhá dalších dvacet lidí, než to, že tam jsou někde kamery a nějaký moderátor. Protože tam máte kameramany, osvětlovače, režiséry a všichni tam něco řeší a ti lidi jsou pak takoví trošku nervóznější, ale ten rozhovor, jsem o tom přesvědčený, se dá udělat s každým.

Pojďme teď přejít k vaší talkshow Ušák. Můžete mi prozradit, v jakých prostorech se natáčí?

Tady za rohem v Bartolomějské ulici, kde mám pronajatou garsonku, kde mám postavené malé studio. Je to všechno čistě samostatná práce. Nikoho jiného k tomu natáčení nepotřebuji, což je docela dobré. Teď jsem se domlouval s Vaškem Neužilem, herce z Dejvického divadla, který mimochodem hraje Zátópka ve filmu, který se teď dokončuje. Tak jsem si ho pozval a taky jsme řešili, kdy může přijít, a já se můžu přizpůsobit, pokud nejsem někde v cizině nebo na fotbale. Takže pro mě není problém točit v pátek o půl čtvrté odpoledne, v pondělí v sedm ráno, o víkendu v jedenáct večer. Jak host si řekne, tak já přijedu, právě protože jsem na to sám a nikoho nepotřebuji. Ani na tu režii nebo střih, to si všechno dělám sám. Takže v tomto

je to docela dobré a to místo v Bartolomějské taky, protože je lehce dostupné z metra. Autem se tu ale parkuje blbě, to je fakt, ale když někdo přijede MHD, tak z metra je to, tady z Národní třídy, tuším, jeden blok, takže dobré.

Jak vybíráte do svého pořadu hosty?

Vybírám si toho, kdo mě nějakým způsobem zajímá, nemám žádný mustr, koho bych měl vzít, nebo neměl vzít. Jasně, že sportovců je tam celkem dost, protože je to obor, kterým se žívím celou dobu. Ale měl jsem tam zase člověka, teď aktuálně od pondělí se to objevilo, který se jako první Čech dostal na šipkařský okruh evropský profesionální, takže vlastně taky takový sport. Sice ne moc známý, ale já osobně si myslím, že je to více zábava, než sport. Ale vlastně lidi to docela zajímalo. Po něm bude třeba Bára Strýcová. Tu už mám natočenou, ale pak třeba přijde pondělí, kdy budu točit Michala Pavlíčka, pak Vaška Neužila. Takže se to tak střídá. Jsou to lidé ze sportu nebo z kultury nebo nějakých jiných sfér. Pokud mě ten člověk zajímá, tak se snažím, aby přišel, abych s ním natočil rozhovor, abych se o něm něco dozvěděl a mohl to třeba předat. Zatím to takto funguje a myslím si, že je to příjemné i pro lidi, kteří to sledují, že to není pořád jenom o fotbale nebo o hokeji. Ono kdybych to dělal jenom o sportu, tak by mě to nudilo do budoucna. Stále bych dělal to samé, co dělám v profesi.

Myslíte si, že i diváky by to v budoucnu přestalo bavit, kdyby hosté byli pouze z řad sportovců?

Diváci by asi chtěli stále, aby tam byl třeba každý týden jeden fotbalový a pak zase hokejový reprezentant, ale to mě zas tak moc netankuje. Já to rád proložím právě něčím jiným.

Vždycky mě zajímalo to, jakým způsobem probíhá domluvení schůzky s hostem. Uvedu například Alexe Krále, který seděl v Ušáku nedávno. Tento fotbalista působící v Rusku byl v Praze pouze tři dny, a přesto si udělal čas přijít. To se s ním během léta domluvíte, že až bude v Praze, tak ať se vám ozve? Nebo jak to funguje s těmito časově velmi vytíženými sportovci?

To se musím domluvit s lidmi, kteří se o něj starají v agentuře, protože ti lidé ví daleko lépe než ten Alex, kdy má marketingové termíny, kdy musí být na soustředění reprezentace, kdy tam má třeba hodinu volno. To ten Alex taky neví, to by v té hlavě všechno neutáhl. Takže pokud je to takto výjimečná záležitost, kdy jde o kluka, který působí v cizině, tak se to musí řešit takto. Trošku jiné to je u hokejistů z NHL. S těmi točím převážně přes léto, protože toho času mají relativně dost. V létě jsou v Česku dva až tři měsíce, a když s některými hrajeme

ještě ve fotbalovém týmu Real Top Praha dohromady, tak se to domlouvá samozřejmě jednodušeji. Takže u těch hokejistů přes léto taková potíže není, ale když přijede fotbalista na dva, na tři dny, Tomáš Vaclík tady třeba byl, nebo právě Alex, tak tam je to pak opravdu na minuty. Vy se musíte snažit, aby těch šedesát minut, na kterých se domluvíte, tak aby to od začátku do konce fungovalo a to je trochu problém ve chvíli, kdy v tom baráku, kde natáčím, se předělávají byty. Takže každý tam něco vrtá a tluče. Takže já v tomto případě musím létat po baráku a prosit všechny lidi, ať hodinu nepracují, ať jdou na oběd nebo ať dělají něco, co nejde slyšet. Takže v tom je to trochu složité, protože jsem sám sobě i produkcí, takže nikdo jiný ty byty za mě neoblétá. Ale tohle je složité na to hledání termínů, a když už se dostanete k tomu, že vám ta hodina vyjde, tak uděláte maximum proto, aby to klaplo.

Takže natáčení jednoho dílu trvá přibližně jednu hodinu?

Ani ne. Řeknu, že toho hrubého materiálu natočíme třicet minut, takže než toho člověka oportujete, nasvítíte, a pokud si s ním před nebo potom nechcete povídat, když ten člověk nepospíchá, tak do pětáctyřiceti minut jsme hotoví.

Kolik máte nyní natočeno dílů?

Michal Pavlíček bude stý díl. Takže už jsem toho natočil docela dost.

Když to bude jubilejní stý díl, plánujete nějakou oslavu?

To bych musel slavit sám se sebou, když to dělám sám. Možná si pak doma dám pivo nebo mám dokonce pocit, že v pondělí jdeme s mým nejlepším kamarádem do hospody, tak tam si na to dám nějakou plzeň, ale nějaké velké oslavy neplánuji, ale zase na druhou stranu bych lhal, kdybych netvrdil, že z toho nemám radost, že se pořad uchytil, že už budu mít na svém kontě sto dílů, a že to funguje. I ta dohoda se Seznamem funguje, vlastně je dobré, že to ode mě berou, tím pádem to vidí daleko více lidí, než na Youtube kanálu. Tak to je fajn.

Překvapil vás něčím nějaký host?

Nedá se říci, že by mě překvapil, protože se snažím o to, abych byl připravený stejně jako na televizní přenos. Samozřejmě ve velké míře tam mám lidi, kteří už prošli některými talkshow a podobnými diskuzními pořady, takže na mnoho věcí už několikrát odpovídali. Takže se snažím taky něco, co je i pro ně nové. Snažím se o to, aby je to nenudilo. Snažím se zeptat na něco, na co se jich ještě nikdo nezeptal, což je docela těžké, ale jde to. Ale to hlavní je, z mého pohledu, vytvořit atmosféru, ve které se cítí dobře. Sedí v Ušáku, ne na nějaké točivé

židli, zároveň tam jsme opravdu sami, je to velmi intimní, jsme tam jeden na jednoho a právě tam není to, z čeho jsou lidé nervózní při rozhovoru v televizním studiu a to je to, když tam běhá spousta lidí, kteří dávají neustále pokyny. Není tam režisér a další věci. My si prostě povídáme, jsme tam spolu sami a nemáme problém. Myslím si, že to tomu pořadu velkou měrou pomáhá. Ono to samozřejmě vychází z nutností, protože já bych neměl, jak ty kameramany zaplatit, a zároveň by se mi tam ani nevešli, protože ty kamery jsou umístěny na zdi. Je tam malý prostor, tam už by si ti lidé neměli, kam stoupnout. Ale stejně jsem je k tomu ani nechtěl, já jsem chtěl dělat od začátku tímto způsobem, chtěl jsem být první, který v této republice zkusí natáčet podobný pořad úplně sám bez pomoci jiných lidí. Na začátku to samozřejmě mělo drobné technické poruchy. Člověk to vychytával a tak. Ale docela mě to baví a doufám, že to baví i ty hosty, protože to je to základní. Když je to bude bavit a nebudou mít pocit, že přišli z nutnosti, tak jsou potom taky, více otevřenější a myslím si, že tohle se mi docela vyplácí.

Odmítl vás už někdo?

Ano, stalo se to, ale vlastně v dobrém. Víím, že jsem se ptal Marka Ebena, protože se známe spoustu let, ale řekl mi, že bohužel nepříjde. A já říkám proč, že si popovídáme. A on mi na to odpověděl, že nejde o mě, ale o to, že nechce, aby pak bulvár vzal jednu větu a postavil na tom příběh, který není pravdivý. Takže to byl ten důvod, proč nepřišel. On vlastně nechodí do žádných takových pořadů, až na pár výjimek. On ty zábavné pořady spíše sám moderuje. Ale tohle já dokážu respektovat, nikdy jsem nikoho nechtěl nutit. A když mi to ten host vysvětlí tak, že to není kvůli tomu, že nechce jít ke mně do pořadu, ale kvůli tomu, že má tyto obavy, tak fajn, nemám s tím problém. Jinak se ale nestává, že by lidé odmítali. Stane se, že s někým jste domluvený a on se třeba zraní a odjede se někam léčit, to ano, to se stává, nebo mu něco zasáhne do programu, musí odjet, to ano, ale to se pak společně domluvíme na jiném termínu.

Když jste zmínil Marka Ebena, což je moderátor taneční soutěže Star Dance, které jste se sám dokonce účastnil v roce 2008. Jak vzpomínáte na vaše působení?

Dobré to bylo, hezká zkušenost. Pronikl jsem do světa, o kterém jsem si nemyslel nikdy nic moc dobrého, ale pak člověk zjistí, že je to o dost jinak, že je to tvrdá práce, respektive tvrdý sport. Když si vezmete ty nejlepší tanečníky, tak to je pro ně strašná dřina. Pro mě to byla pozitivní zkušenost s jemným negativním nádechem toho, že jsem musel vystupovat s něčím, co neumím. Já jsem totiž zvyklý vlézt před kameru nebo před režii, na veřejnost s tím, co umím. Vystupovat s tím, co neumím je pro mě složité, protože já jsem nikdy netancoval,

nikdy jsem tanečník nebyl, nemám pro to vlohy. Ale zase to bylo dobré, že si to člověk zkusí, tím pádem pozná to zákulisí, ví, jak to vypadá. Také se dokáže kousnout tak, že děláte věci, které vám opravdu nejdou, ale pak to stejně nějak předvedete. Byl to docela náročný půl rok, protože do toho ještě jezdíte na zápasy Ligy mistrů, tehdy se ještě jezdilo. Ale jsem rád, že jsem to absolvoval, to určitě ano.

Zopakoval byste si to?

Ne, protože bych to nestíhal. Dneska bych to opravdu nestíhal. Navíc si myslím, že ta jedna zkušenost je tak akorát. Ano, dneska bych možná dokázal lépe tančit, člověk by byl daleko uvolněnější, že by se tím tak nestresoval. Že to nechce zkazit té partnerce, že u toho nechce vypadat blbě. Dneska by si ten člověk řekl, no tak co..vyjde to nebo ne. Ale ten můj časový limit už je dnes takový, že bych to nezvládal vzhledem k té práci, kterou mám, kterou jsem si sám na sebe ušil.

Vypadl jste před branami finále.

Bronzová medaile, to já říkám, že jsem byl medailista, takže jsem byl nesmírně spokojený a vůbec jsem to nečekal. Myslel jsem si, že půjdeme ven hned, ale Eva Krejčířová jednak skvěle tančila, za druhé skvěle vypadá a dělala choreografie tak, že to i se mnou do jisté míry šlo zvládnout. No ale samozřejmě, že tam jsem to zachraňoval tím, že jsem s těmi lidmi dokázal nějak komunikovat přes obrazovku, tak vás lidé posunou dál. Jakkoliv tanečně jsme na tom nebyli kvůli mně nějak dobře. Já pořád říkám, že jsem byl zástupce netančící většiny u televizních obrazovek. Taková ta tátová, co nechce chodit ani na zábavy, protože netancují a neumějí to. Tak ti viděli to utrpení vlastně v přímém přenosu, tak pro člověka třeba i hlasovali. Ale to, že člověk pak skončil třetí, tak to je samozřejmě příjemné, to bych lhal, kdybych tvrdil, že ne. Ale zároveň já jsem se strašně modlil, abychom do toho finále nešli, strašně jsem se modlil. Protože to by byly čtyři tance, které by člověk musel zopakovat, k tomu by se musel naučit nějaký volný a to na ten týden s tou prací, kterou jsem měl by prostě nešlo. Ale stejně jsme v tom finálovém večeru byli, protože tam potom byly všechny ty taneční páry, takže jsem nepřišel ani o jeden večer, což bylo dobré kvůli honoráři, samozřejmě. Myslím si, že jsem byl výjimečný v tom, že já jsem byl snad jediný, který si v tom semifinále přál, ať nepostoupí. Takhle jsem tam stál, držel jsem tu Evu za ruku, ona si samozřejmě přála, abychom tančili to finále, ale já jsem se jako nevěřící člověk modlil, abychom byli vyřazeni.

To, že jste se umístil na třetím místě a lidé vám posílali hlasy, vnímáte tak, že jste mezi diváky oblíbený jako sportovní komentátor?

Snad to nějakou roli hrálo. No a zároveň si myslím, že jsme s Evou dokázali, že jde hlavně o zábavu, že to není nic, kvůli čemu bychom měli propadat zoufalství a tvářit se, že jde o pupek světa. Takhle vlastně беру celý život. No a potom sokolové, mám pocit, že o sobě nechali vědět, když jsem tam přišel s Tyršem, tak to taky asi udělalo hodně. Ale fakt to bylo postaveno spíše na tom, když to vezmu sebekriticky, vystupování, než na tom tanci. Myslím si, že tanečně mě vyloženě pochválili jenom jednou za slow fox. Ten se mi logicky musel povést, protože jsme tančili na skladbu, která se, podle mě, hodí zahrát někde ve tři ráno v baru. Tam jsem byl doma, tak to šlo. Tam jsem opravdu dokázal procítit ten tanec.

Můžete mi říct něco o vaší spolupráci se společností FIFA, která vytváří stejnojmennou fotbalovou počítačovou hru, které jste propůjčil svůj hlas. Jak tato spolupráce probíhala?

Oslovilo mě studio, které tady v Česku mělo zajišťovat dabing. Tak mi zavolali, protože v té době zase tolik fotbalových komentátorů, kteří by byli přijatelní i pro tu mladší generaci, která tu hru především hraje. Tak já jsem pak ještě doporučil jako druhého Petra Svěceného a nějakých osm let to fungovalo. Teď už bohužel pár let ne.

Osm let?

Možná více, já nevím. Jak nejsem na ty data, tak vůbec nevím, netuším. Víím, že chvíli, asi dva roky se dělal i hokej, NHL, dva nebo tři, ale to skončilo, protože nebyl zájem. Lidi tu NHL moc nechtěli hrát, moc se to neprodávalo tady. Ten fotbal je přeci v tomto jiný. Teď ale prostě český komentář chybí, potkám občas lidi, kteří mi řeknou, že je to škoda, protože to není ono. Ale třeba někdo ani nerozumí anglicky, tak to řeknu, ale s tím nic neuděláme, protože Česko a Slovensko je malý trh, takže když měli, škrtnou něco v rámci úspor, tak škrtnli českou verzi.

Hrál jste nebo hraje někdy tuto počítačovou hru?

Nikdy. Já jsem nikdy nehrál žádnou počítačovou hru. Mě to vůbec neláká.

Nechtěl jste se ani slyšet?

Ne, jak já to nehraji, tak jsem neměl ani tu možnost se poslouchat. Já opravdu nevím, vždycky jsem sice dostal jeden exemplář, ale ten jsem doma vždycky někde hodil, ani nevím kde. Protože já jsem hold stará generace, já než bych to hrál na počítači, tak jsem si šel ten sport

raději zahrát ven. Ať už to byl basketbal, fotbal nebo golf. A mám to tak doteď. Než to mydlit na počítači, tak to já radši hraji, respektive je to dané i tím, že toho volného času mám málo. Já jsem rád, když dvakrát týdně odtrénuji fotbal. Když netrénuji, tak si odběhnu třeba pětadvacet minut a patnáct minut si lehce zaposiluji, aby mě nebolela záda a to je tak všechno, co stihnu. Protože té práce je relativně dost a mezi tu práci já počítám i to, že sleduji přenosy a zápasy, i když je nekomentuji, protože to k té profesi prostě patří. Takže ani nevím, kde bych to hraní her nacpal a já dodnes, bude to znít divně, nevím, jak se to ovládá, vůbec. To jde absolutně mimo mě. Netuším, netuším.

Takže jak to probíhalo?

Šel jsem do studia, kde mi dali fascikl. To vám jede na monitoru přeepsané a vy jenom čtete, jenom čtete. A teď jednu větu čtete třeba sedmkrát, každou tu verzi musíte říct s jinou kadencí, jinou melodií, vzrušeně, klidně. Pak namlouváte stovky jmen, která se k tomu přiřazují. Není to tak, že byste komentoval, co se děje na monitoru, vy dopředu připravujete podle toho softwaru jenom ty věty na situace, které nastanou. To přiřazuje potom ten počítač a software při tom vysílání. Ale pak to samozřejmě ne všechno ladí. Zároveň je to velmi kontrolované. Ta česká verze musí odpovídat té anglické. Musí se shodovat. Samozřejmě jsme tam sem tam něco pokašlali. Je to docela přísně kontrolované a fakt je to docela nudná práce. Sedíte totiž šest až osm hodin v tom malém studiu, v tom kamrlíku a jen čtete, čtete a čtete.

Třeba moje oblíbená hláška byla mladičkový Španěl Fabregas.

Jo no, když je mu teď těch třicet, to fakt vypadá divně. To bylo přitom takhle předepsané z té anglické verze. Nějak to nedocenili, nepochopili, že za deset let může mít tolik. Jestli počítali, že se celá ta verze bude přemlouvat, ale ono se vždycky jenom přemlouvalo, nebo domlouvalo to, co tam chybělo. Nové kluby, noví hráči a více těch herních variant. Na začátku třeba byly tři varianty toho, že někdo trefí tyč. A na konci jsme jich jeli třeba osm, aby to prostě bylo jazykově trochu zajímavější., aby to nebylo pořád to samé stejné dokola. Jako práce nudná, ne nějak tvůrčí, ale dobře zaplacená, to zase musím říct.

Minule jsme otevřeli téma fotbalových expertů, můžete mi přiblížit proces jejich vybírání Českou televizí? Probíhá nějaký konkurz?

Vždycky je to nějaká konkrétního člověka, jestli je ochoten, pak se musí přijít na to, jestli je i schopen, což někdy nevyjde.

Jak se to zjišťuje, jestli je schopen?

No, v podstatě to zjistíte, až na tom prvním přenosu, který děláte. Není čas je nějak přezkoušet.

Takže nemusejí absolvovat nějaké zkoušky?

Ne, ne, ne. Proto je to náročné, pro ty komentátory, protože toho kluka musí připravit na to, co bude. Aby nebyl nervózní. Ale většinou je to tak, že ty lidi nejprve zkoušíme tak, že jsou hosty studia, kde je to pro ně jednodušší, daleko jednodušší. Tam se jich stále někdo ptá a oni jen odpovídají na to, na co se jej ptají. A když se ukáže v tom studiu, že by to mohlo jít, že třeba ta slovní zásoba je relativně dobrá, tak potom teprve by měl jít za ten mikrofon. Takže my ho vlastně vyzkoušíme nejprve v tom méně náročném studiu.

Moderoval jste i nějaké pořady?

Ono jich bylo hodně a jmenovaly se různě. Výzva, to byla taková série pořadu, kde soutěžila nějaké města, to byl zábavní pořad, myslím si, že jsme to dělali s Majdou Bočanovou, to už je taky spousta let. Pak to byla různá vyhlášení, já nevím, Biatlonista roku, Fotbalistu roku jsem dělal, to bylo na výročí ve Stavovském divadle. Odmoderoval jsem toho poměrně dost. S Markem Ebenem jsme dělali Největšího Čecha svého času. Ale že bych to tady z fleku dokázal vyjmenovat, to taky úplně nedám, ale myslím si, že ono je v podstatě primárně jedno, jestli moderujete nějakou sportovní věc nebo společenskou nebo ono to má jisté niance, ale primární je to, jestli dokážete ty lidi nějak zaujmout a jestli je dokážete tím večerem provést, tak aby je to nenudilo, abyste to nepokazil. Já v tom nevidím nějaký velký rozdíl.

Čím se podle vás liší moderování od komentování?

Je to tak, že vy když moderujete přímo před nějakým publikem, tak okamžitě cítíte odezvu, v té televizi ne, tu vám pak možná někdo napíše, ale při moderování okamžitě cítíte, jestli se ty věci daří, jestli to publikum nějak reaguje, jestli jste ho dokázal zaujmout. Tak to je velký rozdíl. A zároveň když moderujete nějakou akci, tak vám tam nikdo moc nepomůže, tam jste prostě odkázaný sám na sebe. Při tom komentování máte alespoň spolukomentátora nebo nějakého režiséra, zvukaře. Něco se může stát, můžete se na minutu odmlčet. U moderování to ale nejde, to musíte, zvládnou, ať je vám, jak je vám. Zase na druhou stranu tvrdím, že se to nesmí tvářit jako velká věda. Něco ve stylu jsem moderátor, což je úžasná práce, strašně složitá, to je blbost. Je to stále práce před lidmi a pro lidi. To jediné, co vás musí zajímat je to,

abyste ji odvedl dobře a abyste ty lidi nenudil. To souvisí samozřejmě s přípravou. Já se i na takovýto večer připravím tak, abych věděl nejlépe maximum o věcech, o který si budu povídat. Tvrdím, že když někdo umí odmoderovat sportovní pořad, tak tohle zvládne taky. Dokonce si myslím, že ti sportáři mají jednu velkou výhodu a to v tom, že jsou třeba daleko pohotovější, než herci. Mě strašně mrzí, když vidím v České televizi různá vyhlášení, která právě moderují herci. Ať už je to vyhlášení atletů a dalších sportovních odvětví a nemoderují to lidé, kteří ten daný sport provozují a přitom to jsou i schopni odmoderovat nebo ten sport komentují. Protože tam vidíte, že ti najatí moderátoři z řad herců nebo politicky nějak zaměřeni. Já nemám vůbec nic proti Daniele Písařovicové, která moderuje Události, Je výborná a já ji mám rád, ale teď je móda, že moderuje vyhlášení sportovních anket a podobné věci. Ona je samozřejmě připravená, ale vy velmi rychle poznáte, že ty sportovce nezná zevnitř, že o nich vlastně moc neví a mi to právě přijde hrozná škoda, když tyto akce nemoderují lidi, kteří jsou s těmi sportovci v kontaktu, znají je a mohou se s nimi popovídat o určitých věcech, než jen se jich zeptat na tři připravené otázky, které ti vyhlášení dostanou týden dopředu. Já když jsem dělal tyto programy, tak po mně chtěli vždycky vědět, na co se jich zeptám a já jsem vždycky řekl, že nevím, ať si počká. Protože kdybych to tomu sportovci řekl, tak by mi na to odpověděl a pak by byl při přenosu zmatený, protože by tu otázku chtěl položit úplně přesně, jenže to nejde. Nonsense. Vždycky jsem jim říkal, já se tě na něco zeptám. A ono tohle, z mého pohledu, funguje daleko lépe, ale to ten moderátor musí být připravený, musí vědět, o kom mluví a musí vědět, na co se má zeptat. Takže tohle já České televizi vyčítám, že své lidi upozaduje a dává příležitost různým Boučkům atd. Já je zase nechci hodnotit, protože oni ve své práci jsou velmi dobří, ale proč mají moderovat sportovní akce. Já asi taky nebudu oslovený nějakým Svazem herců, abych šel moderovat Herce roku.

Myslíte si, že to i ten divák ocení více?

Já si myslím, že určitě ano, protože pak zjistíte, že to nemá takové grády, nebo respektive ta vazba moderátor – účinkující není nějak vestavěná. Prostě tam stojí panák, který něco odbrká, přečte si o tom člověku něco z papíru a pak se ho zeptá na to, jestli má radost nebo na něco takového. Pak samozřejmě vypadají blbě i ti zpovídání. Proč je nenechat povídat třeba o naprosto jiném tématu, které se nějakým způsobem toho úspěchu mohlo týkat. Vy to víte, jako člověk, který se o to stará, ale ti lidé ne.

Když už jsme u těch ocenění, získal jste za vaši kariéru nějaké?

Já mám pocit, že žádné. To už se, myslím, ani nevyhlašuje. Kdysi se vyhlašovalo TýTý, to jsem byl myslím dvakrát třetí, protože tam byl nejdříve Robert Záruba a pak Pouliček, když dělal na Nově Kolotoč. Já jsem tohle nikdy nebral vážně, protože to není otázka kvality, to je otázka oblíbenosti, a když prostě někdo točil kolotočem na Nově, tak i kdyby to byl šimpanz, tak to prostě vyhraje. S tím se nemělo cenu nějak stresovat.

Není to pro vás měřítko kvality.

Vůbec. Já mám daleko radši to, že mám třeba ze sebe radost a dobrý pocit, že se mi to povedlo, jako že si pořád o sobě myslím, že se mi nic pořádného nepovedlo. A pak to, když se bavíte s nějakými lidmi, kteří té profesi aspoň trochu rozumí a řeknou vám, že to není úplně špatné, tak je to vlastně lepší než nějaké arogantní hlasy, protože se těm lidem líbíte vizuálně nebo jste jim sympatický, ale to o té práci nic neříká. Kdyby třeba to TýTý byla nějaká odborná porota řekněme, která by vyhlašovala ceny pro nejlepší v oboru, a kdybych tam skončil šestasedmdesátý, tak bych si řekl, že je asi něco špatně. Ale to je otázka oblíbenosti a ne toho, jestli něco umíte nebo ne.

Chtěl bych se ještě vrátit k vaší přípravě na fotbalový přenos. Přípravu máte v papírové formě?

Já si to připravuji v papírech, no. Golf mám na počítači, ale fotbal v papírech, protože přece jen komentujete devadesát minut a nikdy nevíte, jestli vám něco nezhasne na komentátorském stanovišti, jestli začne blbnout elektrika nebo vám klekne počítač. Takže ten papír k tomu fotbalu, dokud budu komentovat, bude potřeba. Ten papír je asi nejspolehlivější, pokud vám neuletí, nerozmočí se nebo ho nezapomenete, což se mi taky už párkrát stalo. Párkrát jsem si vzal i jiný mančaft s sebou. Ale proto, že si to všechno píšete, tak to v té hlavě stejně zůstane, tak to nějak zvládnete ten přenos. Ale ten papír je k tomu extrémně důležitý.

Vlastimil Vlášek se mi zmínil, že vám v Severním Irsku papír s přípravou uletěl na střechu stadionu.

Ano, bylo to tak. To nebylo nic příjemného, ale fakt pomohlo už jenom to, že to píšete. Tím si to i lépe pamatujete. Asi bych během toho přenosu říct o všech hráčích, kolik dali gólů v poslední sezóně, tomu jsem se musel vyhnout, protože to jsem v tu chvíli přesně nevěděl, ale ty základní informace o těch družstev v té hlavě zůstaly, což je důležité. Když to budete psát na počítači, tak si to v tak velké míře pamatovat nebudete, aspoň takovou mám zkušenost.

Chápu to tedy správně, že doma máte archívy a v nich jednotlivé kluby a hráče?

Mám obálky. Jedna obálka znamená jeden klub a tam je vždycky lísteček s hráčem, a když je o něm nějaká nová informace, přestup nebo bilance za poslední sezónu, když začínáme novou, tak to tam dopíšu. Když je lísteček plný, tak ho musím přepsat. Ale takhle to funguje, že nemusím na každý zápas znovu a znovu všechny ty informace shánět, protože to by byl bláznec. Takže takto to mám uchované a jenom vytahuji obálky. Když letos bude mistrovství Evropy, tak před jeho začátkem, někdy v dubnu, začnu vytahovat z obálek, které patří jednotlivým klubům, ty hráče a dám je do obálek patřící zemím. A dále budu doplňovat, doplňovat a doplňovat. Samozřejmě do těch reprezentací přijdou i noví kluci, které člověk ještě nezná, tak člověk musí udělat všechno od začátku. Ale ty obálky jsou velká úspora času, ale i tak té přípravě na EURO budu muset ty dva měsíce věnovat.

Jak to nyní máte v České televizi?

Komentuji tam českou fotbalovou ligu, Evropskou ligu, zápasy české reprezentace a golf, pokud budeme vysílat Masters, tak jej budu zase komentovat, v dubnu.

Dále vytváříte Ušáka.

Ano, dělám Ušáka a vlastně na Seznamu děláme s Jirkou Hoškem audiocast, kde jsem jednou za čtrnáct dní. To je o anglické lize. Nyní pro mě chtěli vytvořit nějaký další pořad na Seznamu, zítra máme další schůzku, tak uvidíme. Takže se říct, že dnes mě v podstatě Televize Seznam a Ušák živí a Česká televize je taková stará láska. To vás neuživí, že jo. V prosinci, v lednu, únoru to jsou dohromady čtyři zápasy, které za tři měsíce budu komentovat, což není ani na nájem tady toho studia, kde točím Ušáka. Takže finančně mě musí táhnout něco jiného.

Uvažoval jste někdy, že z České televize nadobro odejdete?

Jakkoliv mě z ní už dvakrát vyhazovali už, tak jsem to neviděl nikdy až tak dramaticky, že bych odešel úplně. Ale teď kdyby mi to někdo postavil tak, že si musím vybrat mezi těmi všemi věci, které dělám okolo, nebo pouze Českou televizi, tak bych šel. Protože už nechci být zaměstnancem České televize v tom duchu, jakým jsem byl. Spolupracovat s nimi samozřejmě hodlám, to mě baví tyto věci, ale kdyby to mělo být buď, a nebo, tak si dnes vyberu to nebo.

Tak asi jedna z posledních otázek, kterou na vás budu mít. Jak byste se sám sebe popsal jako sportovního komentátora.

To je těžké, sám sebe popisovat. Jsou tam nějaké klady. Myslím si, že docela rozumím fotbalu, když ho hraji celý život, takže dokážu rozpoznat, co se na hřišti děje, co je důležité, podle mě. Mám taky slušnou schopnost reakce na to, co se děje, ve smyslu improvizace. A jsem hodně ráz na přípravu, že nikdy nejdu nepřipravený. Naopak je normou, že padesát až šedesát procent té přípravy se nevyužije. A možná, že výhodou bylo, že jsem to začal dělat trošku jinak, když jsem nastupoval. Takže ten styl byl úplně odlišný od toho, co se tady prezentovalo před tím. Tak to taky určitě hrálo svou roli, i když u někoho negativní, logicky, protože byl na něco zvyklý a teď to bylo jinak a moc se mu to třeba nelíbilo. Ale jsou tam určitě i negativa, protože nemám úplně ideální výslovnost sykavek. S tím už bohužel nic neudělám, to by mi museli vyrazit zuby a do toho nejdu. Zároveň, co se dá zlepšit vždycky, je schopnost identifikace, protože se vám stane, že se prostě spletete na tom hřišti, neidentifikujete hráče úplně ideálně ve všech případech, zároveň se mi někdy stane určitě, že mluvím rychle a tím pádem méně srozumitelněji. Stane se, že tu a tam spolknu nějakou koncovku, což pro komentátora není dobré. Někdy si říkám, že by pro mě bylo vůbec nejlepší, kdybych neměl takové to vidění, že to nikdy neuděláte úplně dobře. Já jsem na sebe hodně přísný, tak by se mi asi jednodušeji přistupovalo k té práci, kdybych to bral způsobem, že si to dneska odkomentuji a zase půjdu. Že by o tom člověk tolik nepřemýšlel, protože já se opravdu snažím o té práci hodně přemýšlet, sleduji ji všude všemožně po těch kanálech, které doma chytám. Jsou to anglické, německé, holandské kanály, kde sleduji, jak se to dělá jinde, a jak ty věci fungují. Takže někdy je to v té hlavě možná o takové té zodpovědnosti a té touhy dělat práci na sto procent a kvalitně, že to svým způsobem vlastně člověka může trochu svazovat. Jinak nevím, co bych k tomu více řekl. Ono fakt je to asi na posouzení někoho jiného, protože já tím, že jsem k sobě relativně negativní v tom hodnocení, tak se mi přičí o sobě říkat něco moc pozitivního. Vždycky mám totiž před očima, že se to dá udělat lépe. To tak prostě je. A tak to snad ještě pár let budu zkoušet, že se to dá udělat lépe a jinak. Ale samozřejmě dne taky, kdybych slyšel mé komentování třeba z devadesátých let, tak bych to asi taky úplně nechválil. Taky bych v něčem ubral, v něčem přibral, ale tak je to asi normální, že má člověk jakýsi vývoj jako každý člověk v jakémkoliv oboru.

Jaký je podle vás váš přínos sportovní žurnalistice?

Víte, co si myslím, že je největší přínos? Že si pár lidí začalo uvědomovat, že nejde o život ve sportu, že je to pořád jenom sport. Že se prohraje důležitý zápas, že Michal Krčmář nezajede dobrý výsledek v biatlonu, že to není důvod, abych si rval vlasy a tomu člověku nadával a abych měl celý den zkažený. Prohraje můj klub Sparta s Libercem, a já proto nebudu tři dny spát? Budu. Pro ty kluky, kteří ten sport provozují, to sám znáte, protože je to vaše profese, vaše obživa, tak jasně, vy to musíte brát vážně, to jinak nejde. Ale fanoušek by to měl brát odsud posud, protože pořád je to zábava pro lidi. Proto na to chodí. Tak tímto způsobem jsem se to snažil tím svým stylem trochu lidem vysvětlovat, že nejde o život, pro boha živého. Tak to snad. A pak možná jsem s sebou přinesl používání jiných výrazových prostředků a jiný způsob komentování. Už to není takový ten ryzí popis, jak to bývalo. Ta přidaná hodnota těch informací je daleko větší, ale to souvisí i s dobou, protože ty informace jsou přístupnější, než bývaly, někdy je jich až moc. Ale to, že se ten styl dá jaksí vylepšit nebo se dá zmodernizovat, tak to asi jo. Že najednou se snažím, aby to byla i jazykově docela kvalitní disciplína, že nebudete používat pořád klišé, nebudete používat sedm stejných výrazů a budete se snažit to trochu ozvláštnit výrazy z jiných sfér. Ať už jde o divadlo, o muziku. Cílem je, aby to toho diváka bavilo nejen po stránce výkonu, ale i po stránce toho sportu, abych to tam prostě neodvedl tak, že něco pouze popíšu. Tak to asi se mnou a potom s lidmi mladší generace přišlo. Jinak, že bych si dělal nějaké zásluhy, na to já moc nejsem. Aby někdo psal skripta a tvářil se, že vymyslel novinářinu, to opravdu není můj svět. Já si obecně myslí, že novinářina není poslání, novinářina je práce jako každá jiná. Jediné, co je důležité je to, jestli novinářinu děláte dobře nebo špatně. Nejsme žádní věrozvěsti a ti, kteří běží s pochodní, to je blbost. Možná trošičku u lidí, jako byl Peroutka nebo Čapek, tak tam se to dá brát, protože tito lidé psali o společenských tématech, důležitých tématech pro celou společnost. Ale pokud jde o sport, tak vždycky pouze rozhoduje, stejně jako v basketbalu, jestli umíš nebo neumíš. Více není potřeba.

Příloha č. 3: Rozhovor s Pavlem Čapkem

Když jste nastoupil do ČT v roce 1980, nejdříve jako externista, později v roce 1984 už jako stálý pracovník, měl jste nějaké komentátorské vzory?

Určitě jsem měl svůj vzor. Byl to Štěpán Škorpil, kterého jsem obdivoval, stejně jako několik mých kolegů v mé generaci nebo plus mínus v mém věku, protože byl ve své době naprosto výjimečný komentátor. Kromě jiného také vyhrával nějaké komentátorské ceny, ale to není podstatné. Já jsem to měl nastavené tak, že jsem o této profesi snil, ale vyrůstal jsem v České Lípě na malém městě a tehdy to bylo tak výlučné povolání, že to v celé federativní republice dělalo deset, maximálně patnáct lidí, víc jich nebylo. Já jsem si nikdy nemyslel, že bych měl šanci jako kluk z malého města, dostat se k této profesi, tak jsem tomu ani nepodřídil studium. Po vzoru mého otce jsem šel studovat vysokou školu ekonomickou, jsem inženýr ekonomie. Když jsem byl na té vysoké škole, tak mi to nedalo a šel jsem za tím Štěpánem Škorpilem, zařukal jsem a zeptal jsem se ho, jestli je někdy nějaká šance, alespoň nějakým způsobem nakouknout nebo nějak spolupracovat. On mi říkal, že tam je, což funguje dodnes, i když v trochu jiné podobě, parta externích redaktorů, kteří tehdy točili výlučně všechny reportáže do Branek, bodů, vteřin, které byly jenom dvakrát týdně, v sobotu a v neděli. Zatímco kmenoví redaktori toto skoro vůbec nedělali, těch bylo relativně málo. Tak jsem do ČT začal chodit a učil jsem se to řemeslo, ale zase mi přišlo, že je to taková nějaká uzavřená parta, do které nemám šanci proniknout, tak jsem toho asi po tři čtvrtě roku nechal. Nechal jsem to být a shodou okolností, když jsem byl na vojně v Mošnově, tak mi můj tatínek napsal, že je konkurz, do kterého jsem se víceméně jen z hecu přihlásil, kdy mě do toho ukecali spolubojovníci, ať to zkusím. Ono to bylo vždycky tak, že jsem na to zapomněl a myslel jsem si, že je to pasé, ale vždycky mi pak přišlo, že se koná další kolo konkurzu, až jsem prostě ke svému překvapení a úžasu, až sem do ČT, a jsem tady už třicet šest let. Takže jako svůj vzor jsem měl Štěpána Škorpila a obdivoval jsem Karola Poláka, což byla obrovská persona, Slovák, a měl jsem vlastně to štěstí, že tehdy se komentovalo federálně. U fotbalu to spočívalo v tom, že vždycky když to bylo v Čechách, tak začal komentovat Čech, který komentoval dvaadvacet, tedy půlku poločasu a druhou půlku komentoval Slovák. Tehdy nebyli žádní spolukomentátoři, takže se komentovalo na půl. Vůbec neexistovalo, že by se nějak doplňovali, komentátoři se akorát vždy po dvaadvaceti minutách vystřídali, každý však komentoval sám. Spolukomentátoři se začali používat až na přelomu století a tisíciletí, do té doby žádní komentátoři nebyli. Jediná výjimka byla, že nebožtík, bývalý šéfredaktor Karel Mikyska, spolukomentoval kraso-

bruslení, lépe řečeno, on měl pana profesora Dědiče jako spolukomentátora, to byla tedy jediná výjimka. Jinak v žádných jiných sportech to neexistovalo, dělilo se to federálně půl na půl a já jsem měl právě to štěstí, přičítám to osudu, že jsem mohl komentovat fotbal, čemuž jsem vůbec nevěřil, že bych někdy vůbec mohl komentovat právě fotbal, když jsem do ČT nastupoval. Komentovat fotbal jsem tehdy jezdíval hlavně na Slovensko, protože se tam těm mým starším kolegům nechtělo, takže jsem tam objel všechny ligové stadiony. První ligový zápas jsem komentoval na podzim roku 1984 v Prešově právě s Karolem Polákem. To byl můj s nadsázkou řečeno nějaký guru, ale ono to bylo tak a dost často v té branži je, tehdy to asi bylo víc, než teď řekl bych, taková družnější větší parta, ale všichni ti borci si většinou úzkostlivě střežili nějaké svoje „know how“ a víceméně když nám jakoby radili, tak radili jenom obecně, ale aby nám nechali nahlédnout pod pokličku, jak třeba dělají přesně přípravu a z čeho čerpají, koho oslovují, to si každý střežil. I když zase jsem třeba věděl, Karol Polák si vedl pečlivé statistiky a psal si. On byl jediný komentátor, u kterého jsem to zažil to, že si dopředu vypsal takových patnáct, až dvacet myšlenek a ty nám normálně do průběhu toho přenosu četl takovým tím krásným zvukným hlasem a udělal to tak, že to ani nevypadalo, že to čte. Myslím si, že to diváci nepoznali. Měl také napsaný závěr a konec. Akorát to mělo jediný zádrhel, že se mu jednou stalo, že přečetl dvakrát to samé, proto si to později začal odškrtávat. Takže to je vše, abych to neprotahoval, co se týče mých vzorů, když jsem začínal.

Takže vaše premiéra byla při zápase mezi Prešovem a Spartou?

To byla ligová premiéra, ale ještě před tím jsem komentoval v létě, ale to byl tehdy, to se vysílalo každý rok, celostátní žákovský turnaj v Přelouči, jsem komentoval jako přímý přenos, ale premiéra komentování velkého fotbalu byl zápas mezi Prešovem a Spartou na podzim 1984.

Vzpomínáte si na tuto premiéru? Byl jste nervózní?

Ano, určitě. Ale já jsem býval nervóznější před kamerou, protože tam když jste v obraze, tak je to pro mě větší tlak. Při komentování jsem býval méně, protože jsem byl i v mládí trémista a jsem zodpovědný člověk, ale daleko více jsem byl nervóznější před tou kamerou, kde je člověk i vidět, kdežto na komentátorském stanovišti nejste vidět, takže to bylo jako lepší.

Když nekomentujete fotbal a děláte jen fotbalová studia. Změnilo se to? Nebo stále před kamerou býváte nervózní?

Ne, nervózní už nebývám, vždyť to dělám třicet šest let. To by bylo smutné, abych byl ještě nyní nervózní. Ale taková ta latentní nervozita, která je spojená s tou zodpovědností, tak tam je vždycky, protože já i většina kolegů, se kterým jsem se o tom bavil, si myslíme, že jakmile si začnete myslet, že to jste samo, a že jste mistr světa, tak vás to hned někde vytrestá. Takže té lehká nervozita je nejlepší recept na to, aby to člověk pojal zodpovědně. Víím, že jsou lidi, teď si z toho dělal srandu Marek Eben, nebo to na něj práskla ta Tereza Kostková, že Eben přímé přenosy stále prožívá, nevím přesně, co tam použila za výraz. Zkrátka, že je vždycky hotový před každým přenosem. A víím, že mi Ondra Vetchý říkával, že před premiérou zvracel, nebo něco takového. Takže různí lidé to prožívají různě a jakoby někteří to ani nechťejí, nějak ventilovat nebo zveřejňovat. I když na tom není nic špatného, důležitý je vždycky ten samotný výsledek, ne to pozadí.

Rád bych se ještě vrátil k tomu, jak jste hovořil o tom, že Karol Polák si psal několik vět, které následně použil při komentování přímého přenosu. Přípravoval jste si něco podobného stejně jako on?

Ne, ne, ne. Jednak by mi to přišlo jako kopírování, jednak mi to myslím si, říkal i Štěpán Škorpil a Vít Holubec, který byl taky můj šéf, oni byli oba mí šéfové. Holubec vlastně jako otec zakladatel, který komentoval první přímý sportovní přenos, i když z hokeje v roce 1955, to byl zástupce šéfredaktora a Štěpán Škorpil, byl myslím v té době vedoucí redakce, nevím to přesně, to není až tak podstatné. No, tak ti říkali, že si myslí, že to je Polákovo specifikum. Akorát mi ten Vít Holubec říkal, že je dobré mít minimálně napsaný úvod, což jsem si taky dlouho připravoval. Závěr jsem si nikdy, nebo jen velmi výjimečně. Tito dva muži mi vštěpovali do hlavy, že divák z toho přenosu nejintenzivněji vnímá právě začátek a závěr přenosu. Když se něco zvorá nebo se komentátor přeřekne nebo něco poplete uprostřed, tak to nemá na diváka takový dopad, jako když tu chybu udělá na začátku nebo na konci. A říkali mi, oni to dělali oba celý život, že je prostě dobré si připravit nějaký úvod, tři až čtyři věty do problému, aby to bylo to entrée, tak jak má být. Tedy jazykově a informačně správně. Takže já jsem to dlouho dělal, už si ani nepamatuju, kdy jsem od toho upustil. Teď to minimálně už deset let nedělám, ale dělal jsem to třeba dvacet let určitě.

Když jste nyní zmínil Víta Holubce a Karola Poláka, to jsou slavní komentátoři, kteří odkomentovali přes dva tisíce přenosů. Do této společnosti se řadíte také. Chodí za Vámi, jakožto za zkušeným komentátorem, začínající komentátoři pro nějaké rady?

Jenom velmi výjimečně, dneska je taková doba, že drtivá většina mladších je daleko emancipovanějších a sebevědomějších a jak to tak vnímám, je tomu tak ve všech povoláních, profesích i sportech. I fotbalisti vám řeknou, že když dneska mladí přijdou do kabiny, že pomalu ani neumějí pozdravit, natož tak aby měli třeba respekt, úctu nebo se na něco ptali, tak tady to není tak, že by byli úplně vyloženě oprsklí, i když někteří taky měli takové jakoby tendence, ale málokdy. Každý to má prostě nějak naposlouchané. Ale tak s některými mladšími kolegy jsme se třeba bavili o nějaké přípravě na přenos, ale že by vyloženě chodili o radu, to se tady nikdy nepěstovalo. Já si pamatuju od začátku, že oni se mnou při tom vstupu nějak promlouvali. Někdy jsme jim říkali, že si myslíme, že tohle děláš špatně, tohle dobře, tohle zkus zlepšit, ale že by to byly vyloženě nějaké, v moderním slova smyslu, workshopy nebo konzultace, to nikdy nic takového neprobíhalo, za tu dobu, co tady jsem, jako myslím individuálně, to se tady nepěstuje.

Před chvílí jste zmínil roli spolukomentátora, nyní je takový trend, že společně s komentátorem komentuje i fotbalový expert. Zajímalo by mě, jak jsou ti fotbaloví experti vybírání Českou televizí, a jak se vám osobně s nimi spolupracuje.

Je to dáno tím, že my bychom samozřejmě...každá televize na světě chce ty nejlepší fotbalové experty, pokud možno co nejrenomovanější hráče a trenéry, ale v českém prostředí je problém, že my je relativně málo platíme, třeba taková BBC dává expertům takové peníze, že se tomu skoro nedá odolat, nebo taky Sky Sport. Tyhle stanice mají takové borce jako je třeba Mourinho, který nabídku přijme, protože mu za to dají balík peněz. Tyto stanice uloví téměř každého, na koho si ukáží. Ale na druhé straně ještě je to komplikované tím, že jednak se dlouho tradovalo a oni nám to sami říkali, že ty které jsme jako televizní stanice ČT oslovili, že v podstatě se na ně dívají v jejich okolí jako na chytrolíny. Že je mají za ty, kteří jdou do televize dávat rozumy druhým, jak to mají dělat. Takže to je taková ta česká povaha, z mého pohledu úplně nesmyslná. Vlastně spousta z nich, a pro nás je nejpodstatnější, aby ti lidi byli ochotní s námi trvale spolupracovat. Aby když jim řekneme, tak aby byli ochotní se sebrat a jet do Ostravy, odkomentovat prostě ligu. Teď už děláme dokonce i druhou ligu, takže prostě jde o to, aby byli ochotní. Jenže bohužel to je to nejsložitější a ke všemu se nám třeba stalo u

několika lidí, můžu uvést příklady, které se nám staly. Oslovili jsme fotbalové experty, oni s námi začali spolupracovat, řekněme k oboustranné spokojenosti, a protože se to většinou rekrutuje z řad bývalých hráčů a trenérů, tak pak dostali nějakou zajímavou nabídku a samozřejmě, zcela logicky po ní sáhli a tím pádem s námi přestali spolupracovat. Protože my dodržujeme to, že když je někdo zaměstnanec nějakého klubu, tak minimálně nemůže komentovat a hodnotit naši ligu. Děláme pak určité výjimky, že když je například, já nevím, teď momentálně třeba Martin Hýský, který toho má hodně, nebo Erich Brabec, tak mohou dělat mezinárodní fotbal nebo reprezentaci, ale nemohou dělat ligu.

Takže logicky se pak ten výběr expertů na českou ligu zužuje.

Jasně, my jsme takhle prošli a oslovili desítky lidí. Spousta řekla, že nemá zájem a my jsme pak rádi, že ti někteří k nám přijdou alespoň občas, jako ten druhý speciální host. Třeba Zdeněk Grygera se mnou byl ve Francii v roce 2016 na mistrovství světa celou základní část a dostal za to nadstandardně slušně zapláceno. S ním jsme řešili pouze věci týkající se českého národňáku, on tam s námi letěl, bydlel, takže to třeba byla ta ideální spolupráce, tam jsme ji ale měli jen jednou. Jinak jsme rádi, když nám třeba loni na mistrovství světa do studia přicházeli aspoň občas takoví lidé, jako jsou Poborský a jemu podobní. S těmito lidmi bychom chtěli trvale spolupracovat, ale oni bohužel pro nás nejsou ochotni se k tomu uvázat. A aby toho nebylo málo, tak pro nás jako ČT vznikla konkurence, která nám v těchto vodách loví, a dokonce to došlo tak daleko, že nám přebrali Vladimíra Šmicera, kterému nabídli daleko větší finanční ohodnocení než my. Dodnes si ale neumím vysvětlit, proč Vláďa šel k nim, protože je lidsky výborný a navíc není až tak na peníze. Strašně dobře se nám s ním dělalo, jenže zkrátka má s nimi nejspíše podepsanou nějakou exkluzivitu a už rok k nám vůbec nechodí. Takže takhle je to vlastně dost komplikované. Oni nám říkají, proč máte Karocha, proč máte Zelenku, my jsme ale rádi, že takové lidi máme. Pavel Karoch s námi dělá dvanáct let, jestli dobře počítám a prostě jsme rádi za tyto lidi. Třeba jsme měli i Luboše Kozla, který byl výborný, ale byl u nás jen chvíli, protože dostal nabídku trénovat. To samé platí i u Martina. Ještě ke všemu jde o to, že to samozřejmě musí být lidé, kteří mají dar vyjadřování a musejí danou problematiku nějakým způsobem trefně a jednoduše popsat, protože pokud je někdo výborný hráč a trenér, tak to v žádném případě neznamenaá přímou úměru, že bude i dobrý expert, to se úplně míjí. Často, když se podíváte na hokej. Robert Záruba s experty také pracuje dlouhodobě a má tam v podstatě ty nejlepší. Například David Pospíšil, hrál možná dvakrát

za národňák a nebyl v NHL, ale je výborný expert. Dále Milan Antoš. Takže máme podobné zkušenosti.

Chápu to tedy správně, že experty vybírá ČT?

Ne, to ne. My to občas konzultujeme společně, někoho z nás redakce sportu někdo napadne a následně jej oslovíme, a když na to ten dotyčný kývne, tak ho zkusíme a když je to životaschopné, tak s ním dále pracujeme.

Když je expert, jak říkáte, životaschopný, co následuje dál? Musí projít nějakými zkouškami před tím, že začne spolukomentovat nebo ho vyzkoušíte rovnou v přímém přenosu?

Zkusíme ho. Ještě takhle. Jsou dvě rozdílné disciplíny. Jedna věc je být přímo ve studiu a druhá je být spolukomentátorem. Oni se většinou shodují, že spolukomentování je těžší, protože tam do toho ten expert musí sám vstupovat se svými myšlenkami. Navíc musí mít cit pro to, v jakou chvíli má se svým názorem do přenosu vstoupit, na jak dlouhou dobu, jakým způsobem má hlavního komentátora doplňovat. Kdežto expert ve studiu většinou pouze odpovídá na otázky. Takže to je snazší než spolukomentování.

Který byl váš oblíbený spolukomentátor? Měl jste nějakého?

Ano, měl. Nechci to nějak úplně ventilovat, ale pro vás to řeknu. Výborně se mi například komentovalo s Lubošem Kozlem. Aktuálně se mi dobře spolupracuje s Luděkem Zelenkou a s Erichem Brabcem. S Martinem Hýským taky, ale on je trochu jinačí naturel než já. S Pavlem Karochem se mi dělá dobře taky, my jsme i kamarádi, ale u něj je trochu znát, že se v tom fotbalovém světě nepohybuje, tak jak tomu bývalo dříve. Já se ho někdy snažím decentně upozornovat, že se musí zajímat teď o trochu více, aby byl v obraze, aby na sobě více dělal, protože dříve, když přišel, tak vynikal nad všemi ostatními. On má na bývalého fotbalistu velký rozhled a velmi dobré vyjadřovací schopnosti, takže vždycky dokázal na cokoliv reagovat a od začátku uměl velmi solidně spolukomentovat. Ale tím, že má své civilní povolání, rodinu a spoustu svých starostí a není v tom každodenním fotbalovém kolotoči, tak to jde

znát. Obrovská výhoda Ericha Brabce nebo Luďka Zelenky je, že se oba pohybují ve fotbalovém prostředí. Luďek je stále v kontaktu se současnými i bývalými fotbalisty a funkcionáři. Takže to je vždy pro experta výhoda a je to na jejich komentování vždy znát. Mají pak daleko větší portfolio těch informací, se kterými budou pracovat při přenosu nebo ve studiu.

Vzpomenete si na vaše první setkání s Jaromírem Bosákem?

Nevybavím si to úplně stoprocentně, ale vím, že jsem tehdy zaslechl, že prostě přijde nějaký nový člověk. Vlastně on ho přímo vybíral Jiří Baumruk, jestli se nepletu. Že si víceméně o to řekl a on ho tedy vzal. Poprvé si to vážně nevybavuji, jenom vím, že přišel v roce 1992 a já jsem tehdy s Robertem Zárubou dělal historicky ne úplně první, ale jakoby druhé olympijské studio z OH v Barceloně, kde jsme se na tom střídali. A během toho, protože tehdy tady bylo méně lidí a většina tehdejších kolegů byla komentovat přímo v Barceloně a my jsme s Robertem dělali studia, tak Míra jako nováček, což by dneska vůbec nebylo možné, dělal Branky, body, vteřiny. A to si ho vybavuji, že jsem ho sledoval, protože mě zaujal tím, že to dělal velmi slušně na to, že to byl jakoby úplný nováček. Pak si vybavuji, že někde komentoval relativně velmi brzy nějaký fotbal, ale vyloženě na první setkání si nevzpomenu.

Při vysílání pořadu Branky, body, vteřiny nikdy nepoužíval čtecí zařízení. Byl toto také jedním z důvodů, čím vás zaujal?

Ne, to určitě ne. Tehdy to nebylo. Já si to nevybavuji úplně přesně, kdy začalo čtecí zařízení, ale vím, že Štěpán Škorpil a tito lidé, to tak dělali naprosto běžně a já mám pocit, že když jsem sloužil Branky, body, vteřiny v těch osmdesátkách, tak jsem taky neměl čtecí zařízení, to nebylo nic výjimečného. Třeba zase takový Karol Polák, který byl perfekcionista, tak ten si to naopak všechno psal. Ten to nějak dokonce používal. Ale nepoužívání čtecího zařízení v té době nebylo nic, co by bylo výjimečné nebo super. Ale vlastně hodně brzy se samozřejmě ukázalo, že Míra má opravdu mimořádný talent, to bylo poměrně brzy znát.

Bral jste ho jako vaší konkurenci? Neboť televize je poměrně dosti konkurenční prostředím.

Samozřejmě, byl bych pokrytec, kdybych řekl, že ne. Ale já jsem takový člověk, že jsem týmový hráč a rád, pokud to jde, tak se všemi lidmi se snažím dobře vycházet, jsem jakoby parťák. Vlastně když jsem tady byl ještě před Sametovou revolucí, tak to bylo takové, že jsem ke starším kolegům nějakým způsobem i vzhlížel, protože jsem je všechny znal i z obrazovky. Tak jsem se na ně díval pomalu jako na modly, jako na ty nejlepší a nejznámější komentátory. Měl jsem k nim hodně dlouho respekt, i když si se mnou všichni, s výjimkou snad Holubce a těch, kteří mohli být mí tátové, potykali. Dneska ten respekt ke starším kolegům, mám aspoň takový pocit, slábné.

Když zmiňujete tyto okolnosti, jaká byla jeho příprava na komentování přímého přenosu?

To jsme spolu nikdy neřešili, nehodnotili. On jak má ten úžasný dar řeči, tak vím, že se kdysi holedbal, že se na to ani nepotřebuje připravovat, že to sleduje průběžně, že ten přenos vystříhne, což si myslí, že v těch devadesátkách i dost často dělal. Ale vím, že on to pak dělal tak, že měl na každého hráče přípravu dlouhodobou, že měl ke každému hráči pár poznámek. To měl na takových kartičkách a ty si pak na papír prostě rozčlenil podle toho, jako bylo rozestavení. O tom jsme se spolu ale nikdy nebavili, možná se o tom někdy bavil s tím Jirkou Štěpánem, ale nevím. Já jsem to dělal dlouhá léta, takže já jsem si dělal přípravu, jak na hráče, tak i na ten samotný zápas, kdy jsem si vypisoval věci, ale ne kvůli tomu, abych to měl jako Karol Polák, ale když jsem si to psal, tak jsem si to nějakým způsobem i fixoval do hlavy. Pak jsem to podle intuice i používal jakoby to téma, ne že bych si pamatoval ty věty jako herec, to v žádném případě. To bych ani nechtěl, ale takovýmto způsobem jsem si dělal přípravu já. Kdežto ten Míra to měl tak, že si připravoval ty hráče. To má dodneška, že má ty kartičky od všech.

Takže vy máte veškerou přípravu v papírové podobě?

No, jasně. Já jsem stará škola. A jednu věc jsme, myslím si, dělali oba, i když jsme se o tom vzájemně nikdy nebavili. A to tu věc, že když jsme komentovali zápasy Ligy mistrů, tak jsme

vždy před utkáním volali nějakému hráči, který působí v lize, kde se střetává právě s tím celkem hrajícím i Ligu mistrů. Takže to se pak toho hráče ptáte na nejrůznější věci ohledně toho týmu. Tuto metodu jsme hlavně uplatňovali především v době, kdy internet ještě nebyl rozvinutý v takové míře jako dnes. Když komentujete zápas české ligy, tak je to samozřejmé, že se vždycky snažíte na místě před zápasem zjistit, co nejvíce informací a je jedno, jestli mluvíte s trenérem, s členem realizačního týmu, s masérem, s funkcionářem. Tak to dělá každý komentátor.

Jak vzpomínáte na období, kdy Jaromír Bosák působil roli šéfredaktora? Změnil se nějakým způsobem?

Vzpomínám si na to samozřejmě dobře, protože ono to bylo tak, že...ale to zase říkám jenom na vysvětlenou. To asi není pro tu práci podstatné. Jak jsem vám říkal, on měl problém s autoritami, že s těmi šéfy nikdy nevycházel a nějak bojoval. Z druhé strany Jirka Baumruk, který ho přivedl, tak byl jeho šéfredaktor, tak byl na jednu stranu prchlivý člověk a na druhou stranu skoro diktátorský, tak to pak dospělo do stádia, že Baumruk ho vytěšňoval na volnou nohu. Nevím, jestli mu dal dokonce výpověď. A Míra si to nenechal líbit a rozpoutal takovou kampaň. V každém médiu měl nějaké spolužáky z novinářiny, kteří začali psát články. Vyvrcholilo to tak, že odvolali Baumruka a Míru oslovili a místo něj se stal šéfredaktorem. Ale to jeho působení bylo relativně krátké, vzpomínám si, že to byly dva roky. A pak byla nějaká ta slavná televizní revoluce, nějaký doběh a oni pak “vyměňovali“ všechny šéfy a ve finále to dopadlo i na něj, že byl vyměněný. To byla vyšší hra, byla v tom politika. Ale tím, že ho vyměnili, tak na tom Míra vydělal v tom smyslu, že sice nebyl ten šéf... On toho šéfredaktora nechtěl dělat, tím se netajil, ale nakonec to tedy dělal a vzal si k sobě nějakého Jirku Lípu, který v ČT chvíli byl, pak odešel a on ho zase vytáhl. To byl takový klasický manažerský typ, on byl opravdu výborný manažer a Míra si ho dosadil do pozice šéfredaktora. A ten Lípa pak za něj mnoho věcí dělal a Míra zase byl trochu bohémský, v té roli šéfredaktora. Samozřejmě ho zajímalo, aby mohl všude po světě jezdit. Takže bych neřekl, že by se v pozici šéfredaktora výrazně změnil. Jenom si to “užíval“ tu roli šéfredaktora. A pak když ho nahradil Ota Černý, protože to bylo jaksi na sílu a měl z toho blbé svědomí, tak s Mírou, protože to byl a je populární mezi diváckou obcí, uzavřel gentlemanskou dohodu, kterou dlouho oba tajili. Ta spočívala v tom, že Ota Černý, který chtěl, aby se proti němu neobrátilo diváctvo, tak se s Mírou dohodl, že tady v ČT zůstane normálně jako řadový redaktor, ale prostě mu nechal šéfredak-

torský plat a zaručil mu, že všechno, co bude chtít Míra komentovat, tak to komentovat bude. K tomu se dohodli na tom, že Míra nebude muset pravidelně docházet na žádné porady. Takže, když to přeženu, tak od té doby jsme Míru v podstatě neviděli. Do té doby mezi nás chodil alespoň na nějaké akce, ale od té doby se začal ještě více stranit kolektivu. On je klasický solitér, to ho vystihuje. Nechci použít slovo sobec, někdo by to tak možná použil. Ale on se nikdy netajil tím, že je prostě solitér, který se zajímá jen o sebe. Zajímalo ho jen to, aby měl nejzajímavější přenosy a to ostatní neřešil a neřeší. Tím pádem hodně mladých kolegů se na něj v tomto ohledu začalo dívat ne úplně nejpříznivější optikou. Samozřejmě, že ho všichni respektují, co se týče jeho komentátorských a moderátorských dovedností, ale to, jakým stylem se choval vůči redakci, tak to bylo.. nevím, jak to správně nazvat. Prostě, nebylo to úplně korektní.

Nyní by mě zajímalo komentování fotbalu na Mistrovství světa v Brazílii v roce 2014. Všichni komentátoři včetně vás, až na Jaromíra Bosáka, který jako jediný komentoval z místa dění, jste od diváků sklidili kritiku. Jaké to pro vás bylo?

Komentovat ze studia v Praze, jak jsme museli my, je nesrovnatelně horší, než přímo z místa dění na tom stadionu. To beze sporu. To vám potvrdí, každý komentátor, když si má možnost vybrat, odkud chce komentovat, tak si každý vybere komentování z dějiště zápasu, což je nenahraditelné. Ale zase to není tak úplně nepřekonatelné, aby se to nedalo udělat solidně i z Kavčích hor. Mimochodem sedíme asi deset metrů od hlasatelny, ze které se komentuje snad všechno. Cokoliv se komentuje odtud z Prahy, tak se komentuje z této hlasatelny. Pak vám to tam klidně můžu ukázat, až spolu domluvíme, jestli by vás to zajímalo.

Určitě. Budu rád, když mě tady provedete.

Ještě bych v této příležitosti rád zmínil jednu věc. Tam to bylo tak, že Míra měl od začátku ten svůj styl, který byl založen na používání hlášek. Což se přiznám, já jsem docela konzervativní člověk, tak mi to dost dlouho trvalo, než jsem si na to zvykl. Docela mi to vadilo a v mé generaci a výš na tom byli lidé obdobně. A Míra vlastně dělil národ a diváctvo na dvě půlky. Jedna ho milovala, obdivovala a druhá na něj byla strašně alergická. A zlomilo se to až tím, že vlastně stáhl tři čtvrtiny diváctva až někdy, já nevím, někdy v tomto století, tím, že se vlastně ustoupil směrem zpátky k nám. Když říkám slovo k nám, myslím tím tehdejší komentátor-

skou trojici Čapek – Bosák – Svěcený. Každý z nás, podle mě, jsme měli své publikum. Ti ostatní nás víceméně tolerovali, i když jsme každý byli úplně jiný. Ale každý jsme měli svou hodnotu a kvalitu. Pak se stala jedna věc, že když bylo Mistrovství Evropy v Portugalsku a skončilo to, tak Míra tam jako jediný zůstal na finále a my jsme s Petrem po semifinále letěli sem a tady nás pozvali kolegové do pořadu, který tehdy byl. V něm jsme se bavili o tom Mistrovství Evropy. Padla tam zmínka o tom, že tam tehdy měli hráči drobnou válku s novináři a my jsme byli vždycky v trochu jiné pozici než televizáci a my jsme se tehdy s Petrem Svěceným postavili lehce za hráče nebo jsme nějak řekli, že jim rozumíme. No a kvůli tomu jsme dostali strašně naloženo. Později jsem se dozvěděl od mých tehdejších dobrých známých ze sportu, že Luděk Mádl, Sekerník a tehdy tam s nimi spolupracoval ještě Jan Rejžek. A mě a Svěceného strašně zepsuli a dali nám psí hlavu a strašné známky. Míru strašně vychválili, protože ten tady nebyl. Od té doby se to víceméně trochu táhlo, že nás mediální sféra, od které dost fanoušků čerpalo jejich názory, po nás hodně šla a Míru od té doby jen velebili a vynášeli do nebes. Tím však nechci říct v žádném případě říct, že nebyl naprosto skvělý a výjimečný komentátor. To on je beze sporu, ale tohle ty pomyslné nůžky strašně moc rozevřelo. Petr pak vlastně odešel dost brzo, takže toho se to až tak moc netýkalo. Ten odešel v roce 2006 kvůli tomu, že se rozvedl a potřeboval peníze, tak šel za penězi. Teď se oklikou vrátil k tomu v O2 a já jsem byl tak ten hlavní terč, který to stahoval i za něj.

Jak jste to vnímal? Bylo to pro vás těžké období?

Myslím si, že ten, kdo tvrdí, že by mu tyto věci byly ukradené, tak lže. To se nedá nevnímat a já jsem docela i senzitivní člověk. Já jsem dělal jednu věc, snažil jsem se tomu vyhýbat a neřešit to, ale vždycky si mě to nějakou oklikou našlo. Někdo mi to vždycky někde řekl nebo preposlal, takže to samozřejmě v žádném případě nebylo nic příjemného. Mám totiž tuto profesi natolik rád, že jsem si to přenastavil tak, že přestanu komentovat fotbal. Ale jinak všechno další dělám. Baví mě ty studia a dělám spoustu jiných sportů a prací, takže to už dávno neřeším, to už je historie.

Nechybí vám komentování fotbalu?

Ne, nechybí. Je to zajímavé, ale já jsem zažil jednu strašně zajímavou věc. Ne nadarmo se říká, že všechno špatné je k něčemu dobré. Já jsem, i když to normální fanoušek asi nevnímá

a nedocenění to, skončil po Mistrovství světa v Brazílii komentovat fotbal. Mimochodem mě pak potom jednu dobu i šéf ukecával, ať se vrátím.

To byl pan Ponikelský, který se vás před kritikou diváků snažil chránit?

Ano, to je jasné. Ale já jsem pak už komentovat nechtěl a na podzim v roce 2014 jsem poprvé vyjel na Mistrovství Evropy v malém fotbale, v tom amatérském. A to mě strašně chytlo, tam je to úplně jiný rozměr oproti všemu tomu, co jsem zažil. Protože to je amatérský sport a já jsem tam s těmi hráči od začátku až do konce turnaje bydlel. Takže jsem s našimi fotbalisty trávil volný čas. Říkáme tomu, že jsme jedna velká rodina a společně to všechno prožíváme. To mě hrozně baví. Zároveň na všech akcích s jedinou výjimkou, hráli Češi o medaili. Naše šňůra se přetrhla až letos v Austrálii, kdy vypadli naši už ve čtvrtfinále s Mexikem 2:1. V komentování malého fotbalu jsem se našel a říkám, že paradoxně jsem jediný komentátor v historii Československé a České televize, kterému se povedlo komentovat zlaté finále Mistrovství světa a zlaté finále Mistrovství Evropy ve fotbale. Byť jedna účast je v malém fotbale. Mě to zkrátka naplňuje. Před tím jsem komentoval opakovaně finále Mistrovství světa, Evropy, Ligy mistrů a Evropské ligy. Zažil jsem všechno, co se dá. Komentoval jsem finále EURA v roce 1996, kde byli naši.

Dočetl jsem se, že právě finále EURA 1996 hodnotíte jako váš největší komentátorský úspěch.

Jasně, to bylo něco. Takže abych řekl pravdu, po komentování fotbalu se mi vůbec nestýská, až jsem z toho sám překvapený. Vůbec mi to neschází, protože seberealizuji v jiných věcech a tady to, co dělám nyní, mě maximálně naplňuje, co se týče nějakého fotbalu. A v rámci těch studií jsem stejně stále u všeho pořád dál, u všeho, co se děje.

Komentoval jste dlouhých jednatřicet let, jak ve vás uzrálo rozhodnutí, že s komentování fotbalu skončíte? Jak toto těžké rozhodnutí trvalo? Ta Brazílie byla taková poslední kapka?

Jasně, jasně. Já už nevím úplně přesně, jak to bylo. Vím ale, jak rozmazávali tu Brazílii média, tak to i má žena docela těžce nesla. Nesla to daleko hůř než já, prožívala to celé se mnou. Tehdy jsme se tedy dohodli, nebo já jsem oslovil asi pět lidí, kterých si vážím, aby mi řekli, co si o tom myslí. Ptal jsem se jich, jestli mám nebo nemám přestat. Pak jsem vnitřně cítil, že se mi s takovým molochem bojovat, že to nemám zapotřebí. Hodně lidí to tehdy bralo tak, že si na chvíli odpočinu. Vybavuji si, že mi tehdy volal jeden novinář z deníku Sport a chtěl se mnou udělat rozhovor právě na toto téma. Říkal mi, že to bude jen chvíle, že se za chvíli vrátím. Ale já jsem mu říkal, že to chvíle nebude, že se ke komentování fotbalu nevrátím. Takže nepamatuji si to úplně přesně, ale nebylo to zase nějaké dlouhé rozhodování.

Jaké vlastnosti by podle vás měl splňovat sportovní komentátor? Jak by měl vypadat přímý přenos z hlediska komentování, co by mu nemělo chybět?

Každý komentátor by měl být v každém případě svůj. Každý si musí najít tu parketu. Měl by se snažit být bezchybných na třech frontách. Měl by být bezchybný jazykově, informačně a chtěl bych říct identifikačně, ale to vlastně spadá pod ty informace. Měl by v každém případě najít nějakou optimální míru slov a emocí, protože z mého pohledu všechny extrémy nejsou dobré. Když někdo moc mluví, je to z mého pohledu špatně. Když někdo málo mluví, je to taky špatně. Když je někdo strašně emotivní, je to špatně. Když je někdo leklá ryba, tak je to taky špatně. Takže ve všech těchto aspektech by to mělo být, tak akorát. Samozřejmě dobrý komentátor by měl mít dar, co nejtrefněji, co nejvýstižněji se vyjadřovat k tomu, co se v tom daném sportu děje. Samozřejmě když k tomu přidá něco vlastního, osobitého, tak je to ten bonus navíc.

Někde jsem se dočetl, že jihoameričtí komentátoři jsou dosti impulzivní a dávají do toho emoce. Němci třeba neustále mluví. Je to tak?

Ne, Němci ne. Oni třeba do fotbalu. Nevím, jak je to teď, protože německy nemluví a teď jsem dlouho nesledoval žádnou německou televizi. V minulosti ale ti Němci z těch vyspělých

národů moc nemluvili. Když nás někdo kritizoval proto, že hodně mluvíme, tak nám dávali za příklad právě Němce. Chápu, vnímám a rozumím tomu, že spousta diváků i mladých kolegů Míru obdivuje, ale jak jsem se už snažil vysvětlit, tak jeho styl se dá jen těžko napodobovat, protože je to nenapodobitelné. Ten jeho styl je tak originál, protože on do toho vnesl něco, co tady nikdy před tím nebylo. Vždycky jsem říkal, že Míra má jediného nepřítele ve svém komentování a to je jen on sám. On to taky sám přiznal, že v těch devadesátkách, když toho skočil, tak se tím i opájel a sám přiznal, že byl namistrovaný, že si myslel, že má od všeho klíče, jak se říká. Dlouho měl, já to vím, ze svého prostředí, měl spoustu lidí, kteří na něj byli alergičtí. Pro Míru je výstižné slovo pozér. On se totiž u mnoho věcí tváří, že ho to nezajímá, že to neřeší, ale řeší. Takže on navrch říkal, že mu je jedno, co o něm diváci píší, ať si píší, co chtějí. Ale samozřejmě o tom přemýšlel. Nevím už, jak je to dlouho, ale to podle mě minimálně takových sedm až deset let, že on z těch hlášek hodně ubral, takže nyní řekne třeba jen dvě za celý přenos. Před tím toho bylo až moc. Víam, že jsem byl třeba ve Všechnopárty u Karla Šípa, který je obrovský fotbalový fanda a říkal mi, že když komentuje Míra, že to nemůže poslouchat, protože ho ty hlášky ruší. Že chce vědět pouze nějaké informace, aby věděl, kdo hraje, co se stalo na hřišti, ale není zvědavý na nějaké hlášky, že to není zábavní pořad. Samozřejmě jsou i lidi, kteří říkají, že je to úžasné, že se u toho pobaví a jaký je fotbal je pro ně nepodstatné, protože se pobaví i bez toho. Míra si pro sebe vzal to důležité, že těmi hláškami šetří, a tak je to podle mě správné. Jinak z mého pohledu, jak už jsem naznačil, tak my k němu mraky lidských připomínek, ale zase já navenek vždycky, když na to přijde řeč, tak za něj bojuji jako lev, když to tak řeknu z legrace. On je, myslím si, že to jsem schopen a umím to posoudit, nejlepší fotbalový komentátor tohoto století, nebo vlastně už od konce devadesátých let. O tom nemůže být nejmenšího sporu. Vždycky, když mi říká, že je dobrý tamten a tamten, tak já říkám: Pánové, ne. Nejlepší je on. To je tak prostě dané. Já vím, že byly nějaké ankety. Víam, že jednou, když to poprvé nějaký ten píšící novinář dal před něj nějakého Radotínského. Tak jsem tomu novináři okamžitě říkal, jak tohle mohl udělat. A z něj najednou vypadlo, že to úplně není jeho, že jeho starší kolega, takový seriózní pán Ivo Urban psal celý život do rudého Práva, tak řekl, že Bosáka nemůže poslouchat. Že když Bosák komentuje, tak on vypíná zvuk. Když na to kdykoliv a kdekoliv přijde řeč, tak já si stojím za tím, že Míra je nejlepší komentátor a má velký talent. Talent slova a on je i fanda na literaturu, což mu leckdo někdy vyčítal a popisoval ho, že je často takový lidový, až hospodský. To víam, že nás hodnotili po Mistrovství Evropy v roce 1996. O mě říkali, že jsem noblesní estet a o něm, že je lidovka. Já jsem to tak ale nikdy nevnímá, protože víam, že má velký rozhled v umění a literatuře obzvláště, že umí používat krásné jazykové obraty. Že to není strojené, že to od něj zní

přirozeně. To se nedá napodobit, s tím se musíte narodit. Jednak se to nedá naučit, možná velmi složitě a napodobovat je, z mého pohledu, cesta do pekel. To se stanete pouze kopii a budete při nejlepším plagiátor Míry Bosáka. A být plagiátorem nikdy není ono.

Jak hodnotíte jeho poměrně novou talkshow Ušák?

Já jsem to nikdy neviděl, nesleduji to, protože nemám Televizi Seznam. Jenom vím, že si to všechno dělá sám. On se nikdy netajil tím, to už bylo někdy v devadesátkách nebo na začátku tohoto století, že jeho snem je, mít svůj vlastní pořad. On si myslel, že ho bude mít tady v ČT, nějakou vlastní talkshow, ale to z mnoha důvodů nikdy nevyšlo. Nikdy jsme se o tom v ČT nebavili úplně do detailu. Ale Ušáka si vlastně sám rozjel. Motá se kolem Real Top Praha, kde hrají různí herci, zpěváci, novináři, sportovci. Točí se tam. To portfolio lidí se pohybuje nejméně kolem stovky a střídají se podle toho, kdo má čas. Ty charitativní zápasy organizuje Saša Smita. A Míra, nevím jak dlouho, ale budou to minimálně tři až čtyři roky. Z toho dělá vždycky fotodokumentaci, z těch charitativních akcí Realu Top Praha. Taky dokonce i něco točí. A právě na těchto akcích se podle mě, s tou technikou seznamoval, protože nikdy nebyl úplně technický typ. Ale asi se to naučil na tolik, že nyní točí svou vlastní talkshow. Hlavně si to udělal podle svého. Začal to zveřejňovat na internetu, protože je to médium moderní doby. Pak si to přenesl na Televizi Seznam. To jenom doplním a vysvětlím, jak je to s ním složité, a jak moc velký solitér to je, protože z mého pohledu není srdcař, a není loajální k ČT. Já to totiž celý život беру tak, že všeho jsem dosáhl díky ČT. Kdyby nebylo ČT, tak bych toho tolik nezažil. Já třeba příští rok pojedou na čtrnáctou olympiádu v řadě, a pořad se na to strašně těším. Už jsem s tím ani nepočítal, protože nyní je to lehce složitější, ale zase tam odcestuji. Prostě mě to hřeje u srdíčka a nedám na ČT dopustit. A Míra jen aby mohl, tak ve finále tady jen tlačil na naše šéfy, a přestože kdokoliv jiný z nás by to asi neudělal, tak on začal pracovat pro naši konkurenci. Odešel tedy kvůli tomu na volnou nohu, ale to musel, protože jinak by to nešlo a dělá fotbal na Seznamu i u nás. Na Seznamu za to, že to pro ně dělá, tak si protlačil to, že mu tam vysílají Ušák. Takže tohle všechno tady ti mladší kolegové vědí a vnímají to. Samozřejmě logicky pro to nemají jediného dobrého slova pochopení, protože je to minimálně prostě kontroverzní téma a chování.

Takže v současnosti v ČT pan Bosák komentuje nějaké přímé přenosy české fotbalové ligy?

Přesně tak. On odešel na volnou nohu. To znamená, že je náš externí spolupracovník s tím, že má nějaké pravidelné nasazení na fotbaly. Tam víceméně se na těch důležitých střídá s Vlastou Vláškem. A bude to trvat minimálně do té doby, než obě strany budou mít zájem. A právě proto, že je tak výjimečný komentátor, tak ČT a naše redakce se skřípěním zubů to skousne. A na Seznamu vysílají jednou týdně, tak tam chodí. Oni sice tvrdili, že tam nebude komentovat a bude dělat experta pouze ve studiu, ale samozřejmě to sklouzlo k tomu, že střídá komentování se studiem. A do toho má ten Ušák.

Co komentují na Seznamu?

Oni to mají tak pestré, že střídají německou, anglickou a španělskou ligu. Tyto tři střídají. Oni tam vlastně mají takový, z mého pohledu, triumvirát lidí. Dělá to tam Luděk Mádl, který léta psal nejprve ve sportu, a pak myslím, psal pro Aktuálně.cz. K němu je tam Jirka Hošek, což je politický zpravodaj, byl letitý rozhlasák, nyní je v tom Seznamu a Míra. Tito tři. Ještě tam je vlastně Jindřich Šídlo, což je taky vlastně politický komentátor. On hrával jako žák a dorostelec v Bohunicích, myslím, takže Jindra je velký fotbalový fanda.

Jaromír Bosák se na přelomu tisíciletí snažil do programu ČT protlačit vysílání golfu. Vzpomínáte na to?

Já nehraji golf, ani na něj nekoukám. Víím, že on tomu propadl, Pamatuji si přesně na historiku, když jsme byli na Mistrovství Evropy v roce 2000 v Belgii a Holandsku. To jsme tehdy byli ještě parta Bosák, Čapek, Svěcený, Vrba. Tak on už Míra tehdy byl vášnivý golfista a tam na to zlákal Jirku Vrba a Petra Svěceného, kteří tomu také propadli a od té doby ten golf hrají. Ale to mi moc nedává smysl v tom, že on už byl tehdy dva roky šéfredaktorem, takže si to tam už mohl prosadit, jak chtěl, kdy chtěl. Nevím pak, jestli pod Otou Černým se to snažil prosazovat. Nevím k tomu hlavu ani patu, a abych se přiznal, tak mě to ani moc nezajímá, protože si myslím, že golf je takový specifický, trošku exkluzivní sport. Nemá takovou fanouškovskou a diváckou základnu, aby se sem nějakým způsobem tlačil. Víím, že Jirka Poničelský, což je teď sedm až devět let šéf, tak to je taky trochu golfista, takže za něj jsme jednu

dobu taky vysílali třeba čtyřicet golfových přenosů ročně a skoro všechny komentoval Míra. A pak myslím, že jak je to složité s obnovováním vysílacích práv, tak se neuzavřely. Nyní ale minimálně dvakrát až třikrát ročně nějaké golfy vysíláme. Takže to nevím, co tím myslel, ale zase to trochu vypovídá o jeho solitérství tím způsobem, že prostě když on má rád golf, tak jej chtěl do vysílání protlačit i přes ten divácký ohlas.

Myslíte si, že Liga mistrů se může vrátit na ČT?

Ne, ne. Tím jak Petr Kellner vlastní O2, tak oni mají neomezené finanční možnosti. Naprosto brutálně nás přeplatili. Jenom pro vaši informaci, O2 za ty vysílací práva na rok platí 180 milionů eur za Ligu mistrů. Takže abychom chtěli koupit vysílací práva na Ligu mistrů, museli bychom zrušit asi třetinu vysílání programu ČT Sport. Až pak bychom si to mohli dovolit vysílat.

Nebo zvýšit koncesionářské poplatky.

No, což je téma tabu pro politiky. Nám spíše budou brát, než přidávat. A ještě zpátky k té Lize mistrů. My jsme aspoň rádi, že z každého hracího dne máme večer hodinu studiový sestřih. To dělám zrovna zítra. A jako bonus vysíláme finále Ligy mistrů.

Když jste zmínil, že budete vysílat zítřejší studio, připravujete se na to již nyní?

Ne, ne. Tak to není přenos, to je studio.

To já vím, já to sleduji. Myslel jsem to tak, jestli se už na to připravujete.

Ne, ne. U té přípravy je to tak, že základ každé přípravy je, že to musíte permanentně sledovat. Takže si musíte každý den přečíst svodky těch špičkových lig. Já pak, protože jsem ze staré školy a ještě jak jsem komentoval, tak to nás učili ti staří komentátoři. Víam, že to říkal hlavně Luboš Pecháček, nebožtík, který komentoval motorismus. Ten říkal, ať si vždycky udělám přípravu, co nejlépe, aby byla nejdelší a nejdokonalejší, protože nikdy nemůžeš vědět, co se může stát. Pokud použiješ z té přípravy desetinu, je to všechno v pořádku. Naopak to

nikdy nezahlt', ale vždycky buď na všechno připravený. Může se vám totiž stát, že spadne branka a vy budete muset patnáct minut o něčem povídat, takže to se snažím dodržovat. Takže já si zítra sednu a projdu si všech těch osm zápasů a udělám si ke každému z nich nějaké poznámky. I když z toho použiji třeba jen desetinu a o některých tam třeba nebude ani zmínka nebo čas mluvit, tak to udělám. Ale samozřejmě jsem si včera večer pročítal nějaké informace. Pravidelně sleduji čtyři ligy. La Ligu, Bundesligu, Premier League, Serii A, občas i francouzskou, ale tu méně, takže mám permanentní přehled o tom, co se děje. To je základ veškeré přípravy, samozřejmě sleduji veškeré informace ve vysílání i na internetu ohledně české ligy. Takže ta příprava je nepřetržitý proces.

Právě z těchto důvodů by mě osobně bavila práce komentátora, protože sám se zajímám o několik sportů a snažím se být neustále v obraze.

Právě z vašeho skoro kraje je tady nějaký Honza Lutonský, který dělá fotbal. Dělá reportéra na zápasech, vede rozhovory a teď právě jsme ho nechali dělat to hodinové studio o Lize mistrů, v prosinci ho bude dělat znovu. Ten se sem dostal tak, že napsal asi před sedmi lety email, že ho tato práce hrozně láká a co by pro to musel udělat. Tak stejně jako vy přijel za mnou, akorát jsme se seděli o patro výš a povídali jsme si. A poté zde nastoupil a začal vlastně od píky. Baví ho to, jde mu to. On tehdy studoval to co vy v Olomouci, což nedopadlo, ale stejně si sem našel cestu. A takhle v podstatě drtivá většina lidí zde přišla. Poslední konkurz se myslím konal v roce 1993 tuším, ze které ho tu jsou někteří lidé i doteď, ale nejsou nějak výrazní. Jsou to Stanislav Bartůšek, Radek Bauer a Ivan Mejtský. Tito tři jsou z toho konkurzu. Ale od té doby žádný jiný konkurz nebyl, protože tady je neustále skupina externích redaktorů. Někteří z nich už to mají víceméně jako povolání a dělají to, i když nejsou zaměstnanci televize, ale je to jejich hlavní náplň činnosti. Z těch nejviditelnější to je například Tomáš Budka. To jsou prostě externisté. Pak je tady jiná parta, která točí jenom nějaké shoty a dělá tady "pomocné práce" a to je takový živý organismus, který se neustále mění a vyvíjí. Vždycky někdo přijde nebo někdo někoho přivede, kdo o to má zájem a pak jde jen o tři věci. Jestli je ten člověk dostatečně trpělivý, dostatečně pracovitý a prokáže, že to řemeslo je schopen dělat a naučit se ho. Pokud tyto tři předpoklady splní, tak je velká šance se zde uchytit.

Příloha č. 4: Rozhovor s Robertem Zárubou

S panem Bosákem jste společně studovali žurnalistiku v Praze. Jaký byl student?

Míra studoval později, když nastupoval, tak jsem šel do posledního ročníku. Ale ta škola byla tehdy malá, takže jsme se znali napříč těmi ročníky, takže jsme se znali už ze studijních let. Kamarádili jsme se ale hlavně přes fotbal, protože jsme hráli za školní jedenáctku fakulty žurnalistiky, takže tam jsme se skamarádili. Míra hrál stopera, já předstopera. To byl takový první moment, kdy jsme se seznámili. Dá se říci, že patřil do okruhu širších přátel, nebyli jsme úplně ti nejbližší přátelé, ale věděli jsme o sobě a kamarádili jsme hlavně přes ten fotbal.

V roce 1992 Bosák nastoupil do ČT, radil jste mu a pomáhal, když jste se znali už ze studií?

Možná z počátku malinko, ale myslím si, že Míra to až zas tolik nepotřeboval. On velice rychle si našel takovou svou polohu, respektive tam přinesl svou osobitost a osobnost, kterou uplatnil i v rádiu Bonton, ze kterého přišel. Radil jsem mu spíše v těch technických věcech, protože tam Míra není úplně doma, co se týče televizní technologie. Jinak z hlediska té profese, tam šel svou cestu a tam jsem mu radil velmi opravdu málo a jen ty nezákladnější věci, ale on toho hodně velice rychle pochopil sám a našel si svou vlastní cestu, jak tu novinářskou profesi vykonávat. Ale oba dva jsme to chtěli dělat trochu jinak, což nás spojovalo.

Jaký máte vztah s Jaromírem Bosákem?

No, teď už se moc nevidáme. Poslední roky se vidáme při fotbalových akcích Real Top Praha, za který oba dva hrajeme. Ale když byl Míra ještě zaměstnán v ČT, tak už jsme se moc neviděli, protože on není úplně redakční typ, takže do té redakce nikdy moc nechodil. Řekl bych ale, že jsme bývali velcí kamarádi, kdysi jsme spolu opravdu hodně kamarádili, pak ten náš vztah ochladl, ale pořád jsme přátelé. Řekl bych, že si navzájem přejeme a myslím si, že oba nás bavilo, když jsme měli tu výjimečnou možnost a komentovali jsme společně. Ať už na olympijských projektech, kde jsem ho bral jako člověka, který je se mnou schopen alternovat olympijské studia, jako jednoho z mála, ne-li jediného ve své době. A tu vzácnou možnost

komentovat společně, tu jsme měli dvakrát nebo třikrát při americkém fotbalu, kdy jsme komentovali Super Bowl.

Vzpomenete si na rok, ve kterém to bylo?

Já bych to odhadl zhruba na období mezi lety 1993 - 1996, někde tady jsme komentovali ty Super Bowly, protože tehdy ČT měla vysílací práva na NHL, NBA na baseballovou Major league a na americký fotbal, o který jsme pak přišli nejrychleji, ale pořád tam zbývalo to finále, na které jsme měli tu exkluzivitu nebo tu možnost vysílat v Česku ten nejsledovanější zápas v americkém fotbalu. Takže to si pamatuju, že jsme dělali spolu. Já jsem tento sport komentoval už dříve a Míra pak přišel a taky ho to zajímalo, taky to hodně sledoval, takže jsme se pak na tom sešli a dělali jsme to spolu. Myslím si, že nás to oba, nebo alespoň mě, budu mluvit za sebe, mě to hodně bavilo, protože jsme nahradili to, co si myslím, že je cesta ke komentáři, je dělený komentář, to znamená komentátor a expert. A my jsme vlastně před tím měli takovou přechodovou fázi. Dva komentátoři. A mě to s tím Mírou hodně bavilo, protože my jsme dokázali tu nevýhodu nepřítomnosti experta dobře nahradit tím, že jsme oba byli na přenos dobře připravení, dobře jsme se doplňovali a myslím si, že i taková spolupráce mezi námi byla velmi prospěšná, pro nás pro oba a pro ten program zajímavá a přínosná.

Zmínil jste pozici sportovní experta. Podle Bosáka jste to byl právě vy, kdo se jí snažil zavést i v ČT. Co vás k tomu vedlo?

Tohle je na delší přednášku, protože já mám tu teorii tzv. děleného komentáře docela obsírně rozpracovanou. Asi ten základní motiv spočívá v tom, že naše komentátorství, když vezmu tuto část profese, to není jediná, ale je to část profese sportovní žurnalistiky, se vyvíjela trochu jinak než ve světě. Ve světě ten dělený komentář používali skoro úplně od začátku a vyvíjeli, rozvíjeli a vylepšovali prvky té spolupráce komentátora, žurnalisty a experta sportovce. A tuto spolupráci vylepšovali do určité dokonalosti, kdežto my jsme s tím začínali poměrně pozdě, protože u nás ta linie byla úplně jiná. U nás byla taková ta snaha hlavně nerušit, hlavně moc nemluvit, což vychovalo publikum, které si zvyklo na to, že se na ten zápas dívá bez atmosféry téměř. A já jsem chtěl, abychom se začali trochu více přibližovat k tomu, jak se to dělalo téměř všude na světě nebo aspoň tam, kde se ten komentář dělal dobře. No a všechny ostatní televize, které na to šly podobně jako my tou úspornou metodou jednoho komentátora nebo

my jsme měli ten duální komentář Čech a Slovák, to znamená, že půlku třetiny mluvil Čech, další půlku Slovák. Půlku fotbalového poločasu Čech, druhou půlku Slovák. Tak to nepřinášelo nic, to nebyl žádný dělený komentář, ale jazykově vyrovnaná verze komentáře. A já jsem chtěl, abychom šli touto cestou, abychom to oživil, aby tam bylo více odbornosti, ale zároveň aby ten sport dostal jakousi roli prostředníka mezi divákem a tím prostředím, což ten komentátor může do určité míry splnit, ale spíš to vždycky udělá ten expert. Takže tam byla celá řada důvodů, proč jsem prosazoval tuto myšlenku, některým kolegům se to zpočátku moc nelíbilo, Míra patřil mezi ně, jemu ten expert tam moc neseděl, on se cítil expertně dost silný na to, aby to zvládl sám, ale z hlediska toho dialogu to pomohlo i jemu, protože si myslím, že odboural takové určité profesní manýry, které mu moc neseděly a ani to moc neprospívalo tomu komentáři. A tím i jak on sám se nad tím zamýšlel a trochu upravil svůj projev, tak si myslím, že mu to hodně pomohlo a nejen to samozřejmě, ale byl to jeden z mnoha důvodů, kvůli čemu se Míra ještě zlepšil v době, kdy už měl vlastně stagnovat. Ale tím, že upravil svůj komentář ku prospěchu toho žánru, tak se ještě zlepšil. Takže si myslím, že přidaná role experta Mírovi pomohla.

Jak probíhá výběr expertů? Musí projít nějakými zkouškami?

Máme zhruba čtyři kritéria pro výběr expertů a je jedno, jestli mají působit ve studiu nebo komentovat zápas. Dá se říct, že první důvod toho výběru je vždy nějaká schopnost rychlost zformulovat myšlenku, taková formulační obratnost toho experta, což se pozná docela dobře při rozhovorech s tím hráčem. Když s ním děláte rozhovory nějakou dobu během kariéry, tak poznáte, jestli ten hráč je schopen přispět k tomu komentáři nebo ne. A pak tam jsou ta další tři kritéria, která už pak jenom vymezují statut toho experta. Já tedy přísně odděluju dvě role v tom programu a to je komentátor-expert, který je součástí té dvojice a host na komentátorském stanovišti, to není úplně totéž a řekl bych, že u nás je ještě pořád problém s tou definicí nebo s tím, jak některé televize nakládají s pozicí experta, protože moc nevědí, co s ním, protože úplně nechápou tu jeho roli. Ti experti zároveň nedostanou vysvětlení, co je vlastně jejich úkolem v tom vysílání nebo v tom programu, na což u nás v ČT hodně dbáme a snažíme se, aby tohle bylo od začátku jasné a aby se v tom ti experti cítili dobře a rozuměli tomu, proč tam jsou a co mají za úkol. Takže to je takový asi hlavní motiv toho, proč ti experti jsou. A ani je už dneska nezkoušíme nanečisto, protože jejich kvalita se už dá odhadnout, když se s tím člověkem třeba bavíte. Samozřejmě něco pak ubere ten stres z toho vysílání a z toho, že

se rozsvítí ta červená a někteří lidé na to reagují určitým stažením se a takovým stresem a trémou, ale to se postupně odbourá a řekl bych, že každý se dříve nebo později se začne projevovat, tak jak se projevuje ve skutečnosti. Takže nezkoušíme určitě nanečisto, nezkoušíme je určitě ve studiu, to už musí být totiž jasné, že na to ten člověk má.

V letech 2000 - 2002 působil Bosák jako šéfredaktor, jak vzpomínáte na toto období?

Myslím si, že on není typ na to, aby vedl tu redakci. Tehdy jsem se mu snažil hodně pomáhat, on mě vlastně vrátil zpátky do České televize. Od začátku tam nepůsobila dobře jedna okolnost, která je dost základní, a to je ta, že šéfredaktor by neměl aktivně vykonávat zrovna tuto část té profese, ve které je Míra nejlepší, to znamená, neměl by komentovat zápasy. Ale tehdy nebyla situace na to, abychom ho odstavili, naopak byla poptávka po tom, aby komentoval co nejvíce, takže jsme naráželi za prvé na tento rozpor. Za druhé si myslí, že Míra má jinou hodnotu pro televizní vysílání a pro program, než je řízení a vedení. Míra má ohromný dar osobnosti a originality, ale nefunguje to prostě na ty ostatní, takže to trochu bylo takové rozporné období. Samozřejmě, že on udělal spoustu dobrých věcí a rozhodnutí, protože on je férový člověk a práci dělá srdcem i rozumem. Ale to nestačí. Těch vlastností na vedení, na řízení té redakce tam musí být trochu více, takže tehdy to bylo asi jediné řešení, které se nabízelo, ale řekl bych, že to trochu i jeho poškodilo uvnitř té redakce, což je velká škoda. Obávám se, že to prostě bylo nevyhnutelné, protože to nemělo jiné řešení, ale bohužel to dospělo do toho stádia, kdy to vedlo k určitému odcizení jeho od té redakce. Protože pak skončilo to jeho období šéfredaktora. Skončila dost špatně vinou vnějších zásahů do té redakce. On vedl tu redakci s Jirkou Lípou a oni neudělali žádné zásadní chyby, ale prostě se na ně přivalila taková smršť, takový zásah z hůry, řekl bych až taková snaha po ovládnutí televize a je dva to tedy smetlo. Balvín to s nimi ukončil. A bohužel pan Balvín řekl bych morálně i profesně to byl ještě úplně jiný med, když to srovnám, tak Míra je morální člověk a docela charakterní typ, ale bohužel tady na té druhé straně těch jeho nadřízených v té době chybělo obojí. Chyběla profese i morálka.

A víte, v čem byl ten zásadní problém, proč ho Balvín odvolal? Podle Bosáka v tom hrál roli jeho nesouhlas s navrhovanými částkami na koupi hokejových vysílacích práv, které se mu zdály příliš vysoké.

Je to docela možné, že tohle byla jedna z věcí, kde se určitě střetli. Tohle bylo důležité, ale dříve nebo později by se stalo něco jiného, na čem by to nutně muselo narazit v nějaké jiné kauze, takže ano, tohle byl asi jeden konkrétní případ, kde se to možná stalo, to souhlasí.

Bosák měl kromě Balvína problémy i dříve s Jiřím Baumrukem, pamatujete si na to?

To jsme měli před tím oba. Kvůli tomu jsme oba dva skončili. Pro mě to nebyl jen Jirka Baumruk, ale bylo to více lidí v té redakci, dva nebo tři. My jsme se s Mírou ozvali proti tomu řízení redakce, nejdříve samozřejmě na tu dobu v jinotajích, ale ta reakce byla poměrně razantní. A já jsem vlastně začal, Míra si pak přisadil, takže to ještě vyhrotil, takže jsme oba skončili. No a na to konto, když jsme skončili, tak jsme to i zveřejnili a musel skončit generální ředitel, na to okamžitě skončil Jirka Baumruk a nastoupil Míra. My jsme nebyli žádné boje, ale prostě jsme nechtěli pokračovat v tamtom systému. Bylo to trochu vyhocené v té době, ale tam jsme prostě stáli vedle sebe a byli jsme z té redakce vlastně vyřazeni a pak jsme se do ní takto vrátili.

V roce 2002 nahradil Bosáka na postu šéfredaktora Ota Černý, který s ním údajně uzavřel jakousi gentlemanskou dohodu, která Bosákovi zajišťovala určitá privilegia uvnitř redakce. Je to pravda?

Nevím, jestli spolu uzavřeli nějakou dohodu, ale je pravda, že Míra, když se znovu zařadil mezi redaktory, tak se toho redakčního života prakticky neúčastnil. Na porady chodil opravdu minimálně. S tím, že se mu to jako tolerovalo, v té redakci to samozřejmě nepůsobilo úplně dobře, ale i s ohledem na to, že Míra vlastně dostával pořád ty nejzajímavější úkoly v té fotbalové skupině a já jsem si ho pořád bral jako toho parťáka na olympijské studio, kde jsme se střídali a alternovali. Protože já jsem všechny olympijské projekty od roku 1992, tak jeho jsem si vždycky bral od Atlanty 1996 jako toho, kdo se mnou bude alternovat v olympijském studiu. Tím jak on se neúčastnil toho redakčního života, takové té redakční praxe, tak to samozřejmě nepůsobilo úplně dobře, ale snažili jsme se jako vysvětlovat, že Míra je cenný ně-

čím jiným než vysedáváním na poradách. Ale kdyby to tak dělal každý, tak by ta redakce zanikla, nemohla by fungovat. Ale tuhle výjimku jsme prostě tolerovali. Někdo to snášel líp, někdo hůř. Byla tam určitě nějaká dohoda, ale přesný obsah té dohody neznám.

Zmínil jste moderování olympijského studia, jak moc je tato práce náročná? Kolik hodin přibližně spíte?

To je jiná kapitola. Režim olympijského dne. Pro mě je to úplně extrémní a pro ty ostatní jenom o málo lepší, ale tam se i fyzicky člověk musí připravit na extrémní zátěž. Ale ne na zátěž fyzickou, do určité míry je to taková zvláštní zátěž psychicko-fyzická, kdy nemůžete dělat věci, které byste chtěli dělat, třeba sportovat. Takový ventil tam vůbec není. Psychicky to je náročné v tom, že jste pořád ve střehu, pořád máte zvláštní stav takového zvláštního profesního tranzu, který trvá sedmnáct dní a je to úplně mimořádné. To se nedá úplně popsat. A na spánek, to se ani nemá cenu ptát, toho je opravdu málo. Ale ten organismus se na to musí připravit, a čím vícrát to člověk zažije, tím je na to lépe připravený.

Takže olympijské studio jste společně moderovali od OH v Atlantě v roce 1996 do roku 2018, kdy se OH konaly v Pchojčangu?

My jsme se naposledy střídali ještě v Riu. V roce 2018 jsme už klasické olympijské studio nedělali, tam jsme neměli vysílací práva, takže jsme dělali jenom taková výplňková studia v olympijském parku, což dělal Míra, já jsem byl v Pchojčangu a komentoval jsem tam hokej. Teď už to studio neplánujeme spolu, nebo já ho neplánuju s Mírou, protože je už mimo, tam už by to nešlo, bohužel.

Tak on k tomu natáčí, jak jistě víte, i svou talkshow Ušák a spolupracuje i s Televizí Seznam.

On je tak na půl cesty, nebo už na tři čtvrtě cesty mimo, ale pořád si myslím, že je dobře, že komentuje u nás fotbal a že něco dělá. Myslím si, že ten statut toho externisty měl přijít trošku dříve, protože by to i pro něj bylo lepší, ale samozřejmě je tady těžké obhájit, neboť je to ta-

kové vybočení ze systému. Možná, že kdyby to přišlo dříve, tak by to pro něj i pro všechny bylo lepší.

Bosák komentuje i golf, nejprve ho ale musel prosadit do programové skladby ČT. Víte, že někteří kolegové byli proti tomuto nápadu, jaký názor jste zastával vy?

Já jsem byl určitě pro, protože jsem pro jakýkoliv živý sport, navíc golf se většinou odehrává ve večerních a nočních hodinách, takže jsem byl stoprocentně pro. Ale tohle je i otázkou vysílacích práv, protože existuje konkurence v podobě Golf Channel, který chce mít exkluzivitu, což ČT dost ztěžuje situaci a je problém ty velké turnaje udržet. Ale i přesto vím, že nám nějaký ten golf zůstal.

Jaký je podle vás Jaromír Bosák komentátor a co přinesla jeho osobnost sportovní žurnalistice?

Nadhled, vzdělání, sečtělost, takový ten všeobecný přehled, což by sportovní komentátor vždycky měl mít. Dále podrobnou znalost toho sportu, který komentuje. Je také pohotový, originální, vlastně má mnoho dobrých prvků, které dělají z průměrného komentáře komentář špičkový. Ale taky potom samozřejmě některé manýry a nešvary, které když se někdo pokusil kopírovat, tak to bylo na škodu. U Míry to bylo tak na hraně, někdy samozřejmě za hranou, protože komentování je strašně živý organismus, když to tak řeknu, kde opravdu, když do něčeho píchnete a najednou to praskne, tak už se to nedá vzít zpátky, už se to stalo. Tam v takovém případě je těžké se s tím vypořádat, ale je to tak. Tam není možnost opravy, tam si nemůžete vzít zmizík, vybělít to a napsat tu věc znovu. Nemůžete to škrtnout jako na počítači a napsat to znovu, u komentování se něco jednou řekne a pak se s tím musí nějak pracovat. Když někdo zkusil používat to co Míra, tak už to nevypadalo tak dobře. Řekl bych, že Mírova cesta není úplně návod k tomu, jak komentátorskou profesi vykonávat. Ale rozhodně je inspirativní ta snaha po té vyváženosti mezi odborností, originalitou, přehledem, přípravou. To tam všechno v jeho komentáři lze vyzdvihnout a vystopovat. To všechno jsou prvky, na kterých stojí dobrý komentář. Takže takto bych to charakterizoval. Takže Míra je originál, ale ne úplně vzor pro ostatní, protože napodobování toho originálu nikdy nedopadlo dobře.

Přišlo vám někdy, že někteří jeho mladší kolegové se snažili Bosáka napodobit?

Nechtěl bych to takto úplně říct, ale některé takové náznaky tam byly. Byly to takové drobnosti, které se v tom jejich komentáři objevily a vůbec tam neseseděly. A nejednalo se pouze o jeho mladší kolegy, to je třeba ještě říct, protože to je věc obecná. Řekl bych, že inspirativní na tom je celá řada ostatních věcí, ale ne zrovna ta originalita. A ta je u Míry tak výrazná, že pokud lidé chtějí něco napodobit, tak je to právě to, že by chtěli být jako Míra Bosák, ale to úplně nejde.

Myslíte si, že Bosák záměrně během jeho kariéry měnil i svůj styl komentování?

Určitě. Ze začátku tam bylo hodně toho já. Řekl bych, že to vnímal všechno hodně přes sebe a to se mu podařilo ku prospěchu věci časem trochu utlumit, ne úplně, to by byla zase škoda. Ale to si každý člověk musí najít, to dávkování těchto věcí, jak moc do toho projektovat tu osobnost toho komentátora, to se člověk zkrátka musí naučit a časem na sobě vypořádat. Tohle určitě Míra časem upravil k lepšímu, že z toho trochu ustoupil, ale ne úplně. Říkám, to by byla zase škoda. Na druhou stranu pokud bych si pustil nějaký přenos z minulosti, tak by tam toho sebezprosažení bylo až moc. Ale tím jsme prošli všichni, určitě i já, to k tomu prostě patří. Takže tohle bych řekl, že je asi nejvýraznější změna. Jinak se toho moc nezměnilo, což je dobře, protože Míra právě tím, že je schopen v každém přenosu udělat něco původního, tak to je dobře, že mu tento pramen nevyschl. To je hrozně důležité.

Když vy osobně odkomentujete zápas, díváte se na něj zpětně, abyste si svůj výkon mohl sám pro sebe zhodnotit?

Ano, vždycky. Samozřejmě nejvíce hodnotím, co se nepovedlo, ale je dobré si zapamatovat i ty pozitivní věci. Nemyslím tím konkrétní obsah, ale spíše nějaký postup, třeba jak šly některé věty za sebou, reakce na obraz, prostě takové věci, které se povedou ne obsahově, ale formálně. U těch chyb je to obráceně, tam spíše řeším ten obsah, kde jsem něco řekl špatně, nebo jsem špatně vyslovil, tak hledám tu chybu, kde se stala, proč se stala, protože devadesát procent těch chyb není fatálních, ale jsou nepříjemné a mají nějaký původ, v mnoha případech se stává to, že jste něco řekl a vy nevěříte tomu, že jste tohle mohl říct. Tomuto se snažím přijít na kloub a samozřejmě udržet to procento chyb na nějakém přijatelném čísle, aby jich nebylo

moc. Takže každý přenos, každé vystoupení si alespoň krátce v duchu zhodnotím, co tam bylo dobře, co špatně, jaký z toho mám pocit a proč mám takový pocit. Díky se, myslím si, člověk evolučně posouvá dál. Nezmění to nějakým rázným řezem, ale pomaličku se posouvá někam, tam, kde by chtěl v té profesi být.

Pouštíte si tedy ten záznam nebo ne?

Ne, jenom si to hodnotím v hlavě. Není na to čas. Myslím si, že některé ty momenty z utkání vám uvíznou v hlavě a přemýšlíte o nich zpětně a nemusíte si je pouštět. Někdy, ale z jiných důvodů, si to pouštím. Třeba tam hledám nějaké místo, jestli jsem to dobře viděl, ale to dělám kvůli obsahu, ne kvůli komentáři.

Bosák má i svou talkshow Ušák, při které si veškeré technické operace při jejím natáčení zajišťuje sám. Jak hodnotíte projekt, jste případně jeho fanouškem?

Přiznám se, že moc ne, protože nemám tolik času, ale protože Míru znám, dělal rozhovory v olympijském studiu a dělal právě i ty přesahové, doplňkové rozhovory pro olympijský program, takže vím, že tento žánr dělat umí, že se umí ptát, umí hledat zajímavé věci, umí pokládat otázky, které vedou k zajímavým odpovědím. Takže ta kvalita tam je. Myslím, že jsem viděl dva díly a oba byly v pořádku. Takže myslím si, že to má dobrou úroveň, ale přiznám se, nemám vůbec čas to sledovat.

V čem je tedy podle vás Bosák výjimečný?

Já si myslím, že on má ty schopnosti nebo vlohy pro komentování, což je komunikační obratnost, slovní zásoba. To vzniklo tím, že on ten sport sledoval velice podrobně, velice pečlivě, zvláště fotbal, ale zároveň sledoval i jiné sporty, zároveň sledoval i dění okolo, protože on je tím občanem, který sleduje dění kolem nás, v republice i ve světě a zároveň je to člověk, který nezanedbává takovou kulturní část života. Hodně čte, přečetl hodně kvalitních knížek, chodí do divadla, nevím, jestli do kina, ale pokud ano, tak jen na kvalitní filmy. Prostě se snaží sledovat moderní svět, ale zároveň si umí vybrat kvalitní věci ke sledování, které stojí za strávený čas. Takže to všechno k tomu patří, protože komentování sportovních událostí není vázáno

pouze na spor, člověk tam totiž kolikrát musí předvést určitý přesah nebo určitou schopnost podívat se na nějakou věc s nadhledem. A Míra díky tomu, že tohle všechno má a má určitý informační základ a znalost, tak je schopen v tomto působit velmi věrohodně, velmi sebevědomě, což nemá každý komentátor. Já vždycky říkám s nadsázkou, že na komentování se člověk připravuje celý život a v tomto případě to je i pravda, protože Míra tím, jak žije a tím co dělá, a jak to dělá, tak tím se opravdu na to komentování vlastně nevědomky pořád připravuje. Pořád pracuje na tom, aby v tom oboru byl dobrý. A k tomu nestačí pouze sledovat výsledky a zápasy, to by bylo málo, to by byl průměrný fotbalový komentátor. Ale díky tomu, že má ještě tohle navíc, tak to z něj dělá tu originalitu, kterou on v sobě má a je schopen ji v té profesi využít a prosadit ji.

Příloha č. 5: Rozhovor s Vlastimilem Vláškem (2. 11. 2019)

Vzpomněl byste si, kdy a za jakých okolností jste se poprvé potkali?

To se už nepamatuju. Ale do televize jsem přišel shodou okolností poprvé v den, kdy Míru vystřídal Ota Černý na postu šéfredaktora, což bylo v srpnu 2002. S Mírou jsem sdílel asi 3 roky kancelář, ale více jsme se viděli v terénu než v ČT, protože Míra se připravuje více doma.

Oba se zaměřujete převážně na komentování fotbalu. Chodil jste nebo stále chodíte k němu, jakožto ke staršímu kolegovi, pro radu, co se týká komentování sportovního televizního přenosu?

Nějaká zpětná vazba funguje. Uznávám ho jako velkou osobnost v oboru a někdy osobně i uvnitř redakce přístup ke komentování konzultujeme.

Jaká je podle Vás Jaromír Bosák osobnost žurnalistiky? Jaký přínos má Jaromír Bosák pro sportovní žurnalistiku?

Velká. Popularitu si vypracoval v době, kdy fotbalu nebylo v televizi tolik, nebyla konkurence. I já jsem hltal jeho fórky a práci s jazykem. Myslím, že postupem času se styl jeho komentování trochu změnil, stejně jako změnili diváci, jejich potřeby a co chtějí slyšet.

Jaký je podle Vás jeho komentátorský styl? Je pro Vás v něčem inspirativní?

Má dar nenucené jazykové improvizace. Zároveň se nebojí komentovat kriticky a zaujmout jasný názor.

Vzpomenete si na nějaké společný úsměvný zážitky s panem Bosákem?

Hrajeme i ve stejném fotbalovém týmu, takže zážitků je dost. Úsměvné, ale i ty opačné, protože ne vždy je všechno tak zábavné, jak se to při komentování může zdát. Paradoxně si vzpomínám, když Mírovi v Severním Irsku ve velkém vichru uletěla část papírové přípravy. Tehdy to moc úsměvné nebylo, teď už ano.

Během které významné sportovní události jste spolupracovali?

Byli jsme spolu na EURO 2016 a MS 2018. V Rusku jsme se potkávali více, protože jsme měli oba základnu v Moskvě. Ve Francii jsme naopak pokrývali celou zemi a pohybovali jsme se v odlišných městech. Ještě jsme spolu byli na různých 2-3 denních výjezdech na pohárech a s repre, kdy on komentoval a já ještě dělal reportéra.

Diváci u televizních obrazovek znají Jaromíra Bosáka i pro jeho vtipné hlášky. Vzpomenete si na nějakou jeho hlášku, která Vás pobavila nejvíce? Pokud ano, která to byla.

Rád jsem četl i jeho deníky, tam bylo taky spousta hlášek. Třeba když si byl zaběhat a míjel pěknou vyvinutou dívku, tak si pomyslel něco ve smyslu, že *"unavená mužská dlaň by věděla, kde spočinout"*. Zlidověla jich spousta. Z fotbalu je nejlepší, když je to spojené s nějakým historickým momentem, např. při gólu Jiráčka v baráži o EURO: *"pojd', synu"*

Jste si ve stylu komentování v něčem podobní? A v čem jste odlišní?

Spousta mladých komentátorů začíná a chce si z Bosáka něco vzít, především humorné hlášky, ale málokdo to tak umí. Chci být také zábavný, ale každý má svůj styl. Já jsem více popisný, Míra používá i mimofotbalové přesahy.

Jaký je Jaromír Bosák, co se týče přípravy na komentování zápasu nebo větší komentátorské události (MS, ME)?

Úplně u jeho přípravy doma nejsem, ale je pečlivý, především u těch velkých akcí. Už docela dlouho se specializuje v ČT jen na komentování, což může být výhoda, protože nejvíc organizační neviditelné práce je kolem doprovodného programu.

Jaromír Bosák má i svou talkshow Ušák, při které si veškeré technické operace při jejím natáčení zajišťuje sám. Jak hodnotíte jeho talkshow, jste případně jejím fanouškem?

Koukám se spíš výjimečně, času moc není, ale kloubouk dolů, že se vrhnul i do téhle oblasti a snaží se stále ve své práci posouvat.

Které vlastnosti by podle Vás měl splňovat sportovní komentátor přímého přenosu? Bez kterých vlastností se sportovní komentátor neobejde?

Nadhled, přehled, přesnost, emoce, zábava.

V ČT často komentujete společně s jedním fotbalovým expertem. V čem vnímáte pozitiva a v čem negativa spolupráce. Musíte někdy expertovi radit nebo ho nějak usměrňovat?

S expertem většinou trpí dynamika komentování, protože jsou více analytičtí a mají trenérský pohled. Ve dvou postřehneme zase více věcí. Často s nimi děláme spoustu let, ale i tak se snažíme navzájem si chyby říkat. Experti (a někdy i my) třeba bojují s výslovností cizích jmen.

Příloha č. 6: Rozhovor s Barborou Černoškovou (6. 3. 2020)

Vzpomněla byste si, kdy a za jakých okolností jste se poprvé potkali?

Bylo to na jedné pravidelné poradě Redakce sportu ČT, někdy v roce 2007. Ale „potkali“ je asi příliš silné slovo. Míra byl tehdy zkušený mazák a já krátce po přestupu z brněnské redakce do Prahy. Pochybuju, že si mě mezi hromadou dalších kolegů vůbec všiml.

Jak byste charakterizovala Jaromíra Bosáka jako sportovního komentátora?

Jaromír Bosák je muž, který má jako sportovní komentátor samostatnou škatulku. Je jedinečný a nenapodobitelný.

Čím je podle Vás Jaromír Bosák specifický, co se týká komentování. Co se Vám na jeho komentování líbí? Zaujal Vás něčím?

Líbí se mi jeho práce s češtinou, na kterou velmi dbá. Obdivuju jeho sportovní přehled. A vždy mě zaujme velkou mírou nadhledu a smyslu pro humor. Je vzdělaný, jeho znalosti dalece přesahují sportovní oblast a na jeho práci je to znát.

Jaká je podle Vás Jaromír Bosák osobnost žurnalistiky? Jaký přínos má Jaromír Bosák pro sportovní žurnalistiku?

Jaromír Bosák je mimořádnou osobností sportovní žurnalistiky. Dokáže vzbuzovat emoce. A právě o emocích sport jako takový, je. Zároveň je osobností, která přesáhla hranice sportovní žurnalistiky.

Je pro Vás v něčem inspirací?

Míra je mi inspirací v mnoha věcech. Obdivuju jeho znalosti, které dokáže divákovi nenuceně dávkovat. Líbí se mi, že nemá potřebu o nich diváka přesvědčovat. To je vzácné. Mimo práci oceňuju jeho osobní společenské postoje, umění odejít a na určitých věcech nelpět.

Vzpomenete si na nějaké společný úsměvný zážitky s panem Bosákem?

Míra je vtipný člověk, ale já si paradoxně pamatuju spíše neúsměvné zážitky. Moment, kdy jsme mluvili o našich předcích a zkušenostech, které měli s totalitními systémy v naší zemi. Nepronесли jsme mnoho slov, spíš to bylo jen pár vět. Ale pamatuju si dodnes ten pocit, který jsem z toho rozhovoru měla.

Během které významné sportovní události jste spolupracovali?

Byli jsme společně na zimní olympiádě v Soči v roce 2014. Poprvé jsem tehdy uváděla olympijské studio, jako první žena v historii ČT přímo v dějišti Her. S Mírou jsme se střídali ve dvojici, on už byl zkušený harcovník. Byla to pro mě těžká zkouška, směny tehdy trvaly třeba 17 hodin a obtížně jsem se vyrovnávala se zodpovědností a únavou. Musela jsem rozhodovat o změnách v programu, např. zařazování různých sportů do vysílání. Byla to vlastně moje první větší zkušenost s Mírou jako kolegou. Každá rada pro mě měla cenu zlata. Vždycky mi ochotně pomáhal a ani jednou jsem z něj neměla pocit, že ho svými dotazy otravuju. A taky se na mě nikdy nevytáhal. Což nebývá úplně zvykem.

Diváci u televizních obrazovek znají Jaromíra Bosáka i pro jeho vtipné hlášky. Vzpomenete si na nějakou jeho hlášku, která Vás pobavila nejvíce? Pokud ano, která to byla.

Myslím, že ty nejvtipnější znám skoro všechny. Ale jako manželka bývalého basketbalového reprezentanta mám ráda tuhle: „*Ten rozhodčí, toho snad vytáhli z basketu, ten asi píská kroky*“

Jaromír Bosák má i svou talkshow Ušák, při které si veškeré technické operace při jejím natáčení zajišťuje sám. Jak hodnotíte jeho talkshow, sledujete ji někdy?

Ano, někdy se dívám, když je tam zajímavý host. Na Ušáku hodnotím kladně právě neformální způsob vedení rozhovoru a fakt, že mezi hosty nejsou jen lidé spjatí se sportem. Technickou nedokonalost Ušáku vnímám, rezervy vidím, ale zároveň rozumím tomu, proč je ten pořad dělaný právě takto.

Které vlastnosti by podle Vás měl splňovat sportovní komentátor přímého přenosu? Bez kterých vlastností se sportovní komentátor neobejde?

Sportovní komentátor musí mít velké znalosti o akci, kterou komentuje. Ráda říkám, že musí vědět „všechno o něčem a něco o všem“. Nemůžete jít komentovat zápas Sparty s Plzní a nepoznat, že na tribuně sedí uznávaný lékař nebo houslista. Komentátor by měl mít prvotřídní znalost češtiny a samozřejmě smysl pro humor. Jsme zase u Bosáka, že...

Příloha č. 7: Rozhovor s Davidem Kozohorským (17. 3. 2020)

Vzpomněl byste si, kdy a za jakých okolností jste se poprvé potkali?

Už je to opravdu dávno. Zřejmě kolem roku 2000, kdy jsem začal dostávat více práce ve fotbalové sekci redakce. Byl tehdy šéfredaktorem. Od té doby jsme spolu absolvovali několik ME, MS i fakticky desítky pohárových i ligových zápasů.

Jak byste charakterizoval Jaromíra Bosáka jako sportovního komentátora?

Má výjimečný dar slovní zásoby a pohotovosti jí použít.

Čím je podle Vás Jaromír Bosák specifický, co týká komentování? Co, se Vám na jeho komentování líbí? Zaujal Vás něčím?

K tomu, co jsem napsal výše, bych přidal ještě smysl pro humor. Umí situaci na hřišti charakterizovat vtipnou hláškou.

Jaká je podle Vás Jaromír Bosák osobnost žurnalistiky? Jaký přínos má Jaromír Bosák pro sportovní žurnalistiku? Osobností televizní žurnalistiky je určitě.

Od roku 1990 ho řadím mezi tři nejvlivnější spolu Robertem Zárubou a Petrem Vichnarem.

Je pro Vás v něčem inspirací?

Je mi inspirací v používání jazyka, jak už jsem psal výše.

Vzpomenete si na nějaké společný úsměvný zážitky s panem Bosákem?

Bylo jich dost. Ale šlo většinou o vtipné situační momenty, které rychle přijdou a pak zase rychle odejdou.

Na které velké akce jste vyjeli společně? ME 2004, 2012, MS 2006, 2018.

Mnohokrát jsme spolu cestovali na zápasy českých týmů v pohárech nebo reprezentace.

Diváci u televizních obrazovek znají Jaromíra Bosáka i pro jeho vtipné hlášky. Vzpomenete si na nějakou jeho hlášku, která Vás pobavila nejvíce?

Pokud ano, která to byla. Nevím přesně, seká jich opravdu hodně. Dá se říct, že mě v každém přenosu stále ještě nějakou zaujme.

Jste si ve stylu komentování v něčem podobní? A v čem jste odlišní? Těžké odpovědět.

V jeho silných stránkách se mu nevyrovnám, snažím se být dobře připravený na všechny aktéry zápasu. Snaha adekvátně analyzovat, co se děje na hřišti je podobná.

Jaký je Jaromír Bosák, co se týče přípravy na komentování zápasu nebo větší komentátorské události (MS, ME)?

Asi nijak výjimečný. Je to dlouhodobá práce u všech, kteří komentují. Vím, že i vzhledem k tomu, že nemá děti jako třeba já, může se fotbalovému dění věnovat prakticky neustále na sto procent. A umí to prodat.

Jaromír Bosák má i svou talkshow Ušák, při které si veškeré technické operace při jejím natáčení zajišťuje sám. Jak hodnotíte jeho talkshow, jste případně jejím fanouškem?

Přiznám se, že ji nesleduji.

Které vlastnosti by podle Vás měl splňovat sportovní komentátor přímého přenosu? Bez kterých vlastností se sportovní komentátor neobejde?

Více méně už všechno zaznělo. Měl by mít přirozené dispozice. Schopnost vyjadřovat se, mluvit spisovně, mít slovní zásobu. Pak je také potřeba pracovitost v přípravě. A nelze

zapomenout také na zájem o daný sport. Myslím, že pokud nemáte sport v sobě a k tomu i opravdový zájem o sportovní novinářinu, je to na výsledku poznat.

V ČT často komentujete společně s experty. V čem vnímáte pozitiva a v čem negativa spolupráce. Musíte někdy expertovi radit nebo ho nějak usměrňovat?

Před lety jsme se vydali touto cestou, a nejde jen o fotbal. Experty musíme zpočátku usměrňovat v tom, kdy mají mluvit, jak dlouho a možná i v tom, aby se snažili co nejvíce mluvit spisovně, což jim nebývá přirozené. Ti, s nimiž pracuje už déle, to už myslím zvládají obstojně. Negativem je, když se to, co jsem zmínil, nedaří. Jejich úkolem je předávat vlastní zkušenosti. Někdy se to jde lépe, někdy hůř. Apeluji také na ně, aby se připravovali a daný sport sledovali kontinuálně. Ti, co byli během kariéry za hvězdy, mívají tendenci brát přípravu na lehkou váhu s tím, že to nějak zvládnou z podstaty.

Jaromír Bosák působil nějakou dobu i jako šéfredaktor, vzpomenete si na toto období? Jaké bylo? Bylo to období, kdy jsem v podstatě začínal.

Už si ale detaily moc nepamatuji. Víím, že bojoval s ředitelem televize, což velmi brzy dopadlo očekávaně, tedy, že předčasně skončil.

Příloha č. 8: Rozhovor s Čeňkem Lorencem (22. 3. 2020)

Než přejdeme k otázkám týkajících se pana Bosáka, mohl byste mi ve zkratce popsat vaši kariéru golfového odborníka? Odkdy píšete články o golfu a pro jaké časopisy, kterými funkcemi a společnostmi jste prošel, až do současnosti. Komentoval jste i pro jinou televizi než pro ČT?

O sportu píšu pravidelně od roku 1988. Během studií na Fakultě žurnalistiky-sociálních věd a publicistiky jsem spolupracoval s Mladou frontou (později MF Dnes), do níž jsem nastoupil na plný úvazek v roce 1992. Po specializaci na jiné sporty (tenis, hokej, motorismus, lyžování) jsem se začal ve druhé polovině 90. let věnovat také golfu, který jsem rovněž v té době začínal hrát.

První článek o golfu jsem napsal v roce 1993, kdy jsem byl pozván na Ryder Cup do Anglie, aniž bych tušil, o co jde. V MF Dnes posléze vznikla publicisticko-komerční příloha Golf, která vycházela jednou/dvakrát ročně a kterou jsem měl po obsahové stránce kompletně na starost. V roce 2003 jsem odešel do Sport Magazínu, kde jsem působil čtyři roky jako vedoucí redaktor a psal také o golfu pro Deník Sport. Roku 2007 jsem se stal šéfredaktorem české mutace Golf Digest, odkud jsem odešel v létě 2011. Psal jsem mezitím např. sloupky pro Hospodářské noviny a také články pro jejich přílohy, stejně jako pro jiné časopisy.

Posléze jsem spolupracoval s portálem Exegolf.cz. Od roku 2013 působím v magazínu Golf Vacations, poslední dva roky jako šéfredaktor. Šest let jsem vedoucím redaktorem někdejších novin Hrajeme Golf, nyní Golfových novin. Komentoval jsem kromě ČT také pro Golf Channel a jeho první živé vysílání a přímé přenosy z PGA Tour a European Tour a také záznamy z LPGA Tour v roce 2011. Moderuji golfové akce, turnaje a tiskové konference. Mediálně pracuji pro Kláru Spilkovou a turnaj Ladies European Tour na Karlštejně.

Ve kterém roce začala vaše spolupráce s ČT, který golfový turnaj jste poprvé komentoval. Jak vás ČT oslovila?

Prvním komentovaným turnajem byl vůbec první přímý golfový přenos tehdejší ČT Sport v březnu 2006, a to Players Championship. Oslovil mě Jaromír Bosák, můj spolužák z vysoké školy, kamarád, mentor a golfový hráč i fanoušek, u něhož doma jsme společně sledovali

noční přímé přenosy z Masters a dalších významných turnajů na stanici Sky Sports a snili o tom, jak by to bylo krásné, dělat něco takového v Česku.

Vzpomněl byste si, kdy a za jakých okolností jste se s Bosákem poprvé potkali?

Při vysokoškolské chmelové brigádě na podzim 1988. Pracoval u pásu a štok mu málem vy-píchl oko, takže zůstal práce neschopen.

Odkdy, dokdy jste s ním komentoval golf na ČT? Pokud už s ČT nespolupracuje, tak proč? Kdy jste komentoval naposledy?

Bylo to od března 2006 do září 2017. ČT Sport od roku 2018 přestala vysílat PGA Tour, ale bez ohledu na to jsem byl rozhodnut skončit, i kdyby přenosy bývaly pokračovaly, a to kvůli jisté únavě, stereotypu a také vysílacím podmínkám.

Dokázal byste vyjmenovat všechny velké turnaje, které jste společně komentovali?

Pro nás byly velké všechny, od Masters až po poslední PGA Tour. Nedělali jsme mezi turnaji žádné rozdíly, každý byl pro nás výjimečný. Měli jsme velké štěstí, že kromě Masters (nepřetržitě od roku 2007) jsme mohli také komentovat US Open 2015 z Chambers Bay a Ryder Cup 2012 z Medinah. Rovněž nelze zapomenout na dlouhé přenosy z několika Czech Open v Čeladné, Czech Masters na Albatrossu a Ladies European Tour z Dýšiny. Pro mě byl velkou profesní událostí také olympijský turnaj 2016, který jsem komentoval v kompletním rozsahu několika hodin denně sám z pražského studia.

Který odkomentovaný golfový turnaj byl pro vás ten nejlepší?

Každý, po němž jsme si mohli snad říct, že se práce povedla, respektive když reagovali diváci s tím, že se jim to líbilo. Neopakovatelným zážitkem byl Ryder Cup a nepřetržitě komentování po dobu 12 hodin, aniž bychom opustili studio. A pak také každé Masters, protože to je největší turnaj, i zmíněná olympiáda.

Jaké bylo spolupracovat s Jaromírem Bosákem? Byla tam i nějaká negativa?

Byla to hlavně neopakovatelná zkušenost práce vedle zkušeného komentátora, kterého nic nerozhodilo. A také pocit souznění, kdy jsme se díky podobnému smýšlení dokázali myslím dobře doplňovat a spolupracovat, aniž bychom na sebe mrkli, protože jsme se museli především dívat na monitory a sledovat dění. Někdy jsem už dopředu věděl, co kolega řekne, nebo jak na mě naváže. Negativa žádná. Jinak bychom to spolu nevydrželi tak dlouho, obvykle čtyři večery za sebou po třech hodinách čisté práce, přípravu a dozvuky nepočítaje, v posledních letech patnáct týdnů v roce. Byli jsme spolu víc než s rodinami.

Čím je podle Vás Jaromír Bosák specifický, co se týká komentování? Co se Vám na jeho komentování líbí? Zaujal Vás něčím?

Je mnoho povolaných, ale málo vyvolených. Dělá něco, co chtěl vždy dělat a k čemu má všechny předpoklady. Má rozhled, mluví přirozeně a komentuje to, čemu rozumí, navíc z osobní zkušenosti, hráče fotbalu nebo právě golfu. Je pohotový a bez přípravy řekne v pravý okamžik to, na co se později vzpomíná.

Jaká je podle Vás Jaromír Bosák osobnost žurnalistiky? Jaký přínos má Jaromír Bosák pro sportovní žurnalistiku?

Mohu jen opakovat předchozí odpověď s tím, že jeho styl komentování je originální, neopakovatelný a nenapodobitelný, pokud tedy nechcete dělat plagiát. V golfu nemá srovnání, protože je zde prvním a jediným, ale ve fotbale naprosto převýšil všechny své předchůdce, o nichž se říká, že jsou legendami. Důležité také je, že se nikdy nenechá strhnout a nestává se fanouškem, nýbrž zůstává tím, kým má být, tedy nestranným komentátorem dění.

Vzpomenete si na nějaké společný úsměvný zážitky s panem Bosákem?

Je jich spousta, od vysokoškolských časů až po ty televizní. Většinou šlo o situační či konverzační humor. Vždycky si uměl udělat legraci sám ze sebe, nic ho osobně neurazí a je motorem zábavy a dobré nálady ve společnosti.

Diváci u televizních obrazovek znají Jaromíra Bosáka i pro jeho vtípné hlášky. Vzpomenete si na nějakou jeho hlášku, která Vás pobavila nejvíce? Pokud ano, která to byla.

„Takový zákrok bych nepřál ani nejlepšímu příteli své ženy.“

Jaromír Bosák má i svou talkshow Ušák, při které si veškeré technické operace při jejím natáčení zajišťuje sám. Jak hodnotíte jeho talkshow, jste případně jejím fanouškem?

Je úctyhodné, že začínal ve svém obýváku z ničeho a dnes má jeho show přes sto dílů a expozici na Seznam.cz. Naposledy jsem se díval na rozhovor s ředitelem komunikace Sparty, svým někdejší kolegou Ondřejem Kasíkem, a divil se, jak je to kvalitně natočeno na čtyři kamery a posléze sestříháno. Velký obdiv, stejně jako za šíři spektra hostů, od sportovců přes umělce až po lékaře.

Jak by podle vás mělo vypadat komentování golfu? V čem je specifické? Bez kterých vlastností se sportovní komentátor tohoto sportu neobejde?

Tak jako při jiných sportech nesmí komentátor rušit a snažit se vládnout přenosu. Musí být příjemným, nevtravým a nepřechytralým průvodcem, kterého stojí za to poslouchat, že se až bojíte odejít od obrazovky, abyste něco nepropásli. Měl by mluvit tak akorát, citlivě, u golfu spíše méně a nikdy ne v době, kdy se odehrává rána. Musí sdělovat to, co divák nevidí. Nesmí být pouhým vypravěčem obrazu, ale interpretem podtextu. Specifické je v tom, že na rozdíl od ostatních sportů je golf jediný, u něhož dopředu nikdy nevíte, kdo a na jak dlouho se objeví v záběru. Ve fotbale máte na hřišti 22 hráčů plus pár náhradníků, kteří vstoupí do hry, a na to se dá připravit. Avšak golfový turnaj hraje někdy 144, jindy až 156 hráčů, takže se musíte připravit na každého z nich, i když většina se na obraz nikdy nedostane. Je třeba být pohotový, protože se hraje na osmnácti jamkách a nikdy také nevíte, odkud přijde další záběr a někdy těžko rozlišit, kdo zrovna hraje. Občas musíte poznat hráče jen podle švihů nebo siluety, protože titulek není k dispozici. Nevýhodou je také komentování golfu ze studia, kde máte před sebou stejný obraz jako divák a nic k tomu navíc, kromě zvukové stopy ve sluchátkách, která vám ale příliš nepomůže. Speciálně americký komentář je nepoužitelný, nejen proto, že ho nelze okamžitě převést, ale také kvůli tomu, že američtí komentátoři používají mnoho slov, ale mulo informací. Na druhou stranu lze v golfu díky internetu dnes získat stále větší množ-

ství online informací. I proto je vhodné komentování ve dvou, kdy jeden mluví a druhý hledá informace. V Americe na to mají týmy řešeršistů, ale tady si musíte vystačit sami.

Závěrečná otázka. Jaký je Bosák golfista? Byli jste si někdy společně zahrát? Co by podle vás měl zlepšit?

Golf jsme spolu hráli mnohokrát, od našich dávných začátků na parkových šesti jamkách v Krásném Dvoře či v Podbořánkách, přes skromné devítky v Mostě nebo Teplé až po velká hřiště typu Albatross nebo Karlštejn. Zažili jsme spoustu legrace a také frustrace, jak to k téhle hře patří. Golf je hra nedokonalosti a uspěje ten, kdo udělá méně chyb než druhý, nebo nejméně ve srovnání se všemi ostatními. Každý golfista, včetně top profesionálů, vám řekne, že má kde se zlepšit, a to ve všech aspektech hry. Vždycky je možné hrát o ránu méně. Proto musí on, stejně jako já nebo kdokoli jiný, zlepšit všechno, pokud má pomýšlet na lepší výsledek. Pokud se ale budeme chtít golfem bavit a nepočítat skóre, nemusíme se zlepšit vůbec v ničem a být rádi za to, jaké to je.

Příloha č. 9: Rozhovor s Luděkem Zelenkou (30. 3. 2020)

Ve kterém roce začala vaše spolupráce s ČT. Jak vás ČT oslovila? Jak to přesně probíhá? Nejprve vás ČT zkouší ve studiu a až poté můžete spolukomentovat? Jak to funguje?

Jsou to postupné kroky, v první řadě jsem už z dob aktivní kariéry byl s klukama ze sportovní redakce ČT ve spojení, jezdili jsme na vodu a i v rozhovorech po zápasech a na tiskovkách jsem byl vždy sdílný. Vytvořil jsem si s většinou z nich přátelský vztah. Tak mě začali sem tam zvat do studií jako experta. Vše se výrazně posunulo po skončení mé kariéry, to jsem začal spolupracovat pravidelně.

Kdy jste spolukomentoval vaše první utkání? Mezi kterými týmy to bylo?

Byl to první zápas čtvrtfinále poháru UEFA, kdy hrála Slavia na Leeds United. Rok 2000. Nemohl jsem hrát kvůli 2 žlutým kartám, tak mě Petr Svěcený přemluvil, abych s ním zápas odkomentoval. Byla to tragédie a to nejen proto, že jsme 3:0 prohráli.

Vzpomněl byste si, kdy a za jakých okolností jste se s Bosákem poprvé potkali? (můžete osobně, a kdy profesně u komentování)

Nevybavuju si konkrétní moment, ale je jasné, že to bylo ještě, když jsem hrál, a proto měl ke mně Míra odstup. Nechává si ho tak u všech profesionálních hráčů, žádný kamarácoft, aby byl v komentářích objektivní. Ten přístup ke mně se pak logicky změnil, když jsem s fotbalem skončil.

Na kterých velkých akcích (myšleno MS a ME ve fotbale) jste spolukomentoval? Byl jste přítomen v dějišti šampionátu nebo jste spolukomentoval pouze z Kavčích hor?

Přímo jsem se účastnil ME v Polsku a na Ukrajině a ME ve Francii a hlavně pak MS v Rusku, Ostatní šampionáty jsem dělal z Kavek.

Vzpomněl byste si, které zápasy jste spolukomentoval s Bosákem?

Bylo jich strašně moc, opravdu myslím třeba 100 zápasů. Z posledního MS v Rusku jsem jich s Mírou dělal dvanáct. Čtrnáct dní jsme spolu žili.

Který zápas byl z vašeho pohledu nejlepší, který jste kdy spolukomentoval?

Opravdu nevím který zápas vyzdvihnout nad ostatní.

Jak se vám spolupracuje s Bosákem? Pozitiva i negativa.

Výborně. Pozitivum je, že je vždy skvěle připravený, k tradičnímu fotbalovému přehledu je nachystán vždy na daný zápas. Negativní je, že to stejné vyžaduje i po spolukomentátorovi.

Čím je podle Vás Jaromír Bosák specifický, co se týká komentování? Co se Vám na jeho komentování líbí? Zaujal Vás něčím?

Míra je výborný řečník, sečtělý, se skvělou slovní zásobou. Je specifický, že mě jako kolegu stále poslouchá, nemyslí už na další své věci, které by chtěl říct on, vždy se totiž snaží reagovat na to, co řeknu já. Je to někdy až zábavné a překvapující současně, jak je schopen moje poslední slovo překroutit do své myšlenky a vlastně tak plynne navázat na moje věty.

Máte zkušenosti i s dalšími komentátory jako je Pavel Čapek, Vlastimil Vlášek a další. Dá se říci, že s někým se vám spolupracuje nejlépe? Pokud ano, tak proč. Pokud ne, tak prosím napište, v čem je ta spolupráce jiná.

S Pavlem Čapkem dělám pouze studia, už nekomentuje, takže to je jiná práce, prakticky pořád tlacháme o fotbale, koukáme na zápas a je tam dost prostoru na debatu mimo éter. U komentování jsme pořád se sluchátky a prakticky pořád venku (v éteru), není prostor na to mluvit mezi sebou. Komentování s Vlastou i Mírou je pro mě hodně podobné, oba mi vyhovují, je jasně daná moje role, kterou se snažím plnit.

Vzpomenete si na nějaké společný úsměvný zážitky s panem Bosákem?

Komentovali jsme zápas MS z Nižněkamsku, kam jsme se přemísťovali vlakem z Moskvy. Jednak byl odjezd hrozně brzy už kolem 6 ráno, přičemž jsme večer předtím komentovali jiný duel a do postele jsme se dostali až po druhé hodině. Takže nálada byla famózní a do toho byl ten vlak úplně narvanej a Míra dostal mohutné (objemné) spolucestující. Vedle seděl novinář z Brazílie a naproti, mezi sedadly bylo tak 20cm, další dva jeho kolegové. Ještě jsme nevyjeli a Míra už nadával, že tohle určitě nedá, s vědomím toho, že cesta trvala 6 hodin. Nakonec jsme nějak usnuli, protože jsme fakt byli utahaní, ale celej den jsme byli z té cesty zlámaní. Hodně jsme se pak k tomu vraceli, jak o nás bylo ve vlaku skvěle postaráno.

Diváci u televizních obrazovek znají Jaromíra Bosáka i pro jeho vtípné hlášky. Vzpomenete si na nějakou jeho hlášku, která Vás pobavila nejvíce? Pokud ano, která to byla.

Tohoto obránce bych nepřál ani nejlepšímu příteli mé ženy.

Jaromír Bosák má i svou talkshow Ušák, při které si veškeré technické operace při jejím natáčení zajišťuje sám. Jak hodnotíte jeho talkshow, jste případně jejím fanouškem?

Ano jsem, už proto, že jsem se také mohl zúčastnit. Líbí se mi i volba hostů.

Včera bylo EURO 2020 přesunuto na příští rok. Co na toto rozhodnutí říkáte? Je to podle vás dobře?

Je to logické, v dnešní situaci si neumím představit, že by se ME uskutečnilo. Posun na příští rok bylo jediné možné řešení, ale i tak bude kombinace kvalifikace na MS s přípravou a samotným ME velkou komplikací.

Závěrečná otázka. Jaký je Bosák fotbalista? Hráli jste spolu někdy, třeba za Real Top Praha? Co by podle vás měl zlepšit?

Stoper ze žuly, který nesnáší porážky. V jeho letech už mu logicky chybí rychlost, pružnost a obratnost, ale v našem týmu Real Top Praha je stále platným hráčem díky svým zkušenostem.

Příloha č. 10: Fotografie s Jaromírem Bosákem (autor práce)

Příloha č. 11: Fotografie v křesle „Ušáku“ (autor práce)

Příloha č. 12: Fotografie s Pavlem Čapkem (autor práce)

